

මානව ශාස්ත්‍ර විද්‍යා ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය

33 කලාපය දෙවන වෙළුම
2025 දෙසැම්බර්

THE JOURNAL OF THE FACULTY OF HUMANITIES

**VOL. 33, ISSUE 2
2025 DECEMBER**

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය
ශ්‍රී ලංකාව

මානවශාස්ත්‍ර පීඨ ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය
33 කලාපය දෙවන වෙළුම

© ලිපිවල අයිතිය හා සෙසු සියලු වගකීම් ඒ ඒ ලේඛකයන් සතුවය.

ISSN (Print): 1391-5096
ISSN (Online): 2783 – 8951

The Journal of the Faculty of Humanities (JHU) is an Open Access journal distributed under the terms of the Creative Commons Attribution license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted re-use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

කංවුක සැලසුම: දිවංක රන්දුල පොද්දුවගේ
සහන් උත්පල සඳරුවන්

පරිගණක අක්ෂර සංයෝජනය
සහ පරිගණක පිටු සැකසුම: ඩිලන්ත මුතුගල

මුද්‍රණය: විද්‍යාලංකාර මුද්‍රණාලය,
පැලියගොඩ

ප්‍රකාශනය: මානවශාස්ත්‍ර පීඨය,
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

මානවශාස්ත්‍ර පීඨ ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය

33 කලාපය දෙවන වෙළුම
2025 දෙසැම්බර්

උපදේශක සංස්කාරකවරු
විනේතෘ ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය
පූජ්‍ය නාබිරිත්තන්කඩවර ඤාණරතන හිමි

විනේතෘ ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය
උපුල් රංජිත් හේවාචිතානගමගේ

විනේතෘ ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය
මෙමත්‍රී වික්‍රමසිංහ

ප්‍රධාන සංස්කාරක
මහාචාර්ය අනුරන් ඉන්දිකා දිවාකර

සංස්කාරකවරු
ආචාර්ය සරසි කන්තන්ගර
ජ්‍යෙෂ්ඨ කලීකාචාර්ය අනුරාධ සුබසිංහ

මානවශාස්ත්‍ර පීඨය
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය
ශ්‍රී ලංකාව

THE JOURNAL OF THE FACULTY OF HUMANITIES

Vol. 33, Issue 2

© Copyright and responsibility reserved by individual writers

ISSN (Print): 1391-5096

ISSN (Online): 2783 – 8951

The Journal of the Faculty of Humanities (JHU) is an Open Access journal distributed under the terms of the Creative Commons Attribution license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted re-use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

Cover Design:	Divanka Randula Podduwage Sahan Uthpala Sandaruwan
Page Layout:	Dilantha Muthugala
Print:	Vidyalankara Press, Peliyagoda
Published:	Faculty of Humanities, University of Kelaniya

THE JOURNAL OF THE FACULTY OF HUMANITIES

VOL. 33, ISSUE 1
2025 JUNE

Advisory Board

Cadre Chair and Snr. Prof. Ven. Nabirittankadawara Gnanaratana Thero
Cadre Chair and Snr. Prof. Upul Ranjith Hewawithana Gamage
Cadre Chair and Snr. Prof. M.K. Wickremasinghe

Editor-in-Chief

Professor Anurin Indika Diwakara

Editorial Board

Dr. Sarasi Kannangara
Senior Lecturer Anuradha Subasinghe

Faculty of Humanities
University of Kelaniya
Sri Lanka

ලේඛකයෝ

ආචාර්ය වින්ධ්‍යා විරවර්ධන

බේජිං, එම්.ඒ., එම්.ඒල්., පීඑච්ඒ. (කැලණිය)

ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය,

වාග්විද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

උඩවෙල රේවත හිමි

බේජිං, එම්.ඒල්. (කැලණිය), රාජකීය පණේච්ච (ප්‍රා.භා.ස.)

ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය,

සංස්කෘත සහ පෙරදිග ශාස්ත්‍ර අධ්‍යයන අංශය,

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

ආචාර්ය සුදන් සෙනරත්

බේජිං, එම්.ඒල්., පීඑච්ඒ. (කැලණිය)

ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය,

වාග්විද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

පී. ඒ. එස්. එස්. කෞෂල්‍යා

බේජිං (කැලණිය)

කන්‍යා ශාස්ත්‍ර අධ්‍යයන අංශය, සිංහල අධ්‍යයන අංශය,

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

වික්‍රම රණසිංහ

බේජිං (කොළඹ), එම්.ඒ. (කැලණිය), එම්.ඒල්. (කොළඹ)

ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, සිංහල අධ්‍යයන අංශය,

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

පී. ජී. පියුම් සඳමාලි

බේජි. (කැලණිය)

කනිෂ්ඨ අධ්‍යක්ෂවරයාණි, සිංහල අධ්‍යයන අංශය,
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

ආචාර්ය ඩබ්. ඒ. ගාමිණී විජයසිංහ

බේජි. (කැලණිය), එම්.ඒ. (බෞ හා පාලි වි.වි.),

එම්.ඊල්., පීඑච්ඒ. (කැලණිය)

ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන අංශය,
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

කුරුපිට අස්සජනිස්ස හිමි

බේජි. (කැලණිය), එම්.ඒ. (ජර්මනිය), එම්.ඊල්. (කැලණිය)

කථිකාචාර්ය, වෘත්තීය අධ්‍යයන අංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

බී. ලක්ෂිකා මදුශානි

බේජි. (කැලණිය)

තාවකාලික කථිකාචාර්ය, වෘත්තීය අධ්‍යයන අංශය,
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

Contributers

Dr. Vindhya Weerawardhana

BA., MA., MPhil., PhD. (Kelaniya)

Senior Lecturer, Department of Linguistics, University of Kelaniya

Rev. Udawela Rewatha Thero

BA., MPhil, (Kelaniya), Royal Pandit (OSS)

*Senior Lecturer, Department of Sanskrit & Eastern Studies,
University of Kelaniya*

Dr. Sudath Senarath

BA., MPhil., PhD. (Kelaniya)

Senior Lecturer, Department of Linguistics, University of Kelaniya

P. A. S. S. Kaushalya

BA. (Kelaniya)

Junior Fellow, Department of Sinhala, University of Kelaniya

Chintaka Ranasinha

BA. (Colombo), MA. (Kelaniya), MPhil. (Colombo)

Senior Lecturer, Department of Sinhala, University of Kelaniya

P. G. Piyumi Sandamali

BA. (Kelaniya)

Junior Fellow, Department of Sinhala, University of Kelaniya

Dr. W. A. Gamini Wijayasinghe

BA. (Kelaniya), MA. (B & P Uni), MPhil., PhD. (Kelaniya)

P.G. Dip in Education (Colombo), P.G. Dip in Counselling (Colombo)

Senior Lecturer, Department of Pali & Buddhist, University of Kelaniya

Rev. Kurupita Assajitissa

BA. (Kelaniya), MA. (Germany), MPhil. (Kelaniya)

Lecturer, Department of Linguistics, University of Kelaniya

B. Lakshika Madushani

BA. (Kelaniya)

Temporary Lecturer, Department of Linguistics, University of Kelaniya

නිරතයෝ

සම්මානිත මහාචාර්ය ආර්. එම්. ඩබ්ලිව්. රාජපක්ෂ
බී.ඒ., එම්.ඒ. (කැලණිය), එම්.ඒ. (යෝර්ක්), පීඑච්ඒ. (ලන්ඩන්)

ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය අනුර මනකුංග
බී.ඒ. (කැලණිය), එම්.ඒ. (පුනේ), එම්එස්සී. (කැලණිය),
අධිසමාජික - ශ්‍රී ලංකා පුරාවිද්‍යාඥයින්ගේ සභාව

ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය උදිත ගරුසිංහ
බී.ඒ. (කැලණිය), එම්.ඒ. (PGIPBS, කැලණිය),
එම්.ඒ., පීඑච්ඒ. (ඕනනි, ජපානය)

මහාචාර්ය කේ. බී. ජයවර්ධන
බී.ඒ. (කැලණිය), එම්.ඒ., පීඑච්ඒ.
(බරණැස හින්දු විශ්වවිද්‍යාලය, ඉන්දියාව)

මහාචාර්ය ඉදුරාගාරේ ධම්මරතන හිමි
බී.ඒ., එම්.ඒ. (කැලණිය), පීඑච්ඒ. (පුනේ), ප්‍රාචීන පණ්ඩිත

මහාචාර්ය කුසුමලතා ලංකාමුල්ල
බී.ඒ., එම්.ඒ., පීඑච්ඒ. (ශ්‍රී ජ'පුර)

මහාචාර්ය උපුල් ප්‍රියන්ත ගමගේ
බී.ඒ. (කොළඹ), එම්.ඒ. (කැලණිය), පීඑච්ඒ. (බො හා පාලි වි.වී),
පීඑච්ඒ. (CCNU, චීනය)

ආචාර්ය ජගත් බණ්ඩාර පතිරගේ
බී.ඒ. (කොළඹ), එම්.එස්.සී. (එඩින්බරෝ), පී.එච්.ඩී. (ඕස්ට්‍රේලියාව)

ආචාර්ය කපුගොල්ලෑවේ ආනන්ද කිත්ති හිමි
බී.ඒ. (කැලණිය), එම්.ඒ., පී.එච්.ඩී. (පුනේ)

ආචාර්ය අමිල කළුආරච්චි
බී.ඒ. (ශ්‍රී ජ'පුර), එම්.ඒ. (බෞහ හා පාලි වි.වි), පී.එච්.ඩී. (ශ්‍රී ජ'පුර)

ජ්‍යෙෂ්ඨ කපීකාචාර්ය නිල් පුෂ්පකුමාර
බී.ඒ., එම්.ඒ. (ජේරාදෙනිය), එම්.ඒ., එම්.ඒ. (කැලණිය)

කපීකාචාර්ය උඩගලදෙනියේ ධම්මවිමල හිමි
බී.ඒ., එම්.ඒ., එම්.ඒ. (කැලණිය), රාජකීය පණ්ඩිත

ජ්‍යෙෂ්ඨ කපීකාචාර්ය කිත්ති පෙරේරා
බී.ඒ., එම්.ඒ., එම්.ඒ. (කැලණිය)

Reviewers

Emeritus Professor R. M. W. Rajapaksha

BA., MA. (Kelaniya), MA. (York), PhD. (London)

Senior Professor Anura Manatunga

BA. (Kelaniya), MA. (Poona), MSc. (Kelaniya), FSLCA

Senior Professor Uditha Garusinghe

BA. (Kelaniya), MA. (PGIPBS, Kelaniya), MA., PhD (Otani, Japan)

Professor K. B. Jayawardhane

BA. (Kelaniya), MA., PhD. (BHU, India)

Rev. Professor Induragare Dhammarathana Thero

BA., MA. (Kelaniya), PhD. (Pune), Pracina Pandita

Professor Kusumalatha Lankamulla

BA., MPhil., PhD. (USJ)

Professor Upul Priyantha Gamage

BA. (Colombo), MA. (Kelaniya), PhD. (BPU), PhD. (CCNU, China)

Dr. Jagath Bandara Pathirage

BA. (Colombo), MSc. (Edinboro), PhD. (Australia)

Rev. Dr. Kapugollawe Anandakiththi Thero
BA. (Kelaniya), MA., PhD. (Pune)

Dr. Amila Kaluarachchi
BA. (USJ), MA. (B & P Uni), PhD. (USJ)

Senior Lecturer Neel Pushpakumara
BA., MA. (Peradeniya), MA., MPhil. (Kelaniya)

Rev. Lecturer Udagaladeniye Dammawimala Thero
BA., MA., MPhil. (Kelaniya), Royal Pandit

Senior Lecturer Kithmi Perera
BA., MA., MPhil. (Kelaniya)

පටුන

මධ්‍යකාලීන සිංහල පූර්ව යුගයේදී භාවිත සිංහල
නිපාත පදය ඇසුරින් හෙළිවන සිංහල භාෂාවේ
අර්ථ පරිණාමතා පිළිබඳ වාග්විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්
(ක්‍රි. ව. 7 සිට ක්‍රි. ව. 10 තෙක් ලියැවුණු ග්‍රන්ථාගත
ලේඛන ඇසුරෙනි)
ආචාර්ය වින්ධ්‍යා වීරවර්ධන 17

**An exploratory study of the modern metric calculation of
Hasta Measurement Unit**
Rev. Udawela Rewatha Thero 35

බදුලු ටැම් ලිපියෙන් හෙළිවන භාෂාව සහ
දේශපාලන පසුබිම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
ආචාර්ය සුදන් සෙනරත්
පී.ඒ.එස්.එස්. කෞෂල්‍යා 51

විසි එක්වන සියවසේ සිංහල සාහිත්‍ය විචාරයේ ස්වභාවය,
නියෝජනය, සහ දෘෂ්ටිමය ප්‍රවේශ
චින්තක රණසිංහ 79

පොළොන්නරු යුගයේ සන්නස් පිළිබඳ
විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්
පී. ජී. පියුම් සඳමාලි 115

ආගම සහ බුදුදහම
ආචාර්ය ගාමිණී විජයසිංහ 141

ශ්‍රව්‍යාබාධිත තත්වය සහ සංඥා භාෂාව
පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
කුරුපිට අස්සජිතිස්ස හිමි
ලක්ෂිකා මදුගානි 153

මධ්‍යකාලීන සිංහල පූර්ව යුගයේදී භාවිත සිංහල නිපාත පදය ඇසුරින් ගෙලිවන සිංහල භාෂාවේ අර්ථ පරිණාමනා පිළිබඳ වාග්විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

(ක්‍රි. ව. 7 සිට ක්‍රි. ව. 10 තෙක් ලියැවුණු ග්‍රන්ථාගත ලේඛන ඇසුරෙනි)

ආචාර්ය වින්ධ්‍යා විරවර්ධන

Abstract

This research focuses on a linguistic study of the semantic changes of Sinhala 'Nipatha' with reference to the classical written records found in between 7th century AD and 10th century AD. This period is known as the first half of the middle Sinhalese era. Primary sources of the study were the classical written texts of Anuradhapura period namely *Siyabaslakara* (807 AD - 823 AD), *Dhampiya Atuwa Getapada*, *Sikhawalanda Saha Sikhawalanda Winisa* and *Heranasikha* (957 AD - 970 AD). The aim of the research is to find out the semantic changes occurred in this period related to Sinhalese 'Nipatha'. Qualitative method was basically followed in the data analysis. The theoretical framework of historical linguistics and the modern structural linguistics theories were applied in the analysis process. Both paradigmatic and syntagmatic relations of 'Nipatha' were taken into consideration. In this study 'Nipathas' were basically classified into three major categories known as, particles, interjunctions and prepositions. They were

further subgrouped based on their meanings. Linguistic analyses generally focus on four major dimensions namely phonology, morphology syntax and semantics. The research was done in both synchronic and diachronic aspects. Tracing the etymological background of 'Nipatha' and comparison of the middle Sinhala 'Nipatha' with modern Sinhala were also a part of the research. Findings revealed that four categories of semantic changes can be seen, as semantically conservations, under generalizations, over generalizations, partial semantical mergers and total semantic mergers. Consecutive usage of the particles which carries similar meaning as well the usage of two or more particles consecutively were also introduced as the distinctive features of this age.

Keywords: *Linguistics, Middle Sinhala, Nipatha, Semantic changes, Written records*

1. හැඳින්වීම

සිංහල භාෂා ඉතිහාසය විමසීමේදී ලේඛන භාෂාව සම්බන්ධයෙන් පැරණිම ලේඛන වාර්තා ක්‍රි. පූ. 03 වන සියවස කරා දිවෙයි (පරණවිතාන, 1970). ඒ ශිලා ලේඛන මාධ්‍යයෙනි. එතැන් සිට භාෂාත්මක අවධි කිහිපයක් පසුකරන සිංහල බසෙහි වැදගත් සන්ධිස්ථානයක් වන්නේ මුල්ම ග්‍රන්ථාගත ලේඛන සම්ප්‍රදාය බිහිවීමයි. ක්‍රි. ව. 7 වන සියවස සිට ක්‍රි. ව. 10 වන සියවස දක්වා ලියැවී ඇති ග්‍රන්ථාගත ලේඛනවල පැනෙන නිපාත පදවල පරිණාමය පිළිබඳව මෙම පර්යේෂණයේදී විමර්ශනය කෙරේ. එහිදී අනුරාධපුර යුගයේ ලියැවී ඇති සහ ඇති පදවලට ගැනෙන සියලු ග්‍රන්ථ සැලකිල්ලට ගැනේ.

මහාචාර්ය විමල් ජී. බලගල්ලේ සිංහල භාෂාවේ සම්භවය හා පරිණාමය (2006) ග්‍රන්ථයේ දක්වා ඇති සිංහල භාෂාවේ යුග බෙදීම මෙහිදී ගුරුකොට ගන්නා ලදී. එය මෙසේය:

- I. සිංහල ප්‍රාකෘත යුගය ක්‍රි.පූ. 3 සියවස - ක්‍රි.ව. 7/8 සියවස
  - i. පූර්වාධික ක්‍රි.පූ. 3 සියවස - ක්‍රි.ව. 2/3 සියවස
  - ii. මධ්‍යාධික ක්‍රි.ව. 2/3 සියවස - ක්‍රි.ව. 5/6 සියවස
  - iii. පශ්චිමාධික ක්‍රි.ව. 5/6 සියවස - ක්‍රි.ව. 7/8 සියවස

- II. මධ්‍ය සිංහල යුගය ක්‍රි.ව. 7/8 සියවස - ක්‍රි.ව. 18 සියවස
  - i. පූර්වාචාර්ය ක්‍රි.ව. 7/8 සියවස - ක්‍රි.ව. 10/11 සියවස
  - ii. මධ්‍යාචාර්ය ක්‍රි.ව. 10/11 සියවස - ක්‍රි.ව. 15/16 සියවස
  - iii. පශ්චිමාචාර්ය ක්‍රි.ව. 15/16 සියවස - ක්‍රි.ව. 18 සියවස
- III. නූතන සිංහල යුගය ක්‍රි.ව. 18 සියවස - අද තෙක්
  - i. පූර්වාචාර්ය ක්‍රි.ව. 18 සියවස - ක්‍රි.ව. 19 සියවස මැද තෙක්
  - ii. පශ්චිමාචාර්ය ක්‍රි.ව. 19 සියවස මැද - අද තෙක්

මෙම පර්යේෂණයේදී අවධානයට යොමු කෙරෙන ග්‍රන්ථ සතරම ලියැවී ඇත්තේ එකම යුගයක බැවින් සමස්තයක් ලෙස එක් භාෂාත්මක යුගයකට අයත් භාෂා ලක්ෂණ මෙම ග්‍රන්ථයන්හි උපයුක්ත බව සැලකිය හැකි වේ. ඒ අනුව මෙම ග්‍රන්ථ සතර මධ්‍යතන යුගයෙහි පූර්ව භාගයට අයත් බවට හඳුනාගැනේ.

සිංහල නිපාත පදිම පිළිබඳව ඉදිරිපත්ව ඇති නිර්වචන අධ්‍යයනයෙන් සිංහල භාෂාවේ නිපාත පද පිළිබඳ පැහැදිලි අවබෝධයක් ලබාගැනීම දුෂ්කරය (Wijerathna, 2007). එක් නිර්වචනයකට අනුව නාම හෝ ආඛ්‍යාත හෝ නොවන්නා වූ සියලු පද නිපාත ලෙස දැක්වේ (කුමාරතුංග, 1933). තවත් නිර්වචනයක නිපාත යනුවෙන් දැක්වෙන්නේ වාක්‍යයක ඒ ඒ තැන වැටී එනම් නිපත වී විවිධ අර්ථ ප්‍රකාශ කරන, භාෂාවේ ස්වාධීනව යෙදෙන පද විශේෂයකි (ගල්මංගොඩ, 2015). වාක්‍යයක් තුළ පද අතරේ සම්බන්ධතා දැක්වීමටත් සංකීර්ණ වාක්‍ය තුළ වාක්‍යාංශ අතරේ සම්බන්ධතා දැක්වීමටත් නිපාත යෙදෙන බව තවත් නිර්වචනයක දැක්වේ (කරුණාතිලක, 2009).

කෙසේ වුවද සිංහල නිපාත හඳුනාගැනීමට ඇති නිර්වචන සම්බන්ධයෙන් කරුණු කිහිපයක් නිරවුල්ව අවබෝධ කරගෙන ඒ සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි විවරණයක් ඉදිරිපත් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ඒ අනුව සිංහල ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථ අධ්‍යයනයෙන් හෙළිවන්නේ සිංහල නිපාත පදය මූලික අනුවර්ග තුනක් යටතේ හඳුනාගත හැකි බවයි. ඒ මෙසේය:

1. සම්බන්ධ නිපාත
2. විස්මයාර්ථ නිපාත
3. විභක්තාර්ථ නිපාත

සම්බන්ධ නිපාත විවිධ අර්ථයන්හි යෙදී වාක්‍යවල පද අතරින් සංකීර්ණ වාක්‍යවල වාක්‍යාංශ අතරින් සම්බන්ධතා ඇති කරයි. ප්‍රීතිය, ශෝකය, පිළිකුල, බිය ආදී හැඟීම් පළ කිරීම සඳහා භාෂණයේදී යෙදෙන නිපාත පද විත්තවේග/විස්මයාර්ථ හෝ භාව නිපාත වශයෙන් හැඳින්වේ. විස්මයාර්ථ නිපාතවලින් විවිධ විත්තවේග ගත හැඟීම් ප්‍රකාශ කෙරේ. විභක්තාර්ථ නිපාතවලින් නාමපද විවිධ විභක්ති අර්ථ ගැන්වීම සිදුකෙරේ.

මෙම අනුවර්ගවලට අයත් නිපාත හැරුණු විට 'නිපාත ක්‍රියා' යනුවෙන්ද ව්‍යාකරණ ප්‍රවර්ගයක්ද භාෂාවේ හමුවේ. එසේම ඉහත දැක්වුණු නාම සහ ක්‍රියා නොවන සියලු පද නිපාත වේ යනුවෙන් ඉදිරිපත් වී ඇති නිර්වචනයට අනුව නාම විශේෂණ සහ ක්‍රියා විශේෂණද නිපාත ගණයට අයත් වේ. සිංහල භාෂාවේ ප්‍රකෘති පදිම වශයෙන් නාම ප්‍රකෘති, නිපාත ප්‍රකෘති හා ධාතු ප්‍රකෘති හඳුනාගැනේ (බලගල්ලේ, 1995). එසේම Sinhala නම් ග්‍රන්ථයේ වන්දුලාල් (1984) පද වශයෙන් දක්වා ඇත්තේ නාම (Nouns) නාම විශේෂණ හා ක්‍රියා විශේෂණ (adjectives and adverbs) සහ ක්‍රියා (Verbs) වේ. එමෙන්ම අනු පද (minor word classes) වශයෙන් දක්වා ඇත්තේ නිපාත (particles) සර්ග (affixes) හා සම්බන්ධ නිපාතය (inter Junctions). පද විද්‍යාව යටතේ නාම, විශේෂණ, සර්වනාම, ක්‍රියා සහ අව්‍යය යන්න දක්වා තිබීමෙන් මහාචාර්ය ගයිගර් (ගයිගර්, 1938) සිංහල භාෂාවේ පද වශයෙන් නිපාත පද සලකා ඇති බව පෙන්වා දිය හැකිය. එමෙන්ම නාම සහ ක්‍රියා නොවූ පද අතරින් නිපාත ගණයට අයත් වන සෙසු පද පිළිබඳව හඳුනා ගැනීමද නිපාත සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි අවබෝධයක් ලබා ගැනීමේදී වැදගත් වේ. ඒ අනුව සිංහල භාෂාවේ විශේෂණ පද අතුරින් ඇතැම් පදද ඇතැම් ක්‍රියා පදද නිපාත ගණයට අයත් වන බව පෙනී යයි.

සිංහල භාෂාවේ භාවිත පදිම මූලික වශයෙන් ප්‍රකෘති පදිම හා සර්ගක පදිම වශයෙන් මූලික ප්‍රවර්ග දෙකකට වර්ග කළ හැකිය. ප්‍රකෘති පදිම නැවත, කෝෂීය පදිම හා කාර්යයමය පදිම ලෙස අනුවර්ග දෙකකට බෙදේ.

ඒ අනුව සිංහල භාෂාවේ පද වශයෙන් සැලකෙන්නේ නාම, ක්‍රියා, විශේෂණ, සර්ව නාම සහ නිපාත පද වේ. උක්ත පද සෑදීමට මුල් වූ ප්‍රකෘති පදිම අතුරින් නාම ප්‍රකෘති පදිම, ක්‍රියා/ධාතු

ප්‍රකෘති පදිම හා විශේෂණ ප්‍රකෘති පදිම, කෝෂීය පදිම (lexical morphemes) වශයෙන්ද සර්ව නාම ප්‍රකෘති පදිම හා නිපාත ප්‍රකෘති පදිම, කාර්යයමය පදිම (functional morphemes) වශයෙන්ද හඳුනාගැනේ (Katamba, Stonham, 1993). මෙම පර්යේෂණයේදී අවධානයට ලක්වන්නේ නිපාත ප්‍රකෘති පදිම හා විභජක සර්ගක පදිමය. මෙහිදී විශ්ලේෂණය කෙරෙන දත්ත සංහිතාව ක්‍රි. ව. 7 වන සියවස සිට 10 වන සියවස තෙක් ලියැවුණු ග්‍රන්ථාගත ලේඛන මත පදනම් වෙයි. ඒ අනුව මුල්ම ලේඛනය වන්නේ පද්‍යකරණය හා බැඳුණු මුල්ම සිංහල ග්‍රන්ථය ලෙස ගැනෙන සියබස්ලකරයි. මුල්ම සිංහල ගද්‍ය ග්‍රන්ථය වන ධම්පියා අටුවා ගැටපදය, බෞද්ධ විනය ශික්‍ෂා ග්‍රන්ථ වන සිඛවළඳ හා සිඛවළඳ විනිස සහ හෙරණසිඛ හා හෙරණසිඛ විනිස යනු මෙම යුගයට අයත් සෙසු ග්‍රන්ථයි. මෙම අධ්‍යයනය උක්ත ග්‍රන්ථවල ඇතුළත් නිපාත පදවලට සීමා වෙයි.

නිපාත පදවල ඓතිහාසික පරිණාමතා ලක්‍ෂණ විමසීමේදී මෙම යුගයේ භාවිත නිපාත පද අතුරෙන් බොහොමයක් නිපාත පද පැරණි ඉන්දු ආර්ය යුගයේ සහ මධ්‍ය ඉන්දු ආර්ය යුගයේ දී ප්‍රභවය ලබා ඇති බව පෙනේ. මේවා සිංහල භාෂාවට පරිණාමය වීමේ ආදිතම අවස්ථාවේ එනම් සිංහල ප්‍රාකෘත යුගයේ (ක්‍රි. පූ. 3 සියවස සිට ක්‍රි. ව. 4 සියවස තෙක්) ලේඛන වාර්තාවල මුල් රූපයම අභේද්‍යයෙන් යෙදී ඇති බවට සාක්‍ෂ්‍ය හමුවේ. බොහෝ විභක්ති සුවක අපර සර්ග සංස්කෘත සහ පාලි භාෂාවල යෙදුණු ස්වරූපයෙන්ම යෙදී ඇත. සිංහල ප්‍රාකෘත යුගයේ නිපාත භාවිතය ඉතා සීමිතව සිදුව ඇති අතර, විභක්ති සුවක අපර සර්ගද සීමා සහිතය. විභක්ති කිහිපයක් සඳහා එකම විභක්ති සුවක අපර සර්ගය භාවිත වූ බවට එම යුගයේ ලේඛන වාර්තා සාක්ෂ්‍ය සපයයි. බොහෝ විට ප්‍රථමා විභක්තිය සඳහා ප්‍රකෘති ස්වරූපයම යෙදී ඇත. පසු කාලීනව, වඩා නිරවුල්ව සන්නිවේදන කාර්යය සිදු කරනු වස් නිපාත පද භාවිතය මඟින් උක්ත සංදිග්ධ අවස්ථා මඟහරවා ගෙන ඇති බව පෙනේ. මෙසේ නිපාත පද පරිණාමයට පත්වීමේදී පැරණි ඉන්දු ආර්ය සහ මධ්‍ය ඉන්දු ආර්ය රූපය ක්‍රමික ශබ්ද පරිණාමතා ධර්ම අනුව සිංහල භාෂාවට තද්භව වී ඇති අතර අර්ථමය වශයෙන් ද ඇතැම් පරිසරවලදී නිපාත පරිණාමයට පත්ව ඇති අවස්ථා මෙහිදී අවධානයට ලක් කෙරේ.

2. ක්‍රමවේදය

මධ්‍යතන යුගයේ පූර්ව අවධිය ලෙස සැලකෙන ක්‍රි. ව. 7 වන සියවස සිට ක්‍රි. ව. 10 සියවස තෙක් ලියැවී ඇති සිංහල ග්‍රන්ථාගත ලේඛන වශයෙන් පහත දැක්වෙන ග්‍රන්ථ හඳුනාගැනේ. ඒ අනුව මෙහිදී ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය වශයෙන් දත්ත සපයා ගන්නා ලද්දේ අදාළ ලේඛන වාර්තා ආශ්‍රයෙනි.

ග්‍රන්ථ නාමය	කාලය	කර්තෘ
1. සියබස්ලකර	ක්‍රි. ව. 846	ශිලාමෙස සේන රජු
2. දම්පියා අටුවා ගැටපදය	ක්‍රි. ව. 908-918	5 වන කාශ්‍යප රජු
3. සිබවළඳ හා සිබවළඳ විනිස	ක්‍රි. ව. 10 වන සියවස	කර්තෘ අඥාතය
4. හෙරණ සිඛ	ක්‍රි. ව. 10 වන සියවස	කර්තෘ අඥාතය

එක් එක් ග්‍රන්ථයේ යෙදී ඇති නිපාත පද වෙන වෙනම හඳුනාගෙන ප්‍රකරණය අනුව අර්ථය පැහැදිලි කෙරේ. අනතුරුව ඒවා අකාරාදී පිළිවෙළට සකස් කෙරේ. මෙම නිපාත නූතනයේ භාවිත නිපාත හා සසඳමින් ඒවායේ රූපීය හා අර්ථ පරිණාමතා ලක්ෂණ හඳුනාගැනේ. නිපාත පදිම භාෂාවේ ස්වභාවය පදිම විශේෂයක් ලෙස යෙදෙන බැවින් මේවා තනි පදිම ලෙස හඳුනාගෙන ඒවායේ සිරස් සම්බන්ධතා වේ නම් ඒ පිළිබඳවද අවධානය යොමු කරන ලදී. දත්ත විශ්ලේෂණයේදී ගුණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය මෙහිදී අනුගමනය කරන ලදී.

3. සාහිත්‍ය විමර්ශන

සිංහල භාෂාවේ ඓතිහාසික අවධිය විමර්ශනය කෙරෙන මූලික සාක්ෂ්‍ය වශයෙන් ගැනෙන ශිලා ලේඛන පිළිබඳව සිදුකරන ලද බොහෝ පර්යේෂණ සඳහා ප්‍රාථමික දත්ත සපයා ගෙන ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකා පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ග්‍රන්ථාවලිය ආශ්‍රේය කොටගෙනය. වරින්වර පුරාවිද්‍යා කොමසාරිස් ධුරය හොබවන ලද එච්. සී. පී. බෙල්, සෙනරත් පරණවිතාන මෙන්ම

විවිධ විද්වතුන් විසින් සංස්කරණය කොට විශ්ලේෂණයන්ද සහිතව පළ කරන ලද එපිග්‍රැෆියා සෙයිලනිකා (Epigraphia Zeylanica) (Paranavithana. 1955, Vol I-xxii) ග්‍රන්ථ මාලාවක් ශිලා ලේඛන වර්ෂ අනුපිළිවෙළින් සකස් කරන ලද (Paranavithana. 1970, Vol I, vi) ඉන්ස්ක්‍රිප්ෂන්ස් ඔෆ් සිලෝන් (Inscriptions of Ceylon) ග්‍රන්ථ මාලාවක් මේ අතුරින් ප්‍රධාන වේ. මෙම පර්යේෂණයේදී උක්ත ග්‍රන්ථ පරිශීලනයෙන් පූර්ව යුගයේ හා තත්කාලීන ශිලාලේඛන භාෂාවේ යෙදුණු නිපාත පද අවධානයට ලක් කරන ලදී. මීට අමතරව පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් පළ කරන ලද සමරු කලාප වශයෙන් ගැනෙන අභිලේඛන ග්‍රන්ථ මාලාව එමෙන්ම පුරාවිද්‍යා සඟරාව, මහාවාර්ය සිරිමල් රණවැල්ල කර්තෘත්වය දැරූ සෙල්ලිපි වදන් අකාරාදිය, එපිග්‍රැෆිකල් නෝට්ස් ග්‍රන්ථ මාලාව, (Vol I - 8) සීගිරි ගී වියරණ ග්‍රන්ථ මාලාව හා සීගිරි ග්‍රැෆිටි වෙළුම් දෙකද පැරණි සිංහල භාෂාව පිළිබඳ පර්යේෂණ කරන්නන්හට වැදගත් සාක්ෂ්‍ය සපයයි. උක්ත සෙල්ලිපි පදනම් කර ගෙන පර්යේෂණාත්මක කෘති සමූහයක් දැනට මුද්‍රිත කෘති අතරත් අමුද්‍රිත කෘති අතරත් හමුවේ. ඒ අතුරින් මෙහිදී අවධානයට ලක් කෙරෙන ග්‍රන්ථ වශයෙන් **History of the Sinhalese Noun** කෘතිය (විජේරත්න, 1956), ලක්දිව සෙල්ලිපි (අමරවංශ, 1969), ශිලාලේඛන සංග්‍රහය I (විමලකිත්ති, 2004), සිංහල ශිලාලේඛන සංග්‍රහය (නන්දසේන, 2000), සිංහල භාෂා විකාසය සහ ශිලා ලේඛන විමර්ශන (පඤ්ඤාසාර, මල්ලවාආරච්චි, 2009), කෘතීන්ද, භාෂා යුග බෙදීම් හා සම්බන්ධව මූලාශ්‍රය වශයෙන් සිංහල භාෂාවේ ව්‍යාකරණය (ගයිගර්, 1930). Historical phology of Sinhala (Karunathilake, 1969), ධම්පියා අටුවා ගැටපද වියරණය (තිස්සකුමාර, 2003) භාෂා ඉතිහාස හා සිංහල භාෂාව (කරුණාතිලක, 1994), සිංහල භාෂාවේ සම්භවය හා පරිණාමය (බලගල්ලේ, 1992), සිංහල සාහිත්‍ය I (කුලසූරිය, 1963), සිංහල සාහිත්‍ය වංශය (සන්නස්ගල, 1961), කෘතීන්ද ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය වශයෙන් ධම්පියා අටුවා ගැටපදය (විමලකිත්ති, සෝමින්ද, සංස්. 1967), සියබස්ලකර (ඤාණතිලක, 1933), සිබවළද හා සිබවළද විනිස (ශ්‍රී ලංකා ප්‍රාචීන භාෂෝපකාර සමාගම, 1999) හා හෙරණසිබ විනිස, (විජිතනන්ද, 1993) යන ග්‍රන්ථ මෙහිදී පරිශීලනය කරන ලදී.

4. පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල

පැරණි ඉන්දු ආර්ය හා මධ්‍ය ඉන්දු ආර්ය නිපාත ප්‍රකෘති පදිම බොහෝමයක් සිංහල නිපාත පද සඳහා මුල්ව ඇත. එසේ මූල භාෂා ආශ්‍රයයෙන් සිංහල නිපාත පරිණාමයට පත්වීමේදී අර්ථ පරිණාමතා කෙසේ සිදුව ඇත්දැයි මෙහිදී විමර්ශනය කෙරේ. අවස්ථා බොහෝ ගණනකදී සිදුව ඇත්තේ නිපාත මූල ප්‍රකෘති පදිමයෙහි මුල් ස්වරූපය සංරක්ෂණය වී තිබීමයි. එසේම නූතන ව්‍යවහාරයේ පවතින ඇතැම් නිපාත මෙම යුගයේදී වර්තමාන අර්ථයට වඩා වෙනස්ව යෙදෙන අවස්ථා පිළිබඳව මෙහිදී විශේෂ අවධානයට ලක් වේ. නිපාත පදවල අර්ථ නූතන සිංහල භාෂාවේදී පහත දැක්වෙන පරිදි පරිණාමයට පත් වී ඇති බව විමර්ශනයේදී අනාවරණය වේ.

1. අර්ථය සංරක්ෂණය වීම
2. අර්ථය සීමාවීම
3. අර්ථය ව්‍යාප්ත වීම
4. අන්‍යාර්ථයක් ගැනීම
5. පූර්ණ අර්ථ පරිණාමයට පත්වීම.
6. සමානාර්ථවත් නිපාත අනුයාතව යෙදීම

4.1. අර්ථය සංරක්ෂණය වීම

සිංහල නිපාතය හා අර්ථය	පැරණි ඉන්දු ආර්ය මූලය	පැරණි ඉන්දු ආර්ය අර්ථය
ආදි - (පෙර)	a:di	පළමු/පූර්ව/කාරණය/ සම්පය/ප්‍රකාරය
ඇ - (පෙර)	a:di	පූර්ව
ඉතා - (බොහෝ)	ati	අති/පූජාව/උත්කර්ෂය/ ඉක්මවීම/ අතිශය
ඇත - (තිබේ)	asti	ඇත
පුන - (නැවත)	punar	ආපසු/නිවස/විරුද්ධ/නැවත
සඳ - (අවස්ථාව)	sad~a	සම්බන්ධ / අවස්ථාව

ඉතිදු - (එසේ වුවත්)	itudu	එසේ
අන්ති - (අන්‍ය)	anya	වෙනත්/අන්‍ය
කුදු - (කුඩා/මිටි)	ksudra	කුඩා
ඇටි - (කැමති)	arta	අර්ථය/කැමැත්ත/ කාරණය/හේතුව
මතු - (ඉදිරියේදී)	mastaka	හිස / මුදුන / හිස් කබල (අනාගත කාලවාචී නිපාතයකි)

4.2 අර්ථය සීමා වීම

මූල භාෂාවෙන් සිංහල භාෂාවට මෙසේ පරිණාමයට පත්වූ නිපාත පදවල අර්ථය සීමා වූ බව ප්‍රකට වන අවස්ථාද හමුවේ. මුල් භාෂාවේ වඩා ව්‍යාප්ත අර්ථයෙන් භාවිත වූ නිපාතයන්හි අර්ථය සීමා / පටු වූ බව පහත දැක්වෙන නිදසුන් ආශ්‍රිතව පෙනී යයි. නිදසුන්:

සිංහල නිපාතය හා අර්ථය	පැරණි ඉන්දු ආර්ය මූලය	පැරණි ඉන්දු ආර්ය අර්ථය
අහෝ - (බේදාර්ථය/ සුධාර්ථය)	aho:	අනෝ, අහෝ, චී, බේදය, දයාව, විස්මය, ප්‍රශංසාව, චිත්‍රකය
ඇතුළ - (අභ්‍යන්තර)	antara	මැද, සමාන, ඉඩ, ආසන්න, අවකාශය
අබ්සෙස - (අසල/ළඟ)	abya:sa	පුරුද්ද, සමීපය, නැවත නැවත, පුරුදු කිරීම, ඉගෙනීම, අනුශීලනය, උගත් දෙය, විමසීම
අතුරේ - (මැද)	antara	අවකාශය, අතර මැද, සමාන ඉඩ, ආසන්න
ඉසා - (සමුච්චයාර්ථය)	ca	පාද පූරණ, අවධාරණාර්ථ, හේත, සමුච්චය, සමාහාර, අන්වාචය
අද* - (අද/දැන්) 'අද' නිපාතය	adya/ida:ni:m	අද/දැන්

* 'අද' නිපාතය

*‘අද’ නිපාතයෙහි පැරණි ඉන්දු ආර්ය නිරුක්තිය හා මධ්‍ය ඉන්දු ආර්ය නිරුක්තිය අනුව එය අද නම් ‘දවස’ මෙන්ම ‘දැන්’ යන අර්ථයෙන්ද භාවිත වී ඇත.

අද පැ.ඉ.ආ. ida:ni:m < ම. ඉ. ආ. da:ni/ ida:ni
(අද දවස/ දැන්) (අද දවස/දැන්)

හෝ

පැ. ඉ. ආ. adya < ම. ඉ. ආ. ajja
(අද) (අද)

සියබස්ලකරෙහි මෙම අර්ථ දෙකම ප්‍රකට වන සේ ‘අද’ නිපාතය යෙදී ඇත.

නිදසුන්:

- i. අද - (248 පිටුව) (දැන්)
- ii. අද - (68 පිටුව) (අද දවස)

නූතන සිංහලයේ ‘අද’ නිපාතයෙහි අර්ථය සීමා වී ඇත. නූතන සිංහල භාෂාවේ ‘අද’ නිපාතය ‘අද දවස’ යන අර්ථයෙන් පමණක් යෙදේ.

4.3 අර්ථය ව්‍යාප්ත වීම

නිපාත පරිණාමයට පත් වීමේදී පැරණි ඉන්දු ආර්ය මූල ප්‍රකෘති පද්මයට වඩා මධ්‍ය සිංහල යුගයේ අර්ථය ව්‍යාප්ත වූ අවස්ථා හමුවේ.

(ක්‍රි.ව. 7 - 10 සියවස් හි භාවිත සිංහල නිපාතය හා අර්ථය*	පැරණි ඉන්දු ආර්ය නිපාතය හා අර්ථය
1. අතින් - අතින් / විසින් / මඟින්	haste:na - අතින්
2. විසින් - වශයෙන් / විසින්	vase:na - වශයෙන්
3. එක්තරා - යම් / අවිනිශ්චිත	ektara - දෙදෙනෙකු අතරින් එකෙක්

එහෙත් නූතන සිංහල භාෂාව හා ඉහත දැක්වෙන දෙවන අවස්ථාව කුලනය කිරීමේදී ක්‍රි. ව. 7 - 10 සියවස්හි ‘විසින්’ නිපාතය යෙදුණු අර්ථය නූතන සිංහලයේ දී සීමා වී ඇති බව පෙනී යයි.

වර්තමානයේ ‘විසින්’ නිපාතය, ‘වඟයෙන්’ යන අර්ථයේ නොයෙදෙන අතර තද් යුගයේ දී මෙම නිපාතය වඩා ව්‍යාප්තව යෙදී ඇති බව පහත උදාහරණ මඟින් පැහැදිලි වේ.

‘විසින්’ නිපාතය

මෙය මෙම යුගයේදී අර්ථ දෙකකින් වාක්‍ය සංයෝජනයේදී යෙදී තිබේ.

- i. විසින් - වඟයෙන්
- ii. විසින් - කර්තෘ විභක්තාර්ථ නිපාතය

මෙහි මුල් අර්ථය නූතන ව්‍යවහාරයේදී අභාවයට ගොස් ඇත.

පාළු වසේන > විසින් > වඟයෙන්

i නිත්‍ය ශීල විසින් දසසිල් සමාදන් වැ (39.36) ධ.අ.ගැ.
අරුත් විසින් මෙ කියනෙම්, සද විසින් ඒ නොකියනෙම් (7.37) ධ.අ.ගැ.

ii ඉස්නහු විසින් (6.14) ධ.අ.ගැ.
දැමුනා - දුනු ඉඳුරන් ඇත්තහු විසින් (6.14) ධ.අ.ගැ.

- 1. අර්ථය ඇ විසින් > ආදී වඟයෙන්
- 2. අර්ථය ධම්මරජක්භූ විසින් > ධර්මරාජයකු විසින්

4.4 අන්‍ය අර්ථයක් ගැනීම

මෙමඟින් අදහස් කෙරෙන්නේ යම් නිපාතයක් පැරණි ඉන්දු ආර්ය හෝ මධ්‍ය ඉන්දු ආර්ය යුගයේ පළකළ අර්ථයට හාත්පසින් වෙනස් අර්ථයක් පළ කළ අවස්ථාවන්ය.

4.4.1 'හිමින්' නිපාතය

'හිමින්' නිපාතයෙහි පැරණි ඉන්දු ආර්ය හා මධ්‍ය ඉන්දු ආර්ය නිරුක්ති මෙසේය:

නූතන සිංහල	<	මධ්‍යකාලීන සිංහල	<	පැ.ඉ.ආ.
හිමින්/සෙමින්/ සෙමෙන්		හිමින් kseme:na		(සෙමෙන්)
(සෙමෙන්)		(පටන්)		(සෙමෙන්)

සියබස්ලකරෙහි 'හිමින්' නිපාතය 'පටන්' යන අර්ථයෙහි යෙදී ඇත.

සුරංග නියමිත් අද - හිමින් අයදමට වක් නිවෙස් තමා සරණ තා - සරණ රජ දෙව් පව්ඨස් (57 පිටුව)

'අද හිමින්' - යන්නෙහි අර්ථය 'අද පටන්' යන්නයි. මෙහි නූතන සිංහල අර්ථයද 'සෙමෙන්' යන්නයි. මෙය උක්ත නිපාතය අන්‍යාර්ථයක් ගත් අවස්ථාවකි.

4.4.2 'සහ' නිපාතය

හා/සහ නිපාත මෙම යුගයේදී සමුච්චියාර්ථයෙන් මෙන්ම සහාර්ථයෙන්ද යෙදී ඇත. නූතන සිංහලයේ මෙය සමුච්චියාර්ථයෙන් නොයෙදේ.

එසෙයින් මෙ දකු ගද සහ පියුමක් සෙයින් අනන් අපිරිසේ ගුණ ගඳින් දිලියෙනු වු එහු දක යු සේ යි (77.16) ධ.අ.ගැ.

ඔහු හා පිලිසන් තැනට වදි නම් එව් (34.14) සි.වි.

පස් නිසැග්ගෙන් හා තුන් දුකුළාවෙන් වේ (42.05) සි.වි.

ඔහු හා සමග එක් පදයක් මුළුලෙන් (48.22) සි.වි.

4.4.3 අවධාරණාර්ථය ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා මෙම අවධියේ ‘මෙ’ නිපාතය සහ මෑ / ‘ම’ නිපාත භාවිතව තිබේ

එක යලක් දුන් බෙහෙජින් මෑ (13.34) ධ.අ.ගැ.

පාපෙති යනු ජු බසේ මෙ (15.05) ධ.අ.ගැ.

හේ ජෙත්‍රයේ මෙ මෙළේ නො? (263.25) ධ.අ.ගැ.

මෙසෙයින් මෑ අස් වලස් තරස් සිහ වග දිවි බලු දිවි බලුදික් දෑ සතුන්ගේ මාසොදිය පස් දුකුළා වේ (67.05) සි.වි.

මියක ඇය සමග මෙ - මියෑ ද යහදසුනිස්නා (22.15) සි.ල.

එසෙ මෙ නො හෝ සියුරු නෙක් පවති

ඇ ද ලෙහි මා (33.10) සි.ල.

4.4.4 සුබාර්ථය සඳහා ‘අහෝ’ නිපාතය මෙන්ම ‘ඕ’ නිපාතයද මෙම යුගයේ යෙදී ඇත

i. ඕ සුවයෑ ඕ සුවයෑයි. (139.29) ධ.අ.ගැ.

ii. අහෝ කුසුම් රෙදන් නෙක් - කැලැඹිණි පවණිනු’දුහු (21.19) සි.ල.

4.4.5 ‘නො’ නිපාතය ප්‍රශ්නාර්ථයේ භාවිතය

‘නො’ නිපාතය භාවිතයේ විශේෂ තත්ත්වයන් කිහිපයක් හඳුනාගත හැකි වේ. සිංහල ‘නො’ නිපාතය සංස්කෘත ‘න’ අව්‍යය රූපයෙන් පරිණාමයට පත්ව ඇති අතර, සිංහල භාෂාවේ ‘නො’ නිපාතයෙන් මූලික වශයෙන් අභාවවාචක බව පළ වන අතර ප්‍රතිශේධාර්ථය දැක්වෙන අවස්ථාද ඇත. නැත, නැති, නැතෑ ආදී රූපවලින්ද නො නිපාතයෙන් පළ කෙරෙන අර්ථයම ගම්‍ය වේ.

මධ්‍ය කාලීන සිංහල භාෂාවේ ‘නො’ නිපාතය තුන් ආකාරයකට භාවිත වේ.

1. නාම, නාම විශේෂණ හා කෘදන්ත රූපවලට පූර්වයෙන් ‘නො’ නිපාතය පූර්ව සර්ගයක් ලෙස යෙදීම.

2. ප්‍රධාන වාක්‍යය 'නො' යෙදී එහි අර්ථය 'නොවේ' නැත ආදී වශයෙන් වෙනස් කර එම වාක්‍යයේ ආධ්‍යාතයෙන් පැවසෙන අර්ථය අභාවවාචකත්වයට පෙරළීම, මෙහිදී 'නො' නිපාතය ආධ්‍යාතය හෝ ක්‍රියා නිපාත සමඟ යෙදේ.
3. ප්‍රශ්නාර්ථයේ 'නො' නිපාතය යෙදීම. මෙය නූතන සිංහලයේ ව්‍යවහාර වන 'නොවේද?' යන්නට සමාන වේ.

මෙහිදී සාකච්ඡා වන්නේ 'නො' නිපාතය ප්‍රශ්නාර්ථයෙහි යෙදීම පිළිබඳවය. නො නිපාතය උපසර්ගයක් වශයෙන් භාවිත වීම නූතන සිංහලයේ ද දක්නට ලැබෙන විශේෂතාවකි.

මෙම නිපාතය සම්බන්ධයෙන් අර්ථමය පරිණාමතා වශයෙන් සඳහන් කළ හැකි විශේෂතාව වන්නේ එම නිපාතය ප්‍රශ්නාර්ථයේ යෙදීමයි. මෙම යෙදීම නූතන සිංහල භාෂාවේ අභාවයට ගොස් ඇත.

එයට බුදු කැලී මහටුවා ඇත් නො? (5.14) ධ. අ. ගැ.

මධ්‍ය පද ලොප් සමස් 'දීපභාසාය' යනු සාමාන්‍ය නො? (5.31) ධ. අ. ගැ.

සිත් පුවඟමා නම් නො? (15.13) ධ. අ. ගැ.

නන්බිණි ධම්මනට මිස එබිණි ධම්මනට නොයෙපේ නො? (15.15) ධ. අ. ගැ.

'ධම්මපදෙ ගාථං' යනු නෙයෙපේ නො? (18.22) ධ. අ. ගැ.

ජේම් - ජේනුවට උඤ්ඤා නැත් නො? (27.10) ධ. අ. ගැ.

විස්වසින් මියුරුවනුවෝ නො? (103.15) ධ. අ. ගැ.

4.5 නූතන සිංහලයේදී අර්ථය පූර්ණ පරිණාමයට පත්වීම

පැරණි ඉන්දු ආර්ය නිපාත මූල ප්‍රකෘති පදිමයන්හි අර්ථය නූතන සිංහලයේදී පූර්ණ පරිණාමයට පත්වූ අවස්ථාවකට නිදසුන් පහත දැක්වේ.

මධ්‍යකාලීන සිංහල	පැරණි ඉන්දු ආර්ය නිපාතය හා අර්ථය	මධ්‍ය ඉන්දු ආර්ය නිපාතය හා අර්ථය	නූතන සිංහල නිපාතය හා අර්ථය
ලැසි	a:lasya - අලස	a:lassa - අලස	ලැසි - ඉක්මන් ලැසි > ලහි උදා: ලැසිගමන් / ලහි ලහියේ

4.6 සමානාර්ථ නිපාත අනුයාතව යෙදීම

මෙම යුගයේ සමානාර්ථවත් නිපාත පද කිහිපයක් සමීපව හෙවත් අනුයාතව යෙදීම ලක්ෂණයක්ව පැවති බව හෙළි වේ.

යළ පිළි	- සි.ල.	20.22 (පුනරාර්ථය)
බඳු සේ	- සි.ල.	11.02 (උපමාර්ථය)
ඉතා බොහෝ	- ධ.අ.ගැ.	130.29 (අධිකාර්ථය)
බැව් නිසා	- ධ.අ.ගැ.	200.20 (හේත්වර්ථය)
සෙයින් හෙයින්	- සි.ල.	11.10 (හේත්වර්ථය)
හා සමඟ	- හෙ.සි.	11.29 (සමුච්චයාර්ථය)

5. නිගමනය

පැරණි ඉන්දු ආර්ය හා මධ්‍ය ඉන්දු ආර්ය නිපාත මූල ප්‍රකෘති අර්ථය මධ්‍ය සිංහල යුගයට ප්‍රවේශ වීමේදී මූලික අර්ථය බොහෝ ප්‍රකෘති පදිමයන්ගේ සංරක්ෂණය වී ඇති නමුත් අර්ථය ව්‍යාප්ත වීම, සීමා වීම හෝ අන්‍ය අර්ථයක් ගැනීම මෙන්ම පූර්ණ අර්ථ පරිණාමයට ලක්වූ අවස්ථාද දක්නට ලැබේ.

පැරණි සිංහල අර්ථය		නූතන සිංහල අර්ථය
ලැසි (අලස)	>	ලහි (ඉක්මන්)
විසින් > විසින්	>	විහින්? (නූතන)

විසින් / වගයෙන්	>	(විසින්)
අද > (අද දවස/ දැන්	>	අද (අද දවස)
හිමින්	>	හිමින්
(සෙමෙන්/ පටන්)		(සෙමෙන්)

තවද මෙම යුගයේ නිපාතයන්ගේ අර්ථමය වගයෙන් වන විශේෂතා අතර සමානාර්ථවත් නිපාත පද අනුයාතව යෙදීම පැහැදිලි කරුණකි. නූතනයේ සහාර්ථයේ යෙදෙන 'හා' නිපාතය මෙම යුගයේ සමුච්චයාර්ථයේ යෙදීම ඇතුළු නූතන සිංහල නිපාතවල රූපීය වගයෙන් මෙන්ම අර්ථමය වගයෙන් වන විචල්‍යතා රැසක් මෙහි දී අනාවරණය වී ඇත.

ආශ්‍රේය ග්‍රන්ථ

අමරවංශ, කේ. (1969). *ලක්දිව සෙල්ලිපි*. සීමාසහිත ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම. කරුණාතිලක, ඩබ්. ඇස්. (1994). *සිංහල භාෂාවේ ඉතිහාසය*. කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය.

කුලසූරිය, ඒ. (1963). *සිංහල සාහිත්‍යය*. සමන් මුද්‍රණාලය.

ගයිගර්, ඩී. (1938). *සිංහල භාෂාවේ ව්‍යාකරණය*. රාජ්‍ය භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව.

තිස්සකුමාර, ඒ. (2003) *ධම්පියා අටුවා ගැටපද වියරණ*. ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

පඤ්ඤාකිත්ති, කේ. (1964) *සිංහල සාහිත්‍ය කථා 2*. විද්‍යාලංකාර මුද්‍රණාලය.

පරණවිතාන, එස්. (1962). *සීහිරි ගී වියරණ*. රාජ්‍ය භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව.

බලගල්ලේ, ඩී. ජී. (1992) *සිංහල භාෂාවේ සම්භවය හා පරිණාමය*. ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

විජිතනන්ද, කේ. (1993). *හෙරණසිඛ හා හෙරණසිඛ විනිස*. සීමාසහිත සමයවර්ධන මුද්‍රණ ශිල්පියෝ.

විමලකීර්ති, එම්. (2004). *ශිලාලේඛන සංග්‍රහය*. එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

සන්නස්ගල, පී. (1961). *සිංහල සාහිත්‍ය වංශය*. ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රාචීන භාෂෝපකාර සමාගම. (1999). *සිඛවළඳ හා සිඛවළඳ විනිස*. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රාචීන භාෂෝපකාර සමාගම.

Chandralal, D. (1984). *Sinhala*. John Benjamins Publishing Company. Philadelphia.

- Karunathillake, W. S. (1969). *Historical Phonology of Sinhalese from Old Indo Aryan to 14th Century AD*. unpublished PhD Thesis. Cornell University.
- Paranavitana, S. (1955). *Inscriptions of Ceylon (Vol I) Early Brahmi Inscriptions*. The Department of Archeology.
- Paranavitana, S. (1956). *Sigiri Grafiti (Vol I/II)*. Oxford University Press.
- Paranavitana, S. (2001). *Inscriptions of Ceylon (Vol II) Part II*. The Department of Archeology.
- Paranavitana, S. (1970). *Inscriptions of Ceylon (Vol I) Early Brahmi Inscriptions*. The Department of Archeology.
- Ranawella, S. (2001). *Inscriptions of Ceylon. Vol V. Part I*. The Department of Archeology.
- Ranawella, S. (2001). *Inscriptions of Ceylon Vol V, Part II*. The Department of Archeology.
- Wijayarathne, D. J. (1956). *History of the Sinhalese Noun*. Colombo . 62.

An exploratory study of the modern metric calculation of *Hasta* Measurement Unit

---

Rev. Udawela Rewatha Thero

Abstract

The traditional Indian architectural discipline is referred to as *Vāstuśāstra*, also known as *Sthapatya Veda*, which serves as a sub-discipline within the broader field. A fundamental principle of *Vāstuśāstra* is the precise calculation of relevant scales in the design of residential structures. The mathematical formulas utilized for determining various dimensions- such as length, width, height, circumference, diameter, and thickness of buildings - are rigorously articulated within this framework. Accurate scaling is indispensable not only for architectural design but also in the creation of sculptures; the meticulous application of scale is crucial for achieving design perfection. Proper proportions are vital for ensuring the overall harmony of the design elements. Within the scope of this research, descriptive research methodologies are employed, with primary architectural sources including *Mānasāra*, *Mayamata*, *Viśvakarmaprakāśa*, and *Samarāṅgaṇa Sūtradhāra*. The standard unit of measurement utilized in primary architecture is the *hasta*, with the recommended scale set at 24 inches. *Hasta* varieties are categorized into three groups: 04, 05, and 08, based on scale variations. Among these varieties, the *Kiṣku hasta*, measuring 24 inches, is endorsed as the standard. This

measurement is derived from the scale of the barley seed, with a *mānāṅgula* representing eight barley seeds, thus establishing the standard hand measurement from 24 such units. The central inquiry of this research is to investigate the correlation between these traditional scales and contemporary metric values. The terms "*ratni*" and "*aratni*," referring to this unit of measurement, are documented in various primary sources. A complex contradiction has emerged concerning the determination of an appropriate scale for this unit. Multiple researchers have endeavored to equate the English measure of 18 inches with the unit of measurement known as the hasta, defining it as 24 inches. However, these efforts overlook fundamental criteria necessary for appropriately establishing the parameters of the hasta as a unit of measurement. Such attempts aim to render it numerically equivalent to the English measure without adequate justification. In traditional Sri Lankan architecture, the cubit (Riyana) is predominantly utilized as the principal measurement scale. The unit of measurement of the hasta referenced in architectural documentation is interpreted as equivalent to this Sri Lankan cubit scale. However, establishing measurements in this manner is neither scientifically rigorous nor academically sound. Consequently, the primary objective of this research is to develop a scientific methodology for determining the precise scale of the hand as a unit of measurement. This research involves conducting interviews with professionals directly engaged in house planning in Sri Lanka, including architectural consultants, designers, and masons. Additionally, data has been collected through questionnaires and subjected to scientific analysis. Utilizing a quantitative research methodology, measurements of barley seeds have been derived through laboratory calculations, and insights garnered from interviews with industry experts have been critically analyzed. This research strives to elucidate the definitive scale of the hand-measuring unit, which serves as a fundamental basis for architectural measurement. It aims to resolve existing contradictions related to the calculation of scale in residential design while promoting the proper application of

accurate measurement units. Ultimately, this research can be characterized as an academic initiative to foster new avenues of inquiry within the field of measurement, which is a core subject in architectural study.

Keywords: *Architecture, Cubit, Hasta, Measurement.*

Introduction

Vāstuśāstra, the traditional Indian architectural framework, is also referred to as *Sthapatyaveda*¹ and is recognized as an *Upaveda*.² All authoritative texts in the domain of architecture are composed in Sanskrit, wherein the principles associated with residential design are presented in a formal and scientific manner across fundamental architectural literature. A key recommendation of *Vāstuśāstra* is to accurately calculate all relevant scales in the planning of residential structures. Within the major branches of architecture, scale theory is prioritized over analytical approaches. The mathematical formulas for determining various dimensions, including length, width, height, circumference, diameter, and thickness of buildings, are thoroughly elucidated in *Vāstuśāstra*. The analysis of measurement and dimensional standards constitutes significant discipline within the field of architecture. Correct scales are essential not only in the design of buildings but also in the creation of sculptures; accurate proportions ensure the completeness of elements.³ The existence of various scales is a fundamental requirement for all entities in the world.

The terms "*Hasta*" (*Sanskrit*.) and "*Hattha*" (*Pāli*) have been translated into Sinhala as "*Riyana*." In English, this unit of measurement is referred to as "cubit." According to English measurement standards, a cubit is defined as measuring 18 inches. The cubit is characterized

1. Shukla, D. N. (1961). *Vastu Sastra Vol.-I Hindu Science of Architecture*, p.48. <http://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.408041>
2. Ganapathisastri, T. (1966). *Samaramganasutradhara*. Oriental Institute, Baroda, p.1.
3. Shukla, D. N. (1961). *Vastu Sastra Vol.-I Hindu Science of Architecture*, p.180. <http://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.408041>

by the distance from the tip of the elbow to the tip of the middle finger, which serves as the range for this unit of measurement. A complex contradiction has emerged concerning the determination of the appropriate scale for this unit of measurement, as the architectural Sanskrit source texts were translated into English and Sinhalese as cubits, rather than the original term *hasta*.

As a result, various researchers have sought to equate the English measurement of 18 inches with the *hasta* or hand unit, which is defined as 24 inches. However, not all scholars have taken into account the established parameters of the *hasta* measurement scale. Numerous attempts have been made to render it numerically equivalent to the English 18-inch measurement. Consequently, this research is to thoroughly investigate the precise scale of the *hasta*, which serves as the principal architectural unit of measurement.

Methodology

Within the framework of descriptive research methodology, foundational architectural texts were referenced. The analysis focused on pertinent sections of key texts from the Southern School, specifically the *Mānasāra*, *Mayamata*, and *Manuṣyālaya Candrikā*. Additionally, works such as the *Viśvakarmapakāṣa* and *Samarāṅganasūtradhāra*, which are representative of the Northern Tradition, were also examined. Furthermore, published scholarly research and academic publications pertaining to the Hindu architectural tradition were consulted to enhance the depth of the study.

The academic research papers published to date concerning the measurement of *yava* or barley corn have been meticulously analyzed. The measurements of the *yava* seed were derived through laboratory calculations, complemented by interviews with field experts. Among those interviewed were professionals with over five years of experience serving as architectural consultants. Additionally, the scales and the measuring formation practiced and utilized in the field of indigenous were investigated through field studies. This research employed various sources for data collection, including archaeological

references, online resources, and library materials, thereby ensuring a comprehensive approach to the subject matter.

Research Problem

A complex contradiction has emerged concerning the determination of the appropriate scale for this unit of measurement, as the architectural Sanskrit source texts were translated into English and Sinhalese as cubits, rather than the original term hasta. As a result, various researchers have sought to equate the English measurement of 18 inches with the hand unit, which is defined as 24 inches. However, not all scholars have taken into account the established parameters of the hasta measurement scale. Numerous attempts have been made to render it numerically equivalent to the English 18-inch measurement. Consequently, the research problem of this research is to thoroughly investigate the precise scale of the hand, which serves as the principal architectural unit of measurement.

Research objective

The precision of a house scale is an essential requirement in architectural practice. As such, it is imperative to examine the framework of measurement units, as well as the construction of scales that are both precise and accurate. Currently, the metric system predominates in residential planning; however, traditional architectural practitioners continue to utilize established mathematical formulas and patterns. Furthermore, contemporary architectural assessments are conducted on house plans prepared by chartered engineers. Consequently, the primary objective of this research is to investigate the precise scale of the basic standard hasta measurement units in relation to residential planning. Another objective of this research is to analyze the correlation between the existing metric scale and hasta measurement units.

Literature review

The principal units of measurement proposed in these mathematical frameworks have been established through two methodologies, the first of which involves deriving standard measurement units based on human physical characteristics. The height of an individual is referred to as *Puruṣamāṇa*, which serves as a measuring scale known as *Bamba* or fathom.⁴ The length of the palm is designated as *Tāla*. Additionally, the scale on the middle ring of the middle finger of the right hand represents “*mātrāṅgula*”; a unit of measurement. The distance from the outstretched big toe to the tip of the ring finger also functions as a measuring scale (*Viyata*). The *hasta*, consisting of 24 scales of finger breadth, is recognized as the primary standard unit of measurement. The process of gradual development from the atomic level to the determination of grain scale represents the methodology by which secondary units of measurement are established.⁵ Based on these scale calculations, a *mānāṅgula* is devised utilizing eight *yava* grain scales. This measurement is equivalent to 24 inches, which is derived from the primary standard unit of measurement known as the *Hasta*.⁶

The primary architectural standard unit of measurement is defined by the *Hasta*, with additional terminologies such as *Ratni* and *Aratni* appearing in various foundational sources.⁷ Architectural literature identifies eight principal varieties of *Hasta*. Notably, the firsthand or *hasta* unit of measurement is established as 24 inches, referred to as *Kiṣku*.⁸

4. Vibhuti, C. (1998). *Indian Architectural Theory*. Curzon press, India, p.39.
5. Acharya, P. K. (1933). *Architecture Of Manasara*, p.8. <http://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.31240>
6. Vibhuti, C. (1998). *Indian Architectural Theory*. Curzon press, India, p.38.
7. Bruno, D. (1985). *Mayamata Vol. 1*. Motilal Banarsidas, India, p.9. http://archive.org/details/GwHQ_mayamata-by-bruno-dagens-vol.-1-motilal-banarasi-das
8. T Ganpati Sastri. (1913). *The Vastuvidya*, p.2. <http://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.283841>

24 aṅgulas	=	1 kiṣku
25 aṅgulas	=	1 prajāpatya
26 aṅgulas	=	1 dhanurmuṣṭi
27 aṅgulas	=	1 dhanusgraha
28 aṅgulas	=	1 prācya
29 aṅgulas	=	1 vaideha
30 aṅgulas	=	1 vaipulya
31 aṅgulas	=	1 prakīrṇa

Table 1- The eight kinds of Hasta units

Major Vāstu texts, including the *Mānasāra* and *Mayamata*, highlight only four variations pertaining to the *Hasta* unit of measurement. In all texts pertaining to *Vāstusāstra*, the *Kiṣku hasta*, which consists of 24 mānāṅgulas, is established as the primary standard unit of measurement among various forms.⁹

24 aṅgulas	=	1 kiṣku
25 aṅgulas	=	1 prajāpatya
26 aṅgulas	=	1 dhanurmuṣṭi
27 aṅgulas	=	1 dhanusgraha

Table 2 - The specific four kinds of Hasta units

The second chapter of *Mānasāra* describes the formation of Mānāṅgula. Śloka 40 through 50 detail the growth of various components of Mānāṅgula, including Rathadhūli, Vālāgra, Likṣā, Yuka, and Yava.¹⁰ The text distinguishes between small, medium, and large variations of Mānāṅgula, with each size requiring a different number of components. The text also describes the measurement of

9. Bruno, D. (1985). *Mayamata Vol. 1*. Motilal Banarsidas, India, p.9. http://archive.org/details/GwHQ_mayamata-by-bruno-dagens-vol.-1-motilal-banarasi-das
10. Acharya, P. K. (1933). *Architecture Of Manasara*, p.8. <http://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.31240>

various hand spans, with a vitasti requiring 12 inches and a Kiṣku hasta measuring 24 inches. Other hand spans, such as Dhanurmuṣṭi and Dhanugraha hasta, are constructed by increasing one aṅgula at a time. Notably, the text does not discuss the construction of the Prajāpatya Hasta, which measures 25 inches and is used to measure all mansions.¹¹

The Viśvakarma Vāstuśāstram, translated into English by K. Vāsudeva Śāstrī and N.B. Gadre, stands as a masterpiece of the Indian traditional system of house planning. The 09th chapter of this text delineates the system of measurements and proportions, which are essential for both the aesthetic appeal and structural integrity of buildings. The methodology employed in this text for determining units of measurement is distinct. The smaller unit is derived from the paddy of Śālī Vrīhī, whereas other primary texts refer to the yava or barleycorn as the smallest unit. Three paddies constitute one aṅgula. This approach has also been employed in the Sri Lankan measurement system and Buddhist scriptures. In Vāstuśāstra, both yava or barleycorn and paddy or Śālī Vrīhī are utilized to standardize measurements.¹² (Sastri Sri K. Vasudeva., 1958, pp. 66–67).

The Samarāṅgaṇa Sūtradhāra, authored by Bhojarāja, is a seminal work that extensively analyses architectural theories. Chapter nine of the text specifically examines the characteristics of a hand, delving into aspects such as its three-fold arm and the process of forming the volume of a yava seed by progressively increasing from the atom.¹³ (2015.325544.Samarangana-Sutradhara.Pdf, n.d., p. 35). The text replaces the term hasta with kara and states the volume of the hand to be 24 inches.¹⁴ The chapter also elucidates the process of preparing the hand measuring unit and the division of the 24 aṅgulas

11. Acharya, P. K. (1933). *Architecture Of Manasara*, p.7-8. <http://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.31240>

12. Sastri Sri K. Vasudeva. (1958). *Viśvakarma Vastusastram (1958)*. T. M. S. S. M. Library, p.66-67. <http://archive.org/details/dli.ernet.536734>

13. Ganapathisastri, T. (1966). *Samaramganasutradhara*. Oriental Institute, Baroda, p.35.

14. Ganapathisastri, T. (1966). *Samaramganasutradhara*. Oriental Institute, Baroda, p.111.

of the hand into eight parva, with four parva accounting for half of the hand's size and the remaining volume marked in inches.

The handbook on architecture authored by Harmanis Appuhami has been a cornerstone for Sri Lankan society's construction practices for several decades. The text states that a hasta is equivalent to 24 aṅgula, although it does not provide a description of the different types of hands.¹⁵ (Appuhami, 2017, p. 51). Additionally, the text explains four types of hasta based on their dosage, as described in a sloka in the Vaijayantatantra. The text also reveals that 60 vyaṅgulas are equivalent to one aṅgula, which is a crucial practice in the field's performance.¹⁶

Mañju Śri Bhāṣita Vāstuvidyāśāstra, a work believed to have been composed between the fifth and seventh centuries in Sri Lanka, provides an excellent source of authentic Ceylonese writings on Buddhist monasticism, including descriptions of Māna methods. The term hasta is also found in this book, but there is no description of the volume of a hasta. Walter Marasinghe, the editor and publisher of the book, stated in the preface that the ancient hasta was 24 inches and, in modern times, is equal to two feet and 8 inches.¹⁷

The Manuṣyālyacandrikā is an essential source for the study of hasta. Its third chapter, Mānabhedayonyādi Nirṇana, presents a similar analysis of the mānāṅgula, as other texts, made from yava seeds. It is stated that a vitasti measures 12 aṅgulas, and two vitastis make up a hand.¹⁸ The terminologies Kiṣku, Kara, Aratni, Bhuja, Muṣṭi, etc., have been thoroughly investigated.

---

15. Appuhami, H., Y. A. (2017). *Vāstuvidyā hevat Gr̥hanirmānaśilpaya*. MD Gunasena Company, p.51.

16. Appuhami, H., Y. A. (2017). *Vāstuvidyā hevat Gr̥hanirmānaśilpaya*. MD Gunasena Company, p.58.

17. Marasinghe, E. W. (1989). *The Vastuvidyasastra Ascribed to Manjusri*. Sri Satguru Publications, Delhi, India, p. xxi.

18. Gupta, Prof. S. K. (2017). Vastushastra System-Measurements and Proportions. *International Journal for Research in Applied Science and Engineering Technology*, V(XI), 615-622. <https://doi.org/10.22214/ijraset.2017.11096>

Results and Discussion

Architectural volumes have generally developed under two main methodologies. One of these methods is based on the human body, with the terminological signs related to the volumes, such as *Amgula*, *Hasta*, and *Parva*, being well established. The other method is the measurement tradition that developed around natural ingredients. In *Vāstuśāstra*, this type of measurement has been disseminated, centering on the *yava* (barley corn).

01.	Yavamāna	Measuring scales developed based on grains
02.	Yajamāna	Measuring scales developed based on human body

Table 3 - Two kinds of main measuring scales

Both the fundamental units of measure, namely the *mātrāṅgula* and the *mānāṅgula*, are advised for the calculation of residential architectural scales. The *mānāṅgula* is derived from a composition of eight barley corns. The methodology for determining the volume of a *yava* grain is delineated in *Vāstuśāstra* texts. According to these texts, the atom represents the smallest unit of measure. Eight atoms combine to create a dust particle, and eight dust particles further assemble to form the diameter of a human hair. *Vāstuśāstra* sources assert that the dimensions of a seed correspond to the progressive aggregation of eight sizes of a louse, achieved through successive development. This systematic approach reveals the origins of the information regarding the size of a *yava* grain, which emerges through structured advancement from the atomic level.

In ancient times, units of measurement were typically named and utilized based on the raw materials relevant to daily life. The methodology employed for calculating the volume of a *yava* grain within the framework of *Vāstuśāstra* is distinguished by its practical and scientific rigor. The unit of measurement known as *mānāṅgula* is derived from the aggregation of eight *yava* grains. Various scholars

have endeavored to correlate these historical units of measurement with the contemporary metric system.¹⁹

8 paramāṇu	=	1 Rathareṇṇu - car dust (000916mm)
8 rathareṇu	=	1 Līkṣā - nit (0.007328mm)
8 līkṣā	=	1 Yūkā - louse (0.058624mm)
8 Yūkā	=	1 Tila - Sesame seed (0.468992mm)
8 Tila	=	1 Yava - barley corn (3.751936mm, 3.75 unhusked paddy grain)
8 Yava	=	1 Aṅgula (30mm, measurement of body dimension)

Table 4 - Metric Dimension of Primary units of scales

By estimating the average size of a *yava* grain at 3.75 mm, the corresponding size of a *mānāṅgula* is determined to be 30 mm. Furthermore, the combination of 24 *mānāṅgulas* establishes the volume of the *hasta*, which serves as the principal standard unit of measurement in architectural contexts.

24 aṅgulas	=	1 kiṣku	72cm
25 aṅgulas	=	1 prajāpatya	75cm
26 aṅgulas	=	1 dhanurmuṣṭi	78cm
27 aṅgulas	=	1 dhanusgraha	81cm
28 aṅgulas	=	1 prācyā	84cm
29 aṅgulas	=	1 vaideha	87cm
30 aṅgulas	=	1 vaipulya	90cm
31 aṅgulas	=	1 prakīrṇa	93cm

Table 5 - Metric Dimension of Hasta units

19. Vibhuti, C. (1998). *Indian Architectural Theory*. Curzon press, India, p.38.

The measurement unit for hand size is established at 720 millimeters, equivalent to 72 centimeters. The current accepted measurement is 28.3465 inches, which can be approximated to 28 inches. Calculating the size of a *yava* or barley corn grain as 3.75 millimeters reveals that this measurement does not align with the established scale of 28 inches.²⁰ Notably, comprehensive research has not substantiated the assessment of a barley corn grain at 3.75 millimeters. In contrast, laboratory studies and academic publications indicate that the average size of barley corn is 3.20 millimeters.²¹ The cumulative measurement of eight grains amounts to 25.6 millimeters. Therefore, adjusting the hand measurement unit according to these findings results in a scale of 614.4 millimeters. Consequently, the revised fist measurement is determined to be 24.188 inches. Based on these research findings, it is concluded that the actual measurement unit for hand size should be recognized as 24 inches rather than 28 inches. In light of the current circumstances, it is necessary to revise the measurement scales for all hand measurement units ranging from twenty-four inches to thirty-one inches. The proposed modifications should be implemented as specified below.

24 aṅgulas	=	1 kiṣku	614.4 mm	24 inches
25 aṅgulas	=	1 prajāpatya	640 mm	24 inches
26 aṅgulas	=	1 dhanurmuṣṭi	665.6 mm	26 inches
27 aṅgulas	=	1 dhanusgraha	691.2 mm	27 inches
28 aṅgulas	=	1 prācyā	716.8 mm	28 inches
29 aṅgulas	=	1 vaideha	742.4 mm	29 inches
30 aṅgulas	=	1 vaipulya	768 mm	30 inches
31 aṅgulas	=	1 prakīrṇa	793.6 mm	31 inches

Table 6 - New formation of the metric dimension of Hasta units

20. *Manusyālaya Candrikā* (T. Ganapathi Shastri). (1917). Super Intendent Government Press.
21. Shrivatsa, K. S. (2017). *International Journal of physical & social science*. P.7 (5).

The Sanskrit term "*hasta*" has been translated as "*Riyana*" in Sinhala texts and as "Cubit" in English literature, with a cubit conventionally measuring 18 inches. This translation has led to widespread misunderstanding, as many individuals tend to equate the *hasta* measurement unit to this 18-inch standard in Sinhala. Consequently, the conversion of the *hasta* measurement unit to cubit or *Riyana* in Sinhala is fundamentally flawed.

This confusion may be clarified by using the term that denotes the measurement of the *hasta* as "hasta or hand." It is noteworthy that the English cubit is defined as the distance from the tip of the elbow to the tip of the middle finger of the right hand. Vāstu practitioners have similarly used this definition when calculating measurements within the same range. The findings of this research indicate that measuring from the elbow to the tip of the finger is an inaccurate method for defining the scale of a *hasta*. It has been confirmed that while the lengths and spatial ranges for the cubit measurement are accurate, they should not be applied to the *hasta* or hand measurement. Furthermore, the practice of adjusting the *hasta* or hand scale in architectural contexts to align with the current English standard of 18 inches is deemed unscholarly.

Conclusion

The standards of measurement in architecture are rigorously and systematically analyzed in alignment with established mathematical principles. Scientific methodologies have been integrated into the architectural field to formulate precise units of measurement. The composition of fundamental measurement units is evaluated using raw materials sourced from the surrounding environment. The structure of a *mānāṅgula* is elucidated in practical architectural literature. Presently, its scale is recorded at 3.20 mm. The scale of the hand measurement unit, oriented along the longitude, measures 614.4 mm, indicating that the current scale of this hand measurement unit is equivalent to 24 inches. In academic discourse, the term "*Hasta*"

is utilized, without conversion to cubit or *Riyana*. It is imperative to elucidate the precise scale of this unit as employed in the Sinhalese tradition of house construction to foster advancement in the discipline. Moreover, addressing conflicting ideologies among Vastu consultants will promote uniformity and understanding within the field. By adhering to established architectural guidelines, clients can enhance their opportunities for progress and the realization of auspicious events.

References

- Acharya, P. K. (with Roberts - University of Toronto). (1946). *An encyclopedia of Hindu architecture*. London: Oxford University Press. <http://archive.org/details/encyclopaediaofh07achauoft>
- Acharya, P. K. (1933). *Architecture Of Mānasāra*. <http://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.31240>
- Alterkar, R., Vishwas. (2004). *Vāstuśāstra- Ancient Indian Architecture and Civil Engineering*. D. K. Print world (p) Ltd., New Delhi.
- Appuhami, H., Y. A. (2017). *Vāstuvīdyā hevat Gṛhanirmāṇāśilpaya*. MD Gunasena Company.
- Bruno, D. (1985). *Mayamata Vol. 1*. Motilal Banarsidas, India. http://archive.org/details/GwHQ_mayamata-by-bruno-dagens-vol.-1-motilal-banarasi-das
- Ganapathisastri, T. (1966). *Samaramganasutradhara*. Oriental Institute, Baroda.
- Gayatri Devi Vasudev. (n.d.). *Vāstu Astrology and Architecture Gayatri Devi Vasudev*. Retrieved August 12, 2024, from <http://archive.org/details/vastu-astrology-and-architecture-gayatri-devi-vasudev>
- Geiger, W. (1960). *Culture of Ceylon in mediaeval times*. Otto Harrassowitz, Wiesbaden.
- Gupta, Prof. S. K. (2017). Vastushastra System-Measurements and Proportions. *International Journal for Research in Applied Science and Engineering Technology*, V(XI), 615–622. <https://doi.org/10.22214/ijraset.2017.11096>
- MacDougall, B. G. (2008). *Maimataya*. Cornell University.
- Manusyālaya Candrikā* (T. Ganapathi Shastri). (1917). Super Intendent Government Press.
- Marasinghe, E. W. (1989). *The Vastuvidyasastra Ascribed to Manjusri*. Sri Satguru Publications, Delhi, India.

- Percy, B. (1956). *Indian Architecture*. TraporevaSastri Sri K. Vasudeva. (1958). *Viswakarma Vastusastram (1958)*. T. M. S. S. M. Library. <http://archive.org/details/dli.ernet.536734>
- Shukla, D. N. (1961). *Vastu Sastra Vol.-I Hindu Science of Architecture*. <http://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.408041>
- T Ganpati Sastri. (1913). *The Vastuvidya*, <http://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.283841>
- Vibhuti, C. (1998). *Indian Architectural Theory*. Curzon press, India

බදුලු ටැම් ලිපියෙන් හෙළිවන නාමාව සහ දේශපාලන පසුබිම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

ආචාර්ය සුදන් සෙනරත්
පී.ඒ.එස්.එස්. කෞතුකාගාර

Abstract

Archaeological sources are important in determining the accuracy and impartiality of information. There are several types such as inscriptions, slab inscriptions, rock inscriptions and plaque inscriptions. Among them Badulu tam lipiya from the medieval period is significant as an archaeological source for the study of political and linguistic information. Inscriptions are a form of epigraphy. Although most of the information in early inscriptions was compiled under a uniform format, it is possible to identify inscriptions that broke away from this format during the medieval period. Badulu Tam Lipiya, which arises in connection with trade, can reveal the political landscape of that time. The research objective is to identify the political background revealed in the Badulu Tam Lipiya and to examine the impact it had on the society at that time. What is the political background revealed by the *Badulla Tam* inscription? The research problem is to identify how it affected the society and political development at that time. Under the qualitative research methodology, library observation was used to review books, academic articles, and research theses. The importance of this article is that, while it merely reveals facts, it also reveals the legal framework surrounding it and the

political structure at that time. It can be concluded that this essay is more helpful in further confirming the veracity of the information available in literary sources, as it shows that the nature of the ruler, democracy, the nature of the state, bureaucratic organization, and legal structure are capable of providing an example for today's society.

Keywords: *Badulu Tam Lipiya, Inscriptions, Law, Politics, Sources.*

හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලාංකේය සිංහල සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථ, තොරතුරු සම්පාදනය කිරීමෙහි ලා මුඛ්‍ය මූලාශ්‍රයකි. මෙම සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථවලට සාපේක්ෂව පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය වෙතත් ස්වරූපයක් ගන්නෙකි. පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රයක් වන සෙල්ලිපි මෙහි ලා ඉහළ වටිනාකමක් ගන්නා අංගයක් වශයෙන් සැලකිය හැකි ය. “සෙල්ලිපි නියම සාහිත්‍ය කෘතියක් වශයෙන් නො සැලකේ. එහෙත් සෙල්ලිපි පිරික්සීම සාහිත්‍ය හදාරන්නවුන්ට අතිශයින් ම වැදගත් වූත් බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත් වූත් දෙයකි” (අමරවංශ, 1968) යන්නෙන් සෙල්ලිපිවල වටිනාකම හඳුනාගත හැකි වේ. සෙල්ලිපිවල ගිරි ලිපි, ටැම් ලිපි, පුවරු ලිපි, යනාදී වශයෙන් ප්‍රභේද පවතින බව හඳුනාගත හැකි වේ. මෙම සෙල්ලිපි පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කිරීමේ දී විභාගාරාම කරවා පූජා කිරීම, ඒවායේ නඩත්තුව සඳහා කෙත්වතු වතුපිටි පූජා කිරීම, මුදල් ආදිය පිදීම වැනි කරුණු මුල්කාලීන සෙල්ලිපිවල අන්තර්ගතව පවතින බව අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ. එසේ වුව ද ක්‍රිස්තු වර්ෂ දහවන සියවස එනම්, ප්‍රාකෘත යුගයෙන් ක්‍රමානුකූලව මධ්‍යයතන අවධියට පැමිණෙන කාල සීමාවෙහි මෙම ඒකීය ආකෘතියෙන් මිදුණු සෙල්ලිපි පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ. මධ්‍යයතන යුගයේ රචනා වූ බදුලු ටැම් ලිපිය එම ඒකීය ස්වරූපයෙන් මිදුණෙකි. භාෂාවේ වෙනස්කම් ද හඳුනාගත හැකි ය. වෙළඳාම පිළිබඳ ව පැන නැගෙන ලිපියක් වුව එහි අන්තර්ගත කරුණු අනුසාරයෙන් එවකට පැවැති දේශපාලන පසුබිමේ ස්වරූපය කෙබඳු ද යන්න අවබෝධ කරගත හැකි වේ.

බදුලු ටැම් ලිපිය රචනා කරනු ලැබූ පුද්ගලයා පිළිබඳ ව විවිධාකාර මතවාද ඇත. එහිදී නන්දසේන මුදියන්සේගේ ශිලා ලේඛන සංග්‍රහය නම් කෘතියෙන් හෙළි වන්නේ “එකල රජ තැන්ව සිටි තුන්වෙනි උදය රජු 964 - 972” (මුදියන්සේ, 2016) යන්නෙන් බව අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ. “ලිපියෙහි සඳහන් කරුණුවලට අනුව මෙය උදය නමැති කෙනෙකු විසින් පිහිටුවන ලද්දක් වන අතර ඔහු IV වන උදය රජු බව (ක්‍රි.ව. 946 -954) ඉතිහාසඥයන් විසින් නිගමනය කරනු ලැබ ඇත.” (මල්ලවආරච්චි, පඤ්ඤාසාර, 2009) යන්නෙන් සිංහල භාෂා විකාසනය හා ශිලා ලේඛන විමර්ශන යන ග්‍රන්ථයෙන් අනාවරණය කරනුයේ රජු පිළිබඳ ව වෙනත් විවරණයක් බව අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ. එවකට වෙළඳපලේ ප්‍රධාන මුලදැනින් සේවකයන් පෙර විසූ රජතුමා විසින් කරන ලද ව්‍යවස්ථා ඉක්මවා නීති විරෝධී ලෙස දඩ මුදල් අය කළ බවට එවකට සිටි රජුට සිදු කරනු ලද්දා වූ පැමිණිල්ලක ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මෙම ටැම් ලිපිය ලියවුණු බවට තොරතුරු අනාවරණය වේ. මෙම ටැම් ලිපිය ලියවුණු කාලය අනුරාධපුර යුගයේ අවසාන කාලයට අයත් බව සැලකේ. ක්‍රි.ව. දහවන සියවස මැද භාගයේ දී මෙම ලිපිය සම්පාදනය වන්නට ඇතැයි විද්වතුන්ගේ අදහස වේ. හෝපිටිගමුව ප්‍රදේශයේ ලියවුණු මෙම ලිපිය පිළිබඳ ව විමසා බැලීමේ දී ස්තම්භයෙහි සම්පූර්ණ උස අඩි නවයකුත් අඟල් හතක් පමණ වන බවත් අනාවරණය වේ. අක්ෂර සටහන් කිරීම සඳහා උසින් අඩි අටක් ද අඟල් පහක ප්‍රමාණයක් ද වෙන් කර තිබේ. ගල් කණුවේ සිව් පැත්තෙහි ම අකුරු ලියා ඇත. එක් පැත්තක ප්‍රමාණය අඟල් නවයක් පමණ වේ. අනෙක් පැති ද්විත්වය අඟල් දහය හමාරේ ප්‍රමාණයෙන් පළල බවට අනාවරණය කර ඇත.

බදුලු ටැම් ලිපියෙන් හෙළිවන දේශපාලන පසුබිම පිළිබඳ නිරීක්ෂණය කිරීම යන අරමුණ විමසා බැලීමේ දී සනාථ වන්නේ, එකල ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ස්වරූපයක් පැවත ඇති බවත් එය සමාජ ක්‍රමයට මෙන් ම පාලන ක්‍රමයට ද යහපත් බලපෑමක් එල්ල කර ඇති බව ය. එය එකල දේශපාලන ක්‍රමයේ සංවර්ධනයට මහත් පිටිවහලක් වී ඇත. සංක්‍රමණ-ආක්‍රමණ පැවැති වකවානුවක වුව ද ස්වයංපෝෂිත ආර්ථික ක්‍රමයක් පවත්වාගෙන යෑමට මෙම දේශපාලන ව්‍යුහය ඉවහල් වී ඇති බව හඳුනාගත හැකි වේ. මෙම ටැම් ලිපිය අධ්‍යයනය කිරීමේ වැදගත්කම වන්නේ එහි පවතින ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී

නිරවුල් පාලන ස්වරූපය වර්තමාන රාජ්‍ය තන්ත්‍රයට වුව ආදර්ශයක් වන බැවිනි. එම නීති රීති ඒ ආකාරයෙන් ම වර්තමාන ක්‍රමයට යෝග්‍ය නොවුව ද එහි පවතින ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සහ නිරවුල් බව ආදර්ශයක් කොටගත හැකි බව අධ්‍යයනය කළ හැකි කරුණකි. නීතියේ විනිවිද බව සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බව, පාලකයාගේ යුක්තිගරුක බව, පාලකයා සහ පාලිතයා අතර පැවැති මනා සම්බන්ධය, පාලකයා තම තනතුර සම්බන්ධව දරන වගකීම සහ වගවීමේ ස්වරූපය, ධාර්මික පාලන ක්‍රමය, ජනමතය ප්‍රකාශ කළ හැකි වීම සහ පාලකයා එයට සවන් දීම සහ විසඳුම් ලබාදීම, ජනතා අයිතිවාසිකම් සුරක්ෂිත කිරීම, රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ කාර්යය භාරය සහ එය ව්‍යුහගත කොට ඇති ආකාරය, බලයේ විනිවිද බව සහ එය බෙදා දැක්වීම, කාර්යක්ෂම පාලනය, දණ්ඩන ක්‍රමයේ පැවැති ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බව සහ මානුෂීය බව, පොදු ජනතාවගෙන් අනවශ්‍ය ලෙස බදු අය කිරීම අවහිර වන ලෙස ප්‍රතිපත්ති සකසා තිබෙන ආකාරය යනාදී රාජ්‍ය පාලන ප්‍රතිපත්ති සහ දේශපාලන රාමුව වර්තමාන සමාජයට උපයෝගී කර ගැනීමට සහ අවබෝධ කරලීමට මෙහි ලා අවස්ථාව උදා වේ.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ පුස්තකාල නිරීක්ෂණය සහ ශාස්ත්‍රීය ලිපි, සඟරා, පර්යේෂණ නිබන්ධන ද ආශ්‍රය කර ගන්නා ලදී. මෙම පර්යේෂණයට අවශ්‍ය තොරතුරු සම්පාදනය කර ගැනීම පිණිස මුඛ්‍ය මූලාශ්‍රය වශයෙන් **Epigraphia Zeylanica Vol. III** උපයෝගී කර ගැනිණි. මෙයට අමතර ව තොරතුරු සම්පාදනය කර ගැනීම උදෙසා මෙම පර්යේෂණය ආශ්‍රිත සෙසු ලිපි ලේඛන ද්විතියික මූලාශ්‍රය ලෙස උපයෝගී කරගනු ලැබුවා සේ ම සංසන්දනාත්මක අධ්‍යයනයෙහි ලා අනුරාධපුර යුගයේ තොරතුරු අන්තර්ගත ග්‍රන්ථ ද පරිහරණයට උපයෝගී කර ගන්නා ලදී.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

බදුලු ටැම් ලිපියෙන් බොහෝ විට පර්යේෂණාත්මක ව කරුණු හෙළිදරව් කර ඇත්තේ එහි පවතින වෙළඳ සංස්කෘතිය පිළිබඳ ව ය. එය ආශ්‍රිත ව හෙළිවන සමාජ, සංස්කෘතික, දේශපාලන, ආගමික,

ආර්ථික, තොරතුරු පිළිබඳ ව පර්යේෂණාත්මක කරුණු දැක්වීම් පවතින බව අධ්‍යයන කළ හැකි ය. මෙම ටැම් ලිපිය වෙළඳාම සම්බන්ධ ව ගොඩනැගුණු ටැම් ලිපියක් වුව එහි අන්තර්ගතව පවතින දේශපාලන ව්‍යුහමය පැතිකඩ අද්‍යයන දේශපාලන යාන්ත්‍රණයට කෙතරම් ඉවහල් වනවා ද යන්නට හෙළිදරව් වන පර්යේෂණ විරල ය. එය පිළිබඳ ව නාමමාත්‍රිකව හෝ දක්වා තිබුණ ද එකල සමාජය හා අද්‍යයන සමාජය අනුසාරයෙන් සංසන්දනාත්මක හා විමර්ශනාත්මකව කරුණු දැක්වීම් දැකගත නොහේ. ඒ අනුව යම් පර්යේෂණාත්මක රීත්තයක් ඉස්මතු වන බව අවධාරණය කළ හැකි ය. එහිදී සාහිත්‍ය විමර්ශනය හා පර්යේෂණ රීත්තය පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කිරීමේ දී බදුලු ටැම් ලිපිය පිළිබඳ අන්තර්ගත මුඛ්‍ය ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය ලෙස, සෙනරත් පරණවිතානගේ **Epigraphia Zelanica** ග්‍රන්ථය උපයෝගී කරගන්නා ලදී. එසේ ම වැඩිදුර පෙළ අධ්‍යයනයට ද්විතියික මූලාශ්‍රය ලෙස, නන්දසේන මුදියන්සේගේ සිංහල ශිලා ලේඛන සංග්‍රහය, කොත්මලේ අමරවංශ හිමිගේ ලක්දිව සෙල්ලිපි, යන ග්‍රන්ථ උපයෝගී කරගනු ලැබූව ද ඒවායෙහි දේශපාලන ක්‍රමය පිළිබඳ වැඩිදුර නිරීක්ෂණයක් හෝ එහි අද්‍යයන සමාජ උපයෝගීත්වය පිළිබඳ ව අනාවරණය නොවිණි.

ඩේවිඩ් කරුණාරත්නගේ පුරාතන ලංකාවේ නීති ක්‍රමය යන ග්‍රන්ථයෙන් ද, වෙල්ගම්මැද්දේ ශ්‍රී විමලජෝති හිමිගේ අනුරපුර සෙල්ලිපිවලින් හෙළිවන සංඝ සමාජය, බද්දේගම විමලවංසගේ සෙල්ලිපි සමාජය, ඒ.වී. සුරවීරගේ අනුරාධපුර සංස්කෘතිය, අනුරාධපුර සමාජය යන ග්‍රන්ථ ආශ්‍රයෙන් බදුලු ටැම් ලිපියෙන් හෙළිවන එවකට සමාජ යාන්ත්‍රණයේ තොරතුරු අනාවරණය වුව ද දේශපාලන තත්ත්වය සහ එහි අද්‍යයන වැදගත්කම පිළිබඳ ව අනාවරණය නො වේ.

මෙම තත්ත්වය මෙම අධ්‍යයනය කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් සහ ආකර්ෂණයක් යොමු වීමට හේතු විය. පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රයක් වශයෙන් එකල සමාජ ක්‍රමයේ බොහෝ තොරතුරු අනාවරණය කරන මෙම ටැම් ලිපිය රාජ්‍ය පාලකයා සහ නීතිය, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය, පාලනයේ විනිවිද බව යන වර්තමාන සමාජ ක්‍රමයේ අත්‍යවශ්‍ය ගැටලු රැසකට ආදර්ශයක් සපයන්නෙකි. එහි ලා එවැනි වටිනාකමක් ඇති මෙම ලිපියේ දේශපාලන පැතිකඩ පිළිබඳ ව සහ එයින් වර්තමාන

සමාජ දේශපාලන ක්‍රමයට ලබා ගත හැකි උපයෝගීත්වය පිළිබඳ ව පුළුල් විග්‍රහයක් ඉදිරිපත් නොවීම දුබලතාවක් සේ පෙනී යයි. එබැවින් පූර්ණ පර්යේෂණවල තත් උගණනා පිළිබඳ ව සාවධාන වෙමින් බදුලු ටැම් ලිපියෙන් හෙළිවන දේශපාලන ව්‍යුහයේ අදායතන සමාජ බලපෑම සහ වටිනාකම පිළිබඳ ව අධ්‍යයන අවශ්‍යතාව මතු වී තිබේ.

පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල හා සාකච්ඡාව

ලාංකේය සමාජය අතීතයේ පැවැතියේ කෙසේද යන්නෙන් තොරතුරු සෙවීමේ දී සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයවලට සාපේක්ෂ ව වටිනාකමක් පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රයවලට හිමි වන බව හඳුනාගත හැකි වේ. පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රයක් වන සෙල්ලිපි අංගයක් වශයෙන් සැලකෙන ටැම් ලිපි අතුරෙන් මතුවන බදුලු ටැම් ලිපිය වටිනා තොරතුරු රැසක් හෙළිදරව් කරනු ලබන්නක් බවට අනාවරණය වේ. බදුලු ටැම් ලිපිය එවකට පැවැති වෙළඳ සහ ආර්ථික සමාජය පිළිබඳ ව මුඛ්‍ය තොරතුරු අන්තර්ගත මූලාශ්‍රයක් බව ප්‍රත්‍යක්ෂ වන කරුණකි. එහිදී මධ්‍යතන අවධියේ සිදු වූ භාෂා පරිණාමය පිළිබඳ තොරතුරු ද අධ්‍යයනය කළ හැකි ය.

ඕනෑම දේශයක සමාජ, සංස්කෘතික, ආර්ථික යනාදී සෑම පැතිකඩක් ම තීරණය වනුයේ එම රටේ පවතින පාලන යාන්ත්‍රණයේ ස්වරූපය අනුව බැව් මෙතෙක් ඉතිහාසගත තොරතුරු ආශ්‍රයෙන් විවරණය වේ. බදුලු ටැම් ලිපියෙන් අනාවරණය වන වෙළෙඳ ක්‍රමය අනුසාරයෙන් එකල පැවැති දේශපාලනය ව්‍යුහය ද අනාවරණය කරගත හැකි වේ.

I. බදුලු ටැම් ලිපියේ අන්තර්ගත භාෂාව

අ. සිංහල භාෂාවේ යුග වර්ගීකරණය

සිංහල භාෂාවේ විකාසනය පිළිබඳ විද්වත් මතවාද ආශ්‍රයෙන් එය ප්‍රධාන යුග හතරකට බෙදා ඇති බව අධ්‍යයනය කළ හැකි ය. එහි දී බහු සම්භාවනාවට පාත්‍ර වන විල්හෙම් ගයිගර්ගේ යුග වර්ගීකරණය ආශ්‍රයෙන් මෙය හඳුනාගත හැකි වේ.

සිංහල ප්‍රාකෘත අවධිය: ක්‍රිස්තු වර්ෂයෙන් දෙවැනි ශත වර්ෂයේ පටන් ක්‍රිස්තු වර්ෂ තුන් වන හෝ හතර වන ශත වර්ෂය දක්වා පුරාතන සිංහල අවධිය: ක්‍රිස්තු වර්ෂ හතර වන ශත වර්ෂයේ පටන් ක්‍රිස්තු වර්ෂ අට වන ශත වර්ෂය දක්වා

මධ්‍යතන සිංහල අවධිය: ක්‍රිස්තු වර්ෂ අට වන ශත වර්ෂයේ පටන් ක්‍රිස්තු වර්ෂ දහතුන් වන ශත වර්ෂය දක්වා

නූතන සිංහල අවධිය: ක්‍රිස්තු වර්ෂ දහතුන් වන ශත වර්ෂයේ මැද භාගයේ සිට අද දක්වා

විල්හෙම් ගයිගර් එක්දහස් නවසිය තිස්හයේ දී රාජකීය ආසියාතික සඟරාවට 'සිංහලයේ වාග්විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ' මැයෙන් ලියූ ලිපියෙහි තත් යුග බෙදීම තවදුරටත් සංශෝධනය කර ඇත. ඒ අනුව මධ්‍යතන සිංහල අවධියෙන් පසුව ක්‍රිස්තු වර්ෂ දහතුන් වන ශත වර්ෂයේ මැද භාගයේ සිට ක්‍රිස්තු වර්ෂ දහහත් වන ශත වර්ෂ දක්වා තවත් අවධියක් ද, ක්‍රිස්තු වර්ෂ දහහත් වන ශත වර්ෂයේ පටන් අද්‍යතනය දක්වා නූතන අවධිය වශයෙන් ද බෙදා දක්වයි. දෙස් විදෙස් උගතුන්ගේ බෙදීම් ක්‍රමයට නතු වූ සිංහල භාෂාවේ පරිණාමය පිළිබඳ මහාචාර්ය විමල් ජී. බලගල්ලේ 'සිංහල භාෂාවේ සම්භවය හා පරිණාමය' නම් ග්‍රන්ථයෙහි දක්වයි. මෙම ග්‍රන්ථය ආශ්‍රය කර ගැනීමෙන් ද සිංහල භාෂාවේ යුග වර්ගීකරණය පිළිබඳ ප්‍රත්‍යක්ෂ අවබෝධයක් ලබා ගත හැකි වේ.

ආ. මධ්‍යතන යුගය සහ බදුලු ටැම් ලිපිය

ක්‍රිස්තු වර්ෂ අට වන ශත වර්ෂයේ පටන් ක්‍රිස්තු වර්ෂ දහතුන් වන ශත වර්ෂයේ මැද භාගය දක්වා කාල පරිච්ඡේදය මධ්‍යතන සිංහල යුගය වේ. ඒ අනුව අනුරාධපුර මැද භාගය, පොලොන්නරු යුගය, දඹදෙණි යුගයේ මුල් භාගය අයත් ය.

ප්‍රාකෘත හා පුරාතන අවධියේ පටන් ක්‍රමානුකූලව වැඩෙමින් පැමිණෙන සිංහල භාෂාව පූර්ණ සංවර්ධනයට ලක් වෙමින් පැවැති අවධියක් ලෙස මධ්‍යතන යුගය හඳුනාගත හැකි ය. එය සංක්‍රාන්තික අවධියක් ලෙස ද හඳුනාගත හැකි ය. ප්‍රාකෘත හා පුරාතන භාෂාවෙන් මිදී නූතන ගත් ව්‍යවහාරයට සමීප භාෂාවක් මෙකල සැකෙසෙමින්

පැවතීම හේතුවෙන් මෙම අවධිය සංක්‍රාන්තික අවධියක් ලෙස නම් කර ඇත. මෙහිදී මධ්‍යතන අවධියේ සිදු වූ භාෂා ලක්ෂණ කිහිපයක් අධ්‍යයනය කළ හැකි ය.

- ★ ‘ඇ’ අක්ෂරය පහළ වීම.
- ★ අභාවයේ පැවැති දීර්ඝ ස්වර අක්ෂර භාවිතයට පැමිණීම.
- ★ මහප්‍රාණ අක්ෂර භාවිතය.
- ★ භාෂාවේ ස්වරාන්ත සහ හලන්ත හේදයක් ජනිත වීම.
- ★ අර්ධ අනුනාසිකා (සඤ්ඤක) අක්ෂරවල ප්‍රභවය.
- ★ වර්ගාන්තයේ ඇති ‘අ’ ස්වරය ගිලිහී යාම.
- ★ එම නිසා භාෂාවේ හලන්ත ස්වරූපයක් ප්‍රකට වීම.
- ★ ඇතැම් තැනක අක්ෂර මධ්‍යගත ‘අ’ ස්වරය පවා ගිලිහී යාම.
- ★ සංස්කෘතයේ ප්‍රභාව ඉස්මතු වීම.
- ★ තත්භව සම්ප්‍රදායට වඩා තත්සම සම්ප්‍රදායට ලේඛකයන් නතු වීම.
- ★ වාක්කෝෂය පමණක් නොව රචනා ශෛලිය පවා වෙනස් වීම.
- ★ මාතෘ භාෂානුගත ව පාලි, සංස්කෘත ව්‍යාකරණ නීති රීති අනුගමනය කිරීමට ලේඛකයන් උත්සුක වීම.
- ★ අර්ථ රසයට පමණක් නොව ශබ්ද රසයට ද මුල් තැන දීම.

ක්‍රිස්තු වර්ෂ අට වන සහ නව වන සියවසේ මුල් භාගයේ ඇරඹෙන මධ්‍යතන සිංහල අවධියේ මූලික ස්වරූපය දහවන සියවස වන විට වඩාත් පරිණාමීය අන්දමින් පෝෂණය වී ඇති ආකාරය නිරීක්ෂණය කළ හැකි වේ. මෙම භාෂා ලක්ෂණ බඳුලු ටැම් ලිපියේ ද අඩු වැඩි වශයෙන් නිරූපණය වේ.

i. ‘ඇ’ අක්ෂරය පහළ වීම

‘ඇ’ ස්වරය ප්‍රාකෘත හා පුරාතන අවධියේ දක්නට නොවූවක් බව විද්වත් මතවාද ආශ්‍රයෙන් අධ්‍යයනය කළ හැකි ය. එසේ වුව මෙම අක්ෂරය ක්‍රිස්තු වර්ෂ අට වන සියවස හා සමගාමී ව ඉස්මතු වන ආකාරය බඳුලු ටැම් ලිපියෙන් පෙනී යයි.

- 1 siri- bərə kæt-ku-
- 2 -lə koʃ uka:vas-
- 3 rəd-pərəpuren bə-
- 4 -t lak-div-polo (paranavithana 1928-1933; 75,76)

යනුවෙන් ‘ඇ’ ස්වරය සුසංයෝග වී පවත්නා අන්දම කැක්කු (ක්+ඇ-කැ) යන්නෙන් ආරම්භයේ දී ම දැකගත හැකි ය.

- 8 [tu ma:] kusæ upædæ æpa:-mə-
- 9 -həja:- siri vidæ pilivelə
- 10 se rædæ pæminæ rædæ kə
- 11 -lə sirisangbo uda: mə-
- 12 -hə- radəhu tuma: sət læ -'
(Paranavithana, 1928-1933)

මෙහිදී ‘ඇ’ ස්වරය බහුල ව උපයුක්ත කොට ගෙන ඇති ආකාරය නිරීක්ෂණය කළ හැකි වේ. එනම් රැදැනයැ, උපැදැ, විදැ, පැමිණැ යන්නෙන් ‘ඇ’ ස්වරයේ ස්වරූපය යෙදී ඇති ආකාරය යි. ‘ඇ’ ශබ්දය ලේඛනයෙහි සම්පව යොදා ගැනීමෙන් කිසියම් ශබ්ද රසයක් ද ඉස්මතු වී ඇති අන්දම නිරීක්ෂණය කළ හැකි වේ.

ii. අභාවයේ පැවැති දීර්ඝ ස්වර අක්ෂර භාවිතයට පැමිණීම

මධ්‍යතන අවධිය බිහි වන්නට ප්‍රථමයෙන් පැවැති ප්‍රාකෘත හා පුරාතන අවධියේ දී දීර්ඝ ස්වර බහුල ව යොදා නොගත් බව අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ. බදුලු ටැම් ලිපියේ දීර්ඝ ස්වර දැකගත හැකි ය.

- 8 [tu ma:] kusæ upædæ æpa:-mə-
- 9 -həja:- siri vidæ pillivelə
(Paranavithana, 1928-1933)

- 32 -tək misæ unnæ:jen (Paranavithana, 1928-1933)
- 14 pæ: viki bədijehi di:nə
(Paranavithana, 1928-1933)

ඇපා, හයා, අන්තැයෙන්, පෑ විකි, දීණ යනුවෙන් දීර්ඝ අක්ෂර ආශ්‍රයෙන් බඳුලු ටැම් ලිපිය ගොඩනැගී ඇති අන්දම දැකගත හැකි වේ. මෙම ලිපියෙහි දීර්ඝ අක්ෂර භාවිතයට ගනු ලැබුව ද ප්‍රාකෘත අවධියේ ඇතැම් ලක්ෂණ ද දක්නට ලැබේ.

- 37 lekam-gehi səm-də[ru]
(Paranavithana, 1928-1933)

එනම් ලේකම්ගෙයි යනුවෙන් දීර්ඝ ව යොදා ගත හැකි වුව ලෙකම්ගෙයි යනුවෙන් කෙටි අක්ෂර භාවිතයට ගෙන ඇති බව යි.

iii. මහප්‍රාණ අක්ෂර භාවිතය

මහප්‍රාණ අක්ෂර භාවිතයට පැමිණියේ ද මෙම අවධියේ දී ය. ප්‍රාකෘත හා පුරාතන අවධියේ දී මෙම අක්ෂර භාවිතයේ නොමැති වූ අතර අතරින් පතර දක්නට ලැබුණ ද එය එතරම් ප්‍රචලිත නො වේ.

- 25 kələ vævəstha: ikma: a-
(Paranavithana, 1928-1933)
- 42 -jə kələ səbba: je leka-
(Paranavithana, 1928-1933)
- 47 səbba: je hindəna: tək-
(Paranavithana, 1928-1933)

සභායෙ, ව්‍යවස්ථා, ග්‍රාමයන් යනාදී වශයෙන් මහප්‍රාණ අක්ෂර භාවිත කර ඇති ආකාරය දක්නට ලැබේ.

iv. අක්ෂර මධ්‍යගත ‘අ’ ස්වරය ගිලිහී යාම

මධ්‍යතන යුගයේ අක්ෂර පිලිබඳ ව විමසා බැලීමේ දී එහි ලේඛන භාෂාවේ ඇති වූ වෙනස්කම් වශයෙන් වචන

මැද පිහිටන 'අ' ස්වරය ගිලිහී යාම පිළිබඳ ව විමසිය හැකි ය. මෙම තත්ත්වය බදුලු ටැම් ලිපියේ ද දැකගත හැකි ය.

නිදසුන්: මඩප (මණ්ඩප), අබු (අම්බා)

v. වර්ගාන්තයේ ඇති 'අ' ස්වරය ගිලිහී යාමෙන් භාෂාවේ හලන්ත ස්වරූපයක් ප්‍රකට වීම

- 2 -la kot uka:vəs-
- 3 rad-pərəpuren bə-
- 4 † lək-div-polo (Paranavithana, 1928-1933)

යනුවෙන් 'අ' ස්වරය ගිලිහී යාමෙන් හල් අකුරු නිර්මාණය වී ඇති ආකාරය දක්නට ලැබේ. එසේ ම හලන්තය මෙන් ම ස්වරාන්තය පිහිටුවීම යන ලක්ෂණ ද්විත්වයම මෙහි දක්නට ලැබේ. එහෙත් සාපේක්ෂ වශයෙන් 'හල් අකුරුවල' ප්‍රචලිත වීමක් දක්නට ඇත.

රද → රද්
රද් + ~~අ~~
රද්

ලක්දිව → ලක්දිච්
ලක්දිච් + ~~අ~~
ලක්දිච්

බට → බච්
බච් + ~~අ~~
බච්

යනුවෙන් මෙම ලිපිය ස්වරාන්තයට සාපේක්ෂව හලන්තය කෙරෙහි නැඹුරුව ඇති බව හඳුනාගත හැකි ය. අනුස්වාරය, විසර්ගය, රකාරාංශය, රේපය සහ යංශය වැනි අක්ෂර ලක්ෂණ මෙම ලිපියේ පැහැදිලි ව දක්නට නො ලැබේ.

II. බදුලු ටැම් ලිපියේ අන්තර්ගත වන රාජ්‍ය පාලනයේ ස්වභාවය

අ. පාලකයාගේ ස්වභාවය හා ප්‍රජාකන්ත්‍රවාදය

බදුලු ටැම් ලිපිය කරන ලද්දේ කවරෙක් ද කවර රජතුමා ද යන්නට අද්‍යයනයේ වුව ද විවාදාත්මක මතවාද ගොඩනැගී පවතින බව විමර්ශනය කළ හැකි වේ. එහිදී එය කරන ලද්දේ III වන උදය රජු ද නැතහොත් IV වන උදය රජු ද යන්නට නිශ්චිත වූ නිගමනයක් නොමැති බැව් අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ. "මේ ලිපියේ සඳහන් අනියම් සාධකයකින් ද අපගේ නිගමනය සනාථ වේ. දෙමළින්ගෙන් වරප්‍රසාද ලත් නායකයන් ගම තුළට වැද්ද ගැනීම තහනම් කරන ව්‍යවස්ථාවක් මෙහි ඇත. (B 14) 4 වන උදයගේ කාලයේ දී සොළී ආක්‍රමණ සිදු විය. සිංහලයන්ට දෙමළන් හා සම්බන්ධකම් ඇති කර ගැනීමට අවස්ථාව එහිදී ලැබෙන්නට ඇත. එතෙක් තුන් වන උදයගේ කාලයේ එවැන්නකට ඉඩක් නොතිබුණි" (අමරවංශ, 1969) යන්නෙන් රාජ්‍ය පාලකයාගේ ස්වභාවය පිළිබඳ ව මෙන් ම එම රාජ්‍ය පාලකයා කවරේ ද යන්නට මෙම උපුටනයෙන් විවරණය කරනු ලබන බදුලු ටැම් ලිපියේ එම පාඨය පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කිරීමෙන් එවකට දේශපාලන තත්ත්වයේ ස්වරූපය පිළිබඳ ව මෙන් ම මෙම ටැම් ලිපියේ නිර්මාතෘ කවරෙක් ද යන්නට තොරතුරක් අනාවරණය කරගත හැකි වේ.

- 14 demelən(tə ratə na:)-
- 15 tən dəru əva:
- 16 no denu isa: mə... (Paranavithana, 1928-1933)

යනුවෙන් බදුලු ටැම් ලිපියේ සඳහන් වනුයේ දෙමළින්ගෙන් උදව්ගත් හෙවත් වරප්‍රසාද ලද නිලධාරීන්ට ගමට ඇතුළුවීමට ඉඩ ලබා නොදිය යුතු ය යන්නෙනි. එම සඳහනෙන් එවකට සිටි රාජ්‍ය පාලකයාගේ ස්වරූපය අනාවරණය කරන්නට සමත් වේ. අනුරාධපුර යුගයේ අවසාන භාගයේ ඇති වූ සොළී ආක්‍රමණ මත හටගත් ගැටුම් පදනම් කර ගනිමින් නැවත එවැනි තත්ත්වයන් ඇති වීම වළක්වාලීමට පෙර පැවැති නීතියක් යළි ස්ථාපනය කිරීම හෝ නව නීතියක් සම්පාදනය කිරීමට මෙහිදී කටයුතු කර තිබෙන බවට ප්‍රත්‍යක්ෂ වේ. මෙම සනාථ කරලීම නිශ්චිත අදහසක් නොවූව ද මෙම නීතිය පිහිට

වූ කවර පාලකයෙක් වුව ද (III වන උදය රජු හෝ IV වන උදය රජු) සිංහල - දෙමළ (දම්ළ) ගැටුම අවම කිරීමට මෙන් ම ආක්‍රමණ හා සංක්‍රමණ වළක්වා ගැනීමට දැඩි සේ උත්සාහ ගනු ලැබූ බවට අනාවරණය වේ. අනුරාධපුර අවධියේ රාජ්‍ය පාලන ස්වභාවය පිළිබඳ ව මහාවංශය ආදී සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයන්ගෙන් දක්වන තොරතුරු යම් තාක් දුරකට ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන්නට ඉහත විවරණය ආශ්‍රයෙන් හැකියාව ලැබේ. රටක පවතින සතුරු ආක්‍රමණ හමුවේ ජනතාවගේ සුබ සිද්ධිය ඇති කරලන්නට උත්සාහ දැරූ දේශපාලන වාතාවරණයක් මෙකල පවතින්නට ඇතැයි නිගමනය කළ හැකි වේ.

බදුලු ටැම් ලිපියේ අන්තර්ගත දේශපාලන තොරතුරු ආශ්‍රයෙන් මෙම ලිපිය සම්පාදනය කරනු ලැබූ රාජ්‍ය පාලකයාගේ ස්වරූපය පිළිබඳ ව අනාවරණය කරන ඔහුගේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදීත්වය හෙළිදරව් කරන්නා වූ තොරතුරුවල සත්‍ය අසත්‍යය අනාවරණය කරගත හැකි වේ.

- 30 tænin satalosæ (va-
- 31 -hanse) davəsæ kələ siri-
- 32 -tak misæ annæ:jen
- 33 kərənə dæjak nokərə-
- 34 -na: sætʃijət vævas[tʰa:]-
- 35 -vək lijəva: taba[nna:]-
- 36 -t vada:ʃen səbʰa:ʃje (Paranavithana, 1928-1933)

යන්නෙන් වෙළඳ නගරය ලද්දා වූ ප්‍රධානීන්ගේ සේවකයන් අයුතු ලෙස බදු අය කරන බවට ජනතාවගේ පැමිණිලි කිරීම සම්බන්ධව ද මෙහිදී අනාවරණය වේ. එනම් මහියංගන විහාරය වැඳ පුදා ගැනීමට පැමිණෙන රජතුමාට ජනතාවගේ මෙම පෙත්සම ඉදිරිපත් කිරීමෙන් අනතුරුව මෙවැනි අකටයුතුකම් යළි සිදු විය නොහැකි බවට බදුලු ටැම් ලිපියේ නීතියක් ලෙස සඳහන් කිරීමෙන් ජනතාව සහ රජු අතර පැවැති මනා සබඳතාව පිළිබඳ ව අනාවරණය වේ. රජුගේ පෞද්ගලික නිදහස භුක්ති විඳින අතරතුර පවා ජනතාවගේ හිත සුව පිණිස කටයුතු කිරීමෙන් ජනතා හිතකාමී පාලකයකු බවට අනාවරණය වේ. නොබියව රජු වෙත පෙත්සමක් ඉදිරිපත් කරන්නට හැකි වීමෙන් ද රජු එයට ප්‍රතිචාර දැක් වූ ආකාරයෙන් ද එකල

පැවැති ප්‍රජාතන්ත්‍රික පාලන ස්වරූපය පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ. එය වර්තමාන සමාජයට ද ලබා ගත හැකි ආදර්ශයකි. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන සංකල්පය අතීතයේ සිට ම ජනතාව දැන සිටි බව මෙහිදී අනාවරණය වේ.

මහියංගණ වෙහෙරට පැමිණි අවස්ථාවේ දී යන්න මෙහි දී අනාවරණය වනවා සේ ම පොහොය දිනයේ දී වෙළෙඳාම් කරන්නන්ට බඳු පැනවීම වැනි ක්‍රියාදාමයන් ඔස්සේ ද මෙම රජතුමා බෞද්ධාගමික ප්‍රතිපත්තිවලට නැඹුරු වූ ධාර්මික රජ කෙනෙකුගේ ස්වරූපය ඉසිලූ බවට මෙහි දී අනාවරණය කර ගත හැකි වේ.

- 1 .... ganiti: ku-
- 2 - d,in [hi pirikapæ]
- 3 vædi tænae dæn-
- 4 –vu: tænin pere (Paranavithana, 1928-1933)

යන්නෙන් ගම්වාසීන් උද්ඝෝෂණය කළ බව දැක්වේ. තමාගේ ගැටලුවක් විසඳා ගැනීමේ අරමුණෙන් රජු ඉදිරියේ උද්ඝෝෂණය කළ හැකි වීම යනු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳ ව ප්‍රබල සාක්ෂ්‍යයක් වන බව නිගමනය කළ හැකි වේ. රජු ද එය මර්දනයකින් තොරව සාමකාමී ව සාධාරණ පිළිතුරක් ලබා දුන් බව ද මෙහිදී අනාවරණය වේ. මෙම ටැම් ලිපිය ස්ථාපනය කරනු ලැබූ (නීතිරීති අන්තර්ගත කොට සම්පාදනය කරනු ලැබූ) කවර තැනැත්තෙකු වුව ද එම පුද්ගලයා මනා රාජ්‍ය පාලන දක්ෂතාවක් අත්පත් කොටගෙන සිටි තැනැත්තෙක් බවට නිගමනය කළ හැකි වේ. එසේ ම සාරධර්මානුකූල දේශපාලන තන්ත්‍රයක් එකල පවතින්නට ඇතැයි නිගමනය කළ හැකි වේ. ජනතාව සහ පාලකයා අතර පැවැති අවියෝජනීය බන්ධනය, විනිවිද බව මෙන් ම ජනතාවගේ මූලික අයිතිවාසිකම් සුරක්ෂිත කර තිබෙන්නා වූ ආකාරය පිළිබඳ ව ද මෙම උපුටා දැක්වීමෙන් අනාවරණය කරගත හැකි වේ. බදුලු ටැම් ලිපියේ සමස්තය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමේ දී මෙම රජුගේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී වූ පාලන ස්වරූපය සෑම අංශයකින් ම අනාවරණය කර ගැනීමට අවකාශය උදා වේ.

රාජ්‍යයක මූලික පැවැත්ම රඳා පවතින්නා වූ අයබදු ක්‍රමයෙහි ලා ද රජතුමා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මෙන් ම මානුෂීය නිදහස ද ආරක්ෂා කරමින් මානුෂීය පාලකයකුගේ ස්වභාවය සනාථ කළ බවට

- 16 daḍḍaṭ sava:mi ginu-
- 17 -t misæ ambu-daru-
- 18 -van vælækme no
- 19 ganna: isa: gōmā- (Paranavithana, 1928-1933)

යන්නෙන් ලේඛනගත කරන ලද දඩයට ස්වාමියා අල්ලා ගනු මිස ඔහුගේ අඹුදරුවන් අල්ලා ගැනීම, ඔවුන්ට හිරිහැර කිරීම, දඬුවම් නියම කිරීම වැනි දෑ නොකළ යුතු ය යන්නට සඳහන් කිරීමෙන් අනාවරණය වේ. එහිදී ජනතාවට නිදහසේ ජීවත් වීමේ අයිතිය මෙන් ම අසිරු අවස්ථාවක දී වුව ද ජීවිතය සංකීර්ණත්වයට පත් නොවී ශක්තිමත් ව පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය කාරුණික රාජ්‍ය පරිසරය ද මෙම රජතුමා නිර්මාණය කර දී ඇති බවට ද අනාවරණය වේ. “ඕනෑම මෝඩයෙකුට ලංකාව වැනි රටක් පාලනය කළ හැකි බව, නොවේ නම් ලංකාවේ රජවරුන් එතරම් ශෛනවත්ත නොවන බව ප්‍රකාශ කොට” (කරුණාරත්න, 1955) යන්නෙන් රොබට් නොක්ස් ප්‍රකාශ කරනු ලැබුවා යැයි දක්වන අදහස අසත්‍ය බවට මෙම බදුලු ටැම් ලිපිය පරීක්ෂා කිරීමෙන් සනාථ වේ. සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය ආශ්‍රයෙන් ගෙනහැර දක්වන තොරතුරුවලට සාපේක්ෂ ව පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රයක් වන සෙල්ලිපි විනිවිද සටහන් කිරීම්වලින් යුක්ත බැවින් මෙම බදුලු ටැම් ලිපියෙන් අනාවරණය වන දේශපාලන ස්වරූපය සත්‍යයක් බවට නිගමනය කළ හැකි වේ.

ආ. රාජ්‍යයත්වයේ ස්වභාවය

රාජ්‍ය පරිපාලන ව්‍යුහය නිසි ආකාරයෙන් සකස්වීමෙහි ලා ඵම රාජ්‍යයත්වයේ ස්වරූපය ගොඩනැඟී පැවතිය යුතු ආකාරය පිළිබඳ ව ද බදුලු ටැම් ලිපිය ආශ්‍රයෙන් ව්‍යංග්‍යාර්ථයෙන් අනාවරණය කර ගැනීමට හැකි වේ. මෙය පුරාතන, මධ්‍යතන, නූතන, නව යනාදී යුගානුරූපී ව නෛකවිධ වෙනස්කම්වලට ලක් වෙමින් කළ අංගයක් බවට හඳුනාගත හැකි වේ.

පුරාතන අවධියට අයත් වන්නා වූ අනුරාධපුර යුගයේ දී රාජ්‍යත්වය පිළිබඳ සංකල්පය පරිපාලන ව්‍යුහයෙහි ලා සකස් වී තිබුණේ කෙසේද යන්නට බදුලු ටැම් ලිපියේ අන්තර්ගතය දෙස සුපරීක්ෂාකාරී ව අධ්‍යයනය කිරීමෙන් අනාවරණය කරගත හැකි වේ.

එහිදී රාජ්‍ය පාලන තනතුරට යම් පුද්ගලයෙක් පත්වීමෙහි ලා කවර ගුණාංග සමන්විත විය යුතු ද යන්නට අදහසක් එකල විසූ ජනතාවට පැවැති බව ද, එය අවබෝධ කරලීමට, දැනුවත් කරලීමට උත්සාහ දරා ඇති බව ද අනාවරණය වේ. “සෙල්ලිපිවලින් හෝ මහජනයාට අවබෝධ කරවීමෙන් රාජ්‍ය ලැබීමේ සුදුසුකම් ලැබූහ” (ධම්මානන්ද, 1965) යන්නෙන් ව්‍යවස්ථානුකූල ව මෙන් ම සෙල්ලිපි ආශ්‍රයෙන් ද යම් අවබෝධයක් ළඟා කරවීමට උත්සාහ දරා ඇති බව අනාවරණය වේ.

- 1- siri- bərə kæt-ku-
- 2 -lā kot ukā:vās-
- 3 rad-pərəpuren bə-
- 4 -t lak-div-polo (Paranavithana, 1928-1933)

යන්නෙන් සම්පන්නියෙන් ආදාය වූ ක්ෂත්‍රීය කුලයට කොතක් බඳු වූ ඔක්කාස් පරම්පරාවෙන් මෙම රජු පැමිණි බවට අනාවරණය වේ. මෙම අනාවරණය හමුවේ එවකට ලංකාවේ රාජ්‍යයන්වයේ ස්වභාවය මෙන් ම රාජ පරම්පරාවේ ‘කුල’ ක්‍රමය පිළිබඳව ද කරුණු ගවේෂණය කිරීමට ඉඩ ප්‍රස්තාව උදා වේ. මුල් කාල වකවානුවේ දී රජු හැඳින්වීමට ‘රජ, මහරජ, මපුරුම’ යනුවෙන් දැක් වූ උප පද වෙනුවට විරුද නාම යොදා ගත් බව මෙහිදී අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ. “මහරද, මහරජකුමා, මහරදුන්, වහන්සේ, හිමි, වත්හිමි, වත්හිමියන් වහන්සේ යනාදී ගෞරව පද රජුන් සඳහා සෙල්ලිපිවල යෙදේ” (සුරවීර, 1962) යන්නෙන් සිදු කරනු ලබන අනාවරණය මෙම බදුලු ටැම් ලිපියේ ද දක්නට ලැබෙනුයේ ‘රද් පරපුරෙන්’ යනුවෙන් හඳුන්වා තිබීමෙනි. අනුරාධපුර යුගයේ මුල් කාලීන ව මෙම තත්ත්වය දක්නට නො ලැබුණ ද අවසාන භාගයේ දී යොදන ලද මෙම විරුද නාමාවලිය ආශ්‍රයෙන් සනාථ වනුයේ ඔවුන්ගේ අන්වය, පරපුර කෙරෙහි විශේෂ සැලකිල්ලක් දැක් වූ බව ය. එහිදී ‘ඔකාවස් රද් පරපුරෙන් බට’ යන විරුද නාමය තනිව හා ඇතැම් විට ‘සිරිබර කැත්කුල කොත්’ යන්න සමඟ යෙදේ. මෙම නාමකරණ තත්ත්වය දහවන සහ නවවන ශතවර්ෂවලට ආවේණික වූ ලක්ෂණයක් වශයෙන් මෙහිදී අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ.

රාජ්‍යයන්වයට පත් වීම සඳහා එනම් රාජ්‍ය උරුමය ලබා ගැනීම සඳහා උසස් කුලයකට අයත් විය යුතු ය යන රාජ්‍ය නීතිය

මෙහිදී අනාවරණය කරගත හැකි වේ. පසුකාලීන රජවරුන්ගේ රාජ්‍ය, ක්‍රමයෙන් පිරිහී යාම, සමෘද්ධියෙන් පිරිහී යාම, පර සතුරු උවදුරු වැඩිවීම වැනි තත්ත්වයක දී අනුරාධපුර රාජ්‍යයේ අවසන් අවධියේ සිටි රජවරු ශිලා ලේඛනයට අතිශයෝක්තියෙන් කළ විරුදාවලී නාම ආශ්‍රයෙන් තම දුර්වලතා වසා ගත් බව ද සඳහන් වේ. මෙලෙස රාජ්‍යත්වය උදෙසා කුල නාම අතිශයෝක්තියෙන් භාවිත කිරීම ස්වකීය රාජ්‍යත්වය ආරක්ෂා කර ගැනීමේ උපක්‍රමයක් වශයෙන් එකල පැවතුණක් බවට තොරතුරු අනාවරණය වේ.

රාජ්‍ය පාලන ක්‍රමයේ දී රාජ්‍ය උරුමය ලබා ගැනීම සම්බන්ධ ව එකල අනිවාර්යයෙන් ම පැවතිය යුතු යැයි සැලකූ අංගයක් වන 'රජ පරපුරෙන් පැවත ඒම' යන යන සංකල්පය ද බදුලු ටැම් ලිපියෙන් අනාවරණය වේ. සිංහල රාජ වංශයේ රාජ්‍යත්වය ලබා ගැනීම සම්බන්ධ ව හා බැඳුණු වාරිකු වාරිකු සම්ප්‍රදායක් පැවති බව අනුරාධපුර දේශපාලන සමාජය පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කිරීමේ දී සනාථ වන්නෙකි. "රජකම පියාගෙන් පුතාට හෝ සොහොයුරාගෙන් සොහොයුරාට උරුම වීම සාමාන්‍ය සිරිත වූවක් රාජ්‍ය ලැබීමේ දී තවත් කරුණු බලපෑ බව පෙනේ" (සුරවීර, 1962) යන්නෙන් සඳහන් කිරීමෙන් ලාංකේය දේශපාලන ව්‍යුහයේ 'රාජ්‍යත්වය' පිළිබඳ ව සංකල්පය ක්‍රමානුකූල හැඩගැස්මකින් සමන්විත වූවක් බව ප්‍රත්‍යක්ෂ කරගත හැකි වේ.

- 5 jon pəɾəpuren hi –
  - 6 -mi vu: e me kulen ba
  - 7 -t̪ samidi gonbiso
  - 8 [tu ma:] kusæ upædæ æpa:-ma-
- (Paranavithana, 1928-1933)

යන්නෙන් පරම්පරාවෙන් හිමි වූ, එම කුලයෙන් පැමිණියා වූ, සමුද නම් උතුම් බිසෝ රාජ්‍යයේ කුසෙන් ඉපද වූ යන්නට බදුලු ටැම් ලිපියේ අවධාරණය කරන්නට උත්සාහ ගෙන ඇත්තේ එකල රාජ්‍යයත්වය සම්බන්ධ ව පැවති නීතියට තමා අනුකූල බව පෙන්වා දීමට බැව් අනාවරණය කරගත හැකි වේ. උසස් පරපුරකට අයත් වීම, උසස් කුලයකට අයත් වීම, කුමරාගේ මව උසස් කුලයට අයත් වීම එනම්, "රජකම සඳහා ඉදිරිපත් වන කුමරා රජ පෙළපතකට අයත්

බිසවකගේ පුතෙකු වීම ද සැලකිය යුතු කරුණක් විය” (සුරවීර, 1962) යන්නෙන් එකල ලාංකේය සමාජයේ රාජ්‍ය පාලන ව්‍යවස්ථාව උසස් ලෙස පිළිගැනීමට ලක් වූවක් බව අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ.

- 8 [tu ma:] kusæ upædæ æpa: ma-
- 9 -haja:- siri vidæ pilivelæ (Paranavithana, 1928-1933)

යන්නෙන් අනාවරණය වීමෙන් “ආදිපාද, මහාදිපාද, තත්ත්වයන් ලබා රාජ්‍යත්වයට පත්වීම සිරිතය” (ධම්මානන්ද, 1965) යනුවෙන් රාජ්‍යත්වයට පත්වීමේ පිළිවෙළ දක්වන සමාජ සම්මතය බදුලු ටැම් ලිපියෙන් අනාවරණය කරගත හැකි වේ. ආදිපාද නම් මේ උපාධීන් අවසන් වනුයේ අභිෂේක උත්සවයෙන් පසුව ය. මෙම තොරතුරු එවකට අනුරාධපුර යුගයේ දේශපාලන සමාජයේ ස්වරූපය පිළිබඳ ව කරුණු අනාවරණය කරන්නට සමත් වේ. සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථවල දැක්වෙන ආදිපාදි, මහාදිපාද යන තනතුරු පිළිබඳ ව කරුණු සත්‍යයක් බවට පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රයක් වන මෙම බදුලු ටැම් ලිපියෙන් අවධාරණය කරගත හැකි වේ. මෙම රජතුමා මෙම තනතුරු ද්විත්වය ම සම්පූර්ණ කළ බව ප්‍රත්‍යක්ෂ වීමෙන් රාජ්‍ය පාලනය ලබා ගැනීමට පූර්ණ අයිතියක් හිමිකර ගන්නා බව ගවේෂණය කළ හැකි වේ. එය අද්‍යතන සමාජ ක්‍රමයේ පවතින ඡන්ද ක්‍රමය, එහි නිරවද්‍යභාවය, එහි පැවැතිය යුතු සාධාරණත්වය පිළිබඳ රාජ්‍ය පාලන ක්‍රමයට ආදර්ශ සපය යි.

බදුලු ටැම් ලිපියෙන්, අනුරාධපුර අවධියේ පැවැති රාජ්‍යයත්වයේ ස්වභාවය පිළිබඳ ව අනාවරණය කර ගැනීමේ දී රාජ්‍යත්වය සඳහා අනිවාර්ය අංගයක් වශයෙන් සලකනු ලබන ‘අභිෂේක මංගල්‍යය’ පිළිබඳ තොරතුරු අනාවරණය වේ.

- 12 -ha- radəhu tuma: sat læ-
- 13 -ngu devəna havurudu-
- 14 -jehi nikinni sa[nd] (Paranavithana, 1928-1933)

යන්නෙන් මෙම රජතුමා මෙම අභිෂේකය ලබා දෙවන අවුරුද්දෙහි යන අදහස ගම්‍යමාන වේ. මෙහිදී අභිෂේකය පිළිබඳ ව එන සංකල්පය රාජ්‍යත්වය හා සමගාමී ව බැඳී පවතින බවට අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ. එකල අනුරාධපුර යුගයේ රාජ්‍යයත්වය සම්බන්ධ ව අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වශයෙන් මෙම සංකල්පය ක්‍රියාත්මක වූ බව බදුලු ටැම් ලිපියෙන් ද අනාවරණය වීමෙන් (එනම් මෙම

රජු අභිෂේක වූ කෙනෙක් බව සටහන් කොට තිබීමෙන්) හඳුනාගත හැකි වේ. රාජ්‍යත්වයට පත්වීමෙහි ලා උසස් කුලයකින් පැවතිය යුතු වීම, රාජ්‍ය උරුමය හිමිවීම සම්බන්ධ ව කුමානුකූල විග්‍රහයක් පැවතීම, ඇපා, මාපා තනතුරු දරා සිටිය යුතු වීම, රජුගේ මව උසස් කුලයකින් පැවත ආ යුතු බව, අභිෂේකය ලබා සිටිය යුතු වීම යනාදී වශයෙන් රාජ්‍යත්වය හා බැඳුණු සංකල්ප රාශියක් බදුලු ටැම් ලිපියෙන් අනාවරණය වීමෙන් අනුරාධපුර යුගයේ දේශපාලන තත්ත්වය කිසියම් සමාද්ධිමත් හා ස්ථාවර ස්වභාවයකින් යුක්ත වූ බවට කරුණු අනාවරණය කර ගැනීමේ හැකියාව ලැබේ. බදුලු ටැම් ලිපිය රාජ්‍යයත්වයේ තොරතුරු අනාවරණය කර ගැනීමෙහි ලා ප්‍රබල දේශපාලන සාධක සහිත මූලාශ්‍රයක් බව මෙම කරුණු ආශ්‍රයෙන් ග්‍රහණය කර ගැනීමට හැකියාව ලැබේ.

ඇ. නිලධාරී සංවිධානය

බදුලු ටැම් ලිපිය පිළිබඳ වූ අධ්‍යයනය කිරීමෙහි ලා එය වෙළඳ නීතිය පිළිබඳ වැඩි අවධානයක් යොමු කර තිබීමෙන් ද එයින් රාජ්‍ය පාලනයේ ස්වභාවය ද දැක්වෙන නීතිය අනාවරණය වන බැවින් ද ඒවා ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූ නිලධාරී නාම පිළිබඳව ද අනාවරණය වේ. පුරාණ ලංකාවේ සිට රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ නාමය හා කාර්යය යුගයෙන් යුගයට වෙනස් වෙමින් විකාසනය වූවකි. මෙහිදී අනුරාධපුර යුගයේ අවසාන භාගයේ දී රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ නාමය සහ කාර්යය කවර ආකාරයකින් පැවතියේ ද යන්නට බදුලු ටැම් ලිපියේ අන්තර්ගත තොරතුරු ආශ්‍රයෙන් අනාවරණය වේ.

අනුරාධපුර යුගයේ අවසාන භාගයේ දී රචනා වන මෙම බදුලු ටැම් ලිපියෙන් එවකට රාජ්‍ය තන්ත්‍රයෙහි නිලධාරී ව්‍යුහය සකස් වී තිබුණේ කෙසේද යන්නට කිසියම් අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට මෙහිදී හැකියාව ලැබේ. එවකට දේශපාලන සමාජයේ අවශ්‍යතා කෙබඳු ද එය සාර්ථකව ඉටු කිරීමෙහි ලා පහසුවෙන් සහ කාර්යක්ෂම ව ඉටු කර ගැනීමට මෙන් ම ජනතාව කරා පහසුවෙන් ළඟා වීමට ද, තොරතුරු පහසුවෙන් සන්නිවේදනය කරලීමට ද මෙම නිලධාරී සංවිධානය හමුවේ හැකියාව උදා වී තිබෙන්නා වූ බවට අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ. ජනතාව හුදකලා නොවී රාජ්‍ය පාලකයා හා අඛණ්ඩ සමීප

සම්බන්ධතාවක් ගොඩනගන්නට මෙහිදී හැකියාව උදා වී තිබෙන බැව් අධීක්ෂණය කළ හැකි වේ. රාජ්‍ය පාලනයේ නිරවුල් විනිවිද බවක් දක්නට ලැබෙන බව ද ගවේෂණය කළ හැකි වේ. වර්තමාන ලාංකේය සමාජයේ වුව ද දේශපාලන තත්ත්වයෙහි ලා ක්‍රමානුකූල ව සීමිත නිලධාරී පිරිසක් යොදා ගනිමින් විනිවිද සහ නිරවුල්, කාර්යක්ෂම පාලනයක් මෙම ක්‍රමය අනුගමනය කිරීමෙන් යම්තාක් දුරකට හෝ ඇති කර ගත හැකි බව නිගමනය කළ හැකි වේ.

නිලධාරියාගේ නම	මහුගේ කාර්යය කොටස	විශේෂතා/ලක්ෂණ
මහරදේ	පාලනය සම්බන්ධ මූලිකත්වය දරයි. අධිකරණයේ ප්‍රධානියා වශයෙන් කටයුතු කිරීම යි.	අනුරාධපුර යුගයේ විසූ රජවරු පමණක් මෙම 'මහරදේ' නාමය භාවිත කළ බවට කරුණු අනාවරණය වීම.
සෙනවි	යුද සේනාවේ සේනාධිපතිය. රටේ අභ්‍යන්තර සහ බාහිර රැකවරණය සපයන්නාය.	"ඉංග්‍රීසීන් ලංකාවට අරක් ගත් තැන් දක්වා දක්නට ලැබෙන පදවි දෙකක් නම් ඇමති සහ සෙනෙවි යනුයි. මෙයින් පළමුවැන්නා රාජ්‍ය පාලනයන් දෙවැන්නා යුධ කටයුතුන් භාරව සිටි බව පෙනේ" (කරුණාරත්න, 1955).
රදොලන්		රදොල නැමැති ආයතන තන්ත්‍රයක් පැවැති බව ද පෙනේ. "එහෙත් ඒ තුන රජු-මාපා-බිසෝ යන රජ පවුලේ ප්‍රධානීන්ගේ ප්‍රයෝජනය හා ආරක්ෂාව සඳහා පිහිටුවන කාර්යය මණ්ඩලය සේ සලකයි. මොවුන්ට වියදම සඳහා වෙන වෙන ම කෙත්වතු ගම්නියම් - ගස්වැල් ආදිය ප්‍රදානය කර තිබුණේය. පෞද්ගලික ආරක්ෂකයෝ ද නිලධාරියෝ ද සිටියහ. භාණ්ඩාගාරයට ද රදොල යන්න යෙදී ඇතැයි මුලදී කියා ඇත" (අමරවංශ, 1969).

<p>දඩනායක</p>	<p>"21 -ja davasæ pædji-lad da:- 22 dæna:køyæn gætta-" (Paranavithana, 1928-1933).</p> <p>"සෙල්ලිපි බසෙහි 'දඩ' යන්නෙන් බොහෝ විට සඳහන් වන්නේ දඬුවමට ගැසූ දඩ නොව අයබදුයි" (අමරවංශ, 1969).</p> <p>පවත්නා ලද නීති රීතිවලට යටත් ව බදු අය කිරීමේ කාර්යය සිදු කරනු ලබයි.</p>	<p>සෙල්ලිපි බසෙහි 'දඩ' යනුවෙන් අදහස් කරනුයේ 'අයබදු' වේ.</p> <p>'නායක' යනුවෙන් අයබදු අය කරන නිලධාරියා යනුවෙන් අර්ථ විග්‍රහ කරගත හැකි වේ.</p> <p>'පදිලද් දඩනායක මෙලාටිසී' යනුවෙන් අනාවරණය වනුයේ ඒ ඒ අංශවලට අයබදු අය කරන නිලධාරීන් පත් කර සිටි බව යි.</p>
<p>ගම්ලත්නායක</p>	<p>ගමක පාලන කටයුතු සොයා බැලීම සඳහා නියමිත ප්‍රධාන නිලධාරීන් මේ නමින් හැඳින් වූ බවට හඳුනාගත හැකි වේ.</p>	
<p>සම්දරුවන්</p>	<p>උසස් පෙළේ නිලධාරීන්ට යෙදුණු නාමයක් බව හඳුනාගත හැකි වේ.</p> <p>දෝතොල් සම්දරුවන් ලෙකම්ගෙයි සම්දරුවන් වැනි යෙදුම්වලින් එය පිළිබඳ ව සනාථ වේ.</p>	<p>රදොලන් නීති විරෝධී ව ක්‍රියා කරන විට පැමිණිලි කළ යුත්තේ ලෙකම් ගෙයි සම්දරුවන් බව අනාවරණය වේ.</p>
<p>කැගත්කරුන් උල්වාඩු</p>	<p>ගණන් පරීක්ෂා කර බලන නිලධාරීන් අපරාධ පිළිබඳ ව සොයා බලන නිලධාරියා</p> <p>"42 ulva:dju kanækka 43 -run gŮmaŮ a:ku- 44 -la no kærænu isa:" (Paranavithana, 1928-1933).</p>	

<p>පිරිවහන්නා</p>	<p>ගමේ ආරක්ෂාව, නඩු හබ, නීතිය පවත්වා ගැනීමේ දී පාලන කටයුතු පිළිබඳ වගකිව යුතු නිලධාරීන් "36 (rad- dadə) a[ə-dena: pirivaha- 37 nna: hindva: illənu i-" (Paranavithana, 1928-1933).</p>	
<p>වරද දඩ අවදේනා</p>	<p>මෙම නිලධාරී නාමය බඳුලු ටැම් ලිපියේ අන්තර්ගතව පවත්නා බව අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ. "36 (rad- dadə) a[ə-dena: pirivaha-" (Paranavithana, 1928-1933). කුඩා පාලන ඒකකය වන ගම් ප්‍රදේශවල නඩු ඇසීමට, අකටයුතුකම් තත්ත්වයන් විමසීමට පත් කර තිබූ කණ්ඩායමක් වශයෙන් හඳුනාගත හැකි වේ.</p>	<p>මෙය අට දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වූ නිලධාරී මණ්ඩලයක් වුව ද ගම් සභා ක්‍රමය නොවන බව අනාවරණය වේ. අනුරාධපුර යුගයේ දී ගම් සභා ක්‍රමය නොපැවැති බව විද්වත් මතවාද ඇසුරින් අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ.</p>
<p>මෙකාප්පර්</p>	<p>"මෙහි ප්‍රසිද්ධාර්ථය අංගාරක්ෂක ඇමති යන්න ය. එහෙත් රාජ සභාවේ 'සම්දරුවන්' යටතේ විසූ අත්තාණි පරිහාර දීමනාවල දී පෙනී සිටින වෙනත් බලතල ද ඇති නිලධාරී පිරිසක් සේ සැලකිය හැකි ය" (අමරවංශ, 1969).</p>	<p>මෙයිකාප්පර් යනු නිල නාමයක් වශයෙන් සලකනු ලැබූ ද ඔවුන් හටයන් හෝ ආරක්ෂක නිලධාරීන් එමණක් නොවන්නට ඇතැයි මතවාද පවතිනු අධ්‍යයනය කළ හැකි වේ.</p>

අූ. නීතිමය පැතිකඩ

බදුලු වැම් ලිපියෙන් එවකට සමාජ ක්‍රමයේ ක්‍රියාත්මක වූ නීතිමය විධිවිධාන සහ දඬුවම් ලබා දුන් ආකාරය පිළිබඳව ද තොරතුරු අනාවරණය වේ. එය එකල දේශපාලන තත්ත්වය හැඩ ගැසී තිබූ ආකාරය පිළිබඳ ව තොරතුරු අනාවරණය කරන්නට සමත් වේ. අනුරාධපුර යුගයේ අවසාන භාගයේ දී දේශපාලන තත්ත්වයෙහි ක්‍රියාත්මක වූ පූර්ණ නීති රීති පිළිබඳ ව අනාවරණය නොවූව ද කිසියම් වැදගත් තොරතුරු සමූහයක් මෙහි දී අනාවරණය කර ගැනීමට ඉඩ ප්‍රස්තාව උදා වේ.

- 25 kələ vævəstʰɑ: ikmɑ: ɑ-
- 26 -nnæyen daɖə gat-ha
- 27 no sirit pəndʊru gɑ-
- 28 -thə gəmin piɖjeɟi
- 29 -si vædi tænae dænvu:- (Paranavithana, 1928-1933)

යන්නෙන් ගම්වාසීන් වෝදනා කරනු ලබන්නේ පෙර පැවැති ව්‍යවස්ථා ඉක්මවා යමින්, සම්මතයට පටහැනි ලෙස දඩ හෙවත් බදු අය කිරීම පිළිබඳ වේ. මෙම අවස්ථාවේ දී එම නිලධාරීන්ට ලබා දුන් දඬුවම කුමක්ද යන්නට මෙහිදී අනාවරණය නොවූව ද එකල ජනතාව 'රාජ්‍ය නීතිය' පිළිබඳ ව සහ එයින් නියෝග කළ සහ නියෝග නොකළ දෑ පිළිබඳ ව ද මනා අවබෝධයකින් යුක්ත වේ.

- 26 karənu isa: poho-
- 27 daa: sal kɑ:lɑ:kuge-
- 28 -n væpudajət te-
- 29 -l pəddək ganna:
- 30 isa: mijugun-mə- (Paranavithana, 1928-1933)

යන්නෙන් පොහොය දිනයේ දී වෙළඳාම් කරනු ලැබුවත්ගෙන් පහත් පූජාවට තෙල් නැලියක් නැතහොත් පතක් ගැනීම ද යන්නෙන් මෙහි දී අනාවරණය වනුයේ එකල පැවැති අධිකරණයේ ස්වභාවය බව සනාථ වේ. පොහොය දිනයේ දී මෙම වෙළඳාම් කිරීම තහනම් කටයුත්තක් බවට පත් කර තිබීමෙන් සනාථ වනුයේ එහි දේශපාලන පසුබිම එනම් රාජ්‍ය තත්ත්වය, බෞද්ධාගම වෙත සුවිශේෂ අවධානයක් යොමු කර තිබූ බව යි. බුදු දහම ලාංකේය සමාජයේ ප්‍රධානතම ආගම බවට පත් වී තිබූ බවත් එය ආරක්ෂා කිරීම අනිවාර්ය

අංගයක් වශයෙන් පවතින්නට ඇති බවත් මෙම ටැම් ලිපියෙහි අන්තර්ගත නීතිමය පැතිකඩ ආශ්‍රයෙන් අනාවරණය කරගත හැකි වේ. "ලංකාවේ බුදු සමය සතර දිග්භාගයේම ඉතා කෙටි කාලයකින් ව්‍යාප්ත වීමට ප්‍රධාන හේතුව ලෙස මෙසේ දැක්විය හැක්කේ මුලින් ම එය පාලන පන්තිය වැළඳ ගැනීම විය හැකි ය" (විමලජෝති, 2012) යන්නෙන් අනුරාධපුර යුගයේ මුල් කාලීන රාජ්‍ය පාලකයා බුදු දහම වැළඳගත් බවත් එය ආරක්ෂා කිරීමට දේශපාලනමය වශයෙන් නීති රීති සංවිධානය කළ බවත් යන සමාජමය සිද්ධාන්තය මෙම උපුටනය හමුවේ අනාවරණය කරගත හැකි වේ. පහත් පූජාවට තෙල් නොලැබුණු තැනැත්තෙකුගෙන් වුව ද පෙර සිරිතට අනුව එම දඩය ලබා ගත යුතු බව මෙහිදී අනාවරණය වේ.

දඩ මුදල් අය කිරීම සම්බන්ධ ව පැවැති අධිකරණ නීතිය පිළිබඳ ව ද මෙහිලා කරුණු අනාවරණය කරගත හැකි වේ.

- 9 daḍa gæmæ hindæ e[-]
- 10 -vat misæ kuḍin
- 11 gæmin piṭat koṭæ
- 12 no genæ janu isa: (Paranavithana, 1928-1933)

යන්නෙන් 'දඩ' ගම අභ්‍යන්තරයේ දී ම ඉල්ලීම කළ යුතු බවත්, ගමෙන් පිටත සිටිය දී එය නොකළ යුතු බවත් අනාවරණය වේ. එම දඩ මුදල ගෙවීමට නොහැකි වුවහොත් ගම්වාසීන් ගමෙන් පිටතට රැගෙන යාම නොකළ යුතු බවත් එම නීතියෙහි අන්තර්ගත වේ. දඩ මුදල් ගෙවීම අත්‍යවශ්‍ය සමාජ ක්‍රියාවලියක් වුව ද එය සම්බන්ධ ව නීති රීති සම්පාදනයේ දී මානුෂීය නිදහස, මානුෂික අයිතිවාසිකම් සුරක්ෂිත වන අන්දමින් මෙම නීති හැඩගස්වා තිබෙන බවට මැනවින් අනාවරණය කරගත හැකි වේ. මෙම ලක්ෂණ අද්‍යතන දේශපාලන යාන්ත්‍රණයට ද ආදර්ශයක් කොට ගත හැකි ය.

- 13 no pirikæpu: daḍaṭ
- 14 vælækme no gan-
- 15 - na: koṭ isa: li: (Paranavithana, 1928-1933)

යනුවෙන් නිශ්චය නොකළ, තක්සේරු නොකළ දඩයට හෙවත් වාරණ නියෝග නො කළ යුතු බව මෙයින් අනාවරණ වේ. මෙම නීතිය ඇසුරෙන් පොදු ජනතාවගෙන් අනවශ්‍ය ලෙස බදු මුදල් අය කිරීම හෝ අසාධාරණ ලෙස බදු මුදල් අය කිරීමට ඇති ඉඩකඩ

නීතියෙන් අවහිර කර තිබෙන්නා වූ ආකාරය අනාවරණය වේ. මෙහිදී බදු අය කිරීම රාජ්‍ය ව්‍යාපාරයක් බවට පත් කිරීමෙන් වැළකී, එය සාධාරණ පොදු රාජ්‍ය අවශ්‍යතාවයන් වශයෙන් ක්‍රියාත්මක කර ඇති බැව් ප්‍රත්‍යක්ෂක වන කරුණකි.

- 15 - naa: koṭ isaa: li:
- 16 daḍaṭ sava:mi ginu-
- 17 -t misæ ambu-daru-
- 18 -van vælækme no
- 19 ganna: isa: gamə- (Paranavithana, 1928-1933)

යන්නෙන් ලේඛනගත කරන ලද දඩයට හෙවත් පනවන ලද දඩයට ස්වාමියා අල්වා ගැනීම, අඹු දරුවන් නිකරුණේ අල්වා ගැනීම නොකළ යුතුය යන නීතිය මානුෂීය සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රික නීතිමය මුහුණුවරක් ගන්නා බවට සනාථ වන්නකි. මෙහිදී නීතිරීති සම්පාදනය කිරීම සම්බන්ධ ව උසස් යැයි සලකන සමකාලීන ව ලියැවෙන වේවැල්කැටිය පුවරු ලිපියට සාපේක්ෂ ව මානුෂීය නීති ක්‍රමයක් මෙහි අන්තර්ගත වන බව අනාවරණය වේ. “අපරාධකරුට උපකාරයට ගිය කෙනකුගෙන් දඩ වශයෙන් රන් පනස් කළදක් ගැනීම කොටද එය ගෙවීමට අපොහොසත් නම් ඔහුගේ නම් කොටද දඩයට ගත හැකි ගෙදරක් නැතහොත් අත් පා කපා සංසිඳුවීම් කොට ද” (අමරවංශ, 1969) යනුවෙන් මෙලෙස අනාවරණය වන වේවැල්කැටිය පුවරු ලිපිය හා සැසඳීමෙන් බදුලු ටැම් ලිපියේ මානුෂීය නීතියක් ඇති බව අනාවරණය වේ. රටේ රාජ්‍ය පාලන තත්ත්වය ස්වයංපෝෂණය කර ගැනීමෙහි ලා සාමාන්‍ය ජනතාවගේ දේපළ, ඉඩකඩම් ආදිය දැරු රාජ්‍ය නීතිය මුඛාවෙන් අත්පත් කර ගැනීමට උත්සාහ නොදැරූ බව ප්‍රත්‍යක්ෂ වන කරුණකි. එහි ලා බදු අය කිරීමේ පවතින සාධාරණ සහ විනිවිද බව අද්‍යයන දේශපාලන යාන්ත්‍රණයට ද ආදර්ශයක් කොට ගත හැකි ය.

බදුලු ටැම් ලිපියේ අන්තර්ගතය පිළිබඳ ව නිරීක්ෂණය කිරීමේ දී එකී එක් ක්ෂේත්‍රයක් වශයෙන් එහි අන්තර්ගත ව පවතින දේශපාලනමය වාතාවරණය පිළිබඳ ව නිරීක්ෂණය කිරීමෙන් බොහෝ තොරතුරු අනාවරණය කර ගැනීමට හැකි වේ.

නිගමනය

බදුලු ටැම් ලිපිය ලියැවී ඇත්තේ එකල ජනතාවට වුව, එය අද්‍යතන සමාජයට ද ප්‍රබල බලපෑමක් ඇති කරන්නට සමත් වන බව නිගමනය කළ හැකි වේ. එසේ ම ප්‍රාකෘත යුගයේ භාෂා ලක්ෂණවලට සාපේක්ෂව හොඳින් වැඩුණු සිංහල බසක් මෙකල පවතින්නට ඇතැයි නිගමනය කළ හැකි වේ. සිංහල භාෂාවේ විකාසනය සිදු වූයේ කෙසේද? එයට බලපෑ සාධක මොනවාද? සිදු වූ භාෂාත්මක සහ ව්‍යාකරණාත්මක වෙනස්කම්, එකතු වූ සහ බැහැර වූ භාෂාත්මක අංග මොනවාද යන්න පැහැදිලි කර ගැනීමට බදුලු ටැම් ලිපිය උපකාරී වන බව නිගමනය කළ හැකි වේ. වෙළඳාම සම්බන්ධ ව ගොඩනැගුණු ටැම් ලිපියක් වුව එහි අන්තර්ගත ව පවතින නීතිමය ව්‍යුහය එකල දේශපාලන පසුබිම විනිවිද දක්වන බව නිගමනය කළ හැකි වේ. පාලකයාගේ සහ පාලනයේ ස්වභාවය පිළිබඳ ව අන්තර්ගත තොරතුරු අනුසාරයෙන් හිතකාමී සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයකට ආදර්ශය අද්‍යතන සමාජයට මෙමඟින් උකහාගත හැකි බව නිගමනය කළ හැකි වේ. එම නීති රීති ඒ ආකාරයෙන් ම වර්තමාන සමාජයට, දේශපාලන යාන්ත්‍රණයට යෝග්‍ය නොවුව ද එහි පවතින ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බව, පාලන උපක්‍රම, කාර්යක්ෂමතාව, විනිවිද බව, වගකීම සහ වගවීම, යුක්තිගරුක බව, අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම යනාදී පාලන ගුණාංග වර්තමාන රාජ්‍ය ක්‍රමයට ද අවබෝධ කරලීමට යම් මූලාශ්‍රයක් ලෙස මෙම ටැම් ලිපිය උපකාරී කර ගත හැකි බව නිගමනය කළ හැකි වේ.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

අමරවංශ, කොත්මලේ. (1969). *ලකදිව සෙල්ලිපි*. කොළඹ: ඇම්. ඩී ගුණසේන සමාගම.

අමරවංශ, කොත්මලේ. (1968). *සිංහල සාහිත්‍යලතා*. කොළඹ: සීමා සහිත කුලරත්න සහ සමාගම.

අල්විස්, ප්‍රේමවන්ද (පරි). (2009). *නොක්ස් දුටු ලකදිව*. කොළඹ: සුර්ය ප්‍රකාශකයෝ.

කරුණාරත්න, ඩේවිඩ්. (1955). *පුරාතන ලංකාවේ නීති ක්‍රමය*. කොළඹ: සීමා සහිත ඇම්. ඩී ගුණසේන සහ සමාගම.

කුලසූරිය, ආනන්ද. (1999). *සිංහල සාහිත්‍ය 1. බොරලැස්ගමුව*: සි/ස විසිදුණු ප්‍රකාශකයෝ.

- වික්‍රානන්ද, ඩී. චන්ද්‍රසිරි. (2004). *සිංහල අක්ෂර මාලාවේ ආරම්භය*. කර්තෘ ප්‍රකාශන.
- පීනානන්ද, කෙරමිණියේ. (1966) *1966 සාහිත්‍ය දින විශේෂ කලාපය*. කොළඹ: රත්න ප්‍රකාශකයෝ.
- දිවාකර, අනුරත් ඉන්දිකා. (2003). *ශාස්ත්‍රීය ලිපි සංග්‍රහය*. කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- දිවාකර, අනුරත් ඉන්දිකා. (2015). *සෙල්ලිපි විමසුම*. කැලණිය: සම්භාව්‍ය ප්‍රකාශන.
- දිවාකර, අනුරත් ඉන්දිකා. (2015). *සෙල්ලිපි හා සන්නස්වලින් හෙළිවන ලංකාවේ සමාජය*. කොළඹ: සමයවර්ධන පොත්හල (පෞද්ගලික) සමාගම.
- ධම්මසිරි, දොඩන්ගොඩ සහ ධම්මානන්ද, හංවැල්ලේ (1965). *අනුරපුර ලිපි*. බොරැස්ගමුව: ශාන්ති ප්‍රකාශකයෝ.
- ධම්මකීර්ති, නිවන්දම ශ්‍රී. (2002). *සිංහල සාහිත්‍යයේ ස්වර්ණ යුගය*. දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය.
- පඤ්ඤාසාර, ඔක්කම්පිටියේ. (2007). *සිංහල අක්ෂර රූප විකාසනය හා භාරතීය ආභාසය*. කර්තෘ ප්‍රකාශන.
- මල්ලවආරච්චි, නිමල්. පඤ්ඤාසාර, ඔක්කම්පිටියේ. (2009). *සිංහල භාෂා විකාසය සහ ශිලා ලේඛන විමර්ශන*. කැලණිය මාධ්‍වී ප්‍රින්ටර්ස්.
- මුදියන්සේ, නන්දසේන. (2016). *සිංහල ශිලා ලේඛන සංග්‍රහය*. කොළඹ: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- වික්‍රමසිංහ, මාර්ටින්. (2016). *සිංහල සාහිත්‍යයේ නැගීම*. කොළඹ: සී/ස සරස පෞද්ගලික සමාගම.
- විමලසෝති, වෙල්ගම්මැද්දේ ශ්‍රී. (2012). *අනුරපුර සෙල්ලිපිවලින් හෙළි වන සංස සමාජය*. කොළඹ: සමයවර්ධන මුද්‍රණ ශිල්පියෝ.
- විමලවංස, බද්දේගම. (2016). *සෙල්ලිපි සමාජය*. දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය.
- සන්නස්ගල, පුංචි බණ්ඩාර. (2020). *සිංහල සාහිත්‍ය වංශය*. කොළඹ: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- සුරවීර, ජී. වී. (1961). *අනුරාධපුර සංස්කෘතිය*. මහරගම: සමන් ප්‍රකාශකයෝ.
- සුරවීර, ජී. වී. (1962). *අනුරාධපුර සමාජය*. සොම්සඳ ප්‍රකාශන.
- සුරවීර, ජී. වී. (2014). *රාජාවලිය*. අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව.
- Paranavithana, Senerath. (1928-1933). *Epigraphia Zeylanica' Vol. iii*. Londen: Oxford University Press.

විසි එක්වන සියවසේ සිංහල සාහිත්‍ය විචාරයේ ස්වභාවය, නියෝජනය, සහ දෘෂ්ටිමය ප්‍රවේශ

චන්දක රණසිංහ

Abstract

Sinhalese literature in the twentieth century underwent significant ideological and stylistic transformations, especially during the decades following independence. Understanding these shifts requires examining the major literary groups that influenced the period. This study aims to examine Sinhalese literature from 1950 to 1970 and to identify the key literary groups active during this period, with special attention to the ideologies that shaped their contributions to the literary discourse. The research employs a historical approach based entirely on secondary data. Relevant literature was gathered through library research, and the analytical framework was informed by Steven Lynn's *Text and Contexts*. The study reveals that three major groups dominated the Sinhalese literary discourse during the selected period, each with its own ideological stance: the Peradeniya University Group, the *Hela Havula* Group, and the Group belonging to the Second Phase of Colombo Poetry. The analysis concludes that modernism served as the central ideological foundation for these groups. Although critics who opposed the Peradeniya literary school differed in

their specific viewpoints, they commonly directed their criticism against the modernist principles that characterized the Peradeniya tradition.

Key Words: Colombo Poetry, Hela Havula, Literature, Peradeniya School

හැඳින්වීම

නූතන සිංහල සාහිත්‍ය විචාරය සඳහා ආරම්භක පදනම නිර්මාණය වන්නේ ජේම්ස් ද අල්විස් (1823-1878) විසින් සිදු කළ සඟරාව ඉංග්‍රීසියට පරිවර්තනය කොට ඒ සඳහා ලියන ලද දීර්ඝ හැඳින්වීමෙනි (Alwis, 1852). එම හැඳින්වීමේදී ප්‍රථම වරට පැරණි සිංහල සාහිත්‍යය යුගවලට බෙදා වෙන් කරන ලද අතර සිංහල භාෂාවේ ප්‍රභවය පිළිබඳවද අදහස් ඉදිරිපත් කෙරිණි. අල්විස්ගෙන් පසු ඩබ්. එෆ්. ගුණවර්ධන (1861-1935), ගුත්තිල කාමරාජ වර්ණනා (1907) කෘතිය සඳහා ලියූ දීර්ඝ හැඳින්වීමේදී පෙරදිග ප්‍රධාන විචාර සිද්ධාන්තයක් වූ සංස්කෘත අලංකාරවාදය පිළිබඳ සාරවත් විවරණයක නිරත විය. මේ යුගයේ බොහෝ සම්භාව්‍ය සිංහල ග්‍රන්ථ සංස්කරණය කොට පළ කිරීම සිදු වූ අතර එම කෘති සඳහා ලියූ හැඳින්වීම යම් ආකාරයකින් ඒ ඒ කෘතීන් පිළිබඳ තත්ත්ව නිර්ණය කිරීමට උත්සාහ ගැනුණු මුත් සෛද්ධාන්තික හා විග්‍රහාත්මක ප්‍රවේශ ඔස්සේ නිර්මාණය කෙරුණු විචාර කලාවක් දක්නට නොලැබිණි. අල්විස්ගේ සිදු කළ සඟරා හැඳින්වීමෙහි බටහිර සාහිත්‍ය සම්ප්‍රදාය විශේෂයෙන්ම එහි සම්භාව්‍ය යුගය පිළිබඳ සඳහන් කිරීමක් පැවති නමුත් නූතන බටහිර සාහිත්‍ය විචාර සිද්ධාන්ත මුල් වරට සිංහල සාහිත්‍ය විචාරය සඳහා වඩාත් සංයුක්තව යොදා ගැනීම සිදුකළේ එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර (1914-1996) විසිනි. ඒ 1943 පළ කළ Modern Sinhalese Fiction කෘතිය මගිනි. මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ (1891-1976) හා ජී. බී. සේනානායක (1915-1985) යන දෙදෙනා සිංහල මාධ්‍යයෙන් බටහිර විචාර සිද්ධාන්ත පිළිබඳ තම කෘතිවල සාකච්ඡාවට ලක් කර තිබූ මුත් එම මැඳිහත්වීම පැවතුණේ සංසන්දනාත්මක තත්ත්වයකය (රණසිංහ, 2022, රණසිංහ, 2024). සරච්චන්ද්‍ර තම ග්‍රන්ථය 1951 දී සිංහල නවකථා ඉතිහාසය හා විචාරය යන නමින් සිංහලට පරිවර්තනය කළ අතර ඉතා කෙටි කාලයක් තුළ

එම කෘතිය සිංහල පාඨකයා අතර බෙහෙවින් ජනප්‍රිය වූ බවත්, මුද්‍රණ වාර ගණනාවක් නිර්මාණය වූ බවත් පෙනේ (තෝරදෙණිය, 2018: 164). මෙම කෘතියේ දෙවන සංස්කරණයට ප්‍රස්තාවනාවක් සපයන සරච්චන්ද්‍ර පවසන්නේ ආලංකාරිකයන් විසින් එක්තරා ගතානුගතික අච්චුචක දමා සිරගත කරන ලද කථා කලාව බටහිර ලේඛකයන්ගේ නොයෙකුත් අත්හදා බැලීම් නිසාත්, රසිකයන්ගේ වර්ධනය වී ගෙන එන රූපීය නිසාත් ආකෘතිය අතින් වෙනස් වන්නට පටන්ගත් බවයි (සරච්චන්ද්‍ර, 1963: iv). එහිදී ඔහු තවදුරටත් පෙන්වා දෙන්නේ කල්පිත කථා සම්ප්‍රදායේ වර්තමාන සංවර්ධනය අපරදිග සාහිත්‍යයන්හි සිදු වූ බැවින් අපරදිග රසාස්වාදන ක්‍රම සසඳා බැලීමෙන් නවකථාවේ නියම රසය හඳුනාගැනීම සඳහා බටහිර ශ්‍රේෂ්ඨ නවකථා පරිශීලකයන් අවශ්‍ය වන බවය. නූතන සිංහල නව කථාව සම්බන්ධයෙන් ඇරඹුණු මෙම විචාර කතිකාව මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ, ජී. බී. සේනානායක හා සරච්චන්ද්‍ර වික්‍රමසූරිය වැනි විචාරකයන් විසින් වර්ධනය කරන ලද ආකාරය නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. මේ අතුරින් වික්‍රමසූරිය වඩාත් සුවිශේෂ අනන්‍යතාවක් සහිත විචාරකයෙකු වන්නේ එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර මෙන්ම පේරාදෙණිය සරසවිය නියෝජනය කිරීමත්, තම විචාර ලේඛන මඟින් එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍රගේ අදහස් ඉදිරියට ගෙන යාමත් නිසාය. වික්‍රමසූරිය සිංහල නවකථාව විචාරය කිරීම සඳහා නවකථා විවරණය (1963), සිංහල නවකථාවේ විකාශනය (1963), විජයබා කොල්ලය විවරණය (1963), සිංහල නවකථාවට මඟ පැදීම (1970), සිංහල නවකථාවේ නැඟීම (1972) යනාදී වශයෙන් කෘති පහක් පළ කළේය.

මේ අතර කොළඹ කවියේ දෙවන ධාරාව, නැතහොත් දෙවන භාගය ලෙස හඳුන්වන පිරිස පැරණි කාව්‍ය සම්ප්‍රදාය විවේචනය කරමින් නව කවි සම්ප්‍රදායක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා දැඩි උද්වේගයකින් ක්‍රියාත්මක වූ බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර පෙන්වා දෙන්නේ, මෙම කවීන් බයිරන්, ෂෙලී, කීට්ස්, වර්ඩ්ස්වර්ත්, ටෙනිසන් සහ පෝප් වැනි ඉංග්‍රීසි කවීන්ගේ ආභාසය ලබා කාව්‍ය රචනයෙහි නිරත වූ බවයි (සරච්චන්ද්‍ර, 2016: 250). මේ වනාහි පැරණි සිංහල කවියන් තම කාව්‍ය නිර්මාණවලදී මුහුණ නොදුන් නව අත්දැකීම් කලාපයක් සොයා යෑමක් මෙන්ම දේශීය අත්දැකීම් ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම සඳහා දිගුකාලීන පැවැති පෙරදිග ආභාසය වෙනුවට පුළුල් ලෙස

අපරදිග සාහිත්‍ය සම්ප්‍රදායේ බලපෑම ලබා ගැනීමක් ද වන්නේය. මේ අනුව බලන විට විසිවන සියවසේ ආරම්භයේ සිටම සිංහල සාහිත්‍යය තුළ පවතින විවිධ ඡායාරූපයක් නවීන බවක් මෙන්ම පැරණි සම්ප්‍රදාය පුපුරුවා හැරීමක්ද දක්නට හැකි විය. නව යුගයක් නව සාහිත්‍ය චින්තනයක් හා නව විධික්‍රම ගණනාවක් නිර්මාණය වෙමින් පැවැති අතර, 1940 පමණ වන විට එම තත්ත්වය වඩාත් පරිපූර්ණව සෑම පාර්ශ්වයකට නියෝජනයක් ද සහිතව ගොඩනැගුණු බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. 1957 නොවැම්බර් 08 වෙනිදා ජේරාදේණිය සරසවියේ පැවති උපාධි ප්‍රදානෝත්සවයේදී බණ්ඩාරනායක මහතාට ද උපාධියක් පිරිනමන ලද අතර එහිදී කථාවක් පැවැත්වූ ඔහු පවසා ඇත්තේ “මේ යුගය වනාහී දිරාපත් වී මැරී යන ශිෂ්ටාචාරයක් තිබුණු තැනට අලුත් සමාජයක් පත් වන්නට විරිය කරන පරිවර්තන සමාජයක් බිහි කරන යුගයක් බවයි” (වික්‍රමසිංහ, 1960: 171 - 173). බණ්ඩාරනායකගේ යථෝක්ත ප්‍රකාශයෙන් ගම්‍ය වන්නේ මේ යුගයෙහි යම් සැලකිය යුතු නව ප්‍රවණතා බිහිවන ආකාරය පිළිබඳ ඔහු තුළ සවිඥානික අවබෝධයක් තිබූ ආකාරයයි. ජේරාදේණිය විශ්වවිද්‍යාලය පවා සමාජ, සංස්කෘතික හා දේශපාලන පෙරළිය ඉදිරියේ නමාශීලීත්වයක් දැක් වූ බව බණ්ඩාරනායක වෙත ආචාර්ය උපාධිය ප්‍රදානය කිරීමෙන් කියවෙන සත්‍යයයි. 1948 දී නිදහස ලබාගැනීමත්, 1956 සිදු වූ සුළු ධනෝත්සව සමාජ කොටස්වල අභිලාෂයන් මල්පල ගැන් වූ දේශපාලන පෙරළියත් සමඟ සමස්ත සමාජ චින්තනයේම පැහැදිලි විපර්යාසයක් පිළිබඳ අදහසක් සමාජයෙහි පැතිර ගිය බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. හතළිහ දශකයේ අග භාගය වන විට සිංහල පුවත්පත් මුල් කොට ගනිමින් සිංහල භාෂාවේ හා සාහිත්‍යයේ ඇති වී තිබූ ප්‍රබෝධය සැලකිය යුතු එකකි. පසුකාලීනව ස්වාධීන ලේඛකයන් ලෙස මතු වූ බොහෝ ප්‍රවීණ සිංහල ලේඛකයන් මේ යුගයේ ලේඛන කලාවට පිවිසියේ හෙළ හවුලේ භාෂා ශෛලිය අනුගමනය කරමිනි. බුද්ධිමත් තරුණ පිරිස් කුමාරතුංග මුනිදාස වෙත ආකර්ෂණය වූ ආකාරයත්, තමා ඇතුළු බොහෝ සමකාලීන තරුණයන් හෙළ හවුලේ භාෂා මාර්ගය අනුගමනය කරමින් සාහිත්‍යකරණයට පිවිසි ආකාරයත් කේ. ජයතිලකගේ අවධානයට ලක් වෙයි (ජයතිලක, 1998: 29-30).

මේ අනුව කොළඹ කවිය මෙන්ම හෙළ හවුල යන ව්‍යාපාර දෙක යුගයේ සාහිත්‍යකාමී තරුණ පරපුර විසින් තම බුද්ධිමය අන්‍යන්‍යතාව

සාධනය කර ගැනීම සඳහා යොදා ගත යුතු බුද්ධිමය ව්‍යාපාර ලෙස සැලකූ බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.

පර්යේෂණයේ අරමුණු

මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණු කිහිපයකි.

01. 1950-1970 යන දශක දෙක තුළ පැවැති සිංහල සාහිත්‍ය සංවාදයේ ස්වභාවය හඳුනාගැනීම.
02. එම සංවාදය හා එමඟින් ගොඩ නැගුණු නියෝජනය කළ කණ්ඩායම් හා උපකණ්ඩායම් (ඇතැම් විට පුද්ගලයන් විය හැකිය) හඳුනාගැනීම.
03. මෙම කණ්ඩායම් හෝ පුද්ගලයන් තුළ සාහිත්‍යය කෙරෙහි පැවැති දෘෂ්ටිමය ප්‍රවේශ හඳුනාගැනීම, විභාග කිරීම හා ඒ ඔස්සේ සිංහල සාහිත්‍යය හා විදේශීය සාහිත්‍යය අතර පවත්නා සම්බන්ධය විමර්ශනය කිරීම.

වැදගත්කම

මෙම පර්යේෂණයේ වැදගත්කම වන්නේ ලාංකේය ජාතික රාජ්‍යයේ සංක්‍රාන්තික කාල පරිච්ඡේදයක (Transitional Period) සාහිත්‍ය සංවාදයේ ස්වරූපය හඳුනා ගනිමින් එය විමර්ශනය කිරීමයි. 1950-70 දශක දෙක බෙහෙවින්ම වැදගත් වන්නේ 1956 දී ඇති වුණු දේශපාලන පෙරළියත්, එය ලාංකේය සමාජයේ ග්‍රාමීය සුළු ධනෝත්ථරයේ අවචරප්‍රසාද සහිත කොටස් රාජ්‍යයේ කේන්ද්‍රීයත්වය වෙතට රැගෙන ඒමත් නිසාය (Gunasingha, 1996: 217-235). එයින් සමාජ ස්තරය තුළ ව්‍යුහාත්මක වෙනසක් ඇති වූ අතර විශේෂයෙන්ම සිංහල භාෂාව හා සාහිත්‍යය යන සාධක දෙක විශාල බලපෑමක් ඇති කොට තිබෙන ආකාරය විද්වත් අවධානයට ලක් වී තිබේ (Dharmadasa, 1995: 132-135, වික්‍රමසිංහ, 1965: 145-170). 1951 දී ජේරාදේශී සරසවිය බිහිවීම හා කොළඹ පැවැති යුනිවර්සිටි කොලීජියත් (1921) එයින් පසුව ස්ථාපිත වූ ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයත් (1942) යන ආයතන

දෙකට වඩා වෙනස් පසුබිමක් පේරාදෙණිය සරසවිය කේන්ද්‍ර කොට ගත් සාහිත්‍යය හා විවාර කතිකාවෙහි දැකිය හැකි විය. එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍රගේ ප්‍රමුඛත්වයෙන් යුතුව පේරාදෙණිය සරසවියේ සිංහල අංශයෙහි නූතන සාහිත්‍ය කතිකාව නොයෙක් ආකාරයෙන් වර්ධනය වීමත් සමඟ සරච්චන්ද්‍ර කේන්ද්‍ර කොට ගනිමින් කවිය, නවකතාව වැනි සාහිත්‍යාංගවල නව ප්‍රබෝධයක් ඇති විය. මෙම ප්‍රබෝධයට සමාන්තරව විශ්වවිද්‍යාලයෙන් පරිබාහිර විවිධ සාහිත්‍ය කණ්ඩායම් හා පුද්ගලයන් සරච්චන්ද්‍රගේ ප්‍රමුඛත්වයෙන් නිර්මාණය වී ව්‍යාප්ත වූ මෙම අභිනව ප්‍රබෝධයට හේතු වූ ව්‍යාපාරයට නොයෙක් ආකාරයෙන් පහර එල්ල කළේය. මෙම මතවාදී සටන පුවත්පත්, සඟරා, පතපොත ආදී (එම යුගයේ රූපවාහිනිය හෝ වර්තමානයේ පවතින සමාජ මාධ්‍ය කිසිවක් නොතිබුණු නිසා ගුවන්විදුලිය හා මුද්‍රිත මාධ්‍ය වෙත අතිවිශාල හා ඒකාධිකාරී බලයක් සතු විය.) මාධ්‍යවලින් පිළිබිඹු වූ අතර මෙය ලාංකීය රාජ්‍යයේ සංස්කෘතික ගමන් මගෙහි අතිශයින්ම තීරණාත්මක සංවාදයක් බවට පත්විය. නූතන සිංහල සාහිත්‍යයේ ප්‍රකට සංකල්පයක් වූ පේරාදෙණිය ගුරු කුලය නිර්මාණය වූයේ එකී සංවාදය තුළය. එසේම, දේශීයත්වය හා නූතනවාදී සාහිත්‍යය අතරත් රොමැන්ටික්වාදය හා නූතනවාදය අතරත් ඇති වූ මතවාදී සංවාදය මෙම යුගයේදී ඇති විය. මේ අනුව මෙබඳු තීරණාත්මක කාලවකවානුවක එය නියෝජනය කළ කණ්ඩායම්, පුද්ගලයන් හා ඔවුන්ගේ දෘෂ්ටිවාදාත්මක ප්‍රවේශය හඳුනාගැනීමත්, එය විභාග කිරීමත්, කීපාකාරයක වැදගත්කමක් අත්කර ගනියි.

පර්යේෂණ පරතරය

මේ යුගයේ සිංහල සාහිත්‍ය සංවාදය පිළිබඳ පර්යේෂකයන්ගේ අවධානය යොමු වී ඇතත් ප්‍රමාණවත් ලෙස අප තෝරාගත් කතිකාව සම්බන්ධයෙන් ශාස්ත්‍රීය සාකච්ඡාවක් ගොඩනැගී නැත. රංජනී ඔබේසේකර වැනි මෙම යුගය පිළිබඳ අවධානය යොමු කළ ප්‍රධාන පෙළේ පර්යේෂිකාවකගේ අවධානය යොමු වී තිබෙන්නේ මාර්ටින් වික්‍රමසිංහගේ හා එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍රගේ සාහිත්‍ය විවාර ක්‍රියාවලියේ ස්වරූපය විමර්ශනය කිරීම සඳහාය (Obeyesekere, 1973). වික්‍රමසිංහ යුරෝපීය විවාරකයන්ගෙන් වී. එස්. එලියට්ට සම කරන ඇය

සරච්චන්ද්‍ර අයි. ඒ. රිචර්ඩ්ට් සම කරන්නේ ඔවුන් දෙදෙනාගේ විචාර කතිකාව විශ්ලේෂණය කිරීමෙනි (Obeyesekere, 1973: 80-100). සේන තෝරදෙණිය වැනි විචාරකයකු පේරාදෙණි ගුරුකුලයේ සෘණාත්මක පාර්ශ්වය කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කරන අතරම ශාස්ත්‍රීය කෘතියක ගැබ් විය යුතු විමර්ශනාත්මක භාවය හා බුද්ධිගෝචර බව වෙනුවට භාවාත්මක ලෙස ප්‍රභාරයම මුල්කොට ගත් බව නිරීක්ෂණ කළ හැකිය (තෝරදෙණිය, 2018). ගාමිණී සුමනසේකර, අජිත් සමරනායක, තිස්ස ජයතිලක වැනි විද්වතුන්ගේ අවධානය මේ යුගය වෙත යොමු වී තිබේ. බොහෝ විට ඔවුන්ගේ අවධානය යොමු වී තිබෙන්නේ ලංකා විශ්වවිද්‍යාලය හා පේරාදෙණිය සරසවියත් ඊට සමාන්තරව ගොඩනැගුණු බුද්ධිමය හා සංස්කෘතික පාර්ශ්වයෙන් එක් කොටසක් විස්තර කිරීමට හෝ විශ්ලේෂණය කිරීමට පමණි (Samaranayake, 2003, Jayathilake, 2018). ඇන්ඩ්‍රී ජුබර්ට්ස් වැනි පර්යේෂකයන් මෙම යුගයත් විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනයත් ගැන උනන්දුව දක්වා ඇතත් එය සෘජුව සාහිත්‍ය කතිකාව විශ්ලේෂණය කිරීමේ අභිප්‍රේරයෙන්ම සිදු කළ විමර්ශනයක් නොවන බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය (Schubert" 2020: 68-94). මේ අනුව මේ යුගයේ සාහිත්‍ය කතිකාව පිළිබඳ ලියවී ඇති බොහෝ ශාස්ත්‍රීය විමර්ශනවලදී (1950-70) දශක දෙක තුළ පැවති සිංහල සාහිත්‍ය සංවාදයේ ස්වභාවයත් එම සංවාදය නියෝජනය කළ හා එමඟින් නිර්මාණය වූ කණ්ඩායම් හා උපකණ්ඩායම් ගැනත් එම කණ්ඩායම්වල දෘෂ්ටිමය ප්‍රවේශ ගැනත් නිරවුල් හඳුනාගැනීමක් දක්නට නැත. එම නිසා මෙම පර්යේෂණයේදී එම සංවාදයේ ස්වභාවයත්, එම කණ්ඩායම්වල ස්වභාවයත් හඳුනාගනිමින් එම කණ්ඩායම්වල න්‍යායාත්මක ප්‍රවේශ හඳුනාගැනීමට උත්සාහ දරමි.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

සිංහල සාහිත්‍ය කතිකාවෙහි 50-70 දශක අලලා ලියවුණු පහ පොත හා ලිපි රාශියක් පවතින නමුත් මෙම සාහිත්‍ය විමර්ශනය සඳහා මෙහිදී අවධානය යොමු වූයේ ලිපි හා කෘතීන් කිහිපයක් වෙත පමණි. මේ අනුව සේන තෝරදෙණියගේ පේරාදෙණිය ගුරු කුලය (2018), ගාමිණී සුමනසේකරගේ පේරදෙණිවාද, මුසාවාද හා අවලාද (2021), පියසිලි විජේගුණසිංහගේ නූතන සිංහල පද්‍ය කාව්‍යය පිළිබඳ

විමර්ශනයක්, ජාතික ව්‍යාපාරය හා සම්බන්ධ කවිත්ගේ පටන් අද්‍යයන කවිත් දක්වා (2017) කෘතිය, චින්තක රණසිංහගේ ගුණදාස අමරසේකර සහ ජේරාදේණි ගුරුකුලය (2009), වංශනාථ දේශ බන්දුගේ සාහිත්‍ය කොල්ලය (1961), කේ. එන්. ඕ. ධර්මදාසගේ ජේරාදේණිය උරුමය හා ආර්ය රාජකරුණාගේ විවාර කෘති, The Peradeniya Contribution to Literature, Theatre and the Arts (1995). අනුර වික්‍රමසිංහගේ ජේරාදේණි විවාරය කෙරෙහි බලපෑ ශාස්ත්‍රීය පසුබිම (2019), චින්තා පවිත්‍රානිගේ කොළඹ තරුණ කවිත්ට සහ ජේරාදේණි කවිත්ට බලපෑ බටහිර කාව්‍ය විවාර (2019), චින්තක රණසිංහ ලියූ කොළඹ කවියට ජේරාදේණියෙන් එල්ල වූ ඇතැම් විවාරවල අගනිගාමී ස්වරූප - ආර්ය රාජකරුණා හා විමල් දිසානායකගේ විවාර ඇසුරින් විමසා බැලීම (2019) වැනි ලේඛන වෙත අවධානය යොමු කෙරිණි. මේ ලේඛන සමස්තයක් ලෙස ගත් කල ජේරාදේණිය සාහිත්‍යයත් එම යුගයත් පිළිබඳ තොරතුරු සම්පාදනය කරන අතර ඇතැම් ලේඛනවලින් එම සාහිත්‍ය කතිකාවේ යම් යම් පාර්ශ්වයන් තෝරා ගනිමින් විග්‍රහ කිරීමේ ප්‍රවණතාවක් දැකිය හැකිය. ධර්මදාස, තෝරදේණිය වැනි ලේඛකයන් එම කතිකාව පිළිබඳ විස්තර සපයන අතරම යම් යම් විවාරවලද නිරත වේ. සෙසු විවාරකයන් යම් නිශ්චිත විෂය ප්‍රදේශයක් තෝරා ගනිමින් තම විවාර ඉදිරිපත් කරන ලද බව පෙනේ. විසිවන සියවසේ සිංහල බුද්ධිමය කණ්ඩායම් කුමන ආකාරයෙන් සංවිධානය වී තිබේද? ඔවුන්ගේ දෘශ්ටිවාදාත්මක එළඹුම් කුමනාකාරද? යන්න පිළිබඳ විස්තරාත්මක මෙන්ම විශ්ලේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක් විමල් දිසානායක රචනා කළ 'Purism Language, and Creativity: The Sri Lankan Experience' නම් ලිපියේ ගැබ්වේ. එහිදී කතුවරයා භාෂාව හා සාහිත්‍යය පිළිබඳ තම තමන්ගේ න්‍යායාත්මක ප්‍රවේශ අනුගමනය කරන්නා වූ කණ්ඩායම් හතරක් හඳුනාගන්නා අතර, ඒ ඒ කණ්ඩායම්වල අන්‍යෝන්‍ය වෙත සුවිශේෂ අවධානයක් යොමු කරයි (Dissanayake, 2011: 185-196). දිසානායකගේ එම අධ්‍යයනය අපගේ අධ්‍යයනය සඳහා අවශ්‍ය මූලික පදනම සැකසූ ලිපිය ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

සේන තෝරදේණියගේ ජේරාදේණි ගුරුකුලය කෘතියෙහි ජේරාදේණි විශ්වවිද්‍යාලය ආරම්භ කිරීම විශේෂයෙන්ම සිංහල අංශය ආරම්භ කිරීම හා එහි අධ්‍යයන ක්‍රියාවලිය ව්‍යුහගත කිරීම ගැන සාකච්ඡා කරයි. එහිදී ඔහුගේ විශේෂ අවධානය යොමු වන කාරණයක්

වන්නේ එහි සිංහල අධ්‍යයන ක්‍රියාවලියෙහි ඇතුළත් කරගත් කෘතීන් හා බැහැර කරන ලද කෘතීන් මොනවාද යන්න පිළිබඳ විස්තරාත්මකව ගෙනහැර පෑම වෙතයි පේරාදෙණි ගුරුකුලය තුළ ලියවුණු කෘතීන් හා විචාර පිළිබඳව මෙන්ම එයට එරෙහිව පැන නැගුණු සංවාදය මෙහිදී විශාල වශයෙන් උදාහරණ සහිතව සාකච්ඡා කොට තිබේ. වංශනාථ දේශබන්ධුගේ සාහිත්‍ය කොල්ලය කෘතියේදී පේරාදෙණි ගුරුකුලයේ යැයි සැලකෙන කෘති හා එම කෘතිවල ලේඛකයන් සිදුකර ඇත්තේ සිංහල ජාතිය, ආගම හා සංස්කෘතිය යන ත්‍රිත්වයට අපහාස කිරීමක් යැයි පෙන්වා දෙමින් ඔවුන්ව අපහාසකාරී ලෙස විවේචනය කොට තිබේ. පියසීලී විජේගුණසිංහගේ නූතන සිංහල පද්‍ය කාව්‍ය පිළිබඳ විමර්ශනයක් ජාතික ව්‍යාපාරය හා සම්බන්ධ කවීන්ගේ පටන් අද්‍යයන කවීන් දක්වා කෘතියෙහි සිරි ගුණසිංහ හා ගුණදාස අමරසේකර යන කවීන් දෙදෙනාගේ නිර්මාණවල දැකිය හැකි නූතනවාදී ආභාසයෙහි ස්වරූපයත් ඔහුන්ගේ කාව්‍ය නිර්මාණ කොළඹ යුගයේ කවීන්ගෙන් වෙනස් වන ආකාරයත් පිළිබඳ සාකච්ඡා කර තිබේ. කේ. එන්. ඕ. ධර්මදාසගේ සිංහල හා ඉංග්‍රීසි ලිපි දෙකෙහිම පොදුවේ ගෙනහැර පා ඇත්තේ 1940-1970 දශකය තුළ කොළඹ ලංකා විශ්වවිද්‍යාලය හා පේරාදෙණි විශ්වවිද්‍යාලයෙහි පැවති ශාස්ත්‍රීය කතිකාවේ ඉතිහාසයයි. එම කතිකාව නියෝජනය කළ වර්ත, ඔවුන්ගේ දායකත්වයන්හි ස්වභාවය වර්ෂානුක්‍රමිකව මැනවින් ගෙනහැර පෑම මෙම දෙකෙහිම කැපී පෙනෙන තත්ත්වයකි. අනුර වික්‍රමසිංහගේ පේරාදෙණි විචාරය කෙරෙහි බලපෑ ශාස්ත්‍රීය පසුබිම ලිපියේද දක්නට ලැබෙන්නේ කේ. එන්. ඕ. ධර්මදාසගේ ලිපියේම තවත් දිගුවක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. චින්තක රණසිංහගේ 'ගුණදාස අමරසේකර හා පේරාදෙණි ගුරුකුලය' කෘතියේදී සාකච්ඡා කොට තිබෙන්නේ ගුණදාස අමරසේකර පසුකාලීනව පේරාදෙණි සාහිත්‍යය ප්‍රතික්ෂේප කළත්, ඔහුගේ නිර්මාණ ප්‍රශස්ත මට්ටමක පැවති ආකාරයත් පේරාදෙණි සාහිත්‍ය තුළ ඔහු ඉටු කළ භූමිකාවේ වැදගත්කමත්ය. එහිදී අමරසේකර ඩී. එච්. ලෝරන්ස්ගෙන් ලැබූ ආභාසය බෙහෙවින් අගය කිරීමට ලක් කොට තිබේ. චින්තක රණසිංහ ලියූ 'කොළඹ කවියට පේරාදෙණියෙන් එල්ල වූ ඇතැම් විචාරවල අගතිගාමී ස්වරූප (ආර්ය රාජකරුණා හා විමල් දිසානායකගේ විචාර ඇසුරින් විමසා බැලීම) ලිපියේදී සිදු කොට ඇත්තේ කොළඹ කාව්‍ය නිර්මාණ පිළිබඳ විමල් දිසානායක හා ආර්ය රාජකරුණාගේ විවේචන ප්‍රති විවේචනයකට ලක් කිරීමයි.

එම ප්‍රතිවිවේචනයේදී බටහිර නූතනවාදී හා රොමැන්ටික් ප්‍රවේශය අතර ඇති න්‍යායාත්මක ගැටුම පිළිබඳ කේන්ද්‍රීය අවධානය යොමු කොට තිබේ. මෙම ලේඛන අතර වඩාත් පුළුල් න්‍යායාත්මක විග්‍රහයක් ගැබ් වන්නේ විමල් දිසානායක ලියූ 'Purism Language, and Creativity: The Sri Lankan Experience' නම් ලිපියේය. මෙහිදී දිසානායක විසිවන සියවසේ සිංහල සාහිත්‍ය කතිකාව සමස්තයක් ලෙස ගනිමින් ඒ ඒ කණ්ඩායම්වල දෘෂ්ටිවාද ඔහුන්ගේ ලේඛනවල අන්තර්ගතය, භාෂා ශෛලිය හා විශ්ලේෂණ විධික්‍රම ගවේෂණය කොට තිබේ. එම ගවේෂණයේදී ඔහු සම්ප්‍රදාය, නූතනත්වය, වාග්විද්‍යාත්මක නැඹුරුව යනාදී කාරණා ගණනාවක් මුල්කොට ගනිමින් තම විවරණය ගොඩනගයි. ඒ අනුව සමස්ත සිංහල ලේඛකයන්ගේ දෘෂ්ටිවාද පුළුල් විශ්ලේෂණයකට ලක් වෙයි.

ක්‍රමවේදය

මෙම ලිපියේ ක්‍රමවේදාත්මක රාමුව (Methodological Framework) සඳහා න්‍යායාත්මක ප්‍රවේශයක්ද උපයෝගී කොට ගැනේ, භාවිත කරන දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා මෙම න්‍යායාත්මක රාමුව උපයෝගී කර ගැනෙන අතර එය ක්‍රමවේදාත්මක රාමුවෙහිම ඓතිහාසික කොටසක් ලෙස වර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂිතය. මෙම න්‍යායාත්මක ප්‍රවේශයෙහි කේන්ද්‍රීය සංකල්පයක් වන්නේ යම් යුගයක සාහිත්‍ය කලා සංස්කෘතියක් එම සංස්කෘතිය නියෝජනය කරන්නා වූ සමස්ත සංවාදයක් එම යුගයේ ඓතිහාසික සන්දර්භයෙන් මුළුමනින්ම විද්‍රව්‍යව කළ හැකි නොවන බවත් එම සන්දර්භයේම කොටසක් ලෙස පවතින බවත්ය. මෙහිදී Steven Lynn ගේ Texts and Contexts – Writing about literature with critical theory කෘතියේ ඇතුළත් If history and literature are both texts their literature is potentially as much a context for history as history is for literature (Lynn, 1998: 115) යන අදහසෙන් යම් න්‍යායාත්මක ආලෝකයක් ලබා ගැනේ. එහිදී කියැවෙන්නේ ඉතිහාසය හා සාහිත්‍යය යන දෙකම පරිච්ඡේදයන් පෙළවල් විසමන් ආදී ලෙසද හැඳින්විය හැකි බවයි. මේ අනුව සාහිත්‍යය ඉතිහාසයටත්, ඉතිහාසය සාහිත්‍යයටත් පසුබිම සපයයි. මේ අනුව යම් තෝරාගත් සමාජයක තෝරාගත් යුගයක සාහිත්‍යය හා ඉතිහාසය අතර

සම්බන්ධය එකිනෙකාට වෙන් කළ නොහැකි වන්නාත් මෙන්ම එසේ වෙන් වෙන් වශයෙන් වටහා ගැනීමද නිරවද්‍ය නොවේ. සාහිත්‍ය කතිකාව විමර්ශනය කිරීම වනාහි සංස්කෘතික ඉතිහාසයේ එන ප්‍රධාන පැතිකඩක් විමසා බැලීමකි. මේ අනුව මේ ලිපියේදී සාහිත්‍යය හා ඉතිහාසය අතර ඓතිහාසික සම්බන්ධය මෙන්ම සංස්කෘතික ඉතිහාසය යනු යම් යුගයක ඉතිහාසයේම කොටසක් යන මතය මූලික වශයෙන් පිළිගැනේ. මෙම ලිපියේ න්‍යායාත්මක රාමුව එසේ නිර්මාණය වන අතර, දත්ත සපයා ගැනීම සඳහා පුස්තකාල පරිශීලනය පමණක් සිදු කෙරේ.

සාකච්ඡාව

අර්ථදීපනී (Hermerutics) න්‍යායාත්මක ප්‍රවේශයෙහි අවධාරණ කෙරී ඇත්තේ යම් කෘතියක අර්ථ වටහා ගැනීමේදී එම කෘතිය නිර්මාණය වී තිබෙන සන්දර්භය පුළුල් ලෙස සැලකිල්ලට ගත යුතු බවයි. හුදෙක් අනුභූතික ආකාරයෙන් එම කෘතිය දෙස බලමින් එය විවරණය කිරීම වෙනුවට එහි කතුවරයා, ඔහු හැදී වැඩුණු පරිසරය, එම පරිසරයෙහි එබඳු කෘතියක් නිර්මාණය වීමෙහිලා බලපෑ විවිධ කාරණා යනාදිය කෙරෙහි මෙහිදී ප්‍රබල සැලකිල්ලක් යොමු වෙයි. ලොව කවර රටක, කවර යුගයක, කවර කෘතියක් සම්බන්ධයෙන් වුව මෙම යථාර්ථය උපයෝගී කොටගත හැකිය. එහිදී කෘතිය යන සංකල්පය හුදෙක් පොතකට පමණක් නොව යම් යුගයක් නියෝජනය කරන්නා වූ පුද්ගලයන්, කණ්ඩායම් හා ඒ හා බැඳුණු බොහෝ ප්‍රභවවලට පොදු යැයි කිව හැකිය.

මෙම ලිපිය සඳහා 1950-1970 යන දශක තුනක කාල පරාසයක් තෝරා ගැනෙන්නේ සාධක කිහිපයක් පදනම් කොට ගනිමිනි. මෙම දශක දෙක ලංකාවේ ප්‍රධාන දේශපාලන පෙරළි දෙකකට සම්බන්ධය. එකක් නම් 1948 දී ලංකාව බ්‍රිතාන්‍ය ආධිරාජ්‍යවාදයෙන් නිදහස ලබා ගැනීමයි. අනික 1956 දී සිදු වූ බලවත් දේශපාලන පෙරළියයි. දහනවවන සියවසෙහි පටන්ම ක්‍රමිකව නිර්මාණය වූ සමාජ දේශපාලන හා සංස්කෘතික බලවේග වඩාත් උච්චස්ථානය වෙත ගමන් කිරීම අරඹන්නේ 1940 පමණ සිටය. එම උච්චස්ථානය භාෂා හා සාහිත්‍ය සංවාදය තුළද විවිධාකාරයෙන් පිළිබිඹු වේ. 1944 දී මිනිස් ජීවිතය

යථා තත්ත්වයෙන් නිරූපණය කළ (වික්‍රමසිංහ, 1956: 484) ප්‍රථම සිංහල නවකතාව ලෙස විචාරක අවධානයට ලක් වූ ගම්පෙරළිය පළ වූ අතර 1946 දී ප්‍රථම වරට සඳසින් තොර ගද්‍යයටත්, පද්‍යයටත් අතර කාව්‍ය නිර්මාණ කිහිපයක්ද සහිතව ජී. බී. සේනානායකගේ පලිගැනීම කෙටිකතා සංග්‍රහය පළ විය. ඒ. එම්. ජී සිරිමාන්න, ජී. බී. සේනානායක හඳුන්වන්නේ “ලාමක සෞන්දර්යයෙන් හා බොල් භාවෝද්දීපනයෙන් සිංහල කවිය මුදා ගැනීම සඳහා ප්‍රථම පියවර තැබූ කවියා ලෙසයි” (සිරිමාන්න, 1985: 159). කේ. එන්. ඕ. ධර්මදාස පෙන්වා දෙන්නේ 1944 දී ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ප්‍රථම සිංහල මහාචාර්යවරයා ලෙස එම්. ඩී. රත්නසූරිය පත් වූ බවත් සිංහල විෂය එතෙක් පැවති පටු සීමාවන්ගෙන් මුදවා පුළුල් පදනමක පිහිටුවීමේ දැක්මක් ඔහු සතු වූ බවත්ය (ධර්මදාස, 2019: 19). 1953 දී අමරදාස වීරසිංහගේ (1926-2018) හා ගනනාථ ඔබේසේකරගේ (1930-2025) පුරෝගාමීත්වයෙන් සංස්කෘති සඟරාව ඇරඹීම සඳහා රත්නසූරියගේ ඉගැන්වීම තමන් වෙත බලපෑ බව වීරසිංහ පෙන්වා දෙයි (වීරසිංහ, 2010: 3-8).

නූතන සාහිත්‍ය ක්‍ෂේත්‍රයෙහි මෙසේ වඩාත් වැදගත් හා තීරණාත්මක ප්‍රවණතා උද්ගත වීමත් විශ්වවිද්‍යාල පද්ධතියෙහි සිංහල අධ්‍යයන ක්‍රියාවලිය පෘථුල වීමත් මේ යුගයේදී සිදු විය. ධර්මදාස පෙන්වා දෙන්නේ පාලි හා සංස්කෘත භාෂාවල සෙවණැල්ල යටතේ ඉන්දු ආර්ය අධ්‍යයනයට බරව තිබූ සිංහල අධ්‍යයන ක්‍රියාවලිය 1952න් පසු ඩී. ඊ. හෙට්ටිආරච්චි සහ එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍රගේ මූලිකත්වයෙන් නූතන සාහිත්‍යය වෙතට නැඹුරු වූ බවත්, 1955 දී විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රවේශය හෙවත් ප්‍රාරම්භක විභාගය සඳහා නියමිත කෘති 5න් 3ක් නූතන සිංහල සාහිත්‍යය නියෝජනය කළ බවත්ය (ධර්මදාස, 2019: 42-43). 1956 දී ඇති වූ පෙරළියට සමාන්තරව සිංහල සංස්කෘතිය නියෝජනය කරන බොහෝ අංශවල “පැරණි සම්ප්‍රදායයන් පුනර්ජීවනය වීමේ ක්‍රියාවලිය මතු වූ බව” විචාරක අවධානයට ලක් වෙයි (ධර්මදාස, 2021: 48-49). නාට්‍යය, කවිය, සංගීතය, සිනමාව ආදී කලා ක්‍ෂේත්‍රයේ විවිධ තල නියෝජනය කරන්නා වූ අංශ මෙම පුනර්ජීවන ක්‍රියාවලියට හසු වී ඇති අතර මෙම තත්ත්වය එකවරම 1956 වසරේදී උද්ගත වූ තත්ත්වයක් නොව දශක ගණනාවක සිට ක්‍රමිකව නිර්මාණය වූ ක්‍රියාවලියක ප්‍රතිඵලයකි. මෙම ක්‍රියාවලිය යම් තීරණාත්මක තත්ත්ව පසු කරන්නේ 1940 පසු උදාවන කාලවකවානුවෙනි.

සිංහල භාෂාව හා සාහිත්‍යය නූතන ලෝකයෙහි තීරණාත්මක සාධකයක් බවට පත්වීම සඳහා ඒවායෙහි පවතින ව්‍යුහ සිටීම. පොදු ජන අවකාශ තුළ මතවාදී කාර්ය භාර්යයන් ඉටු කිරීම වැනි කොන්දේසි සම්පූර්ණ කළ යුතු වේ. සම්භාව්‍ය සංස්කෘත සාහිත්‍ය කෘති උපයෝගී කොටගෙන කට වහරේ වියරණ රටාව මුල්කොට ගනිමින් පොදු ජනප්‍රිය ආබ්‍යානයක් ලෙස සකස් කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ තීරණාත්මක පියවරක් ලෙස යක්කඩුවේ ප්‍රඥාරාම හිමිගේ වනකතා පොත් පෙළෙහි 1 පළ කළේ 1947 දීය. එහි දෙවන මුද්‍රණය 1958 දී පළ වූ අතර ඒ වන විට එම පොත පාසල් සහ පිරිවෙන්වල පන්ති පොතක් ලෙස උගන්වන්නට පටන්ගෙන ඇති බව (ප්‍රඥාරාම, 2019:) සඳහන් කොට තිබේ. කේයස්ගේ සුදෝසුදු (1943), කාලකන්නියා (1945), විමලරත්න කුමාරගමගේ හපුමලී (1946), බැන්ටිස් රණවීරගේ සාලිය අශෝකමාලා (1952) හා ස්වර්ණතිලකා (1954), මීමන ප්‍රේමතිලකගේ මිනිහා (1943) යනාදී වශයෙන් දෛනික වහර බෙහෙවින් භාවිත කළ කොළඹ යුගයේ දෙවන තරංගයට අයත් පද්‍ය ග්‍රන්ථ රාශියක් බිහිවූයේ මේ යුගයේදීය. කුමාරතුංග මුනිදාසගේ නායකත්වයෙන් යුතුව සම්භාව්‍ය ව්‍යාකරණ රීති හා සම්ප්‍රදායන් පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ ව්‍යාපාරයක් පැවති නමුත් කථා ව්‍යවහාරය හා ලිඛිත ව්‍යවහාරය දෙකම සම්මිශ්‍රිත ලෙස ගෙන මධ්‍යවර්තී ස්වරූපයෙන් සිංහල ව්‍යවහාරයට ගත යුතුය යන අදහස දැරූ එච්. ඇස්. පෙරේරා වැනි අයගේ ප්‍රමුඛත්වයෙන් යුත් පිරිසක්ද මෙම යුගයේ මතු වූ බව පෙනේ (ධර්මදාස, 2021: 40). මේ යුගයේ සිංහල ප්‍රබන්ධය, ජනමාධ්‍ය, කාව්‍ය රචනය වැනි දේවල් මහජන පරිමණිඛලය (Public Sphere) ගොඩනැගීමෙහි ලා ඇති කළ ප්‍රබල බලපෑම විමල් දිසානායකගේ අවධානයට ලක් වෙයි (Dissanayake, 2009: 55-101). එක් අතකින් කොළඹ නගරය කේන්ද්‍ර කොට ගනිමින් කොළඹ කවීන් හා ජනමාධ්‍යවේදීන් සංස්කෘතික කටයුතුවල නිරත වෙද්දී 1951න් පමණ පසු පේරාදෙණිය සරසවිය කේන්ද්‍ර කොට ගනිමින් නූතනවාදී නව සිංහල සාහිත්‍යයක්ද නිර්මාණය වූ ආකාරය නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. 1955 දී භාව ගීත හා 1956 දී මස් ලේ නැති ඇට පළ වීමත් 1951 දී Modern Sinhalese Fiction කෘතියෙහි සිංහල පරිවර්තනය පළ වීමත් සමඟ පේරාදෙණි කතිකාව සැලකිය යුතු න්‍යායාත්මක පදනමක් සහිතව වර්ධනය වීම ඇරඹිණි. 1945 දී සාහිත්‍ය විද්‍යාව කෘතියත්, 1958 දී කල්පනා ලෝකය කෘතියත්, පළ වීමෙන් සාහිත්‍යය පිළිබඳ නව මානයකින්

සිතීමේ හැකියාව වර්ධනය වූ අතර 1959 දී විද්‍යාර්ථය හා විද්‍යාලංකාර පිරිවෙන විශ්වවිද්‍යාල බවට පත්කිරීමත්, 1945 දී ආරම්භ කළ අධ්‍යාපන මාධ්‍ය ස්වභාෂාවට පරිවර්තනය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය 1956 දේශපාලන බල පෙරළියත් සමග ශිෂ්‍ය වශයෙන් ව්‍යාප්ත වීමත් 1940 සිට ඉදිරි කාල පරිච්ඡේදය ලාංකේය සංස්කෘතික හා බුද්ධිමය කටයුතු සම්බන්ධයෙන් අතිශයින්ම වැදගත් කාල පරිච්ඡේදයක් ලෙස සැලකිය හැකිය. හතළිහ දශකයේ සිටම පිරිවෙන සම්ප්‍රදායෙහි පවා නූතන සාහිත්‍යය පිළිබඳ අනන්‍ය වූ කියවීමක් වර්ධනය වූ ආකාරය නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යය පිළිබඳ ප්‍රමාණික උගතෙකු මෙන්ම විද්‍යාලංකාර පිරිවෙනෙහි ශාස්ත්‍රඥයකු වූ කොටහේනේ පඤ්ඤාකිත්ති හිමි ලියා පළ කළ සාහිත්‍ය හා සමාජය මේ සඳහා කදිම උදාහරණයකි. එම පිරිවෙනෙහිම වැඩ විසූ ප්‍රමුඛ උගතෙකු වන බඹරුන්දේ සිරි සීවලී හිමියන් යක්කඩුවේ ප්‍රඥාරාම හිමි ඇරඹූ ලිහිල් භාෂා ප්‍රතිපත්තිය නූතන ලෝකයට අවශ්‍ය ආකාරයෙන් වර්ධනය කරමින් ලියන කලාව, කථා කලාව ආදී වශයෙන් පොදු පාඨක ප්‍රිය ගෞලිය නිර්මාණය කෙරෙන පතපොත රාශියක් ලියා පළ කළ අතර ඔහු විදේශීය සම්ප්‍රදායයන්ගෙන් ලත් ආභාසය පිළිබඳව සාකච්ඡාවට ලක් වී තිබේ (රණසිංහ, 2011: 100-125). විද්‍යාර්ථය පිරිවෙනෙහි පුරෝගාමී බුද්ධිමය ක්‍රියාකාරිකයා ලෙස සැලකෙන වැලිවිටියේ සෝරත හිමිද (1897-1963) ද, මේ යුගයේ සිංහල පතපොත විශාල වශයෙන් පළ කළ අතර සාම්ප්‍රදායික භාෂා ව්‍යවහාරය පොදු ජන රූපීයට අනුකූල ලෙස වෙනස් කරමින් බටහිර සාහිත්‍යය පිළිබඳව ද අවධානය සිංහල පාඨකයා වෙත යොමු කිරීම සඳහා ඔහු ගත් ප්‍රයත්නය විචාරක අවධානයට ලක්ව තිබේ (Ranasinha, 2016: 385-397).

හෙළ හවුලේ පුරෝගාමී පඬිවරයා ලෙස සැලකෙන කුමාරතුංග මුනිදාස (1887-1944) 1944 දී අභාවයට පත් වූවත්, ඩ. තෙන්නකෝන් (1899-1965), අලවුඉසි සැබිහෙළ, දා. දු. න. වීරකෝන්, අරිසෙන් අහුබුදු (1920-2011) ඇතුළු හෙළ හවුල නියෝජනය කළ ලේඛකයන් හා පඬිවරුන් නව නිර්මාණාත්මක හා විචාර ලේඛන ඔස්සේ සිංහල සාහිත්‍ය කතිකාව පෝෂණය කරන ලද ආකාරය නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. කේ. එන්. ඕ ධර්මදාස පෙන්වා දෙන්නේ ජේරාදේණි සරසවියේ සිංහල අංශයේ ස්වර්ණමය යුගය 1950-1970 දක්වා සැලකිය යුතු බවයි (ධර්මදාස, 2019: 56). ඔහු එයට හේතු වශයෙන්

සෘජුව නිශ්චිත කාරණයක් කේවල ලෙස ගෙනහැර නොපාන නමුත් ඔහුගේ ලිපියෙන් ධ්වනිත වන්නේ මෙම යුගයේ ඇති වූ ජාත්‍යන්තර ශාස්ත්‍රීය පර්වයක් සහිත පර්යේෂණාත්මක ක්‍රියාවලිය ප්‍රමුඛ කොට ගනිමින් මෙම අදහස පළ කරන්නට ඇති බවයි. මේ අනුව 1950-1970 යන දශක දෙක සිංහල සාහිත්‍ය කතිකාවෙහි සුවිශේෂ පිබිදීමක් හා ප්‍රවණතා නිර්මාණය කළ දශක දෙකක් ලෙස හැඳින්වීමේ සාධාරණ හේතු ගණනාවක්ම ඉදිරිපත් කෙරී තිබේ.

සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍ය සම්ප්‍රදාය නියෝජනය කළ ඇතැම් කතුවරුන් සාහිත්‍ය කෘති රචනා කරමින් තමා මෙන්ම තමා නියෝජනය කළ ආයතනය හෝ ගුරුකුල කණ්ඩායම් සඳහන් කළ බව පෙනේ. තොටගමුවේ ශ්‍රී රාහුල හිමියෝ කාව්‍යශේධරය අරඹමින් “විජයබා පිරිවෙන කියන බණ මේ අසව් සතොසින” යනුවෙන් පැවසූහ. කාව්‍යශේධරය රචනා කළ කර්තෘ වශයෙන් තමාගේ නම එක් ස්ථානයක වෙනම සඳහන් කළ නමුත් විජයබා පිරිවෙන කියන බණක් ලෙසද කාව්‍යශේධරය හඳුන්වාදීමට උත්වහන්සේ පෙළඹුණු සේක. එයින් පෙනෙන්නේ මධ්‍යකාලීන යුගයේ පවා ආරාමික නිර්මාණ සම්ප්‍රදායෙහි නිර්මාණයක් බණ කෘතියක් ලෙස හැඳින්වීමේ ප්‍රවණතාවක් පැවැති බවයි. කොළඹ කවියේ ආරම්භය හා එයට මුල් වූ මාතර කවියෙහි අවසාන භාගය අතර විචාරකයන් සමීප සම්බන්ධතාවක් දකින අතර ඒ අනුව නිරන්තරයෙන්ම නූතන සාහිත්‍ය න්‍යාය හා මධ්‍යකාලීන සාහිත්‍යය අතර අඛණ්ඩ සම්බන්ධයක් නිර්මාණය කරලීමේ උනන්දුව බොහෝ වියතුන් ළඟ තිබූ බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය (සිරිවර්ධන හා විජේසූරිය, 1987: 4-81). කොළඹ කවිය ජාතික ව්‍යාපාරය තුළ උපන් සාහිත්‍ය ව්‍යාපාරයක් ලෙස දකින විටත් සිංහල කෙටි කතාව සම්භාව්‍ය ගද්‍ය සාහිත්‍යයේ ම විකාසනයක් ලෙස දකින විටත් එමඟින් ධ්වනිත වන එක් ප්‍රධාන කාරණයක් වන්නේ නූතන සිංහල සාහිත්‍ය කතිකාවෙහි සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍ය කතිකාව තුළ නොමැති ‘නූතන’ ලක්ෂණ ඇති වූවත් මෙහි පවතින්නේ අනාදිමත් කාලයක සිට පැවතෙන සිංහල සාහිත්‍ය කතිකාවේම අඛණ්ඩ දිගුවක් බවයි. ජේරාදෙණි ගුරු කුලයට සහ එහි සාහිත්‍ය මතවාදවලට එරෙහිව ප්‍රබල උපහාසාත්මක හා අපහාසාත්මක විවේචන රැගෙන ආ වංශනාථ දේශබන්දු වැනි ලේඛකයෙකු තම සාහිත්‍ය කොල්ලය නම් කෘතියේදී මෙම කාරණය බෙහෙවින්ම අවධාරණය කරයි. ඔහු තම ග්‍රන්ථය ආරම්භ කරන්නේම,

සදාචාරය නමැති අත්තිවාරම උඩ සිංහල සංස්කෘතිය නිර්මාණය වූ බවත්, එය වසර දහස් ගණනාවක් තිස්සේ බුදු සමයෙන් හික්මුණු බවත් කියමිනි (දේශබන්දු, 1961: 11). මේ අනුව සිංහල සාහිත්‍යය යනු රට, ජාතිය, ආගම, හා සංස්කෘතිය සමඟ ඓතිහාසිකව ලෙස බැඳුණු ප්‍රභවයක් බව ඔහුගේ දැඩි නිගමනය විය. මීට ප්‍රතිපක්ෂව ජේරාදෙණි සාහිත්‍ය විචාර ග්‍රන්ථවල දක්නට ඇත්තේ සාහිත්‍යය හා කලාව ජාතික උරුමය හා සංස්කෘතික උරුමය වැනි සාධක සමඟ සම්බන්ධ කොට වටහා ගැනීමේ ප්‍රයත්නයක් නොව හුදු ස්වාධීන ප්‍රභවයක් නැතහොත් විෂයක් ලෙස හඳුනා ගැනීමේ උත්සාහයකි. 1951 දී සිංහලට පරිවර්තනය කළ ප්‍රථමයෙන් 1943 දී Modern Sinhalese Fiction යනුවෙන් එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර ලියා පළ කළ විචාර ලේඛනය නූතන සිංහල සාහිත්‍යය නමැති විෂය වස්තු කොට ගනිමින් රචිත ප්‍රථම විධිමත් විචාර ලේඛනය ලෙස හඳුනාගැනීමේ වරදක් නැත. මෙම ලේඛනයේදී සරච්චන්ද්‍ර ගෙන ඒමට තැත් කරන ප්‍රධාන තර්කයක් වන්නේ පියදාස සිරිසේන, ඩබ්ලිව්. ඒ. සිල්වා ප්‍රමුඛ ප්‍රබන්ධකරුවන් ඉක්මවා මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ යථාර්ථවාදී සිංහල නවකතාකරුවා ලෙස මතු කිරීමේ අවශ්‍යතාවයි. සරත්චන්ද්‍ර, මාර්ටින් වික්‍රමසිංහගේ කෙටිකතා සංග්‍රහයක්ද තම හැඳින්වීමක් සහිතව පළ කොට තිබූ අතර, එහිදීද ඔහු යථාර්ථවාදී ස්වභාවය රචකයකු ලෙස වික්‍රමසිංහ පළ කරන ප්‍රතිභාව අගයමින් සෙසු සමකාලීන ලේඛකයන්ගෙන් වෙනස් අන්‍යතාවක් සහිත යථාර්ථවාදී නිර්මාණකරුවා මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ යැයි පෙන්වා දුන්නේය. හෙළ හවුල හා කොළඹ කවීන් යන කණ්ඩායම දෙකෙහිම සැලකිය යුතු බුද්ධිමය ආශීර්වාදයක් මේ වන විට හිමිකරගෙන තිබුණේ ඩබ්ලිව්. ඒ. සිල්වාය. සිල්වාගේ ප්‍රබන්ධවල නිරූපණය වන රොමැන්ටික් මිනිස් සබඳතා සහ කොළඹ කවියේ රොමැන්ටික්වාදී ප්‍රවණතාව අතරද පැවති යම් සමාන බවක් නිසා එම තත්ත්වය උද්ගත වූයේදැයි කිව නොහැකි නමුත් එබඳු සාහිත්‍යමය සබඳතා පැවතුණි. සිල්වා ප්‍රධාන වර්තය ලෙස නිරූපණය වන සිල්වාගේ නවකතාවල ජනප්‍රියත්වය ඇඟවෙන කුඩා කථා පුවතක් කොළඹ යුගයේ දෙවන තරංගය නියෝජනය කරන පී. බී. අල්විස් පෙරේරා (1917-1966) කවියට නගා තිබුණි. උඩරට පිහිටි තම තේ වතු බැලීමට කොළඹින් පිටත් වන රාත්‍රී දුම්රියේ නිදන මැදිරියේ යන සිල්වාට ඉක්මනින් නින්දට යෑමට අවශ්‍ය වෙයි. එහෙත් එම මැදිරියේම සිටින ඔහුගේ මැදිරි සහකරුවා දිගින් දිගටම පොතක් කියවීමත්, ඒ නිසා විදුලි බලබය නිවා දැමීමට

නොහැකි විමක් අර්බුදයක් ජනිත කරයි. වාර්තාගත වන ආකාරයට මේ උනන්දු සහගත පාඨකයා රෙදි බැනියම් අදින උඩරටින් කොළඹ පැමිණ පෙරළා තම නිවසට යන උඩරට මුදලාලි කෙනෙකි. සිල්වා විදුලි බල්බය නිවා දැමීමට සැරසෙන විට මෙම උඩරට මුදලාලි පාඨකයා පවසන්නේ කලිසන්කාරයන්ට හොඳ සිංහල පොතක් රස විඳ ගැනීමට නොහැකි විම පුරුවේ පවක් බවත්, මේ පොත කියවා මිස තමාට නින්දට යා නොහැකි බවත්ය. මෙය පී. බී අල්විස් පෙරේරා කවියාට නගා ඇත්තේ පහත ආකාරයෙනි.

“කලිසන් කාරයන් හට සිංහල පොතක
රස විඳගන්ට බැරි එක පුරුවේ පවක
මහත්තයෝ මේ පොත කියවා මිසක
කොයි හැටි වෙතත් නිදියන්නට නම් නොහැක”

අසීමිත උනන්දුවක් සහිත මේ පාඨකයාගෙන් සිල්වා අසන්නේ ඔබ කියවන මේ පොත කුමක්ද කියාය. එවිට ලැබෙන පිළිතුර වන්නේ මේ පොත ‘හිඟන කොල්ලා’ යන්නයි. එවිට සිල්වා නිහඬව තම අසුනේ වැතිරුණු බව අල්විස් පෙරේරා කවියට නගා ඇත. හෙළ හවුලට සම්බන්ධ ලිපි ලේඛනවලින් කියැවෙන්නේ කුමාරතුංග මුනිදාස හා ඔහුගේ හෙළ හවුල් හිතවතුන් ශාස්ත්‍රීය සාකච්ඡා සඳහා මෙන්ම විනෝදය සඳහාද මුළුගැන්වූණු අවස්ථාවල ඩබ්ලිව්. ඒ. සිල්වාටද එම අවස්ථාවන් විවර වූ ආකාරයයි. මේ සමස්තයෙන් පැවසෙන්නේ කොළඹ කවිය, සිංහල පුවත්පත් කලාව හා හෙළ හවුල වැනි කණ්ඩායම් එක් පාර්ශ්වයක් ගත් අතර පේරාදෙණිය ගුරු කුලය පමණක් සාහිත්‍යය හා එහි භාවිතය සම්බන්ධයෙන් වෙනස්ම අනන්‍යතාවක් සහිත ස්ථාවරයක් ගත් ආකාරයයි. ඩබ්ලිව්. ඒ. සිල්වාගේ විජයබා කොල්ලය වැනි පාඨකයන් අතර මහත් සේ ජනප්‍රිය වූ ප්‍රබන්ධ කතා පිළිබඳ පේරාදෙණි සරසවිය කේන්ද්‍ර කොටගත් උගතුන්ගෙන් ප්‍රබල විවේචන එල්ල වූ ආකාරය සරච්චන්ද්‍ර වික්‍රමසූරිය ලියූ විජයබා කොල්ලය විවරණය (1963) වැනි කෘතීවලින් පැහැදිලි වේ. සරච්චන්ද්‍ර වික්‍රමසූරිය මෙහිදී ඩබ්ලිව්. ඒ. සිල්වා පිළිබඳව එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර ඉදිරිපත් කළ අදහස් තවදුරටත් විග්‍රහාත්මකව තහවුරු කරන ආකාරය නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. සාහිත්‍ය විචාරයෙහි ලා හෙළ හවුල පිළිගත් මග තෙන්නකෝත්තේගේ ‘අපේ කවි’ (1957) කෘතියෙහි පෙරවදන විමසා බැලූ විට හඳුනාගත හැකිය. එහිදී සමකාලීන සාහිත්‍ය

විවාර න්‍යාය හා භාවිතය විවාරයට ලක් කරමින් තෙන්නකෝන් පවසන්නේ “හෙළ පබද ආර, හෙළ වදන් නියර හා සැබැවි හෙළ බව අනුගමනය කළ යුතු බවත් හෙළ කවියකුගේ පබද විමසීම සඳහා පිළිනි වූ ඉංගිරිසි විමසීම් නියාය යොදා ගැනීම භාසායට කරුණක් බවත්ය” (තෙන්නකෝන්, 1957: xvi). හෙළ පබද ආර යන්නෙන් සිංහල ප්‍රබන්ධ ක්‍රමයද හෙළ වදන් නියර යන්නෙන් සිංහල වචන පිළිබඳ රීතියද, සැබැවි හෙළබව යන්නෙන් සැබෑ නැතහොත් අව්‍යාජ (Authnetic) සිංහල බවද අර්ථ ගන්වූ බව පෙනේ. එහෙත් තෙන්නකෝන් මෙහිදී මෙම සංකල්ප වෙන වෙනම ගෙන නිර්වචනය කරමින් උදාහරණ සහිතව ගෙනහැර පාන බවක් නොපෙනේ. එමෙන්ම තෙන්නකෝන් මෙහිදී තවදුරටත් මෙම සාකච්ඡාව ඉදිරියට ගෙනයමින් පෙන්වා දෙන්නේ හෙළ කවියෙකුගේ පබද විනිසීමට පිළින වූ ඉංගිරිසි විවිසීම් නියාය ගැනීම මෙරට මිනිසුන්ට සිනා උපදවන කාරණයක් බවයි (තෙන්නකෝන්, 1957: xvi) තෙන්නකෝන්ගේ යථෝක්ත අදහස් විමසා බලන විට පෙනී යන්නේ මේ ඔහුගේ විවේචනයට ලක්වන්නේ එම යුගයේ ලංකා විශ්වවිද්‍යාලය මඟින් සිංහල භාෂා සාහිත්‍ය කතිකාව වෙතට රැගෙන ආ නිර්මාණ හා විවාර සම්ප්‍රදාය බව පැහැදිලිය. විසිවන සියවසේ දෙවන දශකයේ පමණ එංගලන්තයේ වර්ධනය වී පසුව ලොව පුරා ශිෂ්‍යයන් පැතිරී ගිය Practical Criticism (මෙය ප්‍රායෝගික විවාරය නමින් ඇතැම් විද්වතුන් සිංහලයට පරිවර්තනය කරන ලද අතර තවත් ඇතැම්හු භාවිත විවාරය යන නමින් සිංහලයට පෙරළෙති.) නම් විවාර මතවාදය ඊ. එෆ්. සී. ලුඩොවයික් (1906-1985) වැනි ලංකා විශ්වවිද්‍යාලය නියෝජනය කළ උගතුන් විසින් ඉංග්‍රීසි අංශය තුළ රෝපණය කළ ආකාරයත් පසුව එය සිංහල පාඨක ප්‍රජාව අතරද ප්‍රකට වූ ආකාරයත් විවාරකයන්ගේ අවධානයට ලක් වී තිබේ (චීරසිංහ, 2012: xvii-xviii). පහස් ගණන් වන විට ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ඉංග්‍රීසි අංශයෙහි මෙය බලවත්ව පැවැති අතර සාම්ප්‍රදායික පෙරදිග විවාර කලාව දිගු කාලීනව පුහුණු කළ සිංහල පාඨකයාට මෙය නව මානයක් විය.

තෙන්නකෝන් මෙහිදී “පිළින වූ ඉංග්‍රීසි නයක්” ලෙස අර්ථ ගත්වන්නේ මෙම විවාර සංකල්පය බව පැහැදිලිය. තවද තෙන්නකෝන්ගේ ‘අපේ කවි’ ග්‍රන්ථයේ “සරසවි නාඩගමේ අගතැන්පත් වූ සුක්‍රධාරියකු” ලෙස සඳහන් වන්නේ එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර (1914-1996) බව පැහැදිලි වේ. 1951 දී නූතන සිංහල නවකතාව හා විවාරය කෘතිය

පළවීමක් සමඟ නවකතාව විචාර ක්‍ෂේත්‍රයෙහි සරච්චන්ද්‍ර සතු වූ
අසභාය බලය තෙන්නකෝන් ලියූ පහත ඡේදයෙන් පැවසේ.

“සරසවි නාඩගමේ අගතැන්පත් සූත්‍රධාරියෙකු විසින්
ඔවුන් නවකතා යන්නෙන් සඳහන් කරන පබඳ
වෙසෙසවීමට ලක් කෙරෙමින් ගෙනු පොතක් මට දක්නට
ලැබිණි. ඒ දුටු හැටියේ සිහි වූයේ අපේ රාජපඬිතුමාගේ
තුනිපත් මිටියයි. රාජපඬිතුමා වනාහි එකක් රූපියල් දහය
ගණනේ ඕනෑ පමණක් තුනිපත් ගොතා දීමේ යෙදී සිටි
තැනැත්තෙකි. පැයක් තුළදී තුනිපත් විස්සක් තිහක් එතුමා
පබඳ කරයි. එතුමාගේ තුනිපත් සියල්ලම එකෙකි. ඒ එක
එකේ ඇති වෙසෙස නම් තුනි පැසසුම් ලබන පතියන්ගේ
නම් වෙනස් කොට යොදා ඇති බව පමණයි, ‘අලග
ක් කෝනාර හිමිසඳ දිනෙ මෙපුර’ යන්නෙහි අලගක්
කෝනාර හිමිසඳ යන්න වෙනුවට ‘වීරක්කොඩි මැතිදු
සඳ’, ‘සමරක් කොඩි මැතිදු සඳ’, ‘වීරප්පෙරුම මැති සඳ’
ඇ විසින් අවැසි පරිදි වෙනස් කිරීමක් ‘මෙපුර’ යන්න
වෙනුවට ‘සහ සොඳුර’ යන්න යෙදීමක් පමණයි අපේ
රාජ පඬිතුමමා කරන්නේ (තෙන්නකෝන්, 1957: xvi-
xvii).

‘රාජපඬිතුමා’ ලෙසින් සරච්චන්ද්‍රගේ විචාර භූමිකාව මෙහිදී
අර්ථ ගන්වා තිබේ. මෙය මුළුමනින්ම සරච්චන්ද්‍රගේ විචාර භූමිකාවෙහි
තිබූ ඓතිහාසික තත්වය හඳුනා නොගැනීමකි. පේරාදෙණි විචාර
කලාව මතු නොව පේරාදෙණි කවිය හා කාව්‍ය මාර්ගයද හෙළ
හවුලේ ලේඛකයන්ගේ දෘඪතර විවේචනයට හසු වූ ආකාරය මැනවින්
පැහැදිලි කරන්නකි, 1962 දී පළ වූ දා. දු. න. වීරකෝන්ගේ ‘රිච්ඳුරුනා
ටකුර කිවිදුන්ගේ සුදාව’ නම් කෘතිය. (වංග මහා කවි රචිතයන්
තාගෝර්ගේ (1861-1941) කෙටිකතා සමූච්චයක සිංහල පරිවර්තනයක්
ලෙස මෙම පොත පළ වී තිබේ.) රචිතයන් තාගෝර් යන දෙවදන
හුදු හෙළ වහරට පෙරළා තිබෙන්නේ ‘රිච්ඳුරුනා ටකුර’ යනුවෙනි.
මෙම පරිවර්තිත කෙටිකතා සංග්‍රහයට විවිධ නම්වලින් හැඳින්වීම්
කිහිපයක්ම රචනා කොට තිබෙන අතර එම පෙරවදන් රචනා කොට
තිබෙන්නේ හෙළ හවුල නියෝජනය කළ ප්‍රමුඛයන් වූ දී. වී. රිචඩ් ද
සිල්වා, ආර්යදාස කුමාරසිංහ හා දා. දු. න. වීරකෝන් විසිනි. ඒ අතර

දා. දු. න. වීරකෝන් රචනා කළ හඳුනවුව නම් ලිපිය පිටු xvii සිට xlvi දක්වා විහිදෙන දිගු ලිපියක් වන අතර එහි සමකාලීන සිංහල සාහිත්‍යයේ විවිධ ප්‍රවණතා ආදිය සාකච්ඡා කරන අතර පේරාදෙණි කවියටද කර්තෘ විවේචනයක් එල්ල කළ ලිපියක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය. ගුණදාස අමරසේකර හා සිරි ගුනසිංහ යන දෙදෙනාම පොදුවේ පේරාදෙණි නිසදැස් කවියන් ලෙස නාමකරණය කළ ආකාරය මෙම විවේචනයේ කැපී පෙනෙන අදහසකි. එසේම සමස්ත පේරාදෙණි සාහිත්‍යයම මෙහිදී හඳුන්වා ඇත්තේ ‘හඬුබසින්’ ලියවුණු සාහිත්‍යයක් ලෙසය. පේරාදෙණි නවකතාවට කර්තෘ විවේචනයන් එල්ල කිරීමෙන් පසු පේරාදෙණි කවිය විවේචනය කිරීමට බසින දා. දු. න. වීරකෝන් එම විවේචනය අරඹන්නේ මෙසේය.

“හඬු බස පිළේ ඇත්තන්ගේ නව පැදි මගෙක් ද වෙයි. ‘නිසදැස’ නම් යැ ඒ. විරිතකට අනුවැ පද කිහිපයක් රසවත් වැ ගළපා ගන්නට නොසමත් වූ මේ දුඹුලෝ ‘නිසදැස’ කොල් ම ඇද හෙළ පැදිය කිලිටි කළ හ. නිකම් වදන් ගොඩක් නිසි පිලිවෙළක නැති වැ පේළියෙන් පේළියට ලිවීම යි ඔවුන්ගේ මේ හපන්කම. පැරණි හෙළ කවියන් ගේ කිවියාව මේ නිසදැස් කවියට යට වන බව ඔහු මැ කියති; ලියති. අද මේ දිවේ සිටුනා නවීන සිංහල කවියන් දෙදෙන කවුරුන් දැයි ඔබ දනිති ද?” (වීරකෝන්, 1962: xxvi).

පැරණි හෙළ කවියන්ගේ කවිත්වය (කිවියාව) මෙම නිසදැස් කවියට යටවන බව විචාරකයා මෙහිදී උපහාසයෙන් පෙන්වා දෙයි. මෙහි ඔහු යන්න යොදා ඇත්තේ හෙළ හවුලේ සම්ප්‍රදායට අනුව බහු වචන අර්ථය ලබාදීමටයි. මෙහිදී ‘ඔහු’ යනුවෙන් මෙම විචාරකයා හඳුන්වන්නේ ගුණදාස අමරසේකර හා සිරි ගුනසිංහ යන දෙදෙනාය. හඬු පිළ යනු පේරාදෙණි ගුරුකුලයයි.

විචාරකයා මෙහිදී තම විචාරයට ලක් කරන්නේ ගුණදාස අමරසේකරගේ ප්‍රකට පැදි පෙළක් වන ‘වැස්ස’ නම් පැදි පෙළයි. ඔහු විචාරය අරඹන්නේ මෙසේය:

“මේ නවීන මහ කයියන්ගේ කෙරුමෙකැ හැටි! ‘නවීන මහ කවි’ ගුණදාස අමරසේකරයන් ගේ ‘වැස්ස’ නම් හිසින් ලියැවුණු ඉතා කෙටි පබද මෙහි ලා විමසමු.

‘චිචිරි චිරි චිචිරි චිරි උදේ සිට ඇද හැලෙන
පොදු නොකැඩී තෙත බරව හිරි කිතෙන් කිලිපොලන
පාර තොට ගහ කොල ද, වසාගෙන හැම අතින්
වහින වැහි වහින වැහි නො පායන මුළු දවස.’

මුල් පාද තුනෙන් මැ කියවෙන දෑ වහින වැසි යන්නට
වෙසෙසුන් වෙයි. එක එක ගෙනැ වීමසමු. ‘උදේ සිට ඇද
හැලෙන වහින වැහි’ ඒ අමුතු වැහි ඡාතියක්. ඔබ අසා
ඇති ද ‘ඇද හැලෙන වහින වැහි’ ගැන? ඇද හැලෙන-
වහින යන දෙ වදනේ අරුත් නොදත් මහ කයියා! එපමණ
ද, ‘තෙත බරව වහින වැහි’, ‘හිරි කිතෙන් කිලිපොලන
වහින වැහි’, ‘ගහ කොල ද වසාගෙන හැම අතින් වහින
වැහි’, ‘මුළු දවස නොපායන වහින වැහි’ ඉගෙන ගන්න
ඔබත් නන්යුරු වැහි. මං පෙත් ගස් වැල් තෙමා ගෙනැ,
සීතල ද දනවමින්, දවස පුරා නො නතර වැ වැස්ස සැටි
කියන්නට පද විකර කොටැ තිබෙන සැටි!

‘ගොහුරු මඩ ඇඟිලි කරු අතර චිරි චිරි ගාන
මඩ කඩිතිහැම තැන ම මඩ පාට දිය රැඳුණු
අලුත් පස් දැමූ පාර දැනිත තෙක් මඩ
එරෙන බැනියම ද ඇඟට ඇලී උදේ සිට තෙත බරව’

මේ නිකම් මැ වදන් ගොඩක් විනා අරුතක් දැක්වෙන්නෙක්
ද? වැසි දිය වැටීමෙන් පොළව මඩ වෙයි. එවිට දිය මඬේ
පාට ගනියි. මේ විනා මඩ කඩිතිවල රැඳෙන මඩ පාට
දිය වෙසෙසෙක් වේද? අලුත් පස් දැමූ පාර වැසි දියෙන්
මඩ වැ, එහි දණ තෙක් එරෙන බව කියන්නට ගොස්
කළ විකාරයෙකැ සැටි! ‘මඩ එරෙන’ යනුද කිලිටි යැ
‘බැනියම’ තෙත් වන තුරු උදේ සිට මැ වැස්සට තෙමුණු
මේ මිනිහා පිස්සෙක් ද?

‘තෙමුන රෙදි ඇඟ ඇලුන හබුරු කොළ මලිපිටි ද
දෝරගොස් හැම තැන ම වක්කලන් ඇලී හැදුන
හැට්ට අත් කඳ කලව තෙත රෙද්ද ඇඟ එකුව
වහින වැහි තද සුළඟ නො පායන මුළු දවස’

මොනව ද මේ ඇඟැ ඇලුන හබුරු කොළ මලිපිටි? කලින් බැනියමක් ඇද සිටි මෙ මිනිහාට හැට්ට අත් ලැබුණේ කා ගෙන් ද? හැට්ට අත්, කඳ කලව, තෙත රෙද්ද ඇගේ එතෙන්නේ කෙසේ ද? මේ අත් කඳ කලවා හැට්ටයේ අත් කඳ කලවා ද? නැත්තම් බැනියමින් හැට්ටයට මාරු වූ එකාගේ අත් කඳ කලවා ද? මුල් පද තුනේ හා සිවු වැනි පදයේ හා ඇති සබඳ කෙතෙක් ද? 'නො පායන තද සුළඟ' මේ උතුරු කුරු දිවයිනේ සිංහල ද? නෑ නෑ පේරාදෙණිය සිංහල! අනේ! මේ නිවට නිසඳැස් කයියන් සිංහලයට කරන විපතකැ හැට්ට!"

මෙම විචාරයෙන් පෙනී යන්නේ හෙළ හවුලේ විචාරකයා තම විචාරයේදී බෙහෙවින් විචාර නිර්ණායක ලෙස සලකා ඇත්තේ පද සම්බන්ධය සහ ඒ මඟින් අර්ථ ජනනය වීම නම් කාරණය බවයි. ගැමි වහර, කට වහර භාවිතය ඔස්සේ නගින ධ්වනිය වෙත ඔහුගේ අවධානය යොමුකර නැති අතර ඒවායේ අර්ථ ජනනය ශක්‍යතාව පිළිබඳව හෙළ හවුලේ විචාරකයා කිසිදු අවධානයක් යොමුකොට නොමැත. "නිවට නිසඳැස් කයියන්, පේරාදෙණි සිංහල" වැනි වදන් යම් අපහාසාත්මක බවක් මිස තර්කානුකූල විචාරයක් ගෙන එතැයි සිතිය නොහැක. අර්ථ නිරවුල් කර ගැනීමට නොහැකි පද ගැලපුම මෙහිදී 'වැස්ස' කාවායයේ අසාර්ථකත්වය සඳහා තුඩු දෙන මූලික කාරණය ලෙස සලකා තිබේ.

මිලඟට දා. දු. න. වීරකෝන්ගේ විචාරය සිරි ගුනසිංහ වෙත එල්ල වන බව පෙනී යයි. සිරි ගුනසිංහගේ කවිවල කොටස් විමසමින් ඔහු ගෙනා විචාරය මෙසේය:

"මද විවර අදරින් අදර
වැලැඳින අඳුරින්
අඳුරු සෙලුවෙන් සෙලුව
සිසිල් හල කිහිරකට පමණ
ඉඩ කොද මිරිකි මොහොත මසින් මස මැනික,
ඔබ දෙ තොල නොවතල අඟලකදු මා සිරුර කොද?
අඹු සැමි යුවලකගේ සමහම් සමාගමයෙකැදී අදරින්
අදර. සෙලුවෙන් සෙලුව වැලැඳෙන බව සැබෑ ය. අඳුරින්
අඳුර එක්වන්නේ කවර පෙළහරෙකින් ද? කාගේ අඳුරින්

අඳුර ද මේ වලදින්නේ? එක් එක් අයට හිමි අඳුර කැටි
තිබේද? දුඹුල් බස් වහරෙක මහිම ය නො පෙනේ ද?

‘මසින මස මිරිකි මොහොතේ, සිහිල් නල කිහිරකට
පමණ ඉඩ කොඳ’ මෙයින් හැගෙන්නේ උණුසුම් නල
‘කිහිරකට’ ඉඩ ඇති බව යි. ඇයි උණුසුම් නල යන
තැනින් සිහින් නලට යන්නට බැරි? ‘සිහිල්’ යන පදය
මෙහි අවුලක් මතු කළ සේ යැ.

අවසන් දෙ පදය කියවැන්නැ. ඇගේ දොතොල නො
වතළ අසලකුදු ඔහුගේ සිරුරේ නැතිලූ, තවර කවර තැන්
දෙතොලින් පිරිමැදිණි දැ යි ඔබට විස්තර කළ යුතු ද?
කෙතරම් පිළිකුල් දනවන, නොසැබි පවසුවෙක් ද? ඒ

‘වසක දෙකක මා ඉසිලූ සෙලවුම් එරවුම් ගෙරවුම්
හද කකිය කකියා වුව

ගැහැනිය ඔසවා රුවා තම අගය
ගැහැනිය ඔය පයයට පස සිතන තරම තද නැති.’

මින් කවර අදහසක් නැගේ ද? ගැහැනිය ඔසවා රුවා
තම අගය මේ අන්ඩර දෙමළ නොවේ නම් වෙන
කිමෙක් ද? අදහසක් නැගෙන හැටියට වදන් කිහිපයක්
ගලපා ගන්නට බැරුවයි, උසස් සරසවියෙකැ වදාරු කම්
කරන්නේ.

‘හිරු එළියෙන් විවර ඇය වටොර යටසින් බලා නොබලා
මින් පතයි ඇය සිසිල් සෙලුව.’

හිරු එළියෙන් විනිවිද පෙනෙනු විනා විවරව පෙනෙන්නේ
කෙසේ ද? ‘යටසින් බලා’ මේ මහා පුදුම බැල්මකි. ‘යට
+ අසින්’ යනු ‘යට පැත්තෙන්’ යැ. යට පැත්තෙන් බලන
බැලුම්, පිට රට ගොස් උගත් එකකුට විනා සෙස්සනට
හෙළිය හැකි ද? ‘යට ඇසින් බලා’ යනු ලියූ සැටියි,

‘දෙ තොල දිවගා වියරුව දුවන බලු සේ’

දෙතොල දිවේ ගැම ද කෙරෙණු, දිව ද නොලේ
ගැම ද කෙරෙණු? දෙතොල දිවේ ගා දුවන බල්ලෝ
පේරාදෙණියේ විනා අන් කවර දෙසකැ සිටිති ද?”
(වීරකෝන්, 1964).

දුඹුල් යනු බාල, පහත්, දුර්වල වැනි අර්ථයක් සපයන්නකි. බාල බස යන්න දුඹුල් බස යන්නෙන් කියැවෙයි. බස පමණක් නොව මෙම නිර්මාණයේ අසභ්‍ය (අසැබ) බවද හෙළ හවුල් විචාරකයාගේ ප්‍රබල කෝපයට හේතු වූ බව පෙනී යයි. සිරි ගුනසිංහගේ බසෙහි පවතින ඔහුටම අනන්‍ය වූ ව්‍යාකූල සහිත බව මේ විචාරකයාගේ ඉමහත් කෝපයට හේතුවන බව පෙනී යයි. එසේම අමරසේකරගේ කවිය පිළිබඳව කෙරුණු විවේචනයේදී මෙන්ම පද සම්බන්ධය පිළිබඳ හෙළ හවුල් කවියා දකින අතිමහත් නොගැළපුම් මෙහිදීද මතු කරන බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.

“දෙකොල දිව යා වියරුව දුවන බලු සේ” යන පදයට දෙන අර්ථයෙන් මේ බව වටහා ගත හැකිය. ඒ පදයේ ඇති නොගැළපුමක් මතුකරන මේ විචාරකයා දැඩි උපහාසයෙන් සිරි ගුනසිංහ නිරූපණය කරන එම වර්ගයේ බල්ලෝ පේරාදෙණියේ මීස වෙන කවර තැනක වාසය කරන්නේද යනුවෙන් කර්කශ උපහාසයක් එල්ල කරයි. මෙම විචාර ප්‍රවේශ විමසීමේදී පෙනී යන්නේ හෙළ හවුල් විචාරකයාගේ දැඩි විවේචනය ව්‍යාකරණය, සභ්‍ය අසභ්‍ය භාවය ආදී කරුණු මත නිර්මාණය වී ඇති ආකාරයයි. ඔහුට අනුව පේරාදෙණි කවිය නියෝජනය කරන කවි සියල්ලම එකම ධාරාවකට එනම්, නිසදැස් ධාරාවට අයත්වන අතර සිරි ගුනසිංහ හා ගුණදාස අමරසේකර අතර ඇති වෙනස්කම් ඔහු අදාළ කරගෙන නොමැත. එසේම නවීන භාවය ලෙස සිංහල සාහිත්‍යයේ මතු වූ නූතනවාදී ස්වරූපය පිළිබඳ ඔහු කුමනාකාර හෝ උනන්දුවක් දක්වා නොමැත. ශික්ෂණාත්මක විචාර ක්‍රමවේදයක් සඳහා උපයුක්ත කොටගත් වචන හා සංකල්ප වෙනුවට මෙහිදී හෙළ හවුල් විචාරකයා උපයෝගී කොටගෙන ඇත්තේ රච, පරලු, අපහාසකාමී බවත් දනවන වචන මාලාවකි. එසේම පේරාදෙණි කවිය බිහි වූ පසුබිම - විශේෂයෙන්ම බටහිර සාහිත්‍යයෙන් හා නූතනවාදී සාහිත්‍යයෙන් ලබා ඇති ආභාසය පිළිබඳ මේ විචාරකයාගේ කිසිදු අවධානයක් යොමු වී නැති බව පෙන්වා දිය හැකිය. තෙන්නකෝන්ගේ මෙන්ම වීරකෝන්ගේද විවේචන පවසන්නේ පේරාදෙණි සාහිත්‍ය ව්‍යාපාරයට නිර්මාණාත්මක හා න්‍යායාත්මක පදනම සැපයූ (Modernism: නූතනවාදය) හා Practical Criticism (ප්‍රායෝගික විචාරය) යන ව්‍යාපාර වෙත කිසිදු

අවබෝධාත්මක අවධානයක් හෙළ හවුලේ විචාරකයන් විසින් ලබා දී නැති බවයි. තෙන්නකෝන් හෙළ වහර, හෙළ නියර ආදී සංකල්ප හඳුන්වා දුන්නද ඒවා එහි ස්වභාවය කුමනාකාරද යන්න පිළිබඳ පැහැදිලි ශාස්ත්‍රීය පදනමක් පෙන්වා දී නැත. විරකෝන්ගේ විචාරයේදී 'හඬු' යන්න විශේෂණය යොදා තිබෙන්නේ නිසි පද ගැලපුමක් නැති පිළිගත් ව්‍යාකරණ නීතිරීති උල්ලංඝනය කරන වැනි අර්ථ ජනනය කිරීම සඳහා බව පෙනේ. තෙන්නකෝන් සරච්චන්ද්‍රගේ විචාර කලාව හඳුන්වා ඇත්තේ 'රාජ පඬිකුමාගේ කුති පත් මිටිය' ලෙසය. එනම් ඒ ඒ අයට අවශ්‍ය නම් යොදා එකම කවිය සංඥානාමකරණය පමණක් වෙනස් කරමින් ප්‍රශස්ති කවි තනා දෙන සිංහල කවියකුගේ ඒකීය ආකෘතියක් ලෙස සරච්චන්ද්‍ර විචාර කලාව හඳුනා ගනිමිනි. විචාරකයකුගේ ප්‍රශස්තීමය ලක්ෂණ උපහාසයට ලක්කිරීම සඳහා (ඒදිරිවීර සරච්චන්ද්‍රට වුවත් එම සත්‍ය වලංගු බව කිව හැකියි) උපහාසාත්මක යෙදුම් යෙදීමේ හැකියාව ඇතත් එම විචාරකයාගේ විචාර දර්ශනය පිළිබඳ යමක් එවැනි විචාරයකින් විමර්ශනය කළ හැකිද යන්න ගැටලුවකි. විශේෂයෙන්ම විශ්ව සාහිත්‍යයේ ආභාසය විවිධාකාරයෙන් ලබා ගැනීම පිළිබඳ තෙන්නකෝන්ගේ මෙන්ම විරකෝන්ගේද අවධානය යොමු නොවූ බව පෙනේ.

හෙළ හවුලේ සාමාජිකයකු නොවුණද පේරාදෙණි සාහිත්‍යයට හා සාහිත්‍ය දර්ශනයට ප්‍රබල විවේචනයක් එල්ල කළ වංශනාථ දේශබන්දුද මෙබඳු විවේචනාත්මක ප්‍රවේශයක් ගත් ආකාරය නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. ඔහු තම සාහිත්‍ය කොල්ලය කෘතියේදී පේරාදෙණි සාහිත්‍ය ව්‍යාපාරයට එරෙහිව ගොඩනගන ඇතැම් ප්‍රවාදවල සිත් ඇද ගන්නා උපහාසාත්මක ශෛලියක් ගැබ්ව ඇතත්, ඔහුද පේරාදෙණි සාහිත්‍ය ව්‍යාපාරයේ න්‍යායයික හා නිර්මාණාත්මක පදනම් වටහා ගැනීමට සමත් නොවූ බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. ඔහු නිරන්තරයෙන් පේරාදෙණි නවකථාව විවේචනය කිරීමේදී සිංහල සංස්කෘතිය සාරධර්ම හැදියාව වැනි සංකල්පය උපයෝගී කොටගත් බව පෙනේ (දේශබන්දු, 1961). එසේම ගුණදාස අමරසෙකරගේ 'ගඟ ළඟ බුදුරුව' වැනි නිර්මාණයක් විචාරය කිරීමේ නිරත වෙමින් ඔහු පවසන පහත අදහසින් පෙනී යන්නේ හුදෙක් බුදුන් කෙරෙහි තමා සතු භක්තිය හැර වෙනත් විචාරාත්මක ප්‍රවේශයක් ඔහු සතුව නොවූ බවයි.

“කවි සමයක්, වියරණයක් පද යෝජනයක් බලු බල්ලාට
යේවා විතරාගී බුදුපියාණන් වහන්සේ සමාධි සුවයෙන්
වැඩ විසුමක් හමාරයි නේද?” (දේශබන්දු, 1961: 76).

එසේම සාහිත්‍ය කොල්ලය කතුවරයා පේරාදෙණිය කණ්ඩායමට
එරෙහිව මතවාදී මැදිහත්වීමක් කළ ඇල්. ඇම්. ඒ. සිල්වාගේ විවාර
විවරණය කෘතිය ඇතැම් තැන්වලදී සාධනීය ලෙසද උපයෝගී
කොටගෙන තිබෙන බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. (දේශබන්දු, 1961:
30, 31, 48). විවාර විවරණය අගය කරමින් ඔහු පවසන්නේ විවාර
විවරණය පළ වූ පසු සර්වචන්ද්‍ර සාහිත්‍ය විවේචනය ගොළු වූ බවත්,
එම කෘතියෙන් ගොඩනැගූ තර්ක සිදු හෙළීමට සර්වචන්ද්‍ර, මාර්ටින්
වික්‍රමසිංහ යන දෙදෙනාගෙන් එක් අයෙකු හෝ සර්වචන්ද්‍රගේ
ගෝලයන් සමත් නොවූ බවත්ය (දේශබන්දු, 1961: 31). සාහිත්‍ය
කොල්ලය කෘතිය සාහිත්‍ය න්‍යාය වෙනුවට ජාතිය, ආගමික භක්තිය
මෙන්ම සිංහල කාව්‍ය සම්ප්‍රදාය යැයි කතුවරයා සිතන යම් නිශ්චිත
ඒක රේඛීය සම්ප්‍රදායක්ද සාහිත්‍ය විවේචනයෙහි ලා උපයෝගී කොට
ගනියි. තවද ඔහු ගුණදාස අමරසේකරගේ අමල් බීසෝ (1966) වැනි
කාව්‍ය සංග්‍රහයක් විමර්ශනය කිරීමේදී එම කාව්‍ය සංග්‍රහයට පිටු දුන්
මනෝවිශ්ලේෂණය, ලෝරන්සියානු දර්ශනය (සිරිමාන්න, 1985) වැනි
කාරණා වෙත අංශු මාත්‍රයකුදු අවධානය යොමු නොකරමින් ‘එය මළ
පිදේනි හැල්ලක් ‘ලෙස හඳුන්වයි (දේශබන්දු, 1961: 65).

විවාරකයන් පෙන්වා දෙන ආකාරයට (පවිත්‍රානි, 2016: 66-89)
සිරි ගුනසිංහගේ හා ගුණදාස අමරසේකරගේ කාව්‍ය නිර්මාණය වටහා
ගැනීම සඳහා බටහිර නූතනවාදයත් එහි පුරෝගාමී කවියා වූ ටී.එස්.
එලියට්ගේ කාව්‍ය නිර්මාණත් පරිශීලනය කිරීම අතිශයින්ම වැදගත්
පුරෝගාමී ශාස්ත්‍රීය පියවරයි. එහෙත් හෙළ හවුලේ විවාරකයන් මෙන්ම
වංශනාථ දේශබන්දු වැනි පේරාදෙණි විවාර කතිකාවට එරෙහිව ප්‍රති
- විවාර කතිකාව නිර්මාණය කළ බොහෝ විවාරකයන් එම පුරෝගාමී
ශාස්ත්‍රීය පියවර ගැනීම වෙනුවට රට, ජාතිය, ආගම, සංස්කෘතිය හා
සිංහල ව්‍යාකරණය යනාදිය තම විවාරයේ පදනම් ලෙස තෝරාගත්
බව පෙනී යයි. එමෙන්ම බටහිර සාහිත්‍ය කතිකාව පිළිබඳ ඔවුන්
සතු දැනුම තරමක් ව්‍යාකූල මෙන්ම තම තමන්ගේ මනෝ ලෝකවල
උත්පාදිත පරිකල්පිත කාව්‍ය සංකල්ප ලෙස ද හඳුනාගත හැකිය. සිසිර
කුමාර මානික්කාරවිචි (වංශනාථ දේශබන්දු යන අනවර්ථ නාමයෙන්
සාහිත්‍ය කොල්ලය කෘතිය රචනා කළේද මොහු විසිනි) තම වෙනත්

ලේඛනවලදී පේරාදෙණි කණ්ඩායම හා සරච්චන්ද්‍රගේ ව්‍යාපෘතිය දැඩි ලෙස අගතිගාමී ලෙසත් විවේචනයේ කරයි (මානික්කආරච්චි, 1975: 145-155). ‘සාගරයක් මැද අමන රටක් ඇත.’ (1975) කෘතියේ පරිච්ඡේදයක් ලෙස ඇතුළත් කොට තිබෙන සාහිත්‍ය කොල්ලයේ අතුරු කථාවෙහි ඔහු පෙන්වා දෙන්නේ සාහිත්‍ය කොල්ලය කෘතියෙන් තමා කී දේවල් බොහෝමයක් දැනටමත් තහවුරු වී අවසන් බවයි (මානික්කආරච්චි, 1975: 153).

තවදුරටත් ඔහු මෙහිදී පවසන්නේ ‘ලෝරන්ස් වේවා’, ‘හෙන්රි මිලර් වේවා’, ‘මෝරාවියා වේවා’, ‘වෙන මොකා වේවා’ ඔවුන්ගේ ජාතිවලට උහුලන්න පුළුවන් කුණු කථා ලිව්වාට අපට කමක් නැති බවත්, අපේ රටේ නම් ඒවාට ඉඩක් දිය නොහැකි බවත්ය (මානික්කආරච්චි, 1975: 155). ජාතිය ආරක්ෂා කර ගැනීමේ වගකීම තම විචාර කලාවෙන්ද ඔහු එසේ ගොඩනගයි. හෙළ හවුල් ගුරු කුලයට නැතහොත් කණ්ඩායමට කොළඹ කවි කණ්ඩායම සමඟ කවිය පිළිබඳ න්‍යායාත්මක අර්බුද තිබුණි. කොළඹ කවිය නියෝජනය කළ කවීන්ටද විශේෂයෙන්ම කොළඹ කවියේ දෙවන තරංගය නියෝජනය කළ කවීන්ටද හෙළ හවුල් බස විශේෂයෙන්ම සම්භාව්‍ය ව්‍යාපාරයට දක්වන දෘඩ භක්තිය පිළිබඳ න්‍යායාත්මක විවේචන තිබුණි. රු. තෙන්නකෝන් වවුලුවෙහි දෙවැනි වර සකස් කිරීම නමැති දෙවන මුද්‍රණයේ පෙරවදනේදී පැවසුවේ “අද මේ රටේ මිනිසා කවි යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ රසවත් වැකිය නොවන බවත්, වහර වියත් නොවුවත්, රසසුන් වුවත්, විරිතකට එකඟවන සේ යොදන පැදිය මේ රට මිනිසා කවි ලෙස පිළිගන්නා බවත්ය” (තෙන්නකෝන්, 1962: xxiv). තවද තෙන්නකෝන් මෙහිදී පෙන්වා දුන්නේ, එවැනි කවිවලින් නගින මිහිරක් ඇත්තේ නම් ඊ රසක් මිස කවි රසක් නොවන බවත්, ඒ මිහිර ගයන්නන්ගේ හඬත් තාලයත් අනුව මිසක් කවියාගේ සමත්කම පිට පිහිටා නැති බවත් ය (තෙන්නකෝන්, 1962: xxiv).

මෙහි සෘජුවේ නමක් හෝ ගුරු කුලයක් සඳහන් නොකළද එයින් ඔහු කොළඹ කවියේ දෙවන තරංගය නියෝජනය කළ කවීන් හඳුනාගත් බව ඓතිහාසික සන්දර්භය විමසා බලන විට වටහාගත හැකිය. කේයස් හෙවත් සාගර පලන්සුරිය පවසන්නේ වෙනස් වන සමකාලීන ලෝකයට අනුරූපී වන ලෙස භාෂාව හැසිරවීමට ඇතැම් උගතුන් සහ ලේඛකයන් දක්වන අසමත් බවයි.

“පොත් ලියන්නේ මීට අවුරුදු දහසකට පෙර සිටිය අයට ද වත්මනට මිස අතීතයකට වැඩ කරන්නේ මොට්ටකමට ද”

(පලන්සුරිය, 1962: පෙරවදනේ පිටු අංකය නැත) වැනි යෙදුම්වලින් නිශ්චිතවම හෙළ හවුල නියෝජනය කරන ලේඛකයන්ගේ සම්භාවය භාෂා ව්‍යවහාරය දැඩි ලෙස විවේචනය වී තිබේ. භාෂා ව්‍යවහාරය හා භාෂාව ගැන ගොඩනඟා ගත් අදහස් මත පිහිටමින් යම් යම් සංවාද පැවති නමුත් කොළඹ කවි කණ්ඩායමට හා හෙළ හවුල අතර අතිශයින් බරපතල න්‍යායාත්මක විවාදයක් නොපැවති බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. හෙළ බස, හෙළ ආර වැනි සංකල්ප කොළඹ කවීන් විසින්ද අගය කර ඇති අතර පොදුවේ කොළඹ කවීහු කුමාරතුංග මුනිදාස වර්තයට ගරු කළහ. මීමන ප්‍රේමතිලක තම නවීන පද්‍ය රචනා දෙක කොටසෙහි වර්තමාන සිංහල කවිය පිළිබඳ දීර්ඝ විමර්ශනාත්මක හැඳින්වීමක් ලියමින් හෙළ හවුලේ කවිය වෙතම අනන්‍යතාවක් සහිත කාව්‍ය ව්‍යාපාරයක් ලෙස තම පාඨකයා හට හඳුන්වාදීමට මැලි නොවීය. කුමාරතුංග මුනිදාස ප්‍රධාන තවත් සම්ප්‍රදායක කවීන් කොටසක් මේ යුගයේ ඇති වූ බවත් අදහස් විසින් ඔවුන්ගේ වැඩි දෙනෙකු ඉතා උසස් තත්ත්වයක් ගත් බවත් ඔහු පවසයි (ප්‍රේමතිලක, 1961: 56). තමා නියෝජනය කළ කාව්‍ය ධාරාවට සමාන්තරව පැන නගින කාව්‍ය ධාරාවක් වෙත මෙබඳු ගුණාත්මක ඇගයීමක් කිරීමට ඔහුට හැකි විය. එහෙත් පේරාදෙණි සාහිත්‍ය ව්‍යාපාරය හා සෙසු සාහිත්‍ය ව්‍යාපාර දෙක අතර එබඳු සමීප බවත් දක්නට නොලැබුණු අතර, පේරාදෙණි සාහිත්‍යය වෙතම ආගන්තුක ප්‍රභවයක් ලෙස සෙසු විවේචකයන්ගේ අවධානයට ලක් වූ බව පෙනේ.

පී. එම්. ජයතිලක රචනා කළ සාහිත්‍ය දුර්මත විචාරය (ශ්‍රී බුද්ධ වර්ෂ 2512 - ක්‍රිස්තු වර්ෂ සඳහන් නොවේ) වැනි කෘතියකද පේරාදෙණි ගුරුකුලය විවේචනය කර ඇති මුත් එය වංශනාථ දේශබන්දු හෙවත් සිසිර කුමාර මානික්කාරච්චි තරම් අගනිගාමී හා අපභාසකාමී ප්‍රවේශයකින් සිදු නොකළ බව පරීක්ෂා කළ හැකිය. ‘කිවියුතු දෙයක්’ යන මැයෙන් තම පොතට පෙරවදනක් සපයන කතුවරයා පවසන්නේ සිරි ගුනසිංහගේ ඇතැම් අදහස්වලට එරෙහිව තමා ලිපි කිහිපයක් ලියූ නමුත් සියලුම අදහස්වලට එරෙහි නොවන බවත්, ඇතමුන් එසේ සිතීම සාවද්‍ය බවත්ය. එසේම එම පෙරවදනේම

කතුවරයා පවසන්නේ තමා මෙම පොත පළ කිරීමට වසර (5-6) කට පෙර ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ ශිෂ්‍යයකු බවයි. මෙම ලිපි සංග්‍රහයේ ඇතුළත් ලිපිවල කොළඹ කවීන්, හෙළ හවුල පඬිවරුන් මෙන්ම පේරාදෙණි ගුරු කුලයට අයත් සාහිත්‍යාධරයන් යන කණ්ඩායම් තුන සම්බන්ධයෙන් අදහස් දක්වා තිබේ. වංශනාථ දේශබන්ධුගේ විවේචනය සමඟ සසඳා බලන විට ගුණදාස අමරසේකරගේ 'ගඟ ළඟ බුදුරුව' 'පැදි පෙළ පිළිබඳව ජයතිලක වෙනස් ආකාරයකින් බැලූ බව පහත විචාරය තහවුරු කරයි. 'ගඟ ළඟ බුදුරුව' නමැති පද්‍යයෙන් හෙළිවන්නේ කවියෙකුගේ එක් අදහසක් පමණි. කවියා ධර්ම දේශකයකු නොවේ. ඔහුගේ චින්තන ශක්තිය සීමා කරන බැවින් නැත. ඔහුට කුමක් වුවද සිතිය හැකිය. එය ඔහුගේ දැනුම දර්ශනයන් මඟින් පමණක්ම නිකමවනු ලබන්නකි (ජයතිලක, මුද්‍රිත වර්ෂය නැත: 30). නිසඳැස් සම්ප්‍රදාය ගැන සාකච්ඡා කරන මේ විචාරකයා මෙසේ පවසයි. 'නිසඳැස් විවේචනය කළ බොහෝ උගත්තු සාහිත්‍ය කුලවලට බෙදී පේරාදෙණියට ගැරහුන. කොළඹ කවීන් හා පේරාදෙණි කියා දෙකොටසක් බෙදිණි. මෙය උගත් සාහිත්‍යාධරයන්ට පමණක් නොව මිනිසන් බවටද කරන ලද නිග්‍රහයකි" (ජයතිලක, මුද්‍රිත වර්ෂය නැත: 36). තවත් වරක් ඔහු ගුණදාස අමරසේකරගේ 'යළි උපන්නෙමි' කෘතිය ගැන මෙසේ පවසයි. 'යළි උපන්නෙමි' නවකථාවෙහි කථකයා මුඩුක්කුවක වසන ගණකාවක සමඟ සංවාසයෙහි යෙදෙන දර්ශනය පියවරක් පියවරක් පාසා විස්තර කිරීමෙන් අභිමත වස්තු විකාශනයට ලැබෙන පිටුවහල කුමක්ද? එම ග්‍රන්ථයෙහි ඇති එවැනි දර්ශන කිහිපයක් ඉවත් කළහොත් 'යළි උපන්නෙමි' අපට ඇති උසස්ම ගද්‍ය කාව්‍යයක් ලෙස අගය කිරීමට පුළුවන් වෙතැයි සිතමි" (ජයතිලක, මුද්‍රිත වර්ෂය නැත: 49). ගුනසිංහ පළ කළ අදහසක් විවේචනය කරමින් ඔහු මෙසේ පවසයි. "පේරාදෙණි නිකායෙන් මෙතෙක් කිසිම උසස් විචාරකයෙක් බිහිවී නැතැයි සිරි ගුනසිංහ මහතා පළ කරන අදහසද සදොස් යැයි කියා සිතමි" (ජයතිලක, මුද්‍රිත වර්ෂය නැත: 79). පේරාදෙණි ගුරුකුලය සම්බන්ධයෙන් සිංහල සාහිත්‍ය කතිකාවෙහි පැන නැඟී විවිධ ප්‍රවණතාවලට අවධානය යොමු කරන මෙම විචාරකයා පවසන්නේ "පේරාදෙණියේ ඉගෙනීම තබා හත්තානේ කඳු මුදුනවත් දුටු නැති අය නිසඳස් සම්ප්‍රදාය අනුගමනය කරමින් කවි ලියන බවත්, ඔවුන් කොළඹ ගුරු කුලයට හෝ පේරාදෙණි යන ගුරුකුල දෙකටම අයත් නොවන පිරිසක් බවයි" (ජයතිලක, මුද්‍රිත

වර්ෂය නැත: 96). මෙසේ විමසා බලන විට සාහිත්‍ය දුර්මත විචාරය කෘතිය එම යුගයේ සෙසු විචාරකයන්ගේ විවේචන ප්‍රවේශය සමඟ සංසන්දනය කර බලන විට යම් ආකාරයක මධ්‍යස්ථ ප්‍රවේශයකින් යුක්තව ගොඩනඟා ඇති බව පෙන්වා දිය හැකිය.

පේරාදෙණි කවියන් ලෙස සැලකිය හැකි ගුණදාස අමරසේකර හා සිරි ගුනසිංහ යන දෙදෙනාගේ කාව්‍ය නිර්මාණ පිළිබඳ තවත් විග්‍රහයක නිරත වූ විචාරකයෙකු ලෙස ඒ. එම්. ජී. සිරිමාන්න හැඳින්විය හැකිය. සිරිමාන්න තම නූතන සිංහල කවියේ බටහිර ආභාසය නම් ලිපියේ සහ 1964 දී තම සංස්කාරකත්වයෙන් පළ කළ විචාර කවි කෘතිය සඳහා ලියූ පිටු 21කින් යුක්ත හැඳින්වීමෙහි පේරාදෙණි කවිය පිළිබඳ සාකච්ඡා කරයි (සිරිමාන්න, 1964: iii-xxi). සිරිමාන්නගේ සමස්ත සාකච්ඡාවම විහිදෙන්නේ සිංහල කවියෙහි නූතනවාදය ආරක්ෂා කර ගැනීම දෙසටය. සිරිමාන්න සිරි ගුනසිංහගේ කාව්‍ය නිර්මාණවල පවතින විශේෂ ලක්ෂණ ලෙස තමා සලකන දේවල් වෙනුවෙන් පෙනී සිටින අතර මිමන ප්‍රේමකිලක වැනි කොළඹ කවීන්ගේ කාව්‍ය නිර්මාණ මෙන්ම ඔවුන්ගේ කාව්‍ය දර්ශනයද බරපතළ ලෙස විවේචනයට ලක් කරයි. මෙසේ විමසා බලන විට 1950-1970 දශක ද්වයයෙහි සිංහල සාහිත්‍ය කතිකාව එක්තරා අන්දමකින් පේරාදෙණි නූතනවාදය හා නූතනවාදයට එරෙහි කණ්ඩායම් අතර පැවැති තියුණු සංවාදයක් ලෙස වටහාගත හැකිය.

නිගමනය හා සමාලෝචන

විසිවන සියවසෙහි සිංහල සාහිත්‍ය කතිකාව- විශේෂයෙන්ම 1930-1980 දක්වා කාල පරාසයෙහි විහිදී ගිය සිංහල සාහිත්‍ය කතිකාව විමර්ශනය කිරීමේ දී පෙනීයන්නේ 1950-70 යන දශක ද්වයයෙහි එයට පෙර එම කතිකාව නියෝජනය නොකළ ප්‍රවණතා කිහිපයක් නිර්මාණය වූ ආකාරයයි. එම ප්‍රවණතාවෙහි වඩාත් කේන්ද්‍රීය හා බලවත් මෙන්ම සමස්ත ලාංකේය සමාජය වෙතට බලපෑම් ඇති කරන ලද කාරණය වන්නේ නූතනවාදී සාහිත්‍යය හා එම සාහිත්‍යය උදෙසා මතවාදී වශයෙන් පෙනී සිටින ලේඛකයන් හා විචාරකයන් බිහිවීමයි. මෙම පිරිස පේරාදෙණි සරසවිය කේන්ද්‍ර කොට ගෙන බිහිවිය. මෙම දශක ද්වයයෙහි උද්ගත වූ තවත් වැදගත් සාහිත්‍ය ප්‍රවණතා ලෙස සැලකිය

හැක්කේ හෙළ හවුල, කොළඹ යුගයේ දෙවන තරංගය නියෝජනය කරන කවීන් හා ඔවුන් සමඟ එක්ව කටයුතු කළ සිංහල පුවත්පත් සඟරා කතුවරුන් වැනි අවශේෂ මතවාදී කණ්ඩායම් ගොඩනැගීමත් ඒ පිරිස (ඔවුනොවුන් අතර විවිධ මතවාදී හා වෙනත් විවිධාකාර බෙදීම් පැවැතියත්) පේරාදෙණි ගුරුකුලයෙන් මතු වූ නූතනවාදී ප්‍රවණතාවට එරෙහි වීමත්ය. මේ යුගයේ බොහෝ සිංහල පුවත්පත් හා සඟරා කතුවරුන්ම කොළඹ කවියන් වශයෙන් සාහිත්‍ය භූමිකාවට පණ දුන් නිසා පේරාදෙණි විරෝධී කඳවුරු නිශ්චිත වශයෙන්ම නිර්මාණය වීම එතරම් අපහසු කාර්යයක් බවට පත් වී නොමැත. පේරාදෙණි විරෝධී කණ්ඩායම බොහෝ විට තම කඳවුරෙහි නවකථාකරු වශයෙන් ඩබ්. ඒ. සිල්වා අගය කළ බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. කවිය සම්බන්ධයෙන් ගොඩනැගුණු සාකච්ඡාවලදී පේරාදෙණි කවියන් ජාතිය, ආගම, භාෂාව මෙන්ම සංස්කෘතියද පසෙක ලා යුරෝපයේ නූතනවාදය කෙරෙහි ආසක්ත වෙමින් කටයුතු කිරීමෙහි නිරත වූ අතර අනිකුත් කණ්ඩායම එයට ප්‍රතිපක්ෂව ජාතිය, ආගම, භාෂාව හා සංස්කෘතිය සම්බන්ධ සාධක සාහිත්‍ය කලා කතිකාවෙහි වැදගත් ස්ථානයක් අත්පත් කර ගත යුතුය යන ආස්ථානයෙහි පිහිටා කටයුතු කළ ආකාරය නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. මෙම සංවාදය නියෝජනය කළ ප්‍රධාන කණ්ඩායම් තුනක් හඳුනාගත හැකිය.

ඒවා නම්, පේරාදෙණි සරසවිය කේන්ද්‍ර කොටගත් නූතනවාදී සාහිත්‍යධාරාව පිළිගත් කණ්ඩායම, හෙළ වහර, හෙළ බස යන ව්‍යවහාරයන්ට ප්‍රමුඛ ස්ථානය ලබාදුන් එනම්, රට දැය හා සමය යනුවෙන් එම යුගයේ ප්‍රචලිතව පැවැති අධිපතිධාරී කතිකාවට එරෙහිව දෙස, බස හා රූප යන විකල්ප කතිකාව රැගෙන ආ කුමාරතුංග මුනිදාසගේ නායකත්වයෙන් යුක්තව නිර්මාණය වූ හෙළ හවුල කණ්ඩායම සහ බටහිර රෝමැන්ටිකවාදී කාව්‍ය ප්‍රවණතාවෙන් මෙන්ම, දේශීය කාව්‍ය ප්‍රවණතාවෙන්ද යම් ආකාරයකින් පෝෂණය ලැබූ කොළඹ කවියේ දෙවන තරංගය නියෝජනය කළ කවීන් හා (මේ පිරිසෙන් ඇතමෙක් නිදසුනක් ලෙස මීමන ප්‍රේමතිලක, බොරලැස්ගමුවේ විමලසිරි පෙරේරා, එච්. එම්. කුඩලිගම යන ආදීන් පූර්ණ කාලීනව හෝ අර්ධ කාලීනව සිංහල පුවත්පත් හා සඟරාවල සේවයෙහි නිරත වූ ආකාරය ඔවුන්ගේ වරිත කථා අධ්‍යයනයේදී හෙළි වේ). සිංහල පුවත්පත්, සඟරා සංස්කරණය හා ඒවායේ ප්‍රමුඛ ලේඛකයන් වශයෙනි.

මෙම ප්‍රධාන කණ්ඩායම් තුනෙහි යම්, යම් මතවාදී ගැටුම සහිතව උපකණ්ඩායම් හෝ පුද්ගලයන්ද සිටි බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. නිදසුනක් ලෙස පේරාදෙණි කණ්ඩායම තුළ ගුණදාස අමරසේකරට හා සිරි ගුනසිංහ සිංහල කවිය හා නවකථාව සම්බන්ධයෙන් විවිධ අදහස් පැවැති බවත්, ඔවුන් එකිනෙකට වෙනස් කාච්ඡ සම්ප්‍රදායන් අනුගමනය කළ බවත්, ඔවුන්ගේ ප්‍රථම කාච්ඡ සංග්‍රහ දෙක වන භාව ගීත (1955) හා මස් ලේ නැති ඇට (1956) යන කාච්ඡ සංග්‍රහ දෙකම සිංහල කවියෙහි වෙනස් වෙනස් ආර නියෝජනය කරන බවත් නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. එහෙත් ඒ දෙකටම පොදුවේ ටී. එස්. එලියට් කේන්ද්‍ර කොට ගත් බටහිර නූතනවාදය වෙත තම මතවාදී ළැදියාව පළ කළ අතර පොදුවේ නූතනවාදී මතවාදය පිළිගත් බව කිව හැකිය.

පේරාදෙණි කණ්ඩායමේ නූතනවාදී බව තරයේම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමෙන් නූතනවාදයේ පවතින සාහිත්‍ය හර පද්ධතිය අවබෝධ කරගැනීම සඳහා ඇති මතවාදීමය අසමත්කමත් වංශනාථ දේශබන්දුගේ විචාර කලාවෙහි කැපී පෙනෙයි. අමල් බසෝ කාච්ඡ සංග්‍රහය ‘මළ පෙරේතයාදින්නක්’ ලෙස දකිමින් (දේශබන්දු, 1961: 61) එහි නිරූපිත ලිංගික ජීවිතය හා බැඳී කථා පුවත නිසා එයට ‘මදන කුලප්පුව’ යන නම් ලබාදිය යුතු යනුවෙන් යෝජනා කරන විට, (දේශබන්දු, 1961: 61) කථා පුවතේ ගැබ් වෙන ලිංගික ආවේශයෙන් බැට කන සදාතනික මිනිසන් බවට උරුම වූ යථා ස්වභාවය පිළිබඳ නූතනවාදී ප්‍රවේශය මුළුමනින්ම ප්‍රතික්ෂේප වන බව පෙනේ. ඇල්. එම්. ද සිල්වා වැනි විචාරකයන් වංශනාථ දේශබන්දු ගණයෙහිලා සැලකිය නොහැකි මුත් ඔහු ද නූතනවාදී හා යථාර්ථවාදී සාහිත්‍ය ධාරාවෙහි පවතින සාරාර්ථ මුළුමනින්ම අවබෝධ කරගැනීමට අපොහොසත් වූ විචාරකයකු ලෙස හඳුනාගැනීමට සිදුවේ. මේ යුගයේ විචාර කතිකාව විමසූ ඇතැම් පසුකාලීන විචාරකයන් පෙන්වා දෙන ආකාරයට සිල්වාගේ විචාර කලාව තරමක් තාර්කික හා ශාස්ත්‍රීය ස්වරූපයක් අත්පත්කර ගත් අතර එම විචාර කලාවේ කේන්ද්‍රීය අර්බුදය වූයේ ඩබ්. ඒ. සිල්වාගේ කථා කලාව අතිශෝක්ති සහගතව අගය කිරීමත් යථාර්ථවාදය හා ප්‍රබන්ධ කලාවේ සමාජ, දේශපාලන හා සංස්කෘතික මෙහෙවර අතර පරතරය වටහා නොගැනීමත් යනුවෙන් පළ වී ඇති අදහස්වලට (රණසිංහ, 2024: 50-51) එකඟ විය හැකිය. එබඳු වෙනස්කම් පැවතිය මුත් වංශනාථ දේශබන්දු හෙවත් සිසිර කුමාර මානික්කාරවිචි සහ ඇල් ඇම්. ඒ. සිල්වා යන දෙදෙනාට කොළඹ කවියන් හා සිංහල පුවත්පත් කලාවේදීන්ගේ

කණ්ඩායම වෙත මතවාදී සහයෝගයක් දැක්වූ විචාරකයන් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. ජේරාදෙණි ගුරුකුලයේ මතවාදය නියෝජනය කළ එහෙත් ආයතනික වශයෙන් ජේරාදෙණි සරසවියට සම්බන්ධ නොවූ විචාරක භූමිකාවක් ලෙස ඒ. එම්. ජී. සිරිමාන්න හඳුනාගත හැකිය. විමංසා නවකථා අංකය සඳහා ඔහු ලියූ ඩී.එච්. ලෝරන්ස් සහ ගුණදාස අමරසේකරගේ නවකථා (1964) ලිපිය ඉතා ප්‍රබල ලෙස අමරසේකරගේ නූතනවාදී සාහිත්‍ය භාවිතය සාධාරණීකරණය කළ විචාර ලේඛනයක් බව නිගමනය කළ හැකිය (සිරිමාන්න, 2002: 101-123). ගුණදාස අමරසේකර නූතනවාදය සමඟ මැනවින් අනන්‍ය වන ආකාරය මෙහිදී ඔහු අවබෝධ කරගන්නා අතර සාහිත්‍යමය නොවන නිර්ණායක සියල්ල අතික්‍රමණය කරමින් ජේරාදෙණි නූතනවාදය ගැඹුරින් පිළිගැනීමට ඔහු සමත් වෙයි. එහෙත් සාහිත්‍ය දුර්වල විචාරය ලියූ පී. එම්. ජයතිලක වැනි රචකයෙකු හුදෙක් එක් පක්ෂයකට ඇද නොවැටී යම් ආකාරයකින් මධ්‍යස්ථ ප්‍රවේශයකින් කටයුතු කිරීමට උත්සාහ කොට ඇති බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. එනමුත් ඔහුගේ න්‍යායාත්මක ප්‍රවේශය සිරිමාන්නගේ වැනි ගැඹුරු අවබෝධාත්මක බවක් පෙන්වන්නේ නැත. ජේරාදෙණිය විවේචනය කළ හෙළ හවුල් නියෝජනයන්ට විශ්ව සාහිත්‍යය සම්බන්ධයෙන් යම් අවබෝධයක් හා අදහසක් ඇති බව රවීන්ද්‍රනාත් තාගෝර් වැනි රචකයකුගේ කෙටිකථා සිංහලයට පරිවර්තනය කිරීමට නැඹුරුවීම මඟින් නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. එබඳු අවබෝධයක් පැවතියද බටහිර නූතනවාදය පිළිබඳ පැහැදිලි අවබෝධයක් දා. දු. න. වීරකෝන් වැන්නෙකු තුළ නොතිබූ බව ඔහු තම පොතට ලියූ හැඳින්වීම පවසයි. නූතනවාදය තුළ තිබූ මනෝ විශ්ලේෂණාත්මක හා භාෂාත්මක නවීකරණය ඔහුට අහිමත නොවූ බව ගුණදාස අමරසේකර හා නන්දසේන රත්නපාලගේ නිර්මාණ අරඹයා වීරකෝන් පවසන අදහස්වලින් පෙනෙයි. රු. තෙන්නකෝන් ජේරාදෙණියට විශේෂයෙන්ම එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍රට එරෙහිව ඉදිරිපත් කළ විවේචනයද පවසන්නේ සරච්චන්ද්‍රගේ මෙහෙවර පිළිබඳව ඔහු තුළ තිබූ අනවබෝධයයි. එම අනවබෝධයද නිශ්චිතවම බටහිර නූතන සාහිත්‍ය හා විචාර කතිකාව කෙරෙහි ඇති අනවබෝධයක් ලෙස නිගමනය කළ හැකිය. නිශ්චිත වශයෙන්ම කතුවරුන් හා සාහිත්‍යකරුවන් හෝ අදාළ කෘති පිළිබඳව සඳහන් නොකරන තෙන්නකෝන් පවසන්නේ 'හෙළ කවියෙකුගේ පබඳ විනිසීමට පිළිනි වූ ඉංගිරිසි විමිසුම් නියැ ය ගැනීම' (තෙන්නකෝන්, 1957: xvi) වැනි අදහස් බටහිර සාහිත්‍ය කතිකාව පිළිබඳ ඔහු තුළ

පැවති නිරවුල් නොවන දැනුම පිළිබඳව කදිම උදාහරණයක් ලෙස මෙම ප්‍රකාශ සැලකිය යුතුය යනුවෙන් නිගමනය කළ හැකිය.

පොදුවේ ගත් විට පේරාදෙණියට එරෙහි කණ්ඩායම් ද්වයයෙහිම පැවැති කේන්ද්‍රීය අදහස බටහිර නූතනවාදයට එරෙහි වීමත්, නූතන සාහිත්‍යය සිංහල සාහිත්‍යයක් ලෙස අඛණ්ඩ හා ආරක්ෂා කළ යුතු ජාතික උරුමයක කොටසක් ලෙසත් දැකීමය. පේරාදෙණිය එයට ප්‍රතිපක්ෂව වර්තමාන සිංහල සාහිත්‍යයේ කොටසක් බවට තම සාහිත්‍ය කතිකාව පත් කොට තිබේ. සරත් අමුණුගම ප්‍රකාශ කළ ආකාරයට නූතන ලේඛකයා රචනයක් කරන්නේ සිංහලයෙකු වශයෙන් නොව එක්තරා මිනිස් ශිෂ්ටාචාරයක සාමාජිකයකු වශයෙන්ද වන අතර සිරි ගුනසිංහ වැනි කවීන්ගේ කවි විමර්ශනය කිරීමේදී ලෝක සංග්‍රාම, විප්ලව ආදියද සැලකිල්ලට ගත යුතුව පවතී (අමුණුගම, 2007: 155).

මේ අනුව 1950-70 දශක ද්වයයෙහි සිංහල සාහිත්‍ය කතිකාව විමසා බැලීමේදී ඒ තුළ ප්‍රධාන මතවාදී කණ්ඩායම් තුනක ගොඩනැගී තිබුණු ආකාරයත් එහි කේන්ද්‍රීය දෘෂ්ටිවාදී කාරණය වූයේ බටහිර නූතනවාදයට පක්ෂවීම හා විපක්ෂවීම බවත් නිගමනය කළ හැකිය. පේරාදෙණියට ප්‍රතිපක්ෂව ගොඩනැගුණු කණ්ඩායම් අතර නොයෙක් ආකාරයේ දෘෂ්ටිමය ගැටුම් පැවතුණත් පොදුවේ ඔවුන් නූතනවාදයට එරෙහි මතවාදයක සිටි බව නිගමනය කළ හැකිය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

අමරදාස, විරසිංහ. *මහාචාර්ය ධර්මසිරි රත්නසූරියගේ සංස්කෘතික හා අධ්‍යාපනික සංකල්ප*. සංස්කෘති 2011 අප්‍රේල් 21 කලාපය අංක 03, 04. බොරැස්ගමුව: සංස්කෘති ප්‍රකාශකයෝ, 2010.

අමුණුගම, සරත්. *සංස්කෘතිය සමාජය හා පරිසරය*. කොළඹ: නුවණ මාධ්‍ය සේවා, 2007.

කේසස්. *කාලකන්නියා*. කොළඹ: ඇම්. ඩී. ගුණසේන සමාගම, 1962.

ජයතිලක, කේ. *මා දන්නා වෙ. ඩී. කේ. බී. ඒ. එඩ්මන්ඩ් (සංස්)*. වෙ. ඩී. හරසර ලිපි සරණිය. කොළඹ: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ (පුද්) සමාගම, 1998.

තෙන්නකෝන්, ඩී. *අපේ කවී*. කොළඹ: ඇම්. ඩී. ගුණසේන සමාගම, 1957.

තෝරදෙණිය, සේන. *පේරාදෙණිය ගුරුකුලයේ උපත නැගීම හා බිඳ වැටීම*. කොළඹ: සුරස ප්‍රකාශකයෝ, 2018.

- දිසානායක, හිසුබත්. *පද්‍ය විචාරදිය*. කොළඹ: ඇම්. ඩී. ගුණසේන සමාගම, 1957.
- දේශබන්දු, වංශනාථ. *සාහිත්‍ය කොල්ලය*. ප්‍රකාශක: ඇච්චින් රණවක, 1961.
- ධර්මසේකර, කේ. එච්. ඒ. *කථා රජ කතාව* (ඩබ්ලිව් ඒ සිල්වා වර්තය). කොළඹ: වෙනුර ප්‍රින්ටර්ස්, 1963.
- ධර්මදාස, කේ. එන්. ඕ. (සංස්). *ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ සිංහල අධ්‍යයනාංශයේ ආරම්භය හා විකාශනය 1943 සිට 1967*. කෝපරහේවා, සඳගෝඹි. සිංහල අධ්‍යයනාංශයේ වෘත්තාන්තය: ලංකා විශ්වවිද්‍යාලය හා කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය. කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය. සිංහල අධ්‍යයනාංශය, 2019.
- ධර්මදාස, කේ. එන්. ඕ. *ලෝඛනය භාෂණය හෙවත් භාෂා ද්විරූපනාව*. කොළඹ: සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව, 2021.
- ප්‍රඥාරාම, යක්කඩුවේ. *වනකතා මිතුරන්ගේ අගේ*. පැලියගොඩ: විද්‍යාලංකාර ප්‍රකාශන, 2019.
- මානික්කාරච්චි, සිසිර කුමාර. *සාගරයක් මැද අමන රටක් ඇත*. කර්තෘ ප්‍රකාශනය, 1975.
- විජේගුණසිංහ, පියසීලි. *නූතන සිංහල පද්‍ය කාව්‍යය පිළිබඳ විමර්ශනයක්-ජාතික ව්‍යාපාරය හා සම්බන්ධ කවීන්ගේ පටන් අද්‍යතන කවීන් දක්වා*. කොළඹ: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ (පුද්) සමාගම, 2017.
- වික්‍රමසිංහ, කේ. ඩී. පී. *නූතන සිංහල සාහිත්‍යය*. කොළඹ: ඇම්. ඩී. ගුණසේන සමාගම, 1965.
- වික්‍රමසිංහ, පී. ආර්. *බණ්ඩාරනායක. වැල්ලම්පිටිය: සුභද්‍රා යන්ත්‍රාලය*, 1960.
- වීරකෝන්, දා. දු. න. *රිච්ඳුරු නා ටකුර කවිඳුන්ගේ සුදාව*. කොළඹ: ඇම්. ඩී. ගුණසේන සමාගම, 1962.
- රණසිංහ, චින්තක. *අපරිපූර්ණ විචාර සටහන් සිංහල සාහිත්‍ය විචාරය පිළිබඳ කෙටි සටහන් කිහිපයක්*. රාජගිරිය: අගහස් ප්‍රකාශකයෝ, 2024.
- රණසිංහ, චින්තක. *ධ. තෙන්නකෝන්ගේ භාෂා දෘෂ්ටිවාදය හා 1940-60 කාලවිච්ඡේදයේ සිංහල සාහිත්‍ය කතිකාව*. කොළඹ සරසවියේ සිංහල දර්ශනපති (Mphil) උපාධිය සඳහා ඉදිරිපත් කළ නිබන්ධයේ අමුද්‍රිත පිටපත 2011/mphil/190), 2011.
- සරච්චන්ද්‍ර, එදිරිවීර. (සංස්). *දහනම වැනි සහ විසිවැනි ශතවර්ෂවල සිංහල භාෂාව හා සාහිත්‍යය*. අමරසිංහ, ජයන්ත. නූතන සිංහල සාහිත්‍ය ප්‍රවේශිකා. බොරැල්ල මුව: විසිදුනු ප්‍රකාශකයෝ. 2016.
- සරච්චන්ද්‍ර, එදිරිවීර. *සිංහල නවකථා ඉතිහාසය හා විචාරය*. මහරගම: සමන් මුද්‍රණාලය, 2015.
- සිරිමාන්න, ඒ. එම්. ජී. ඩී. එච්. *ලෝරන්ස් සහ ගුණදාස අමරසේකරගේ නවකථා*.

- විමසා නවකතා අංකය. කොළඹ: ඇස් ගොඩමේ සහ සහෝදරයෝ (පුද්) සමාගම, 2002.
- සිරිවර්ධන, සුසිල්, විජේසූරිය, එස්. විමලරත්න කුමාරගම සංස්කාරක සටහන්. *විමලරත්න කුමාරගමගේ එකතු කළ කවි*. ප්‍රකාශක: සුසිල් සිරිවර්ධන. 1987.
- සිල්වා, ඇල්. ඇම්. ඒ. *විවර විවරණය*. කොළඹ: ඇම්. ඩී. ගුණසේන සමාගම, 1959.
- සිල්වා, නලින් ද., *මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ සහ ජාතික චින්තනය*. මොරටුව සරසවිය: සිංහල සාහිත්‍ය සංගමය, 1992.
- සුමනසේකර, ගාමිණී. *ජේරාදේණිවාද මුසාවාද හා අවලාද*. කොළඹ: ඇස් ගොඩමේ සහ සහෝදරයෝ (පුද්) සමාගම, 2021.
- Alwis, James De. *Sidath Sanagarawa, A Grammar of the Sinhalese Language*. Colombo: Government Press, 1852.
- Dharamadasa, K. N. O. *The Peradeniya Contribution to Literature, Theater and the Arts*. K. M. De Silva and G. H. peiris (ed.). The University System of Sri Lanka-Vision and Reality. Kandy: ICES, 1995.
- Dissanayake, Wimal. *Sinhala Novel and the public sphere-Three-Illustrative Moments*. Boralessgamuwa: Visidunu Prakashakayo, 2020.
- Dissanayake, Wimal. *Purism, Language, and Creativity: The Sri Lanka Experience*. Jermudd Bjorn. H, Shapiro. Michae (ed). The Politics of Language, 2011.
- Gunasinha, Siri. *The New Note in Contemporary Sinhalese Poetry*. The Observer Annual magazine, 1950.
- Jayatilake, Tissa. *E. F. C. Ludowyk Memorial Lecture. The Legacy of Professor E. F. C. Ludowyk an overview of the promise and Performance of the University of Ceylon*, Senate Room, University of Peradeniya, 2018.
- Lynn, Steven. *Texts and Contexts – Writing about Literature with Critical Theory*. Harper Collins College Publishers, 1998.
- Obeyesekere, Ranjini. *Sinhala Writing and the New Critics*. Colombo: M.D. Gunasena, 1973.
- Perera, Sasanka. (ed.). Newton Gunasinghe: *Selected Essays*. Colombo: Social Scientists Association, 1996.
- Ranasighe, Chinthaka. *Scholars in the Frist Half of the 20th Century in Sri Lanka and Their Contributions Towards the Development of the Sinhala Language*. Samprasadana Essays in Honor of K. M. P. Kulasekera. Department of History, University of Kelaniya, 2016.
- Samaranayake, Ajith. *A first and last Intelligentisia*. Sanday Observer, 2023.
- Schubert, Andi, *A Manifesto for the Post: The Past Conditional Temporalities of*

පොලොන්නරු යුගයේ සන්නස් පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

පී. ජී. පියුම් සඳමාලි

Abstract

Polonnaruwa is the second period of the Sri Lankan historical chapter, and according to the definition of linguists, it belongs to the medieval period. This is the first period of Sinhala Sannas literature. According to H. C. P. Bell, Sannas is a royal document issued only by the king using materials such as gold, silver, copper, or palm leaves. The facts about development of Sannas in Sri Lanka extend to Abhayagiriya Copper Sannas of the Anuradhapura period, Vallipuram Gold Sannas, but a Sannas sheet having the formative characteristics that a Sannas should have was first created in the Polonnaruwa era. Panakaduwa Sannasa is the first Sannasa of this era and can be pointed out as Allai Sannasa, Doratiyava Sannasa, Bamunagala Sannasa, and Parivara Sannasa. Accordingly, the problem related to the research, which is an investigative study of Sannas in the Polonnaruwa period, is to examine how the political, economic, religious, and social factors of the Polonnaruwa period, as well as medieval language characteristics, are reflected in the Sannas of the Polonnaruwa period. Among the objectives of this research are to identify the starting point of Sinhala Sannas, to find out the number of Sannas belonging to the Polonnaruwa period, to facilitate modern studies on Sannas, to outline the precise subject matter to alleviate misconceptions about Sannas literature, and to fill the gap as information about the Sannas of the Polonnaruwa

period is scarce. Being the main objective, this study conducted a field study as the primary source under the qualitative research method, and books and research works were used as secondary sources. Magazines, newspapers, and websites were used as secondary sources. By collecting and analyzing data through the above methods, historical facts that are not mentioned in works like the Mahavamsa were revealed, and many linguistics peculiarities were understood, including the political, religious, economic, and social factors of the That era as well as the language characteristics of the Middle Ages.

Keywords: *Allai, Bamunagala, Doratiya, Panakaduwa, Polonnaruwa era.*

හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලාංකේය ඓතිහාසික කාල පරිච්ඡේදය තුළ රාජ්‍ය අනුග්‍රහය යටතේ නිකුත් කළ ක්‍රමවත් පරිහාර ලියවිල්ල සන්නස් නමින් හැඳින්වේ. දැනට පවතින සාධක අනුව මෙරට සන්නස් ප්‍රදානයෙහි ඉතිහාසය පිළිබඳ තොරතුරු පොළොන්නරු යුගයට අයත් වේ. එච්. සී. පී. බෙල් පවසන පරිදි සන්නස් යනු රත් රන්, රිදී, තඹ හෝ තල්පත් වැනි අමුද්‍රව්‍යයන් භාවිත කරමින් රජු විසින් පමණක් නිකුත් කරන්නා වූ රාජකීය ලේඛනයකි (Bell, 1892). ලංකාවේ සන්නස් විකාසනය පිළිබඳ තොරතුරු අනුරාධපුර අභයගිරිය තඹ සන්නස, වල්ලිපුරම් රත් සන්නස දක්වා විහිද ගිය ද සන්නසක තිබිය යුතු ආකෘතික ලක්ෂණයන්ගෙන් හෙබි සන්නස් පත්‍රයක් ප්‍රථම වරට නිර්මාණය වූයේ පොළොන්නරු යුගයේ දී ය. ඒ අනුව මෙහි දී පොළොන්නරු යුගයේ සන්නස් පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

පර්යේෂණ ගැටලුව සහ අරමුණ

සන්නස් වනාහි සුවිශේෂ වැදගත්කමක් සහිත රාජකීය ප්‍රදාන විශේෂයකි. මේ පිළිබඳව තොරතුරු ඉතාමත් විරල හෙයින් ද, ඇතැම් තොරතුරු විවාදාපන්න හෙයින් ද, සන්නස් හා සම්බන්ධ ගැටලු

රාශියක් පැනනැගී ඇත. එය කෙසේ වුව ද වෙනත් ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයවල සඳහන් නොවන අප්‍රකට තොරතුරු රැසක් සන්නස්වල දැකගත හැකිවීම සුවිශේෂ ලක්‍ෂණයකි. ඒ අනුව පොළොන්නරු යුගයේ සන්නස් සාහිත්‍යයෙන් හෙළි කරගත හැකි අප්‍රකට ඓතිහාසික තොරතුරු කවරේ ද? යන්න මෙම පර්යේෂණයේ දී සොයා බැලේ. තව ද එකී තොරතුරු කොතෙක් දුරට ඓතිහාසික ජනප්‍රිය මූලාශ්‍රය සමඟ සමපාත වන්නේ දැයි සොයා බැලීමට ද අපේක්‍ෂා කෙරේ. එමෙන් ම මෙම පර්යේෂණයෙහි අරමුණු අතර පොළොන්නරු යුගයේ සන්නස් සාහිත්‍යය මගින් හෙළිවන අප්‍රකට තොරතුරු අධ්‍යයනය කිරීම, තත්කාලීන සමාජ තොරතුරු විමසා බැලීම, සන්නස් පිළිබඳ නූතන අධ්‍යයනයන් පහසු කරවීම, යනාදිය ප්‍රධාන වෙයි.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

මෙම පර්යේෂණට අදාළ සාහිත්‍ය විමර්ශනය සහ පර්යේෂණ රික්තය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේ දී සන්නස් පිළිබඳව තොරතුරු සංගෘහිත ප්‍රධාන කෘතිය වන්නේ කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයේ සිංහල අධ්‍යයන අංශයෙහි මහාචාර්යවරයකු වන ආනන්ද නිස්ස කුමාරගේ සිංහල සන්නස් හා කුඩපත් (2006) යන කෘතියයි. මෙම කෘතියෙහි සිංහල සන්නසෙහි ක්‍රම විකාසනය, ප්‍රදානය සහ ආකෘතිය, දායක ප්‍රතිග්‍රාහක තොරතුරු, සන්නස් ප්‍රදානවලින් හෙළිවන දේශපාලන හා පරිපාලන සංස්ථා යනාදී තොරතුරු සංක්‍ෂිප්තව දක්වා ඇත. එම කෘතියෙහි පොළොන්නරු යුගයට අයත් ජනප්‍රිය සන්නස් පමණක් නාම මාත්‍රිකව පෙන්වා දුන්න ද පොළොන්නරු යුගයේ සන්නස් පිළිබඳව හෝ සන්නස්වල පවත්නා අප්‍රකට තොරතුරු පිළිබඳව හෝ අවධානයක් යොමු කර නොමැත.

මීට අමතරව පොළොන්නරු යුගයේ ප්‍රථම සන්නසක් වන පනාකඩුව සන්නස පිළිබඳව **Epigraphia Zeylanica Vol. V** දක්වා ඇත. පී. ඊ. ඊ. ප්‍රනාන්දු අල්ලයි සන්නස පිළිබඳ **The Sri Lanka Journal of the Humanities** (1978) සඟරාවෙහි කරුණු හෙළි කර ඇත. Codrington H. W. And D. P. D Mirihelle යන දොදනා **Journal Of The Ceylon Branch Of The Royal Asiatic Society** (Vol. XXIX, 1925) යන සඟරාවෙහි දොරටියා සන්නස පිළිබඳ තොරතුරු දක්වා ඇත.

මීට අමතරව ජී. එස්. රණවැල්ලගේ **Inscription of Ceylon** (2007) සඟරාවෙහි Vol. VI හි පනාකඩුව තඹ සන්නස, අල්ලයි සන්නස සහ දොරටියාව සන්නස පිළිබඳ තොරතුරු අන්තර්ගත වෙයි. මීට අමතරව කොත්මලේ අමරවංශ හිමියන්ගේ ලක්දිව සෙල්ලිපි (2014) නම් කෘතියෙහි පනාකඩුව තඹ සන්නස පිළිබඳව තොරතුරු අන්තර්ගත ය. මැන්දිස් රෝහණදීර බද්දේගම ගිං ගඟේ කිඹුල් මන්ත්‍රය සමග සුවිශේෂ ඓතිහාසික ලේඛන හතක් (2011) යන කෘතියෙහි බමුණාගල සන්නස ප්‍රමුඛ අල්ලයි සන්නස, දොරටියාව සන්නස පිළිබඳ විවරණය කරයි. දේව මයිකල් ද සිල්වාගේ පනාකඩුව තඹ සන්නස යන කෘතියෙහි (2003) පනාකඩුව තඹ සන්නසෙහි ශෛලිය සම්බන්ධ තොරතුරු සහ අතීත ලංකාවේ අධිකරණ විධික්‍රමය පිළිබඳව තොරතුරු අඩංගු වෙයි. නමුත් පොළොන්නරු යුගයේ සන්නසෙහි අප්‍රකට තොරතුරු පිළිබඳව අවධානය යොමුකර නොමැත. ඒ අනුව පොළොන්නරු යුගයේ සන්නසවලින් පිළිබිඹු වන අප්‍රකට තොරතුරු පිළිබඳව යම් කිසි රික්තයක් ඇති බව ද මෙමගින් පැහැදිලි ය.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණය ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයට යටත්ව ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය ලෙස ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනයන් සිදු කළ අතර පර්යේෂණාත්මක කෘති ද්විතීක මූලාශ්‍රය ලෙස ද, සඟරා, තෘතීයික මූලාශ්‍රය ලෙස ද යොදාගෙන තිබේ.

සාකච්ඡාව

පුරාණ ශ්‍රී ලංකාවේ රජුගේ හා ප්‍රාදේශික පාලකයන්ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් විවිධ දීමනා හා වරප්‍රසාද ලබා දී ඇති බව පැහැදිලි කරුණකි. මේවා සන්නස ප්‍රදානයට යම් පමණකට සමාන වුව ද සන්නස ප්‍රදාන යනු විශේෂ අර්ථයකින් ක්‍රියාත්මක වූ ප්‍රදාන විශේෂයකි. මේ පිළිබඳ එච්. සී. පී. බෙල් පළමුව අදහස් දැක් වූ අතර පසුව ආනන්ද කුමාරස්වාමි මෙසේ පෙන්වා දී ඇත. සන්නස වැඩි වශයෙන් ලියනු ලැබුවේ තඹ පත් මත ය. රන්, රිදී පත් කලාතුරකින් මේ සඳහා යොදා ගෙන ඇත. මේවාහි රාජ්‍ය ලාංඡනය අනිවාර්යෙන් යොදා

තිබෙන අතර එය 'ශ්‍රී' වශයෙන් සලකුණු කර තිබේ (කුමාරස්වාමි, 1962). මීට අමතරව ආනන්ද තිස්ස කුමාර ද සන්නස යන්න දීර්ඝ වශයෙන් විග්‍රහ කරයි. එනම්,

සංස්කෘත 'හංස+සංඥා' (හංසයාගේ සලකුණ) යන්නෙන් සිංහලයට ප්‍රතිත්ත වන 'හස්+සන්' යන වචනය පසුව 'සන්+හස්' යනුවෙන් පෙරළී ක්‍රමයෙන් පැමිණ 'සන්+හස්' වශයෙන් වදන් පුර්ව රූප සන්ධි ක්‍රමයට සුසැදුණකි. මේ අනුව හංසවාචී 'හස්' යන්න ද සංඥාවාචී 'සන්' යන්නද සිංහලයට මාතෘ භාෂාවෙන් තත්භව වී රාජකීය ලාඤ්ඡන අර්ථයේ ව්‍යවහාර ප්‍රාථමික වූ බව පෙනේ. රාජකීය මුද්‍රාවට මේ අවධිය තුළ හංස රූප සහිත සංකේත භාවිත වූ නිසාදෝ මෙම නාමය මෙහිදී භාවිත කර ඇත. මෙලෙස සංස්කෘත හා පාලි ස්වරූපයෙන් පර්යාය ලෙස රාජශාසන, රාජපණ්ණ, තාමුශාසන, තාමිබ්‍රශාසන, තඹපත්, තඹපත් සන්නස, තඹ සන්නස (තිස්ස කුමාර, 2006) ආදී වශයෙන් ව්‍යවහාරයට පත්ව ඇත. ඒ අනුව ගුණසේන ශබ්දකෝෂයෙහි සන්නස් වූ කලී කෙනෙකුට රජයෙන් වතුපිටි ආදිය ප්‍රදානය කිරීමේ දී දෙන රාජ මුද්‍රාව සහිත ලියවිල්ල (විජයතුංග, 2017) බව සඳහන් කරයි. ඉඩම් පවරා දීමේ නිත්‍ය වාර්තා පිළිබඳ අධ්‍යයනයක දී එච්. ඩබ්. කොඩිරිත්ටන් 'තඹ පත්' යන්න සිංහලයෙන් 'සන්නස්' හෝ 'සන්නස' ලෙස ව්‍යවහාර වන බවත් මෙය පදගතාර්ථයෙන් 'අත්සන්' සහ 'මුද්‍රාව' වන නමුත් සාමාන්‍යයෙන් ඉන්දියාවෙහි තඹ පුවරුවල දක්නට ඇති මුද්‍රාව ලාංකේය සන්නසෙන් සම්පූර්ණයෙන් ම අතුරුදහන් වී ඇති බවක් දක්වයි. එසේ ම කලාතුරකින් දක්නට ලැබෙන පරිදි තඹ පත් කිහිපයක ලියැවුණු ප්‍රදානයක පවා මුද්‍රාව දක්නට නොලැබෙන බවත් සන්නසක අනිවාර්ය වූ මුද්‍රාව පිළිබඳව අවධානය ඉතා වැදගත් වූවක් බවත් ඔහුගේ අදහස ය (කොඩිරිත්ටන්, 1980).

ආනන්ද කුමාරස්වාමි 'සන්නස් වැඩි වශයෙන් ම ලියනු ලබන්නේ තඹ පත්වල බවත්, රන් හා රිදී පත්වල බහුල ලෙස නොලියන බවත්, පෙන්වා දෙයි. සන්නසක් මගින් ආගමික සිද්ධස්ථාන, ප්‍රවේණි, ගම් ලබා දී ඇත. සන්නස් වැනි මෙවැනි සෑම දීමනාවක ම මුලට 'ශ්‍රී' යන්න ඇතුළත් වන සේ රාජ්‍ය ලාංඡනය වාමි පසුබිමක රනින් ගිල්වා තිබේ. එවිට ඉලුප්පුණු නාලාකාර රත්රන් 'ශ්‍රී' ආකෘතියක් තඹ පත්හි මතුව පෙනෙයි' (කුමාරස්වාමි, 1962) ලෙස පෙන්වා දෙයි.

The kandyan kingdom කෘතියට අනුව සන්නස්වල අගය විග්‍රහ කරන ආචාර්ය දේව රාජාගේ අදහස මෙසේ ය. ඔහුට අනුව සන්නස් සඳහා බහුලව තඹ යොදා ගත් බවත් කලාතුරකින් රන්, රිදී භාවිත වී ඇති බවත්, තවද පාෂාණ සහ තල්පත් ද මේ සඳහා භාවිත කර ඇති බවත් පෙන්වා දෙයි. එසේ ම එහි මූලික අධ්‍යයනවලින් පෙන්වා දී ඇත්තේ සන්නසක අනිවාර්යෙන් ම රාජ්‍ය ලාංඡනය ගැබ් විය යුතු බවත් 'ශ්‍රී' යන සංකේතයෙන් යෙදුණ බවත් එහි එකම ප්‍රදායකයා තත්කාලීන රාජ්‍ය විචාරන රජතුමා බවත් ය (Dewaraja, 1972).

උක්ත නිර්වචනයන්ට අනුකූලව විමසා බලන කල සන්නස යනු ආයතනයකට විහාරස්ථානයකට හෝ පෞද්ගලික වශයෙන් සිදුකරන ඉඩකඩම්, නිවාස, පොකුණු, ධන ධාන්‍ය හෝ වෙනත් භෞතික වස්තු හා තාන්ත මාන්ත වශයෙන් සිදුකරන තනතුරු ප්‍රදානයන් ලෙස හඳුනාගත හැකි ය. එය ලෝභයක හෝ පුස්කොළ පොතක් මත රාජකීය අනුමැතිය ඇතිව නිකුත් කරන ලේඛනයකි. මෙය බලාත්මක වන්නේ රාජ්‍ය මුද්‍රාව හෝ අත්සන ඇතොත් පමණි.

ඒ අනුව මුල් කාලීන සන්නස්වල 'සන්නස' යන වචනය භාවිත කළ සෙයක් දක්නට නොලැබුණු බවට විචාරකයින් අදහස් දැක්වූව ද මෑත කාලයෙහි හමු වූ සන්නසක් වන බමුණාගල තඹ සන්නසෙහි ප්‍රථම වරට 'සන්නස' යන පදය දක්නට ලැබෙන බව කිව යුතු ය. අනතුරුව මහනුවර යුගයේ මෙම පදය බොහෝ සෙයින් භාවිත කළ බව එකල සන්නස් සාහිත්‍යය තුළින් පැහැදිලි වෙයි. සන්නස් සාහිත්‍යය පිළිබඳ තතු අනුරාධපුර යුගය දක්වා දිවගිය ද තත් යුගයේ හමුවන අභයගිරිය, වල්ලිපුරම් රන් සන්නස්හි සන්නසක තිබිය යුතු ආකෘතිකමය ලක්ෂණයන් අන්තර්ගත නොවේ. දැනට හමු වී ඇති තොරතුරු අනුව සන්නස් සාහිත්‍යයෙහි ආරම්භක අවස්ථාව සනිටුහන් වනුයේ පොළොන්නරු යුගයේ දී ය.

පොළොන්නරු යුගයෙහි සන්නස්

පොළොන්නරු යුගයේ සන්නස් ප්‍රදානයන් විමසා බලන කල තත් යුගයේ බොහෝ සෙයින් දැකගත හැකි වන්නේ තඹ ලෝභය භාවිත කරමින් නිර්මාණය කරන ලද සන්නස් පත්‍ර ය. (මෙහි දී

පොළොන්නරු යුගයේ ප්‍රදානය කළ ගල් සන්නස් පිළිබඳව අධ්‍යයනය යොමු නොකෙරේ). මෙම යුගයට අයත් ප්‍රථම තඹ සන්නස පිළිබඳව විවිධ මත පවතින්නේ නිශ්ශංකමල්ල රජු සඳහන් කළ ඇතැම් ප්‍රකාශ හේතුවෙන් ය. ප්‍රථම තඹ සන්නස තමාගේ නිර්මාණයක් වන බව නිශ්ශංකමල්ල රජ සිය ශිලා ලිපි තුළ සඳහන් කරවන්නේ මෙපරිද්දෙන් ය.

“පෙර පවත් නොවූ තාම්බු ශාසන අකුරු කොටවා”
(Wickramasinghe, Vol II, 1928; 22 P).

යනුවෙන් පෙර දක්නට නොලැබුණු ලක්‍ෂණයක් වන තඹ පත්වල ප්‍රථමයෙන් අක්‍ෂර තමා ලියූ බව එහි සඳහන් කරයි. එයට අනුව බලන කල දැනට විද්‍යමාන නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ (ක්‍රි. ව. 1187-1196) ප්‍රථම සන්නස වන්නේ අල්ලයි තඹ සන්නස ය. එහෙත් ඊට පෙර I විජයබාහු රජුගේ (ක්‍රි. ව. 1055-1110) පනාකඩුව තඹ සන්නස නිර්මාණය වී තිබුණ ද නිශ්ශංකමල්ල රජු ප්‍රථමයෙන් ම තඹ සන්නසක් තමා නිර්මාණය කළ බව පෙන්වා දෙයි.

එහෙත් මෙතෙක් ශ්‍රී ලංකාවේ හැරණිතම සන්නස ලෙස හඳුනාගෙන ඇත්තේ පනාකඩුව තඹ සන්නසයි. මෙම සන්නස ප්‍රදානය කර ඇත්තේ I වැනි විජයබාහු රජු (ක්‍රි. ව. 1055-1110) වන අතර එමඟින් සොළී පාලනය සමයේ ආරක්ෂාව පිණිස වනයේ සැඟව සිටි තමා හට රැකවරණය සැපයූ සිත්තරැබිම් බුද්දේනාවන්ට ලබාදුන් විශේෂ වරප්‍රසාද රාශියක් එහි දක්වා ඇත (අමරවංශ හිමි, 1967).

තඹ සන්නස් භාවිතය තමා ආරම්භ කළ බවට නිශ්ශංකමල්ල රජතුමා ශිලා ලේඛන කිහිපයක ම සඳහන් කරන බව උක්ත දැක්වීම්. එහෙත් මේ පිළිබඳ විමසන කල නිශ්ශංකමල්ල රජතුමාගේ රාජ්‍ය සමයට පෙර නිර්මාණය කළ විජයබා සමයේ පනාකඩුව තඹ සන්නස පිළිබඳව දැන නොසිටියේ ද? එසේත් නැතහොත් ඔහු දැනගෙන ම එලෙස ප්‍රකාශ කළේ ද? යන්න ප්‍රත්‍යක්‍ෂ නිවැරදි සාක්‍ෂියක් නොමැත. ඒ අනුව සන්නස් බිහිවීමෙන් විද්‍යමාන වන්නේ සන්නස් සාහිත්‍ය මෙරට ස්ථාපිත වී ක්‍රමයෙන් විකාසනය වීමේ මූලික අවස්ථාව මෙකල සිදු වූ බවයි. නිශ්ශංකමල්ල රජු එම ලේඛනයන් තුළ ඉර හඳ පවතින තාක් බලාත්මක වන පරිදි සිදුකර ඇති ප්‍රදානයන් වේයන්, මීයන් කන තල්පත්වල ලිවීමෙන් එය දියෙහි ඇදී රේඛාවක් ලෙස නිෂ්ඵල

වන නිසා තඹ පත්‍ර මත ලිවීමේ ක්‍රමය තමා ලක්දිව ආරම්භ කළ බව පෙන්වා දී ඇත. නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ මෙම ප්‍රකාශය එතුමාගේ අල්ලයි සන්නසෙහි අන්තර්ගතය යන්න ව්‍යවහාරයක් පවතී. එය මෙසේ ය.

නිශ්ශංකමල්ල රජුට අයත් කන්නලේ අල්ලයි තඹ සන්නස හෙවත් අල්ලයි සන්නස සුවිශේෂ තඹ සන්නසකි. එහි දැක්වෙන පරිදි විවිධ ප්‍රදාන කිරීමට තඹ ලෝහයෙන් සැදුම්ලත් සන්නස ප්‍රථමයෙන් භාවිත කළේ එතුමා බව දක්වා ඇත (භාෂා අධ්‍යයන ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය, 2018).

ඒ අනුව මෙය නිරවද්‍යය වූ ව්‍යවහාරයක් ද සාවද්‍ය වූ ව්‍යවහාරයක් ද යන්න සොයා බැලිය යුතු ය. එයට හේතුව වන්නේ එවැනි ආන්දෝලනාත්මක විෂය කරුණු මාධ්‍යයෙහි ශාස්ත්‍රඥාන පිපාසිතයන් ඒවා ග්‍රහණය කර ගැනීමේ දී මහත් දුෂ්කරතාවන්ට පත්වන හෙයින් ය. කෙසේ නමුත් නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ අල්ලයි තඹ සන්නසෙහි එබඳු කිසිඳු සඳහනක් දක්නට නොමැත. එසේ හෙයින් එය සඳහන් වන්නේ කුමන ස්ථානයක ද යන්න විමසා බැලීම යෝග්‍ය ය.

එම පාඨය සඳහන් වන්නේ A slub Inscription of Nissankamalla යන ශිලා ලිපියෙහි ය.

නොඑක්ලෙසැ දස්කම් කළවුන් (ට)..... ද....
හිරසැදුපවත්තා තෙක් පවත් වුව මැනැවැයි (සි)තා වදරා
වෙයන් මීයන් ඇතුළුවුවත් විසින් සොදුවවු තල්පතැ
නොලියවා ලක්දිව පෙර පවත් නොවූ තාම්බුශාසන
අකුරු කොටවා පවත් කොටන (Wickremasinhe De. Silva,
Vol II, 1928).

ඒ අනුව නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ (දැනට විද්‍යමාන) ප්‍රථම සන්නස වන්නේ අල්ලයි සන්නසයි. ඊට අනුව නිශ්ශංකමල්ල රජු කළ උක්ත ප්‍රකාශයෙන් උද්ගත වන ගැටලු රාශියකි. එනම් තඹ පත්ති ලිවීම මෙතුමා ආරම්භ කළේ නම් ඊට පෙර දී රචනා කරන ලද විජයබාහු රජුගේ පනාකඩුව තඹ සන්නස ප්‍රථම තඹ සන්නස නොවන්නේ ඇයි? යන්න ප්‍රමුඛ ගැටලුවයි. එතුමාගේ වර්තමාන දෙස බලන කල්හි ඔහු තම පෞරුෂය සකසා ගැනීමට හා පවත්වාගෙන යෑමට විවිධ

පුරසාරම් දෙඳු පාලකයෙක් වුව ද ඉහත ප්‍රකාශය මගින් පාඨක අපට සිතීමට යමක් ශේෂ කොට ඇත. නිශ්ශංකමල්ල රජු එය සඳහන් කළේ ඉහත දැක් වූ පනාකඩුව තඹ සන්නස පිළිබඳව නොදැන නොවීය යුතු ය. මන්ද යත්: විජයබාහු රජු ඊට ශත වර්ෂයකට පමණ ඉහත දී පොළොන්නරුව පාලනය කළ කීර්තිධර නරපතියෙක් නිසා එතුමාගේ දේශපාලනික කාර්යභාරය පිළිබඳව මනා අවබෝධයක් නිශ්ශංකමල්ල රජුට තිබිය යුතු යැයි සිතීම යුක්ති යුක්ත ය.

ලංකාවේ රචනා වී ඇති මිලඟ සුවිශේෂ සන්නස වන්නේ දොරටියාව සන්නසයි. මෙය ප්‍රදානය කර ඇත්තේ ලංකාධිකාර ලොලු පැලෑකොළ ලෝකේනාවන්හට ය. නිශ්ශංකමල්ල රජු රාජ්‍යත්වයට පත් වී සිටින රාජ වර්ෂයේ දී මොහු විසින් විජය ශ්‍රී මහාපාය (රුවන්වැලි මහා සෑය අර්ථවත් වන බවට අදහසක් ඇත) පිළිසකර කළ දස්කමට මායා රටෙහි දොරටියාව පමුණුව ලබා දී ඇත (රෝහණධීර, 2011).

මෙහි තල් පතක ලියූ ලේඛනයක් පමණක් වත්මන ශේෂව පවතින අතර බමුණාගල තඹ සන්නස ද පොළොන්නරු යුගයේ සන්නසකි. බමුණාගල තඹ සන්නසෙහි දැක්වෙන ආකාරයට පමුණු ප්‍රදානය සඳහා පසුබිම්ව ඇත්තේ එකල පැවැති ද්‍රවිඩ විසවුල සංසිඳුවා පස්වන දවස පහන් වන්නට පැය දෙකක් ඇතුළත කෝට්ටයේ සිට ගොස් මුදුකරයේ සිටි අන්ණා ඇපා ‘සොළීන්’ බැඳ ගෙන්වා සොළී සෙනඟ මරා කින් කිළිඟු නාවා අල්වා බැඳ ඇතුන්, අසුන්, සමඟ සොළී ඇපාණන් අල්වා ගැනීම හා සම්බන්ධවයි.

සන්නස් විමර්ශනය

ප්‍රථම රාජධානිය වූ අනුරාධපුර රාජධානිය පොළොන්නරුවට විතැන් වීමට බලපෑවේ විදේශීය ආක්‍රමණයන්ගෙන් එල්ල වූ දැඩි බලපෑම් ය. මෙකල දේශපාලන ප්‍රභවයෙහි යම්කිසි අස්ථාවරත්වයක් දැකගත හැකි වූ අතර එය I විජයබාහු රජුගේ පනාකඩුව තඹ සන්නස තුළින් පිළිබිඹු වෙයි. පනාකඩුව තඹ සන්නස පොළොන්නරු යුගයේ ප්‍රථම භාගයට අයත් වන්නා වූ සන්නසකි. එහි I විජයබාහු රජු ද්‍රවිඩ සේනාවන්ගෙන් සිදු වූ ආක්‍රමණ නමැති අඳුර දුරු කළ බවත්, මුළු ලක්දිව එක්සේසත් කළ රාජ්‍ය නායකයා බවට පත් වූ

බවත් මෙසේ සඳහන් කරයි. “විජයබාහු රජ පා වහන්සේතුමා සිය වික්මෙන් දෙමෙළ බලමුළ අඤ්ඤා දුරු ලා මුළ ලක්දිව එක් සේසත් කරැ” (Ranawella, 2007). ඒ අනුව I විජයබාහු රජ වීමට ප්‍රථම මෙම සමාජ ක්‍රමය විනාශ කිරීමෙහි ලා බොහෝ අභියෝගයන්ට මුහුණ දුන් බව පැහැදිලි ය. මෙම ද්‍රවිඩ ආක්‍රමණය හේතුවෙන් සමාජයෙහි පැවති සියලු ම ක්‍ෂේත්‍රයන් පරිහානියට පත් වීමත් සමඟ මූලික අවශ්‍යතාවන් පවා සපුරා ගැනීමට නොහැකි තත්ත්වයක් උදා විය. රජ පවුලට ද සිදු වූයේ වන මුල්, වන ඵලා ආහාරයට ගනිමින් සිය ජීවිතය ආරක්‍ෂා කර ගැනීමට ය. එකල ජනයාට පොළොන්නරු යුගයේ මුල් භාගය වන විට සමාජ අක්‍රමිකතා රැසකට මුහුණ දීමට සිදු විය.

පොළොන්නරු යුගයේ මධ්‍යම අවධිය පිළිබඳ සමාජ තොරතුරු අල්ලසි සන්නස, දොරටියාව සන්නස ආදී සන්නසේ තුළින් පිළිබිඹු වෙයි. එහි දී මෙකී සමාජ අස්ථාවරත්වය තුරන් කිරීම සඳහා නිශ්ශංකමල්ල රජු තුලාහාර ආදී දානාදිය ලබාදෙමින් සමාජය සුබ්‍රිත මුදිත කිරීමට ගත් උත්සාහය අගය කළ යුක්තකි. මීට අමතරව පොළොන්නරුව යුගයෙහි අවසන් භාගයට උරුමකම් කියන්නා වූ සන්නසක් වන බමුණාගල තඹ සන්නස ඉතා සුවිශේෂ ය. එහි ද අප්‍රකට වෝළ ආක්‍රමණයක් පිළිබඳව සඳහන් වෙයි. කිසිදු ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයක මෙකී ආක්‍රමණය පිළිබඳව සඳහන් නොවූව ද මෙය ඉතා දරුණු අන්දමින් පැවැති බව “සොළී රටු සිටු සිවුරගැ සෙනඟ පිරිවරා මාවුටුතොට සිල්ලමට පාරු පිටින් බැසූ මාවුටුතොටය පැහැරැ සොළී දෙමළ මහ සෙනඟ” යන උධාවයෙන් පැහැදිලි වෙයි (රෝහණදීර, 2011).

මෙම ආක්‍රමණය සිදු කිරීම සඳහා ලාංකේය ජනයාගේ උපකාරය ද ලබා ගෙන ඇති බව ‘රටවැස්සන් වසඟ කොට හුන් දෙමළ ඇපාණන්’ යන පාඨයෙන් ගම්‍යවන අතර “සොළී සෙනඟ මරා කිත්කිලිගුනා අල්වා බැඳ...” යන පාඨයෙන් ‘කිත් කිලිගු නා’ යනු දෙමළ ඇපාගේ නාමය ද නැතහොත් ආක්‍රමණයට සහය දුන් දේශීය නායකයෙකුගේ නාමය ද යන්න නිසියාකාරව ගම්‍ය නොවේ (රෝහණදීර, 2011).

මැන්දිස් රෝහණදීර මොහු දේශීය නායකයන් බව අනුමාන කරයි (රෝහණදීර, 2011). ඒ අනුව කිත් කිලිගු නා මෙම ආක්‍රමණයට සහය දුන් බව ප්‍රත්‍යක්‍ෂ වන අතර එමගින් තත් සමාජයෙහි සමාජ

අස්ථාවරත්වය ද පිළිබිඹු වෙයි. ඒ අනුව මෙවැනි පරිසරයක් තුළ සමාජ ප්‍රගමනය කෙරෙහි රජු ඇතුළු රාජ සභාව විශාල කැප කිරීමක් කළ බව පස් දවසක් පහන් වන්නට ප්‍රථම මෙම ආක්‍රමණය යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමෙන් පැහැදිලි ය (රෝහණදීර, 2011).

යම් සමාජයක සමාජ වටිනාකම තීරණය වූණ සාධකයක් ලෙස අධ්‍යාපනය දැක්විය හැකි ය. ඒ අනුව පොළොන්නරු යුගයේ සන්නස් තුළින් ජනයාගේ සාක්‍ෂරතා ඥානය පිළිබඳව දුර්ලභ කරුණු ගණනාවක් අනාවරණය වෙයි. පනාකඩුව තඹ සන්නස සිත්තරු බිම් බුද්දල්නාවන්ට ලබා දුන්නකි. එය ලියා දිය යුතු බවට රජු “කිලිගු නාවිනී තාරා දෙටුන් මෙගම්භි නාවිනී තුන් දෙටුන්හට” (අමරවංශ හිමි, 1969) ප්‍රකාශ කළ නමුත් සන්නස් ලිවීම සඳහා වෙන ම නිලධාරියෙක් සිටි බව “ද්‍රවිඩ ලේඛකයාගේ පොතෙහි සහාය ව ලියන දෙව නැමැති මම වෙමි” (Ranawella, 2007) යන පාඨයෙන් පැහැදිලි වෙයි. ඒ අනුව මෙම සන්නස ලේඛනගත කොට ඇත්තේ ‘දෙව’ නමැති පුද්ගලයෙකි. එමෙන් ම නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ අඳ්ඳයි තඹ සන්නසෙහි “පාමුල් පෙට්ටියේ ලියන්නවුන්” (Fernando, 1978) පිළිබඳව සඳහන් කිරීමෙන් එකල තිබූ සාක්‍ෂරතාව පිළිබඳ විවිධ සාක්‍ෂ්‍යය හෙළි වෙයි. මෙලෙස සන්නස්වලින් හෙළි වන්නා වූ පොළොන්නරු යුගයේ සාක්‍ෂරතා මට්ටම ද සමාජ යහපැවැත්මට බලපාන්නා වූ තවත් එක් සමාජීය සාධකයකි.

මීට අමතරව සන්නස්වලින් විද්‍යාමාන වන්නා වූ විශේෂ ලක්‍ෂණයක් නම් එකල මිනුම් ක්‍රම පිළිබඳවයි. ඉඩම් වෙන් කිරීම සඳහා ‘යාල’ නමැති මිනුම් ඒකකය භාවිත කිරීම වැදගත් කරුණකි. එය සන්නස්වල සඳහන් වන “මුල් බිජුවට යාලකට එල්ල පැළුම් දිගින්, මුල් බිජුවට සතර යාල සතරමුණෙකින්, මුල් බිජුවට සතර යාලක” (Ranawella, G. S, 2007) යනාදී පාඨවලින් පැහැදිලි වන අතර මෙකල ඉඩම් (පමුණු) ප්‍රදානය කිරීමේ දී ‘යාල’ නම් මිනුම් ඒකකය භාවිත කරමින් පමුණු ප්‍රදානය කර ඇති බවට ද සාධක හමුවෙයි. යාල නම් මිණුම් ඒකකය මනිනුයේ බිත්තර වී ඇසුරු කර ගනිමින් ය. යාලකට බිත්තර වී කරත්තයක් අත්තර්ගත ය. එමෙන් ම සන්නස්වලින් පැහැදිලි වන්නා වූ තවත් මිනිත ක්‍රමයක් වන්නේ ‘අමුණු’ නම් මිනිත ක්‍රමයයි. එය ද විවිධ භාණ්ඩ පරිහරණයේ දී භාවිත කර ඇත.

පනාකඩුව සන්නසට අනුව තව ද සමාජීය සාධකයක් ලෙස “සත් ළඟ සත් විසි වන්නෙහි කැත්තේ සඤ අව වජ්මසේනි අව සතවත් දවස් නුරු පුරවෙරෙහි සිහසිනරා කිරුළ මිණි රසින්” (Ranawella, G. S, 2007) යන පාඨයෙහි ගැබ්වන්නා වූ අර්ථය හැඳින්විය හැකි ය. මෙහි එකල පැවති නැකත් ශාස්ත්‍රය සහ උත්සව අවස්ථා පිළිබඳව තොරතුරු විවරණය වෙයි. සන්නස් කුළින් විද්‍යාමාන වන්නා වූ අභිෂේක උත්සවය වනාහි සමාජගතව පැවති ප්‍රබල උත්සවයකි. එමෙන් ම පමුණු ප්‍රදානය තුන් දා ගෙදර අභිෂේක මණ්ඩපයේ දී රාජ සභාව සම්මුඛව සන්නස් ප්‍රදානෝත්සවය ද උත්සවශ්‍රීයෙන් සිදු කළ බව පැහැදිලි ය (Ranawella, 2007, රෝහණදීර, 2011).

එමෙන් ම පාත්‍ර ධාතුන් වහන්සේලාට තෙල් ලබා දිය යුතු බව බොහෝ සන්නස්වල සඳහන් විමෙන් ම පහත් පූජාව ද විශේෂ පූජා ක්‍රමයක් ලෙස දැක්විය හැකි ය. අල්ලයි සන්නසෙහි සඳහන් වන “බිජුවට යාලක් හැල් පැල් පෙඳ කුසලාන් වැලි කොඤු නිය පේළිය ඇතුළු” (Fernando, 1978) ආදී පාඨයට අනුව පමුණු ප්‍රදානය කිරීමේ දී ධාත්‍ය තැන්පත් කිරීම සඳහා නිර්මාණය කළ ස්ථාන, පෙර පින් පිණිස වෙන් කරන ලද ඉඩම්, අඩිපාරවල් සහා නින්දගම් යන ස්ථාන අතහැර පමුණු ප්‍රදානය සිදු කරවීම විශේෂ ලක්ෂණයකි. එකුළින් සමාජ සහයෝගීතාවය වර්ධනය වන අතර සමාජ ගැටුම් ඇතිවීමේ ඉඩකඩ සීමා වෙයි.

තවද සන්නස්වලින් ප්‍රතික දේශපාලනික ව්‍යුහය පිළිබඳ විමසා බැලීමේ දී ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයන්ගෙන් හෙළි නොවන තොරතුරු රැසක් හඳුනාගත හැකි ය. ලාංකේය දේශපාලනික ප්‍රභවයෙහි සුවිශේෂ සන්ධිස්ථානයක් ලෙස පොළොන්නරු යුගයේ දේශපාලන ක්‍රමය වැදගත් රාජ්‍ය පාලනය කළ ආරම්භක රජ පරම්පරාවේ සිට අවසානය තෙක් රාජ්‍යත්වය දැරූ රජවරුන් පිළිබඳ තතු පොළොන්නරු යුගයේ සන්නස්වලින් හෙළිවන අතර මෙම දේශපාලන ක්‍රමය රාජාණ්ඩු ක්‍රමයක් මත ගොඩ නැගී ඇති බව ද පැහැදිලි ය. ඒ අනුව පොළොන්නරු යුගයේ ප්‍රථම රාජ්‍ය පාලකයා වූ 1 විජයබාහු රජු (ක්‍රි. ව. 1058-1114) පිළිබඳ පනාකඩුව සන්නස සඳහන් වන්නේ “සිරිසගබො විජයබාහු රජපා වහන්සෙ කුමා” (Ranawella, 2007) ආදී ලෙස ය.

උච්ච ආක්‍රමණයන්ගෙන් රට මුදවා ගනිමින් රාජ්‍ය එක් සේසත් කිරීමෙහි ලා මහඟු මෙහෙයක් සිදු කළ රාජ්‍ය පාලකයෙකු ලෙස

පනාකඩුව සන්නසෙහි විජයබාහු රජු පිළිබඳව සඳහන් වෙයි. විජයබාහු රාජ්‍ය සමයෙන් අනතුරුව II පරාක්‍රමබාහු රාජ්‍ය සමය පිළිබඳව තොරතුරු සන්නස් තුළ සංගෘහිත නොවුණ ද තත් යුගයෙහි ප්‍රකට රජ කෙනෙකු වූ නිශ්ශංකමල්ල රජු පිළිබඳ දේශපාලන සාධක අල්ලයි සහ දොරටියාව යන සන්නස් මගින්, “සක්විති නිශ්ශංකමල්ල නිෂ්කලංක කාලිග පරාක්‍රමබාහු චක්‍රවතීති සවාමීන් වහන්සේ” (Fernando, 1978), “සක්විති නිශ්ශංකමල්ල නිෂ්කලංක කාලිග පරාක්‍රමබාහු” (Ranawella, 2007) යනාදී වශයෙන් විවරණය වෙයි.

මෙම සන්නස්ද්වයෙහි දැක්වෙන පරිදි නිශ්ශංකමල්ල ක්‍රි. ව. 1887-1196 රජු ශ්‍රේෂ්ඨ රාජ්‍ය පාලකයෙකු බවත්, රට වැසියන්ගේ හිත සුව පිණිස හේතුවන්නා වූ විවිධ කර්තව්‍යයන් සිදු කරමින් සිය පාලනය ගෙන ගිය බවත් පැහැදිලි ය.

මීට අමතරව එකී සන්නස් තුළ යුවරජ පිළිබඳ තොරතුරු ද විවරණය වෙයි. නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ නීත්‍යනුකූල පුත්‍රයා වූයේ I වීරබාහු බව සන්නසෙහි සුපැහැදිලිව පෙන්වා දෙයි. රජුගේ ලේ ඥාතීත්වය ඔහු සතුව ඇති හෙයින් ද, ලංකේය රාජ පරම්පරාවේ ඊළඟ උරුමක්කරු ඔහු වන හෙයින් ද, වීරබාහු යන නාමය පිළිබඳවත්, යුවරාජ සංකල්පයත් ක්‍රමිකව සමාජගත කළ අයුරු මෙමගින් පැහැදිලි වෙයි. එය නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ බොහෝ සෙල්ලිපිවල ද සංගෘහිත වීමෙන් පැහැදිලි වන්නේ රාජ්‍යත්වය උරුම කර ගැනීමට පෙර යුව රජු විම අනිවාර්ය අංගයක් වූ බවයි (Wickramasinghe Vol II, 1928). නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ ඇවෑමෙන් ඔහුගේ පුත්‍රයකු ලෙස හැඳින්වෙන වීරබාහු රජ විය (ලියනගමගේ, 1989). අනතුරුව වීරබාහු කුමරු නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ ‘නොසමාන දරු වූ බැවින් තාවුරු සෙනවිරත් විසින් ඔහු මරා දමන්නට යෙදුන’ බව පූජාවලියෙහි දැක්වෙයි (ඤාණවිමල හිමි, 1997). ක්‍රි. ව. 1196 දී බලයට වූ ‘වික්‍රමබාහුගේ ඵරපාත’ නම් තැනැත්තාගෙන් අනතුරුව රාජ්‍යත්වයට පත් වූ ‘වෝඩ ගංග’ නම් නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ බැතා කෙනෙකු පිළිබඳව බමුණාගල තඹ සන්නසෙන් පැහැදිලි වන්නේ මෙසේ ය.

..පබඳ ඇති අණසක්විති වෝඩ ගග චක්‍රවතීති ස්වාමීන් වහන්සේ (රෝහණදීර, 2011).

ඒ අනුව පොළොන්නරු යුගයෙහි අවසන් භාගයෙහි රාජ්‍යත්වයට පත් වූ චෝඩ ගංග රජු පිළිබඳ ඓතිහාසික වශයෙන් හමුවන තොරතුරු විරල ය. මහාවංශයෙහි ද ඔහුගේ නාමය හැර කිසිදු තොරතුරක් සඳහන් කර නොමැත. පොළොන්නරු යුගයට අයත් මෑත කාලයෙහි හමු වූ බමුණාගල තඹ සන්නස තුළින් එකී අඩුව යම්තාක් දුරට සපුරාලයි. ඒ අනුව පොළොන්නරු යුගයට අයත් සන්නස තුළින් තත් යුගයෙහි රාජ පරම්පරාව පිළිබඳව නිවැරදි දේශපාලන සාක්‍ෂ්‍යය ලබාගත හැකි ය.

මීට අමතරව අතීත ශ්‍රී ලාංකේය සමාජයෙහි දේශපාලන ප්‍රපංචය තුළ දක්නට ලැබුණු රාජ්‍යත්වයට පත්වීම සඳහා සපුරාලිය යුතු සුදුසුකම් රැසක් පිළිබඳ පොළොන්නරු යුගයේ සන්නස තුළින් ස්ථුට වෙයි.

ස්වස්ති සිරිවත් අපරියත් ලො ඉකුත් ගුණ මුලෙන් උතුරත් මුළු දම්බදිවිහි අන් කැත් කුල පාමිලි කළ ඔකාවස් රජ පරපුරෙන් බට කැත් උසබනට අග මෙහෙසුන් වූ ලක්දිව පොළො යොහෙන පරපුරෙන් හිමි සිරිසගබෝ විජයබාහු. (Ranawella, 2007).

උක්ත පාඨයට අනුව රාජ්‍යත්වය සඳහා අවශ්‍ය සුදුසුකම් ගම්‍යවන අතර මෙහි දී ඊශ්වර නිර්මාණවාදී සංකල්පය ඇසුරු කර ගනිමින් රාජ්‍ය සංකල්ප බිහි වී ඇත. ඒ අනුව රාජ්‍ය පාලකයා ක්‍ෂත්‍රීය වංශයකයෙකු වීම අවශ්‍ය ම ලක්‍ෂණයකි. එම සංකල්පය ලාංකේය දේශපාලන ප්‍රපංචය තුළ ද දක්නට ලැබුණු බව “ලො ඉකුත් ගුණ මුලෙන් උතුරත් මුළු දඹ දිව්වෙනි අන් කුල පාමිලි කළ...” (රෝහණදීර, 2011) යන පාඨයෙන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ වෙයි. ඒ අනුව පාරිශුද්ධත්වයෙන් යුක්ත රාජ්‍ය නායකයෙකු වීම සඳහා එය අවශ්‍ය අංගයක් බවත්, භාරතයේ උසස් වූත්, ප්‍රොඪ්‍යවයෙන් යුක්ත වූත්, රාජවංශයක් වන ඔක්කාක රාජවංශිකයෙකු වීම ද තවත් එක් දේශපාලන සාධකයකි. පොළොන්නරු යුගයේ සන්නසවලින් විද්‍යමාන වන රාජ්‍යත්වයට පත් වීම සඳහා අවශ්‍ය වන්නා වූ තවත් සුදුසුකමක් වන්නේ “කැත් ඔසබනට අග මෙහෙසුන් වූ” යනාදි වශයෙන් සඳහන් කෙරෙන ක්‍ෂත්‍රීය අගමෙහෙසියකගේ කුසෙහි පිළිසිඳ ගැනීමයි. එමෙන් ම “යුවරජව

සිටි උරෙයිදා වීරබාහු මහපාණන්,” (Ranawella, 2007) හිවරජ අන්ණා මපණන් වහ(න්)සෙ” (රෝහණදීර, 2011) ආදී වශයෙන් ඇපා, මාපා, යුවරජ ආදී තනතුරු දැරීම ද සපුරාලිය යුතු තවත් එක් සුදුසුකමකි.

යුවරජ යනු දේශපාලන ප්‍රපංචයෙහි ඊළඟ නියමුවා ය. ඒ අනුව රාජ්‍යත්වයට පත්වීමට ප්‍රථම යුවරජ ආදී තනතුරු දැරීම එකල අත්‍යවශ්‍ය දේශපාලන අංගයක් විය. නිශ්ශංකමල්ල රජු විදේශීය රජ කෙනෙකු වුව ද, රජයේ ඇපා මාපා තනතුරු රජ ඉසුරු විදිමින් ඉක්බිතිව සිංහාසනයට පත් වූ බව සන්නස්හි ආඩම්බරයෙන් සඳහන් කර ඇත. පොළොන්නරු යුගයේ සන්නස්හි දක්නට ලැබෙන පාඨයන්ට අනුව රාජාභිෂේකය වනාහි රාජ්‍යත්වයට පත් වීමට සපුරාලිය යුතු ප්‍රධාන අංගයක් බව ප්‍රත්‍යක්ෂ වෙයි. මහාවංශයෙහි ‘කීර්ති නිශ්ශංක නම් ක්ෂත්‍රීය තෙම රාජ්‍ය රාජාභිෂේකයට පැමිණ පුලස්ථි පුරවරයෙහි රම්‍ය වූ ශෛලමය රන් ධාතු බඳවා...’ (මහාවංශය, 2006) වශයෙන් නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ රාජාභිෂේකය බෞද්ධ ආගමට අනුකූලව සිදු කළ බව සඳහන් ය. ඒ අනුව කාලිංග වංශික රජවරුන්ට පවා දළදා පාත්‍ර ධාතූන් වහන්සේලාට තෙල් ලබා දෙමින් ධර්මානුකූලව දසරාජ ධර්මයට ගරු කරමින් රට පාලනය කළ බව පොළොන්නරු යුගයේ සන්නස් තවදුරටත් සාක්ෂ්‍යය දරයි. ඒ අනුව සන්නස්වලින් පැහැදිලි වන පරිදි රාජ්‍යත්වය සඳහා සපුරාලිය යුතු ප්‍රධාන සුදුසුකම් මෙසේ පෙන්වා දිය හැකි ය.

පොළොන්නරු යුගයේ සන්නස්වලින් හෙළිවන පරිදි තත් දේශපාලන ප්‍රපංචය තුළ රාජ්‍යත්වයට පත් වූ රජවරුන් අන්වර්ථ නාම හෙවත් ගෞරවාර්ථ නාම රැසක් භාවිත කර ඇත. එය ද වැදගත් දේශපාලන සාධකයකි. එයට හේතුව ලෙස ලක්දිව අභිෂේක මංගල්‍යය නම් කෘතියෙහි දැක්වෙන්නේ බලපරාක්‍රමයෙන් හීන වූ රජවරුන් සිය පෞද්ගලික නාමය සඳහා විවිධ ගෞරව උපාධි භාවිත කොට ඒකරාජ ලීලාවෙන් වැජඹුණ බවයි (වතුසිරි හිමි, 2007). පොළොන්නරු යුගයේ වෝල ආක්‍රමණයන් නිසා විවිධ අපහසුතාවලට මුහුණ දීමට සිදු වූ යුගයකි. I විජයබාහු රජු පවා අන්වර්ථ නාමයන් භාවිත කර සිය රාජ්‍ය පාලනය සිදු කළ අන්දම ‘සිරිසඟබෝ විජයබාහු’ ලෙස පනාකඩුව තඹ සන්නසෙහි තමා හඳුන්වා ඇති අන්දමින් එය පැහැදිලි වේ. සිරිසඟබෝ යන උපාධි නාමයෙන් පූර්ව කාලීන දේශපාලන ප්‍රපංචය තුළ භාවිත කර ඇති උපාධි නාමයකි. මෙය වනාහි ලක්දිව

රජවරුන් නමවන සියවසේ සිට අබාසලමෙවන් යන නාමය සමඟ මාරුවෙන් මාරු බැවහර කළ විරුද නාමයක් බව මැන්දිස් රෝහණදීර පෙන්වා දෙයි (රෝහණදීර, 1998). ඒ අනුව පනාකඩුව තඹ සන්නසෙහි රාජ්‍ය නාමය හැදින්වීම සඳහා උක්ත පරිදි සිරිසඟබෝ විජයබාහු යන භාවිත කර ඇති අතර මෙම උපාධි නාමය නිශ්ශංකමල්ල රජු ඇතුළු රජවරුන් බොහෝ දෙනෙක් භාවිත කර ඇති බවටත් ඔවුන්ගේ අභිලේඛන මඟින් සාක්‍ෂ්‍යය හෙළි වෙයි. මෙම යුගයට අයත් අර්ධ සහ දොරටිඹව සන්නස් තුළ ද නිශ්ශංකමල්ල රජු භාවිත කළ විරුදාවලි පිළිබඳව සඳහන් වෙයි. “අණ සක්විති නිශ්ශංකමල්ල නිෂ්කලංක කලිඟ පරාක්‍රමබාහු චක්‍රවර්තී, වීරරාජ නිශ්ශංකමල්ල” (Ranawella, 2007) යන පරිදි මෙම සන්නස්වලට අනුව අණ සක්විති, නිශ්ශංකමල්ල, කලිඟ, පරාක්‍රමබාහු, චක්‍රවර්තී, වීරරාජ, යන විරුදාවලියෙන් යොදාගත් බව පැහැදිලි වෙයි.

අණසක්විති යන ගෞරව නාමය පිළිබඳව විමසීමේ දී පොළොන්නරු යුගයේ මුල් අවධියේ එවැනි නාමයක් පිළිබඳව සඳහන් නොවන බව මහා විජයබාහු රජුගේ අඹගමුව සෙල් ලිපිය, පනාකඩුව තඹ සන්නස වැනි ලිපි තුළින් ද ප්‍රත්‍යක්‍ෂ වෙයි (Wickramasinghe, Vol. II, 1928). නමුත් විජයබාහු රජුගේ මරණයෙන් අනතුරුව පිහිටුවුවා යැයි සිතිය හැකි පොළොන්නරුවෙහි චේලයික්කාර දුවඩ ලිපියෙහි පමණක් ‘චක්‍රවර්තීකල් ශ්‍රී විජයබාහු දෙවර්’ (Wickramasinghe, Vol. II, 1928) ලෙස සඳහන් වන අතර එය බුදුමුත්තාව දෙමළ ලිපියේ (Wickramasinghe, Vol. III, 1933) ද සඳහන් වෙයි. ඒ අනුව පැහැදිලි වන්නේ I විජයබාහු රජුගෙන් පසු කාලයෙහි මෙම උපාධි නාමය රාජ්‍ය පාලකයන් භාවිත කළ බවත්, මෙය දකුණු ඉන්දීය වෝළ රජවරුන්ගෙන් ලැබුණු බවත් ය. පසුව II ගජබාහු ‘අණ සක්විති’ (J. C. B. R. A. S. XXVI, 1925) යන විරුදය බැවහර කොට ඇති අතර මහා පරාක්‍රමබාහු රජුගේ ගල් විහාර ලිපියේ තමා ‘ආඥා චක්‍රවර්තී’ (Wickramasinghe, Vol. II, 1928) යනුවෙන් හඳුන්වා තිබේ. මෙහි ‘ආඥා’ හෝ ‘අණ’ යන ‘අධික පදය’ කිසි විශේෂ අර්ථයක් සඳහා යෙදී ඇත්තේදැයි පැහැදිලි නැත. (රෝහණදීර, 1998) මීට අමතරව පොළොන්නරු යුගයෙහි සන්නසක් වන බමුණාගල තඹ සන්නසෙහි ද ‘අණ සක්විති වෝඩ ගඟ චක්‍රවර්තී ස්වාමීන් වහන්සේ’ යන්න සඳහන් වීමෙන් පැහැදිලි වන්නේ වෝඩ ගඟ රජු ද මෙම

උපාධි නාමය භාවිත කර ඇති බවයි. 'නිශ්ශංකමල්ල' යන විරුද නාමය පිළිබඳ විමසා බැලීමේ දී මෙම විරුද නාමය අල්ලයි තඹ සන්නස සහ දොරටියාව සන්නසෙහි අන්තර්ගත වන අතර මෙම රජුගේ සංඥා නාමයක් ලෙස යොදා ගත්තකි. මෙය පිළිබඳව තවදුරටත් විමසීමේ දී එය රජුගේ සංඥා නාමය බවට සැකයක් නොමැත. නිශ්ශංකමල්ල රජු 'කලිඟ' අන්වර්ත නාමය බොහෝ සෙයින් භාවිත කර ඇති බව සන්නස්වලින් මෙන් ම සෙල්ලිපිවලින් ද විද්‍යමාන වෙයි. ඒ අනුව කාලිංග යන්න ඔහුගේ ජන්ම භූමියේ නාමය ලෙස භාවිත කර ඇත. එහි පරාක්‍රමබාහු 'ලංකේශ්වර වක්‍රවර්ති' යන උපාධි නාමය ම සමඟ ද භාවිත කර ඇති බවක් හඳුනාගත හැකි ය. මෙම උපාධි නාමය 'කාලිංග ලංකේෂ' යනුවෙන් සිය කාසිවල යොදා ඇති අතර 'කලිඟ ලකිඳු' යි ගල්පොත ලිපිය සහ පොළොන්නරුව වාන් ඇළ ලිපියේ යොදා ඇත. මීට අමතරව නිශ්ශංකමල්ල රජු භාවිත කළ තව ද උපාධි නාමයක් වන්නේ 'පරාක්‍රමබාහු' යන උපාධි නාමයයි. මේ ආදී ලෙස පොළොන්නරු යුගයෙහි රජවරුන් භාවිත කළ දේශපාලන ප්‍රයෝගයක් වන අන්වර්ථ නාම භාවිතය පිළිබඳව විවරණය කළ හැකි ය.

ඒ අනුව පොළොන්නරු යුගයෙහි රාජාණ්ඩු පාලන ක්‍රමයක් තිබූ හෙයින් ව්‍යවස්ථාදායක, විධායක, අධිකරණ සියලු ම බලතල හිමි වූයේ රාජ්‍ය පාලකයා වූ රජු වෙත ය. රාජ්‍ය පාලකයාට ඒකාධිපති බලයක් හිමි වූ අතර ඔහුගේ සහාය සඳහාත්, පාලන තන්ත්‍රය මෙහෙයවීම සඳහාත්, රාජ සභාව ලෙස උපදේශන මණ්ඩලයක් සිටි බව පනාකඩුව, අල්ලයි, දොරටියාව, බමුණාගල යන සන්නස්වලින් මෙන් ම වෙනත් අභිලේඛන, සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයවලින් ද පැහැදිලි වෙයි.

එහි දී සිත්තරුබිම් බුදුල්නාවන්ට පමුණු ප්‍රදානය කිරීමේ දී 'ඇපා මායා යුවරජ ඇ රජගණා' (E. Z, 1963) ඉදිරියේ එම ප්‍රදානය සිදු කළ බව පනාකඩුව තඹ සන්නසෙහි අන්තර්ගත වෙයි. මෙහි 'රජ ගණා' යනු රාජකීය සමූහයා යන තේරුම නොව 'රජුගේ සභාව' යන අර්ථය බව පරණවිතාන අදහස් කරයි. මෙම ඇමති ගණා පිළිබඳව සඳහන් කර ඇති ලේඛන ලෙස දැනට හමු වී ඇත්තේ අල්ලයි සන්නස, දොරටියාව සන්නස යන සන්නස් ය. මේවායෙන් 'ඇමති' ගණ හෙවත් රාජ්‍ය සභාවට ඇතුළත් වූ ප්‍රධාන නිලධාරීන්

පිළිබඳ තොරතුරු හෙළිවෙයි. මෙම සන්නස්වල ඇමති ගණාට ඇතුළත් වූ පිරිස ලෙස අගබිසෝව, දෙවන බිසව, යුවරජ, සෙනවිරත්, අධිකාරිවරුන් තිදෙනෙක්, සහ සභාපති නා, දහම්බඩහැලි නා ආදීන් බව පහත නිදසුනෙන් අවබෝධ වෙයි.

අග්‍රමහේමිකාව වූ සුභද්‍ර මහදේවී වහන්සේ සහ කල්‍යාණ මහා දේවීන් වහන්සේ සහ යුවරජ වි සිටි රාජකීය උරුමකරුවෙකු හෙවත් එතුමියගේ කුසින් බිහි කළා වූ විරබාහු මහා පාණන් වහන්සේ හා ලක් විජයසිඟු සෙනවි තාවුරුනාවන් හා ලංකා අධිකාර ලොලු පැලෑකුළු කිකල්නාවන් හා අධිකාර තොටදනවු සුව නාවන් හා අධිකාර තොටදනවු සාතානාවන් හා සභාපතිනායක දහම්බඩහැලි ගජබාහුනාවන් ඇතුළු වූ ඇමැතිගණ පිරිවරා. (Fernando, 1978).

ඒ අනුව පනාකඩුව සන්නසේ සඳහන් වන ‘රජ ගණා’ යන පදය අල්ලයි, දෙරටියාව යන සන්නස්හි සඳහන් වන ‘ඇමති ගණා’ යන පදය රජුගේ රාජ සභාව යන අදහස ලබා දෙන වචනාර්ථයන් බව පෙන්වා දිය යුතු ය. මෙම රාජ සභාව තිබුණු ස්ථානය පිළිබඳව නිශ්චිතව තොරතුරු අනාවරණය නොවන අතර සියලු ම පමුණු ප්‍රදානයන් සිදු කරනුයේ තුන්දා ගෙදොරැ අභිෂේක මණ්ඩලය (Fernando, 1978) ඉදිරිපිට ය. එහෙත් මේ පුරාවිද්‍යාත්මකව නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ මන්ත්‍රණ සභා ගොඩනැගිල්ලේ නටඹුන් හඳුනා ගැනමෙන් (Wickramasinghe, 1912) තුන්දා ගෙදොරැ අභිෂේක මණ්ඩලය ද රාජ්‍ය සභාව අසල තිබුණු බව අනුමාන කළ හැකි ය.

රාජ සභාවෙහි බලය ඇපා, මාපා, යුවරජ ලෙස ප්‍රධාන වශයෙන් බලය බෙදී ගොස් ඇත. මෙහි ඇපා තනතුර ලබා දෙන්නේ රාජකීය පුත්‍රයාට ය. රජුට පුත්‍රයෙකු නැති වූ විට රජුගේ සොහොයුරා, බෑනා, මස්සිනා පිළිවෙලින් එම තනතුර දරයි (විමලකිත්ති හිමි, 2001). මාපා තනතුර පිළිබඳව විමසීමේ දී රජකෙනෙකුට පුතුන් කිහිපදෙනෙකු ඇති විට එහි වැඩිමහලා මාපා ලෙස හඳුන්වා ඇත. මෙකල යුවරජ යන තනතුර ප්‍රධාන තනතුරක් වන්නේ රජයේ මිලඟ උරුමක්කරු යුව රජ වන හෙයින් ය. ඒ අනුව රජුගේ පුත්‍රයාට ඇපා තනතුරු ලැබූ

අතර රජුගේ මලයාට හිමි වූයේ යුව රජ පදවියයි (විමලකිත්ති හිමි, 2001). මෙහි දී රජුගෙන් අනතුරුව විධායක බලතල යුව රජු සතු වූ අතර රාජ්‍යයේ ප්‍රධානතම වගකීම් මොහු සතු වූ බව සන්නස් තුළින් පිළිබිඹු වෙයි.

ඒ අනුව නිශ්ශංකමල්ල රාජ්‍ය සමයෙහි යුවරජු ලෙස විරඛානු නම් තැනැත්තෙක් සිටි බව අල්ලයි සහ දොරටියාව සන්නස්වලින් පිළිබිඹු වන අතර බමුණාගල සන්නස තුළින් වෝඩගංග රජුගේ කාලයේ අන්තො මහපාණන් වහන්සේ' යුවරජ වූ බව පැහැදිලි ය. මූලාශ්‍රය තුළ පොළොන්නරු යුගයෙහි රාජ්‍ය මණ්ඩලය පිළිබඳ පැහැදිලිව සඳහන් නොවීම හේතුවෙන් ඒ පිළිබඳව පැහැදිලි විවරණයක් සිදු කිරීම අසීරු ය. එහෙත් පොළොන්නරුව සන්නස්වලින් මෙකී අමාත්‍ය මණ්ඩලය පිළිබඳ වැදගත් තොරතුරු රැසක් විවරණය වෙයි.

ඒ අනුව සෙනවිරදුන් රාජකීයයන් අනතුරුව සිටි උසස් නිලධරයා බව දොරටියාව සන්නසින් ද, (Ranawella, 2007) මන්ත්‍රණ සභා පැමිණිලිවලින් ද, පැහැදිලි වන අතර මෙම සෙනවිරදුන් අගමැති ලෙස හඳුන්වාදීම තුළින් ද අතිඋසස් බලයක් ඔවුන් සතු වූ බව සසඳාවන අනුව පැහැදිලි ය. එමෙන් ම නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ රාජ සභාව පිළිබඳව අල්ලයි සන්නස, දොරටියාව සන්නස සහ බමුණාගල සන්නස ආදී සන්නස්වලින් පිළිබිඹු වන්නා වූ තොරතුරු මෙලෙසින් විවරණය කළ හැකි ය.

ලක්-විජයසිඟු සෙනවි තාවුරුනාවන් හා ලංකා අධිකාර ලොලු පැලෑකුළු කිතල්නාවන් හා අධිකාර තොටදනවු සාතානාවන් හා අධිකාර තොටදනවු සුව නාවන් හා සභාපතිනායක දහම්බඩහැලි ගජබාහුනාවන් ඇතුළු වූ ඇමැතිගණා පිරිවරා (Ranawella, 2007).

ඒ අනුව ලක්විජය සිඟු සෙනවි තාවුරු නාවන්, ලංකා අධිකාර ලොලු පැලෑකුළු කිතල් නාවන්, අධිකාර තොටදනවි සතා නාවන්, අධිකාර තොට දනවි සුවනාවන්, සභාපති නායක දහම් බඩහැලි ගජබාහු නාවන් යන අය අමාත්‍ය මණ්ඩලයෙහි නියෝජනය කළ පිරිස විය. මීට අමතරව අප්‍රකට සන්නසක් වූ බමුණාගල තඹ සන්නස තුළින් 'කළු අබෝනා' නම් තනතුරක් පිළිබඳව ද තොරතුරු හෙළි වෙයි.

මෙහි සඳහන් වන 'ලක් විජය සිඟු' යන්න ගෞරවනාමයක් බව පෙන්වා දිය හැකි ය. නිශ්ශංක මල්ල රජුගේ මරණයෙන් අනතුරුව රජ වූ ඔහුගේ පුත් වීරබාහුගේ මරණය සම්බන්ධව වගකිවයුත්තා 'තාවුරු සෙනෙවිරද' නැමැත්තෙකු බව පූජාවලිය සඳහන් කරයි (පූජාවලිය, 1997). ඒ අනුව මෙකී අමාත්‍යවරයා නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ සෙනෙවිරදුන් බව පිළිගැනීමේ හැකියාවක් පවතී. තවද තනතුරු ප්‍රදානයක් ලෙස 'ලක් විජය සිඟු' පෙන්වා දිය හැකි ය. මෙය අගමැති සෙනෙවිරත් යන තනතුරුද්වයට ම නියමිතව පටබැඳි නමක් බව මැන්දිස් රෝහණදීර සඳහන් කර ඇත (රෝහණදීර, 1998). මෙම තනතුර නිශ්ශංකමල්ල රාජ්‍ය කාලයේ දී අල්ලයි සහ දොරටියාව සන්නස් තුළ ලක්විජය සිඟු සෙනවිතාවුරු නාවන් ලෙස ද, වෝඩ ගංග රජුගේ කාලයේ මෙම අමාත්‍යවරයා ලක් විජය සිඟු සෙනෙවි රකල් නාවන් ලෙස ද දක්වයි (රෝහණදීර, 2011).

පොළොන්නරු යුගයේ සන්නස්වල දැක්වෙන අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ නිලයන්ට අයත් සංඥා නාම ලෙස කලා නාවන්, රකල් නාවන්, සභාපති නා, දහම්බඩහැලි නා, අබෝ නා ආදී වශයෙන් දැකිය හැකි ය. නිශ්ශංකමල්ල අමාත්‍ය නොමැති දක්නට නොමැති වෝඩ ගංග රජුගේ අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ ඇති අමාත්‍යවරයෙකු ලෙස 'කළු අබෝ නාවන්' මෙහි දී වැදගත් ය.

තත් යුගයේ සන්නස්වලින් විද්‍යමාන වන්නා වූ 'ලංකාධිකාර සහ අධිකාර' තනතුරු පිළිබඳ විමසා බැලීමේ දී පැහැදිලි වූ එක් කරුණක් වන්නේ අධිකාර තනතුරට වඩා ලංකාධිකාර තනතුර උසස් වූ බවයි. අල්ලයි සන්නස් ප්‍රකාශයට පත් කරන විට ලක්විජය සිඟු සෙනෙවි තවුරු නා ළඟට සඳහන් කරන්නේ ලංකාධිකාර ලොලු පාලැකුළු කිතල් නායක ය. දොරටියාව සන්නසෙහි ද එලෙස ය. (Ranawella, 2007) එහෙත් ඔහු එහි හඳුන්වන්නේ අධිකාර ලෙස ය. දොරටියාව පමුණුව දෙන්නේ ද මේ කිතල් නාවන්ට ය. එයට හේතුව වන්නේ ඔහු විජය මහා-පාය කරවූ දස්කමට ය. රජු රාජ ධුර විචාරා කළමනා ව්‍යවස්ථා වදාරන තැන පමුණු ප්‍රදානය ප්‍රකාශ කරන අවස්ථාවේ ඔහු හැඳින්වෙන්නේ 'ලෝලු පැලැ කුළු කිතල් නා' යනුවෙන් ය (Ranawella, 2007). එමගින් පැහැදිලි වන්නේ ලංකාධිකාර තත්ත්වය අධිකාරී තත්ත්වයට වඩා උසස් බවයි.

පොළොන්නරු සන්නස්වල දැක්වෙන මෙකී අමාත්‍ය මණ්ඩලය පවුල් දෙක තුනකට සීමා වූ බව පැහැදිලි ය. මින් එක් පවුලක් නම් ලෝලු පැලෑ කුළු පවුලයි. දොරටියාව සන්නසෙහි සඳහන් පමුණු ලබා දෙන්නේ ද මෙම පවුලේ කෙනෙකුට ය. නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ සහෝදරයා වූ සහසමල්ල මෙරටට ගෙන්වන්නට පත්‍ර යවන්නේ ද ලොලු පැලෑකුළු පවුලේ දෙදෙනෙකි. නිශ්ශංකමල්ල රජුගෙන් පසු පැවති අර්බුද සමයේ ලංකා දේශපාලන කටයුතු මුළුමනින් ම මෙහෙය වූ ‘අබෝ නා’ නම් තැනැත්තාට ද මෙකී පවුලට අයිතිය (රෝහණදීර, 1998). මීට සම්බන්ධ අනෙක් පවුල වන්නේ තොටදනවු පවුලයි. දොරටියාව උත්සවයේ දී තොට දනවු පවුලේ අය ද එයට සම්බන්ධ වූ බව දොරටියාව සන්නසෙන් පැහැදිලි වෙයි (රෝහණදීර, 2011).

මීට අමතරව පොළොන්නරු යුගයේ දී සිදු කළ අධිකරණ කටයුතු පිළිබඳව විමසා බැලීමේ දී ව්‍යවස්ථාදායක, විධායක, අධිකරණ යන ත්‍රිවිධ බලතල රජු වටා සංකේන්ද්‍රගත වී තිබුණු බව පනාකඩුව, අල්ලයි, දොරටියා, බමුණාගල සන්නස්වලින් හෙළිවෙයි. බදු නොගෙවූ අවස්ථාවන්හි ඒ සම්බන්ධව යුක්තිය පසිඳලීම සඳහා සිරගෙයි දැමීම, මරණීය දණ්ඩනය ලබා දීම, රටින් පිටුවහල් කිරීම, නිග්‍රහ කිරීම ආදිය පනාකඩුව සන්නසෙහි කැපී පෙනෙයි (අමරවංශ හිමි, 1969). එමෙන් ම පනාකඩුව තඹ සන්නසට අනුව අභයදානය ලබාදීම, තෙවරක් ඤාණ කිරීම වැනි දඬුවම් ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රම ද දැකගත හැකි ය. එමෙන් ම චෝඩ ගංග රජුගේ බමුණාගල තඹ සන්නසෙහි ‘සෙනග මරා කින් කිලිගුනා අල්වා බැඳ’ (රෝහණදීර, 2011) ආදී වශයෙන් විශේෂ දඬුවම් ක්‍රමයක් පිළිබඳව තොරතුරු විවරණය වෙයි.

පොළොන්නරු යුගය වනාහි විදේශීය ආක්‍රමණ රැසකට මුහුණ දීමට සිදු වූ යුගයකි. ප්‍රථම යුගය වූ අනුරාධපුර යුගයෙන් පොළොන්නරු යුගයට රාජධානිය මාරු කිරීමට සිදු වූයේ ද චෝල ආක්‍රමණයන්ගේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ය. එය පනාකඩුව තඹ සන්නසෙහි එන ‘දෙමෙළ බල මුළු අන්දුරු දුරු ලා, අප සොළී දෙමළන්ගෙ විබලයෙන්’ (අමරවංශ හිමි, 1969) යන පාඨයන් තුළින් අවබෝධ කරගත හැකි ය. මෙම ආක්‍රමණයෙහි භයංකාරත්වය කෙසේද යත්: කිත්ති කුමරු ඇතුළු සිය පවුලට සිදුවූයේ වනගත වී වන මුල්

එලාභාරවලින් ජීවිතය රැක ගැනීමට ය. සන්නසෙහි එන “පා තැබූ තැබූ තන්හි සොයමින් හැසිරෙන සතුරන් කෙරෙන් වලකා” (අමරවංශ හිමි, 1969) යන පාඨය තුළින් ද ඒ තවදුරටත් ප්‍රත්‍යක්ෂ වෙයි. පොළොන්නරු යුගයෙහි අගභාගයට අයත් සන්නසක් වන බමුණාගල සන්නසෙන් ද සොළී ආක්‍රමණයක් පිළිබඳව තොරතුරු හෙළිවෙයි (රෝහණදීර, 2011).

වෝඩ ගංග රජු පිළිබඳව ඓතිහාසික කරුණු මදභාවය හේතුවෙන් මෙම කාලයෙහි සමාජ කරුණු අවබෝධ කර ගැනීමෙහි ලා බමුණාගල සන්නස සුවිශේෂ මූලාශ්‍රයකි. ඒ අනුව වෝඩ ගංග රාජ්‍ය කාලයේ සිදු වූ මෙම ආක්‍රමණය පිළිබඳ මෙතෙක් කිසිදු මූලාශ්‍රයක සඳහන්ව නැත. මෙම ඓතිහාසික සිද්ධාන්තය “සොළී රටැ සිටැ සිවුරගැ සෙනඟ පිරිවරා මාවුටු තොට සිල්ලමට පාරු පිටින් බැසැ මාවුටු තොටය පැහැරැ සොළී මහ සෙනඟ ගෙන” (රෝහණදීර, 2011) යන්න බමුණාගල තඹ සන්නසේ සඳහන් වෙයි. ඒ අනුව මෙකල යුධ රජ ව සිටි ‘අත්තා මහා පාණන්’ මෙම දෙමළ ආක්‍රමණය පස් දවස පාත් වන්නට දෙපැයක් තිබිය දී මර්දනය කළ බවක් තවදුරටත් එම සන්නසෙහි අන්තර්ගත වෙයි. මේ ආදී ලෙස පොළොන්නරුව සන්නසේ තුළ විදේශීය ආක්‍රමණ දෙකක් පිළිබඳව තොරතුරු සඳහන් වෙයි.

පොළොන්නරු යුගයේ සන්නස්වලින් විද්‍යමානවන ආර්ථික තොරතුරු පිළිබඳ විමසා බැලීමේ දී බමුණාගල සන්නස ප්‍රධාන වෙයි. එයට අනුව වෙනත් මූලාශ්‍රයක සඳහන් නොවන මුදල් ඒකකයක් පිළිබඳව තොරතුරු විවරණය වෙයි. පොළොන්නරු යුගයේ අර්ථ ක්‍රමය ප්‍රධාන වශයෙන් ම නිර්මාණය වූයේ බඳු ප්‍රතිපත්ති ක්‍රමවේදය ප්‍රමුඛ කර ගනිමින් ය. ඒ අනුව බමුණාගල තඹ සන්නසෙහි, “රන්මැළි රන් පොළියක් නොගන්නා ඉසා” (රෝහණදීර, 2011) යන්න අනුව ‘රන්මැළි’ ලෙස මුදල් හෝ බඳු හැඳින්වීම සඳහා යොදා ගත් නාමයක් ද යන්න පැහැදිලි නොවන අතර එවැනි ඒකකයක් පිළිබඳව පොළොන්නරුවෙහි කිසිදු අභිලේඛනයකින් හමු නොවේ. ඒ අනුව ‘රන් මැළි’ යනු රත්තරන්වලින් නිර්මාණය කරන ලද මුදල් ඒකකයක් විය හැකි බවත්, ‘රන් පොළියක්’ ලෙස හඳුන්වා ඇත්තේ එළහරක් මිහරක් සම්බන්ධයෙන් අය කළ පොළිය බවත් නිගමනය කළ හැකි ය.

මෙය පොළොන්නරු යුගයෙහි ආර්ථික සාධකයක විවරණය කිරීමට උපකාරී වන්නා වූ නව්‍ය තොරතුරකි.

බමුණාගල සන්නසෙහි “පො(දෙ)ල් පුවක් උක් රැබ් අරබි...” ආදී වශයෙන් සඳහන් වන පරිදි පොළොන්නරු යුගයේ ගොඩ ගොවිතැන ද මහා පරිමාණයෙන් මඩ ගොවිතැන ද සිදු කළ බව පොළොන්නරු යුගයේ සන්නස් තුළින් පිළිබිඹු වෙයි. මීට අමතරව පොළොන්නරු යුගයෙහි මඩ ගොවිතැනෙහි ප්‍රධානතම ධාන්‍ය වර්ගය වී ඇත්තේ ‘ශාලි ධාන්‍ය’ හෙවත් ‘බිත්තර වී’ වන අතර එය නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ අල්ලයි තඹ සන්නස, දොරටියාව සන්නස, වෝඩගංග රජුගේ බමුණාගල තඹ සන්නස මගින් ද එය ප්‍රකට වෙයි. එයට උදාහරණ පහත දැක්වේ.

මුල් බිජුවට යාලක් පමුණු කොටු දෙන්නෙ යි (Ranawella, 2007).

පමුණු කොට බිජුවට තුන් යාලක් (Ranawella, 2007).

බිජුවට තුන් යාලක් ඇතුළු වැ (රෝහණදීර, 2011).

එමෙන් ම අර්ථ ක්‍රමය වර්ධනය කිරීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වන්නා වූ සුබසාධන සේවාවන්හි එක් අංගයක් වන ගමනාගමන පහසුකම් පිළිබඳව තොරතුරු සන්නසෙහි සංගෘහීත ය. ඒ අනුව බමුණාගල තඹ සන්නසෙහි, “මාවුටුතොට සිල්ලමට පාරු පිටින් බැසැ මාවුටුතොටය පැහැරැ” (රෝහණදීර, 2011) යනාදී වශයෙන් දැක්වෙන අතර එතුළින් පැහැරැලි වන්නේ නාවික ගමනාගමන පහසුකම් මෙකල සමාජයෙහි තිබුණු බවත්, ඒවා දීප ව්‍යාප්ත මට්ටමෙන් පැවති බවත් ය.

මීට අමතරව පොළොන්නරු යුගයෙහි සන්නස් තුළින් ඉතාම අප්‍රකට වූත් සුවිශේෂවූත් බෞද්ධ ආගමික සාධකයක් පිළිබඳව තතු හෙළි වෙයි. එය වූ කලී තුන් ධාතු මන්දිරයයි. ‘තුන් දා ගෙදෙරැ’ වනාහි රාජ්‍ය නායකයාගේ බෞද්ධත්වය පිළිබිඹු කරන්නා වූ ප්‍රතිමූර්තියයි. ඒ පිළිබඳව ප්‍රත්‍යක්ෂ වන්නේ අභිෂේක මංගලය ඇතුළු රාජ සභාවේ සියලු ම විධිවිධානයන් සිදු කරනු ලබන්නේ මෙම තුන් දා ගෙදෙරැ අභිෂේක මණ්ඩපය ඉදිරියේ විම නිසා ය. ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයානුගත විමසා බැලීමේ දී තුන් ධාතු මන්දිරය පිළිබඳ තොරතුරු ඉතාම අල්ප ය. පොළොන්නරු යුගයෙහි මෙතෙක් හමු වී ඇති සාධක

අනුව තුන් දා ගෙදර යන වචනය සඳහන් වන්නේ නිශ්ශංකමල්ල රජුගේ අල්ලයි සන්නසෙහි සහ දොරටියාව සන්නසෙහි පමණක් බව පී. ඊ. ඊ ප්‍රනාන්දු සඳහන් කරයි (Wickramasinghe, 1933). එනමුත් මෑත භාගයේ හමු වී ඇති අභිලේඛන සාධක අනුව එය වෝඩ ගංග රජුගේ බමුණාගල තඹ සන්නස තුළින් සහ පාතයාල සෙල්ලිපියෙහි අන්තර්ගත වන බව ද පෙන්වා දිය යුතු ය.

තුන් දා ගෙදර අභිෂේක මණ්ඩපයට වැඩැ, තුන් දා ගෙදර මඟුල් ගෙට පිවිසැ (රෝහණදීර, 2011).

තුන් දා ගෙදර යනු තුන් වර්ගයක සර්වඥ ධාතුන් නිධන් කොට ඇති ගෘහය ලෙස ද ප්‍රනාන්දු අරුත් සපයයි (Fernando, 1978). එයට හේතු වශයෙන් ප්‍රනාන්දු පෙන්වා දෙන්නේ නව්‍ය නායකයෙකු අභිෂේක මංගලය සිදු කිරීමේ දී දළදා පාත්‍ර ධාතුන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් පැවැත්වීම එකල චාරිත්‍රයක් වශයෙන් දක්නට ලැබුණු බවයි. එය පරාක්‍රමබාහු රජු රුහුණේ පැවති දළදා පාත්‍ර ධාතුන් උත්සවයෙන් පොළොන්නරුවට වැඩමවා අභිෂේක උත්සවයක් සිදු කිරීමෙන් (Wickramasinghe, 1933) පැහැදිලි වෙයි. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කේශ ධාතුන් පිළිබඳව එහි සඳහන් වන හෙයින් අභිෂේක මණ්ඩපයෙහි දළදා පාත්‍ර ධාතුන් සමඟ කේශ ධාතු ද තැන්පත් කර තිබුණි ද? එහෙයින් තුන් දා ගෙදොර යන්න ව්‍යවහාර වුණි ද? යන්න පැනයක් ඇති බවත්, එය නිශ්චිතව ප්‍රකාශ කිරීමට තොරතුරු විරල බවත් තව දුරටත් පෙන්වා දෙයි. තවද මෙම යුගයෙහි සර්වඥ ධාතුත්‍රයක් පිළිබඳ සංකල්පයක් පැවති බවට I විජයබාහු රජුගේ පනාකඩුව තඹ සන්නසෙහි දැක්වෙන ධාතුත්‍රයේ අධිපතියා අරුත දෙන ‘තුන් දා දෙටු’ යන්න තුළින් පැහැදිලි වෙයි.

එමෙන් ම බමුණාගල තඹ සන්නසෙහි දැක්වෙන පරිදි ‘තුන් දා ගෙදර මඟුල් ගෙය’ ද මෙම අභිෂේක මණ්ඩපයම බව නිශ්චිත ය. එබැවින් සර්වඥධාතුන් සමීපයෙහි ම අභිෂේක මණ්ඩපය තිබූ බව ද, රාජ්‍ය නායකයා බෞද්ධයකු වූ හෙයින් රටෙහි සමස්ත ජනයා බෞද්ධ ආගම සඳහා ප්‍රමුඛත්වයක් ලබා දී ඇති බව ද, සිතිය හැකි ය. ඒ අනුව නිශ්ශංකමල්ල රජතුමා කාලිංග වංශික රජ කෙනෙකු වුව ද බෞද්ධ ආගම ප්‍රමුඛ කර ගනිමින් එයට ගරු කරමින් සිය පාලන කටයුතු ගෙන ගොස් ඇති අතර එමගින් ‘ලාංකේය පාලකයා බෞද්ධයකු විය යුතු ය’ යන පූර්ව චාරිත්‍රයට ගරු කළ බවක් ද පැහැදිලි වෙයි.

නිගමනය

සන්නස් වනාහි රාජ්‍ය මුද්‍රාව සහිතව සිදු කරන්නා වූ ලේඛනයකි. මෙම ලේඛනය බොහෝ සෙයින් බලාත්මක කර ඇත්තේ ආයතනයකට විහාරස්ථානයකට හෝ පෞද්ගලික වශයෙන් සිදුකරන ඉඩකඩම්, වෙනත් භෞතික වස්තු හා තනතුරු ප්‍රදානයන් ආදියට පමණි. අනුරාධපුර යුගයේ ලියැවුණු සන්නස් දැකගත හැකි වුවත් ආකෘතිකමය ලක්ෂණයන්ගෙන් හෙබි සන්නස් මුල් රට හමුවන්නේ පොළොන්නරු යුගයේ දී ය. එබැවින් සන්නස් සාහිත්‍යයේ ආරම්භක යුගය වන්නේ පොළොන්නරු යුගයයි.

දැනට හමු වී ඇති සාක්ෂ්‍යය අනුව පොළොන්නරු යුගයට අයත් සන්නස් හතරක් දැක ගත හැකි අතර මෑත යුගයේ හමු වූ බමුණාගල සන්නසෙන් ඓතිහාසික මූලාශ්‍රගත ග්‍රන්ථයන්ගෙන් ද හෙළි නොවන ඉතා අප්‍රකට තොරතුරු රැසක් හෙළිවීම සුවිශේෂ ය. එමෙන් ම මෙකී සන්නස්වලින් තත්කාලීන සමාජය තොරතුරු, එකල රජුගේ බලය සහ රාජ්‍ය සභාවෙහි ව්‍යුහය, විවිධ බදු ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රම සහ ආර්ථික සාධක, ඉතා අප්‍රකට ආගමික තොරතුරක් වන තුන්දා ගෙදර අභිෂේක මණ්ඩපය පිළිබඳව ද තොරතුරු විද්‍යමාන ය.

උක්ත තොරතුරු අනුව විමසන කල පොළොන්නරු යුගයේ පනාකඩුව, අල්ලයි, දොරටියා, බමුණාගල යන සන්නස් විමර්ශනයෙන් තත් යුගයෙහි ඉතාමත් අප්‍රකට තොරතුරු රැසක් අනාවරණය වන බව නිගමනය කළ හැකි ය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

අමරවංශ හිමි, කොත්මලේ. (1969). *ලක්දිව සෙල්ලිපි*. කොළඹ 10: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

ආචාර්ය හරිශ්චන්ද්‍ර, විජයතුංග. (2017). *ගුණසේන මහා සිංහල ශබ්දකෝෂය*. කොළඹ 11: ගුණසේන සහ සහෝදරයෝ.

කුමාරස්වාමි, ආනන්ද. (1962). *මධ්‍ය කාලීන සිංහල කලා*. සංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුව.

ඤාණවිමල හිමි, කිරිඇල්ලේ. (සංස්). (1997). *පූජාවලිය*. කොළඹ: ගුණසේන සහ සමාගම.

- කොඩිරිත්තන් එස්. ඩබ්ලිව්. (1980). *ලංකාවේ පුරාතන ඉඩම් භුක්තිය හා ආදායම*. අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව.
- වැන්සිට් හිමි. (2007). *ලක්දිව අභිෂේක මංගල්‍යය*. වැල්ලම්පිටිය: වතුර මුද්‍රණාලය.
- නන්ද හිමි මාමඩලේ. සුජාත හිමි තලුන්නේ. සමාධි හිමි බණ්ඩාරදූවේ. ශ්‍රී බුද්ධ වර්ෂ (2562) ව්‍යවහාරික වර්ෂ (2018). *භාෂා අධ්‍යයන ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය* (සංස්). හෝමාගම: ලංකා බෞද්ධ හා පාලි විශ්වවිද්‍යාලය.
- තිස්ස කුමාර, ආනන්ද. (2006). *සිංහල සන්නස් හා තුඩපත්*. කොළඹ 10: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- රෝහණධර බද්දේගම. (2011). *හිං ගගේ කිඹුල් මන්නය සමග සුවිශේෂ ඓතිහාසික ලේඛන හතක්*. {PGIAR} ප්‍රකාශනයකි.
- රෝහණදීර, මැන්දිස්. (1998). *නිශ්ශංකමල්ල පොළොන්නරු යුගය*. මහරගම: තරංජි ප්‍රිත්ටර්ස්.
- ලියනගමගේ, අමරදාස. (1989). *මධ්‍යකාලීන ලංකා ඉතිහාසය*. කොළඹ: අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව.
- සුමංගල නායක මාහිමි සහ බටුවන්තුඩාවේ දේවරාජික පඬිතුමා. (සංස්). (2006). *මහාවංශය*. ප්‍රථම භාගය. කොළඹ 10: ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- Dewaraja L. S. (1972). *The Kandyan Kingam*. (Lake house Investments Ltd.) "Kandyan Land Grants as Sources of Eighteenth Century History" historical Essays.
- De. Z. Wickramasinghe. (1933). *Epigraphia Zeylanica*. Vol III, Ed. D. M, London; Oxford University Prees
- De. Z. Wickramasinghe. (1912). *Epigraphia Zeylanica*. Vol I, Ed. D. M, London; Oxford University Prees.
- Fernando, P. E. E. (1978). *Sri Lanka Journal of the Humanities*. Vol IV.
- Journal of the Ceylon Branch of the Royal Asiatic Society*. (1925) Colombo; The Colombo Apothecaries Company, Ltd Printers, Vol XXIX, No 77, part I, II, III, IV.
- Ranawella, G. S. (2007). *Inscription of Ceylon*. Vol VI, Sri Lanka: Department of Archaeological.
- Wickramasinghe D. M. D. Z. (1978). *Epigraphia Zeylanica*. Vol II, Archaeological Survey of Ceylon.

ආගම සහ බුදුදහම

ගාමිණී විජයසිංහ

Abstract

Religion has been a central concept shaped by human beings since the earliest periods of history. It is well known that religion has played a major role in giving meaning to social existence. Yet, by today's standards, the historical evolution of religion is often overlooked. Against this background, it is evident how religion has become a form of spiritual heritage. This raises several questions: What is the nature and function of religion, and what is its utility in human progress? Religion provides a foundational framework for discussing such issues. However, to what extent is it reasonable to include Buddhism within the common category of religion? This proposition is examined as a central focus. Furthermore, an analysis of the historical background underlying the emergence of Buddhism as a religion is also presented.

Keywords: *Religion, concept, spiritual, Buddhism*

හැඳින්වීම

ආගම වනාහී මානව පරිණාමයේ ප්‍රාථමික අවධියේ සිට මිනිස් වර්ගයා වෙත දිශානතිය නියාමනය කිරීමෙහි ලා උපස්තම්භක වූ සුවිශේෂී ප්‍රස්තුතයකි. එය හුදෙක්ම සංකල්පනාත්මක හෝ කාල්පනික විෂය පථයක් දෘශ්‍යමානව පවතින නිසා නිශ්චිතවම අර්ථකථනය කිරීම අතිශයින් දුෂ්කර වී ඇත. කෙසේ වෙතත් ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ දැක්වෙන Religion යන වචනයේ සිංහල පරිවර්තනය සඳහා ආගම

යන වචනය යෙදෙන අයුරු දැකගත හැකිය. එය ලතින් භාෂාවේ දැක්වෙන දෙවියන් වහන්සේ හෝ දෙව්වරු කෙරෙහි ඇති බිය මෙන්ම අභිචාරවිධි වැනි අරුත් ගෙනදෙන Religio යන වචනයේ තත්වයකි. එවැනි ශාබ්දිකාර්ථයක් සහිත ආගමේ විෂයාර්ථය නිර්ණය කිරීමෙහි ලා බහුවිධ දෘෂ්ටිකෝණ ඇසුරින් නිරීක්ෂණය කරන ලදුව ආගමේ ස්වභාවය සම්බන්ධයෙන් නොයෙක් සංසිද්ධි ඇසුරින් තහවුරු කරගත් පොදු නිර්ණායක රැසක් දැකගත හැකිය. විශේෂයෙන් ලෝක ආගම් ව්‍යවහාරයෙහි ලා පොදුවේ සැලකීමේදී බුදුදහමද ආගමකි. ව්‍යවහාරික බුදුදහම තුළ එම පසුබිම තහවුරු කිරීමට අදාළ කරගත හැකි ආගමික සංකල්ප සමූහයක් නිරීක්ෂණය කිරීමේ හැකියාවද පවතී. එහෙත් මූලික බුදුදහම හා එහි ස්වභාවය විමර්ශනය කිරීමේදී ආගම වශයෙන් ව්‍යවහාර වන විෂයකෙ‍ෂ්ත්‍රයෙහි ලා සමපාත කළ හැකි කිසිදු ආකාරයේ විග්‍රහයක් සෘජුව හෝ වක්‍රව හඳුනාගත නොහැකිය. එබැවින් අනෙකුත් ආගම් සමඟ බුදුදහම එකම ආකෘතියකින් නම්කිරීමට යොමුවීම කෙතෙක් දුරට යෝග්‍ය වන්නේද යන ගැටලුව නිරායාසයෙන්ම ඉස්මතු විය හැකිය. එහෙයින් ආගම යන පොදු වපසරිය තුළ බුදුදහම කවරනම් ස්ථාවරයක්හි ලා බහාලිය හැකිවේදැයි න්‍යායාත්මක මෙන්ම ප්‍රායෝගික පසුබිම පිළිබඳ සමාජීය හා ඓතිහාසික නයින් කෙරෙන විමර්ශනාත්මක නිරීක්ෂණයක් මෙම පර්යේෂණය මගින් සිදුවේ.

පර්යේෂණ ගැටලුව

මෙම පර්යේෂණයෙහි ලා ආගම යන්නෙන් අදහස් වන විෂයකෙ‍ෂ්ත්‍රය කවරේද එම විෂය සන්ධාරය සමඟ ගැළපීමේදී බුදුදහම ආගමක් ලෙස නිර්වචනය කිරීමේ යෝග්‍යා'යෝග්‍යතාව කවරේදැයි විමර්ශනය කිරීම මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුවයි.

පර්යේෂණ අරමුණු

ආගම යන්නෙහි පොදු ව්‍යවහාරාර්ථය ප්‍රස්තුත විෂයකෙ‍ෂ්ත්‍රයට කේන්ද්‍රගතව විමර්ශනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයෙහි ලා විෂය කරගනු ලබන මූලික අරමුණයි. ඊට සාපේක්ෂකව බෞද්ධ චින්තාවේ ස්වභවය පිළිබඳ තුලනාත්මකව විශ්ලේෂණය කිරීමද අරමුණු කර

ගැනේ. එමෙන්ම බුදුදහම ආගමක් වශයෙන් ව්‍යවහාර කිරීමේ යෝග්‍යතාව තවත් අංශයකින් විභාග කිරීම හැරුණුවිට මුල් බුදුදහමේ පදනම ව්‍යවහාරික පසුබිම සමග සමීකරණයවීමෙහි ලා උපස්තම්භක වූ අයුරු පරීක්ෂා කිරීම මෙම පර්යේෂණයෙහි ලා අරමුණු වශයෙන් අදාළ කරගැනේ.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

බුදුදහමේ ස්වභාවය මෙන්ම එහි අන්‍යන්‍යතාව පිළිබඳ විවිධ දෘෂ්ටිකෝණ ඇසුරින් බොහෝ ප්‍රාමාණික විද්වතුන් විසින් කරන ලද පර්යේෂණ ගණනාවක් මෙම අධ්‍යයන ක්‍ෂේත්‍රයෙහි ලා හඳුනාගත හැකිය. ඒ අතර වර්ෂ 1959 දී ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති මහාචාර්ය වල්පොල රාහුල හිමියන් විසින් රචනා කරන ලද බුදුන් වදාළ ධර්මය නම් කෘතිය ඉතා වැදගත් වේ. බුදුදහමේ මූලික අන්‍යන්‍යතා ලක්ෂණ පිළිබඳ ප්‍රධාන වශයෙන්ද ආගම ප්‍රස්තුතය තුළ බුදුසමයේ භාවිතාව පිළිබඳ කෙටි විග්‍රහයක්ද එහි දැක්වේ. එමෙන්ම පාතේගම ඤාණාරාම හිමියන් රචනා කළ මුල් බුදුසමය හා විචරණ ගැටලු නම් කෘතියද මෙහි ලා වැදගත් වේ. බෞද්ධ චින්තාවේ ස්වභාව හා පසුබිම පිළිබඳ විමර්ශනය කිරීමෙහි ලා එහි උපයෝගීතාව විශේෂයෙන් සැලකිල්ලට ගත හැකිය. තවද මහාචාර්ය, එම්.එම්.ජේ. මාරසිංහ විසින් 1912 දී රචනා කළ බුදුදහම හා බුද්ධාගම නම් කෘතියද මෙම ක්‍ෂේත්‍රයෙහි ලා ප්‍රශස්ත කෘතියකි. මුල් බුදුදහමේ යථාර්ථවාදී පදනම මෙන්ම එහි ආගමික හා සංස්කෘතික මුහුණුවර පිළිබඳ කෙරෙන විමර්ශනයක් දැකගත හැකිය. සමස්තයක් ලෙස යථෝක්ත කෘති මගින් කතුවරුන්ගේ මූලික ප්‍රස්තුතය තහවුරු කිරීමෙහි ලා දැක්වෙන ප්‍රයත්නයන් දැකගතහැකි වුවත් ආගම යන්නෙන් අදහස් කෙරෙන විෂය පරාසය හා ඊට සමාන්තරව ආගමක් වශයෙන් බුදුදහම අර්ථකථනය කිරීමේ යෝග්‍යායෝගතාව පිළිබඳ පුළුල් විමර්ශනයක් මෙම පර්යේෂණයෙහි ලා අවධාරණය වන බව සඳහන් කළ යුතුය.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණයෙහි ලා මූලික වශයෙන් පුස්තකාල ග්‍රන්ථ අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය භාවිත කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. ඒ අනුව පාලි

සූත්‍ර සාහිත්‍යය ප්‍රධාන ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය ලෙස භාවිත කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එමෙන්ම මෙම විෂයකෂේත්‍රය පදනම් කරගෙන නොයෙක් ප්‍රාමාණික විද්වතුන් විසින් මුද්‍රණද්වාරයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද පර්යේෂණ ලිපි ග්‍රන්ථ හා වෙනත් ලේඛන ද්විතීයික මූලාශ්‍රය වශයෙන් භාවිත කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

සාකච්ඡාව

ආගම යන ව්‍යවහාරය හුදෙක්ම සංකීර්ණ ප්‍රස්තුතයකි. වාර්ගික ආගම්, රාජ්‍ය ආගම්, ජාතික ආගම්, ප්‍රාථමික ආගම් හා ලෝක ආගම් ආදී ප්‍රභේද ආගමේ භාවිතය තුළ දැකගත හැකිය. ඒ අතුරින් මෙම අධ්‍යයනය ලෝක ආගම් නියෝජනය වන පරිදි ප්‍රධාන ආගම් හතර (හින්දු, බෞද්ධ, කතෝලික, ඉස්ලාම් ප්‍රස්තුතය ඇසුරු කරගත් කෂේත්‍රය පදනම් කරගනිමින් ගොඩනැගේ. එබැවින් යථෝක්ත සන්දර්භය සැලකීමේදී දැනට සමාජගතව පවත්නා ආගම්වල ඇතැම් පොදු ලක්ෂණ පැවතියද ඒ ඒ ආගම්වලට ආවේණික අන්‍යෝන්‍ය බහුතරයක් දක්නට ලැබීම නිසා ආගම යනු කුමක්දැයි විභාග කිරීම වඩාත් සංකීර්ණ වී ඇති බව පෙනේ. විශේෂයෙන් සෑම ආගමකම පවතින ආවේණික ලක්ෂණ ඇතුළත් වන පරිදි සෑම ආගමකටම එකඟ විය හැකි පොදු නිර්වචනක් ඉදිරිපත් කිරීම අසීරු වී ඇති බව පෙනේ. කෙසේ වෙතත් ආගම වනාහි සමාජීය නිෂ්පාදනයක් වන නිසා සමාජ අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් යොමුවීම ආගමේ පොදු ලක්ෂණය වී ඇත. එමෙන්ම ආගමික ක්‍රියාවලියක විෂය පථය ප්‍රසාරණය වීමද සමාජ අපේක්ෂා ඇසුරින්ම සිදුවේ. කාලීන වශයෙන් විවිධ ස්වරූප ඇසුරින් පෙළඟවෙන සමාජ අර්බුද වෙනුවෙන් විසඳුම් සැපයීමට ආගමට සිදුවේ. එය ආගමේ පැවැත්ම යාවත් කාලීන කිරීමට තීරණාත්මව බලපෑම් ඇති කෙරේ.

යථෝක්ත පසුබිමට සාපේක්ෂකව ආගමට ආවේණික මූලික ලක්ෂණ කීපයක් හඳුනාගත හැකිය. ආගමේ ස්වභාවය විශ්ලේෂණය කිරීමේදී එම නිර්ණායක විශේෂයෙන් වැදගත් වේ. ඒ යටතේ පහත සඳහන් සාධක අදාළ කරගත හැකිය.

- හක්නීමය පදනම
- විමුක්ති කේන්ද්‍රීය බව
- පරලොව පිලිබඳ විග්‍රහය

- කර්මය පිළිබඳ විග්‍රහය
- සදාචාර විග්‍රහය
- සමාජ දර්ශනය

කීර්තිමත් මානව විද්‍යාඥයෙකු ලෙස ප්‍රකට එඩ්වඩ් බර්නෙට් ටයිලර්ගේ විග්‍රහය අනුව අතිමානුෂික හා අධිභූතයන් කෙරෙහි ඇති විශ්වාසය ආගම ලෙස සැලකේ.¹ මානුෂීය අනුභූතිය හා සාමාන්‍ය භෞතිකත්වයෙන් බැහැර වූ ස්වභාවය එයින් අර්ථවත් වේ. මීට සාපේක්‍ෂකව ලෝක ආගම්වල ආදිකතෘත්වහන්සේලා අතිමානුෂීය බලවේගයෝ වෙති. එම ශ්‍රේෂ්ඨ දෙවිවරුන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් සැලකුවද අධිභූත තත්ත්වයක් ගනී. මෙය වූ කලී විශ්වාස මාත්‍රයෙන්ම තහවුරු කරගත් සංකල්පයන් ලෙස සැලකිය හැකිය. දෙවියන් වහන්සේගේ අස්තීත්වය තහවුරු කිරීමෙහි ලා ඒ ඒ ආගම්වලට ආවේණික විග්‍රහයන් පැවතියද මෙහි ලා පොදු නිර්ණායකය පමණක් අවධාරණය වන බව සැලකිය යුතුය. කෙසේ වෙතත් ආගම්වල දැක්වෙන භක්තිමය පදනම හුදෙක්ම විශ්වාසයට සාපේක්‍ෂකව ජනිත වන අයුරු දැකගත හැකිය. ඒ පමණටම අභිචාර විධිත්ද දැකගත හැකිය. මෙම මූලිකාංගය දේවවාදී ආගම්වල පොදු ස්වභාවය ලෙස සැලකිය හැකිය. ආගම්වල පැවැත්ම පිණිස යථෝක්ත පසුබිම ඉවහල් වන බව පෙනේ. මීට සාපේක්‍ෂකව බුදුදහම මානව කේන්ද්‍රීය දහමකි. එහි ශාස්තෘවරයා වන තථාගතයන් වහන්සේ මිනිසෙකි.² උන්වහන්සේ ක්‍රි. පූ . 06 සියවස තුළ සැබැවින්ම භාරතීය සමාජයේ ජීවත් වූ බවට ඓතිහාසිකවද විද්‍යාත්මකවද තහවුරු කිරීමේ හැකියාව ඇත. තවද බුදුරදුන්ගේ ශ්‍රේෂ්ඨ මානුෂීය ස්වභාවය තහවුරු කෙරෙන මූලාශ්‍රයද සුලබව සපයාගත හැකිය.³ එමෙන්ම ධර්මයේ අයිතියක් බුදුරදුන්ටද නැත. බුදුවරු පහළ වුවත් නොවුණත් ධර්මය හෙවත් ලොව යථාර්ථය පවතී. එය බුදුරදුන් විසින් අවබෝධ කරගෙන ජනතාවගේ අවබෝධය සදහා දේශනා කරන ලදහ.⁴ ආගම්වල (දේවවාදී) මෙන් බුදුරදුන් නියෝජිතයෙකු නොවන

---

1. සිංහල විශ්වකෝෂය 2 කාණ්ඩය (1965) සංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුව, 409 පිටුව
 2. සරණංකර හිමි ගණේගොඩ (1973) බුදුහාමුදුරුවෝ, ඇම්.ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ, 131-136 පිටු
 3. එම, 1-14 පිටු
 4. උප්පාදාචා භික්ඛවේ තථාගතානං අනුප්පාදාචා... තං තථාගතෝ අභිසම්බුඤ්ඤති... ආචික්ඛති, දේසෙති. අංගුත්තර නිකාය 1, (2006), බුද්ධඡයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා සංස්කරණය. පුනර්මුද්‍රණය 514 පිටුව.

අතර තමන්වහන්සේ දැක දැන පසක් කරගත් ධර්මය අවබෝධය සඳහා අන්‍යයන්ට දේශනා කිරීම බුදුරදුන්ගේ කාර්යභාරය වශයෙන් සැලකේ. එමෙන්ම තථාගතයන් වහන්සේට අන්‍යයන් සසරින් එතෙර වීමට අදාළ අනුශාසනා කිරීම හැර එතෙර කරවීමේ හැකියාවක්ද නොමැති බව අවධාරණය වේ.⁵ තථාගතයන්වහන්සේ මග පෙන්වන අයෙකු පමණක් වන අතර එම මාර්ගයේ ගමන් කිරීම පුද්ගලයා සතු කාර්යභාරයකි මග්ගඤ්ඤා, මග්ගවිදු, මග්ගකෝවිදෝ වැනි යෙදුම් තථාගතවරු වෙසෙසීම පිණිස භාවිත වන්නේ එම පදනම නිසාය.⁶ බුද්ධ දේශනාව අනුව බුදුරදුන් සරණයාම වනාහි හුදු විශ්වාස මාත්‍රයෙන් ඇති කරගත් භක්තිය මත සිදුනොවන්නකි. පාරම්පරිකව හෝ ලියාපදිංචිය මගින් පමණක් බෞද්ධයෙකු විය නොහැකිය යන ස්ථාවරය එහි ලා අවධාරණය කළ හැකිය. ඒ අනුව එය හුදෙක්ම විචාරාත්මක හා බුද්ධිමය ක්‍රියාවලියක් ඇසුරින් සිදුවිය යුතු සංසිද්ධියක් වශයෙන් සැලකිය හැකිය . මෙම පසුබිම තහවුරු කිරීමෙහි ලා මජ්ඣිම නිකායේ විමංසක සූත්‍රාගත විග්‍රහය සෘජුවම අදාළ කරගත හැකිය. එම වාර්තාව අනුව අනුන්ගේ සිත් කියවීමේ ඥානයක් නොමැති විමර්ශකයා විසින් පළමුව බුදුරදුන් සම්මා සම්බුද්ධද නොවේද යන කරුණ පිළිබඳ විමර්ශනය කළ යුතුයැයි අවධාරණය කෙරේ.⁷ ඒ සඳහා අදාළ කරගත හැකි වූ අනුක්‍රමික ක්‍රියාවලිය පිළිබඳද බුදුරදුන් විසින්ම අනුදැනවදාරන ලදහ.⁸ ඉතිහාසයේ කිසිදු සාමයික තත්වයක් තුළ නොලැබෙන අසීමිත නිදහසක් ශාස්තෘත්වය පිළිබඳ පර්යේෂණයටත් තථාගත ස්වභාවය තහවුරු කරගැනීමටත් අනුගාමිකයින්ට අවකාශ ලැබේ. යථෝක්ත ක්‍රමවේදය ඇසුරින් බෞද්ධයෙකු බවට පත්වීම වනාහි භක්තිය විශ්වාසය හෝ එවැනි බාහිර සාධක මත පදනම් වන සංසිද්ධියක් නොවන අතරම විචාරශීලී පදනමක් සහිත බුද්ධිමත්

5. තුම්හේනි කිව්චං. ආතප්පං අක්ඛාතාරා තථාගතා, බුද්දක නිකාය 1, (2006), ධම්මපදපාලි, මහාවග්ග 4 ගාථාව බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා සංස්කරණය. පුනර්මුද්‍රණය 94 පිටුව.
6. සරණංකර හිමි ගණේගොඩ, ඉහත සඳහන් ග්‍රන්ථය 28 පිටුව.
7. විමංසකේන හික්ඛවේ හික්ඛුනා පරස්ස වේතෝපරියායං අජානන්තෙන තථාගතේ සමන් වීතෝපරියායං අජානන්තෙන තථාගතේ සමන් තේසනා කාතබ්බා සම්මාසම්බුද්ධෝ වා තෝවා ඉති විඤ්ඤාණායාති, මජ්ඣිම නිකාය 1 (2006) බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා සංස්කරණය. පුනර්මුද්‍රණය 774 පිටුව
8. එම

තින්දුවක් ලෙස සැලකිය හැකිය. පැහැදිලි දර්ශනයක් සහිතව බුදු සරණ ගිය එබඳු පුද්ගලයා කෙරෙහි බුදුරජුන් සම්බන්ධව ඇතිවන ශ්‍රද්ධාව ආකාරවතී සද්ධා යන්නෙන් වෙසෙසා ඇත. එය වනාහි දාර්ශනික පදනමක් සහිත දෘඪ හා අවලවුවකි.⁹ දේවවාදී ආගම්වල ඇගයීමට ලක්වන බිය සන්ත්‍රාශය පදනම් කරගත් අන්ධ විශ්වාසයක් කිසිසේත් එහි ප්‍රකට නොවන බව අවධාරණය කළ යුතුය. ඒ නයින් සැලකීමේදී මුල් බුදුදහම ආගමක් ලෙස සැලකීම යුක්ති සහගත නොවන බව පෙනේ.

අමුලිකා ශ්‍රද්ධාව හෙවත් අන්ධ භක්තිය නොමැති හෙයින් ඊට සාපෙක්ෂකව අවිචාරවත් අභිචාර විධිත්ද මූලික බුදුදහමට ආවේණික නොවේ.¹⁰ දීඝ නිකායේ මහා පරිනිබ්බාණ සූත්‍රයට අනුව තථාගතයන් වහන්සේගේ ශරීර පූජාව සදහා හික්කුන් යොමු නොවිය යුතු බව අවධාරණය කර ඇත.¹¹ මෙහිදී බුදුදහමේ ස්ථාවරය හුදෙක්ම ශාස්තෘත්වය පිදීම ධර්මයේ පරමාර්ථය නොවන අතර ශාස්තෘවරයා තහවුරු කරගත් යථාර්ථය වටහාගැනීමට අදාළ පිළිවෙත් අනුගමනය කිරීම මගින් ඉලක්කය සපුරාගත හැකි බවයි. හික්කු වර්යාව මුළුමනින්ම වෙන්ව ඇත්තේ යථෝක්ත ප්‍රතිපදාව ප්‍රායෝගිකකරණය පිණිසය. මජ්ඣිම නිකායේ අලගද්දුපම සූත්‍රයේ දැක්වෙන විග්‍රහය මගින් මෙම පසුබිම වඩාත් පහසුවෙන් තහවුරු කරගත හැකිය. එහි ධර්මය පහුරකට උපමා කර දේශනා කර ඇත, පහුරක් හෝ එවැනි මාධ්‍යයක් අවශ්‍ය වන්නේ ජලාශයකින් එතෙරවීම පිණිසය.¹² එමෙන්ම එම පහුරු මාධ්‍යය හසුරුවා භාවිත කරනුයේ එතෙරවීම අපේක්ෂා කරන පුද්ගලයාය. එවැනිත් එතෙර වීම පිළිබඳ වගකීම එම පුද්ගලයාට පැවරේ. එවැන්නෙකු එතෙර වූ පසුව අපේක්ෂිත කටයුතු කිරීම මිස

9. එම - 750 පිටුව
10. කරුණාරත්න ඩබ්.එස්. (1992) බෞද්ධ දර්ශනය හා වරණය ගොළඹ. 11 සහ 88 පිටු
11. අබ්‍යාවටා කුමිනේ ආනන්ද හෝථ තථාගතස්ස සරීරපූජාය, දීඝ නිකාය 2, (2006) මහාපරිනිබ්බාණ සූත්‍රය බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා සංස්කරණය. පුනර්මුද්‍රණය 220 පිටුව.
12. කුල්ලූපමං වෝ හික්කවේ ධම්මං දේසිස්සාමී නිත්ථරණත්ථාය නෝ ගහණත්ථාය, මජ්ඣිම නිකාය 2 (2006) බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා සංස්කරණය. පුනර්මුද්‍රණය 356 පිටුව

එතෙර වූ මාධ්‍යයට සත්කාර කිරීමේ පමණක් නිරත වීම කිසිසේත් අදාළ නොවන්නා සේම ශාස්තෘවරයා හෝ ධර්මයට අවිචාරවත්ව පුදපූජා පැවැත්වීම ඇගයීමට ලක් නොවේ. මීට සමාන්තරව බෞද්ධ ආර්යමාර්ගය තුළ හක්තිමය පසුබිම ගොඩනැගීමේ පදනමක් සහිත පූජා චාරිත්‍ර කෙරෙහි අවම අගයක් ලැබෙන බව සඳහන් කළ යුතුය. පූජා යන වචනය බෞද්ධ සාහිත්‍යයේ විවිධ සන්දර්භ ඔස්සේ දැකිය හැකි වුවත් එය වර්තමානයේ පවතින ස්වරූපයෙන් අර්ථවත් නොවේ. විශේෂයෙන් කායික හා වාචසික සංවරයෙන් යුත් සීලයෙන්ද මානසික ඒකාග්‍රතාව පදනම්කරගත් සමාධියෙන්ද විදර්ශනා ප්‍රඥාවේද පරිපූර්ණත්වය යොමු ඇසුරින් යථාතත්වාවබෝධය ලැබීම මගින් පරමාර්ථ සාධනය කළ හැකි බව බුදුදහමේ පදනම වශයෙන් සඳහන් කළ හැකිය.

සෑම ආගමක්ම විමුක්ති කේන්ද්‍රීය වේ. එබැවින් නිශ්චිත වශයෙන්ම වර්තමාන ජීවිතයේ පරිසමාප්තියක් පිළිබඳ ඒ යටතේ අවධාරණය වේ. නිර්මාතෘ දෙවි කෙනෙකු පිළිබඳ අවධාරණය කරන සියලු දේවවාදී ආගම් දෙවියන්ගේ කැමැත්ත ප්‍රකාරව අපේක්ෂිත විමුක්තිය කරා යොමු කරවන බව මූලික විශ්වාසයයි. දේව ආඥාවට අවනත වීම පුද්ගලයා සතු එකම කාර්යභාරය බවට පත්වී ඇත. ඒ අනුව ලෝක ආගම් අතර දැක්වෙන හිඤ්ඤා දහම බ්‍රහ්මත්වයද කතෝලික හා ඉස්ලාම් ආගම්වල ස්වර්ගප්‍රාප්තියද අවධාරණය කරන අතර ඒ ඒ ආගම්වල පිළිගැනෙන අසහාය ශාස්තෘත්වය විසින් බැතිමතා විමුක්තියට ඔසවා තබනු ලැබේ. දෙවියන් වහන්සේ කෙරෙහි හක්තිමත් වීම එහි ලා අත්‍යවශ්‍ය වේ. බුදුදහමේ විමුක්තිය ලෙස දැක්වෙන්නේ නිර්වාණයයි. එය වනාහි අවබෝධය තුළින් තහවුරු කර ගැනෙන අධිගමයකි. එය මරණින් මත්තෙහි නොව ප්‍රවර්තන භවය තුළදී ලද හැකිය. සෝපදිසේස නිර්වාණය මගින් පිරිනිවීම තෙක් නිවන් අවබෝධ කළ භවයේ ජීවත් වේ. හින්දු ආගමික විශ්වාසය අනුව දක්වන විමුක්තිය ලැබීමෙන් පසු අමරණියත්වය අත්වේ. එමෙන්ම කිතුනුවන් මෙන්ම මුස්ලිම් බැතිමත්හු මරණින් මතු ස්වර්ගයේ හෝ අපායේ ඉපදේ. නැවත මරණය අත් නොවේ.¹³ එහෙත් නිර්වාණය එසේ නොවන අතර නිර්වාණාවබෝධයෙන් අනතුරුව ඉපදීමක් සිදු

13. ද සිල්වා නලින් නිවන්මග (2006), 36 කලාපය, ශ්‍රී ලංකා රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුව, 117 පිටුව.

නොවේ. එමගින් ඉපදීමට අවශ්‍ය වන තෘෂ්ණා සංඛ්‍යාත සාධක ක්ෂය කිරීම ඊට හේතුවයි.¹⁴

මරණින් මතු ජීවිතය පිළිබඳ විග්‍රහයද ආගම්වල ලක්‍ෂණයකි. ඒ අනුව හින්දු දහම පුනරුප්පත්තියද ක්‍රිස්තියානි සහ ඉස්ලාම් ආගම්වල පුනරුත්ථානයද අනුමත කෙරේ. මෙවූන්ගෙන් නැගී සිටීම පුනරුත්ථානයේ ස්වභාවයයි. දිව්‍ය විනිශ්චයකින් අනතුරුව දෙවියන් වහන්සේගේ ලෝකය හෙවත් ස්වර්ගය හෝ යක්‍ෂයාගේ ලෝකයට පමුණුවයි. ආත්මය බ්‍රහ්ම සහච්ඡායාව හෝ නිරයට යොමුකිරීම පිළිබඳ දැක්වෙන හින්දු ආකල්පයද මීටම සමපාත වේ. අනාත්ම දහමක් වූ බුදු සමය මේ සම්බන්ධයෙන් දැක්වෙන පුනර්භවය පිළිබඳ විග්‍රහය මුළුමනින්ම දිව්‍යමය අධිකාරිත්වයෙන් බැහැර වූ හේතුවල සිද්ධාන්තය මත පදනම් වූ යථාර්ථවාදී ඉගැන්වීමකි. ආගම් ව්‍යවහාරය තුළ දෘශ්‍යමාන වන තවත් පොදු විග්‍රහයක් ලෙස කර්ම සංකල්පය හඳුනාගත හැකිය. කය, වචනය හා සිත මෙහෙයවීමෙන් සිදුකරනු ලබන ක්‍රියාව කර්මයයි. පොදුවේ පුද්ගලානුබද්ධ කර්මයෙන් ගලවා ගැනීමේ වගකීම දරනු ලබන්නේ දෙවියන් වහන්සේ විසිනි. උත්වහන්සේ කෙරෙහි භක්තිමත් වීම එහි ලා පුද්ගලයාගේ කාර්මාරයයි. එහෙත් මානව කේන්ද්‍රීය පදනමක් ඇසුරින් ලොව යථාර්ථය අනාවරණය කරන බෞද්ධ චින්තාව කර්මයේ වගකීම පුද්ගලයා වෙත පැවරේ. යමෙක් විසින් කරනු ලබන කර්මයේ වගකීම කරන්නා දැරිය යුතුය. පාරිශුද්ධිය හෝ අපිරිසිදු බව ඒ ඒ පුද්ගලයාගේ ක්‍රියාව හෝ කර්මය බලපාන බව බෞද්ධ ස්ථාවරයයි.¹⁵

සදාචාරය පිළිබඳ ප්‍රස්තුතයද ආගම යන ව්‍යවහාරය තුළ ප්‍රකට වන අනෙක් ප්‍රමුඛ සාධකයයි. මෙම ක්‍ෂේත්‍රය වුවද පොදුවේ දිව්‍යමය හා වාර්ගික පදනමකින් විග්‍රහ වන අයුරු දැකිය හැකි ලක්‍ෂණයකි. යථෝක්ත ආගමික පදනමකින් බැහැරවූ බුදුදහමේ දැක්වෙන ආචාරාත්මක ශික්‍ෂණ ප්‍රතිපදාව වනාහි ඊටම ආවේණික අනන්‍යතාවෙන් යුත් විග්‍රහයක් වශයෙන් වශයෙන් හඳුනාගත හැකිය.

14. යථාපි මූලේ අනුපද්දවේ දළ්හේ පින්තෝපි රුක්ඛො පුනරේවරුහති... බුද්දක නිකාය 1, (2006), ධම්මපදපාලි, තණහාවග 5 ගාථාව, ඉහත සංස්කරණය 108 පිටුව.

15. අත්තනාව කතං පාපං..., බුද්දක නිකාය 1, (2006), ධම්මපදපාලි, අත්තවර්ගය 9 ගාථාව, ඉහත සංස්කරණය 66 පිටුව.

නිර්වාණය නම් වූ පාරප්‍රජිතිය වෙනුවෙන් පුද්ගලයා විසින් පෞද්ගලික හා සමාජ ශුභසාධනය පදනම් කරගනිමින් සිදුකරනු ලබන අනුපූර්ව ශික්‍ෂණ ප්‍රතිපදාවකි. එහි මානව කේන්ද්‍රීය පදනමක් මෙන්ම නිදහස් චින්තනයක් හා වරණයකින් යුත් පෘථුල මානව සම්බන්ධතා ජාලයක් සහිත පෞරුෂේය පදනමක් දැකගත හැකිය.

ආගම වනාහි සමාජීය නිෂ්පාදනයකි. එහෙයින් සමාජ අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් එය පෙනී සිටිය යුතුය. මෙම තත්ත්වය තුළ බුදුසමය හැරුණු විට අනෙක් සියලු ආගම් වාර්ගිකත්වය, අන්තවාදීත්වය ප්‍රකට කළ අයුරු දැකගත හැකිය. බුදුදහම හැරුණු විට අනෙක් ආගම් තුනම බිහිවන්නේ ආක්‍රමණශීලී වාර්ගික ආගම් වශයෙනි. එබැවින් යථෝක්ත ප්‍රවණතාව උච්චාවචනය වෙමින් ඉතිහාසය මුළුල්ලෙහිම ක්‍රියාත්මක වූ අයුරු දැකගත හැකිය. බුදුදහමේ දැක්වෙන සමාජ ප්‍රස්තුතය වනාහී යථාර්ථවාදී පදනමක් ඇසුරින් ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රායෝගික චින්තාවකි. බෞද්ධ සමාජ චින්තාවේ ප්‍රභවය සැලකීමේදී තත් කාලීනව වර්ධනය වී ඔඩුදුවමින් පැවති සමාජ අර්බුදවලට සර්වසාධාරණ ප්‍රතිචාර දැක්වීමෙහි ලා යොමුවූ දහමක් වශයෙන් අර්ථකථනය කළ හැකිය. විශේෂයෙන් බොහෝ දෘෂ්ටිගතික ආගමික ප්‍රවණතාවන්ගෙන් නොමගට හා උන්මාදයට පත්ව සිටි ප්‍රජාව නිශ්චිත දිශානතියට යොමු කිරීමෙහි ලා කාලාම, මංගල, වසල, පරාභව හා ව්‍යග්ඝපජ්ජ ආදී සූත්‍ර දේශනා මගින් නිසි මගට යොමු කර ඇත. කුටදන්ත සූත්‍රය, වක්කවත්ති සීහනාද සූත්‍රය ආදී දේශනා ඇසුරින් තත්කාලීන ආර්ථික, දේශපාලන හා සමාජ ආදී ක්ෂේත්‍රයන්හි ප්‍රකටව පැවති ගැටලු සඳහා සර්වකාලීන විසඳුම් ප්‍රදානය කිරීමෙහි ලා යොමුවී ඇති අයුරු දැකගත හැකිය.

නිගමනය

යථෝක්ත සමස්තය විශ්ලේෂණය කිරීමේදී ආගම යන්නෙන් ව්‍යවහාර වන විෂයපථයෙහි ලා මුල් බුදුසමය බහාලිය නොහැකිය. බුදුදහම වෙසෙසීම පිණිස කෙනෙකුට කුමන හෝ වචනයක් ව්‍යවහාර කිරීමේ හැකියාව පවතී. එහෙත් බෞද්ධ චින්තාව වනාහි ජීවන ප්‍රතිපදා මාර්ගයකි. පුද්ගලයා නිර්වණය නම් වූ රේඛීය පරමාර්ථ සාධනයෙහි ලා එමගින් යොමුකරනු ලබයි. එවැනි තත්ත්වයක් තුළ

ආගම් මගින් සමාජගත කරන ලද චිත්තන ප්‍රවාහයේ ප්‍රබලතාව හා ඒ ඒ පුද්ගලානුබද්ධ බුද්ධියේ වපසරිය පදනම් කරගෙන ඇතැමෙක් ආගමක් නොවූ බුදුදහම ආගමක් ලෙස ව්‍යවහාර කිරීමට උනන්දු වූහ. මෙම තත්ත්වය ඇතිවීමෙහි ලා බහුවිධ සාධක උපස්තම්භක වූ අයුරු දැකගත හැකිය. සාමාන්‍ය පොදු ජනතාවට බුදුසමය විවෘත වීම එහි පළමු අවස්ථාවයි. ක්‍රමානුකූලව තහවුරු වූ මෙම තත්ත්වය ධර්මාශෝක යුගයේ පැවති ආගම් සංස්ලේෂණය තුළ වඩාත් තීව්‍ර වූ අයුරු දැකගත හැකිය. මෙවැනි තත්ත්වයක් තුළ හින්දු ආදී ඉන්දියානු ආගමික බලපෑමත් යුරෝපීය ආක්‍රමණ හා මුස්ලිම්වරුන්ගේ ආභාසයත් ආදී සංස්කෘතික සම්පර්කයන් පදනම් කරගෙන වර්තමානය වන විට බුදුදහම ආගමක් ලෙස ක්‍රමානුකූලව සංවර්ධනය වී ඇත. පුදපූජා, වත් පිළිවෙත්, අභිචාරවිධි මෙන්ම පරමාර්ථමය වශයෙන්ද බෞද්ධයාගේ අපේක්ෂිත අන්‍යතාව ගිලිහී ඇතිබව පෙනේ. එහෙත් මුල් බුදුදහමේ ස්ථාවරත්වය මූලික වශයෙන්ද පශ්චාත්කාලීන බහුවිධ ප්‍රවණතාවන්ගෙන් සම්මිශ්‍රිත සවභාව තවත් අංශයකින්ද ලෙස සලකා බෞද්ධ චිත්තව පිළිබඳ අර්ථකථනය කළ හැකි බව නිගමනය කළ හැකිය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය

අංගුතනර නිකාය 1. (2006). *බුද්ධ ජයන්ති ග්‍රන්ථමාලා සංස්කරණ*. පුනර්මුද්‍රණය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල.

දීස නිකාය 2. (2006). *බුද්ධ ජයන්ති ග්‍රන්ථමාලා සංස්කරණ*. පුනර්මුද්‍රණය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල.

ධම්මපද පාලි. (2006). *බුද්ධ ජයන්ති ග්‍රන්ථමාලා සංස්කරණ*. පුනර්මුද්‍රණය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල.

මජ්ඣිම නිකාය (1) *බුද්ධ ජයන්ති ග්‍රන්ථමාලා සංස්කරණ*. පුනර්මුද්‍රණය, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල.

ද්විතීයික මූලාශ්‍රය

කරුණාරත්න, ඩබ්. එස්. (1992). *බෞද්ධ දර්ශනය හා වරණය*. කොළඹ.

ඥාණාරාම හිමි, පාතේගම. (2007). *මුල් බුදුසමය හා විවරණ ගැටලු*. කොළඹ.

මේධානන්ද හිමි, දේවාලේගම. (1994). *බුදුසමය හා සාමයික පසුබිම*. අභය මුද්‍රණ ශිල්පියෝ කඩවත.

නානායක්කාර, සනත්. (1994). *බුදුදහම හා ලංකාවේ සෙසු ආගම්*. බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල.

මාරසිංහ, එම්. එම්. ජේ. *බුදු හදම හා බුද්ධාගම*. සරසවි ප්‍රකාශකයෝ කොළඹ.

රාහුල හිමි, වල්පොල. (1959). *බුදුන් වදාළ ධර්මය*. ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ.

රාහුල හිමි, වල්පොල. (2009). *ලක්දිව බුදුසමයේ ඉතිහාසය*. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ.

සරණංකර හිමි, ගණේගොඩ. (1973). *බුදුහාමුදුරුවෝ*. ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ.

සාරානන්ද හිමි, දුනුකේ උල්ලේ. (2013). *සමයාන්තර ආගම් තුලනය*. සමන්ති ප්‍රකාශකයෝ, ජාඇළ.

කෝෂ ග්‍රන්ථ

බණ්ඩාර සිරිනාම ඒ. ජී. (2006). *බුදුගුණ නාමාවලී*. කතෘ ප්‍රකාශන.

ලියනගේ සිරි බෞද්ධ ශබ්දකෝෂය. (2014). බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය දෙහිවල.

සෝරත නාහිමි, *වැලිවිටියේ සුමංගල ශබ්දකෝෂය 2*. (1952). මහාබෝධී යන්ත්‍රාලය කොළඹ.

සිංහල විශ්වකෝෂය, 2 කාණ්ඩය. (1965). සංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ.

ශ්‍රවණබාධිත තත්වය සහ සංඥා භාෂාව පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

කුරුපිට අස්සජිතිස්ස හිමි
ලක්මනා මදුරානි

Abstract

Deafness affects a person's ability to hear fully or partially, and it often creates challenges in communication, education, and social interaction. Sign language is the natural and visual language used by Deaf communities worldwide. It utilizes hand shapes, location, orientation, movements, and facial expressions to convey meaning. This study introduces deafness and sign language as a connected area of research, examining how sign language supports communication, learning, and identity among deaf individuals. The study shows that sign language is a complete language with its own structure and rules. It emphasizes the significance of early exposure to sign language for the healthy development of language in deaf children. It also discusses common barriers such as a lack of sign language education, limited interpreter services, and social misunderstanding. The findings suggest that improving access to sign language can increase inclusion, independence, and quality of life for deaf people. The paper concludes that sign language should receive greater recognition in educational and public policies.

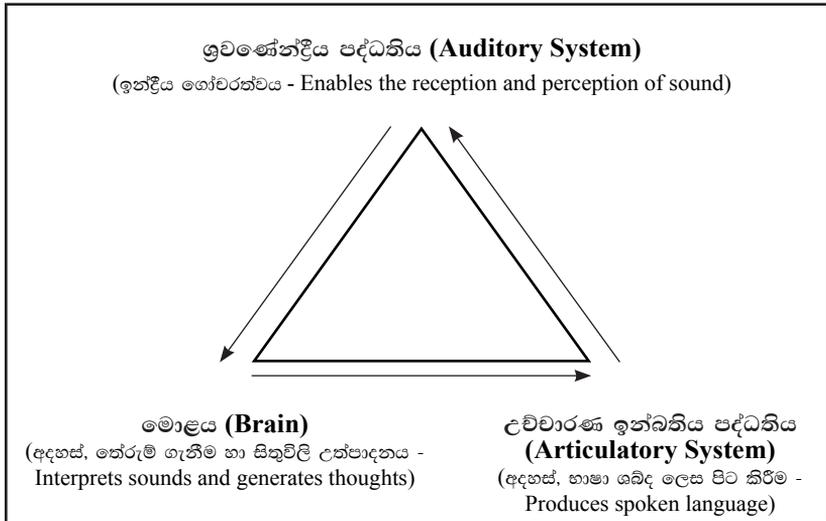
Keywords: *Deafness, Sign Language, Communication, Language Development, Inclusion*

හැඳින්වීම

වසර දහස් ගණනක් පුරා පරිණාමය වූ මානවයා වඩාත් ශිෂ්ටසම්පන්න, සදාචාරාත්මක සත්වයකු ලෙස සැලකීමට මානවයා සතු ඉහළ බුද්ධි ප්‍රභාව ඉවහල් විය. එසේම යම් භාෂාවක් උපයෝගී කොටගෙන තම අදහස්, හැඟීම් තවත් කෙනෙකු හා ප්‍රකාශ කිරීමට ඇති සන්නිවේදන හැකියාවද ඒ සඳහා හේතු සාධක විය. මේ නිසාම අනෙක් සත්ව විශේෂයන්ට සාපේක්ෂව ඉතා සංකීර්ණ පුළුල් සමාජ සබඳතා මිනිසා ඉතා අපූරුවට ප්‍රවේණිගතව පවත්වාගෙන යනු ලබයි. වාල්ස් ඩාවින්ගේ පරිණාමවාදය අනුව මිනිසා පරිණාමය වූ සත්වයකු නම් මුල් අවධීන් තුළ මිනිසාටද සන්නිවේදනමය වශයෙන් යම් සීමාවන්ට යටත් වීමට සිදුවන්නට ඇත. Homo Habilis සහ Homo Erectus වැනි මානවයන් සැලකූ කල ඔවුන්ට හිමිව ඇත්තේ ඉතා සීමිත සන්නිවේදන හැකියාවක් බවත් ඔවුන් ප්‍රධාන වශයෙන්ම අංග වලන, මුහුණේ ඉරියව් සහ විවිධ හැඟීම් දැනවීමට ආවේණික වූ ශබ්ද මගින් සන්නිවේදනය කර ඇති බවත් පෙනේ. නමුත් ජෛව විද්‍යාත්මකව පරිණාමය වීමට සාපේක්ෂව ශරීරාංගවල සිදු වූ විවිධ වෙනස්කම් නිසා පෙනහැල්ලේ සිට එන වායු ධාරාව මුඛරන්ද්‍රයේ විවිධ ස්ථානයන්හි ගැටීමට සලස්වා විවිධාකාර වූ භාෂා ශබ්ද නිපදවීමට මිනිසාට හැකි වන්නට ඇත. Homo Sapiens වැනි මනස වර්ධනය වූ මානව පරිණාම අවධියකදී විවිධ ද්‍රව්‍යමය දෑ සහ ක්‍රියාකාරකම් වෙනුවෙන් විශේෂ වූ ශබ්ද භාවිතයට මිනිසා පෙලඹී ඇත. එය ක්‍රමයෙන් අද වන විට ලොව පුරා විවිධ ජන කණ්ඩායම් පොදුවේ සම්මත කරගත් වාග් සංකේත මාලාවකින් නිර්මිත අප විසින් භාවිත කරනු ලබන සම්පූර්ණ භාෂාවන් දක්වා වර්ධනය වී ඇත.

භාෂා දුබලතාවකින් තොරව මෙලොව උපත ලබන ඕනෑම මිනිස් දරුවකු යම් භාෂාවක් ග්‍රහණය කර ගන්නේ එක්තරා පොදු මූලධර්ම පද්ධතියකට අනුවය. එය ලොවටම පොදු වූ විශ්වීය මූලධර්ම පද්ධතියක් බව නෝම් චොම්ස්කි (Noam Chomsky) විසින්ද පෙන්වා දී තිබේ (Chomsky, 1965). මෙලොව ඉපදුණ දා පටන් තමා නිරාවරණය වන පරිසරය මත යම් භාෂාවක් ග්‍රහණය කර ගැනීම භාෂා උපාර්ජනය (Language Acquisition) ලෙස අපි හඳුන්වන්නෙමු. දරුවකු එලෙස තමා අවට පරිසරයේ පවතින භාෂා ශබ්ද ග්‍රහණය කර ගනිමින් ඒවා නිෂ්පාදනය කිරීමට පෙලඹෙයි. එය විටෙක ලේඛනයෙන් හෝ

භාෂණයෙන් බැහැරව ව්‍යක්තිගත වේ. භාෂණය හා ලේඛනය එක සේ වැදගත් වුවත් භාෂණය එහි කාර්යමය විවිධත්වය නිසාවෙන් මූලික කොට සලකයි. උපාර්ජන රටාවන්හිදී මිනිසා පළමුව උපාර්ජනය කර ගන්නේ භාෂණයයි. භාෂාමය වර්ධනය සඳහා දැරුවකුගේ මනස, ශ්‍රවණේන්ද්‍රිය පද්ධතිය හා උච්චාරණ ඉන්ද්‍රිය පද්ධතියත් ඉතා නිවැරදිව ක්‍රියාත්මක විය යුතුය.

රූප සටහන 1 : සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය

භාෂණ ක්‍රියාවලිය නොහොත් සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය සාර්ථකව සිදුවීමට ඉහත දක්වා ඇති ඉන්ද්‍රියයන් ත්‍රිත්වය ඉතා වැදගත් වේ. පරිසරයේ පවතින භාෂා ශබ්ද හෝ ඕනෑම ශබ්දයක් වායු තරංග මගින් මිනිසාගේ ශ්‍රවණේන්ද්‍රිය පද්ධතිය හරහා මොළයට ගමන් කරයි. පසුව මොළයේ අවබෝධය සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියා කරන වර්ණිකේ මණ්ඩලය (Wernicke's Area) මගින් එම වචනවල නොහොත් ශබ්දවල අර්ථය වටහා ගනියි. පසුව අදාළ උත්තේජනය උදෙසා වන ප්‍රතිචාරය දැක්වීමට අවශ්‍ය අදහස තෝරා ගැනීමෙන් අනතුරුව එය ඉදිරිපත් කිරීමට අවශ්‍ය භාෂාත්මක ඒකක නොහොත් ශබ්ද, පදිම, වචන, වාක්‍යය ආදිය අදාළ භාෂාවේ ව්‍යාකරණයට යටත්ව මනසින් එක් කොට පෙනහැල්ලේ සිට එන විගාමී වායු ධාරාව උච්චාරණ ඉන්ද්‍රිය

පද්ධතියේ විවිධ උච්චාරණ ස්ථාන හා කරණවල ගැටීමට සලස්වා
වාග්සංකේත සමූහයක් ලෙස බැහැරට නිකුත් කරයි. නැවත එය
වායු තරංග ඔස්සේ ශ්‍රවණේන්ද්‍රිය පද්ධතිය හරහා මොළයට ගමන්
කරයි. මෙය වක්‍රානුකූලව සිදුවන්නකි. අප යමක් ශ්‍රවණය කොට එයට
ප්‍රතිචාර දක්වන්නේ එලෙසය.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

බිහිරි බව හා සංඥා භාෂාව පිළිබඳව වෛද්‍ය, සංස්කෘතික,
සමාජමය, අධ්‍යාපනික හා වාග්විද්‍යාත්මක යන ක්ෂේත්‍ර යටතේ
විවිධ අධ්‍යයනයන් සිදු කර ඇත. බිහිරිභාවය පුළුල් ලෙස අවබෝධ
කරගෙන ඇත්තේ අර්ධ වශයෙන් හෝ සම්පූර්ණයෙන්ම ශබ්දය
ග්‍රහණය කර ගැනීමට ඇති නොහැකියාවක් ලෙසය. ශ්‍රවණාබාධ
තත්වයන් සන්නිවේදන රටාවන්ට, භාෂා සංවර්ධනයට සහ සමාජ
අන්තර්ක්‍රියාවලට බලපාන බව පර්යේෂණ මගින් පෙන්වා දෙයි
(Marschark & Spencer, 2010). මුල් අධ්‍යයනවලදී බිහිරිභාවය ප්‍රධාන
වශයෙන් වෛද්‍ය ගැටලුවක් ලෙස සලකනු ලැබූ අතර, කථනය
සහ ශ්‍රවණ පුහුණුව කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන ලදී. කෙසේ
වෙතත්, මෑතකාලීන අධ්‍යයනයන් මගින් බිහිරි ප්‍රජාවගේ ස්වාභාවික
සන්නිවේදන මාධ්‍යය ලෙස සංඥා භාෂාව අගය කරන අතර සමාජ-
සංස්කෘතික රාමුවක් තුළ බිහිරිභාවය හඳුනාගනී (Lane, 1999).
සංඥා භාෂාව යනු සම්පූර්ණ භාෂාමය නීති රීතිවලට යටත් වූ
ස්වාභාවික භාෂාවන් වේ. 1960 ගණන්වල ඇමරිකානු සංඥා භාෂාව
පිළිබඳ ස්ටොකේගේ පුරෝගාමී කාර්යය මගින් සංඥා භාෂාවන්ටම
ආවේණික භාෂා අනුපද්ධති ඇති බව පෙන්වුම් කරන ලදී (Stokoe
1960). ඔහුගේ සොයාගැනීම් අනුගමනය කරමින්, වාග්විද්‍යාඥයන්
සහ විද්වතුන් පෙන්වා දී ඇත්තේ සංඥා භාෂා සරල ඉරියව්වලින්
සමන්විත වූවක් පමණක් නොව සංකීර්ණ සන්නිවේදන සහ ප්‍රකාශන
සඳහා භාවිත කරන සම්පූර්ණයෙන් වර්ධනය වූ භාෂාමය පද්ධතියක්
බවයි (Sandler & Lillo-Martin, 2006). සංඥා භාෂා බිහිරි දරුවන් තුළ
සංජානන සංවර්ධනය, චින්තනය සහ සමාජ බැඳීම් සඳහා සහාය
වන බව බොහෝ අධ්‍යයන මගින් සනාථ කෙරෙයි (Goldin-Meadow
& Mayberry, 2001).

බිහිරි දරුවන් අතර භාෂා උපාර්ජනය පිළිබඳ පර්යේෂණ මගින් සංඥා භාෂාවට මුල් අවධියේදී නිරාවරණය වීමේ වැදගත්කම ඉස්මතු කරයි. ළදරු අවධියේ සිට සංඥා භාෂාවට යොමු වන බිහිරි දරුවන්, වාචික උපදෙස් මත පමණක් රඳා සිටින හෝ ප්‍රමාද වූ භාෂා නිරාවරණයක් ඇති අයට වඩා ශක්තිමත් භාෂාමය සහ අධ්‍යයන ප්‍රතිඵල පෙන්වයි (Humphries et al., 2014). ස්වාභාවික භාෂාවකට මුල් කාලීනව ප්‍රවේශ වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සන්නිවේදන බාධා අඩු වන අතර එමගින් චිත්තවේගීය හා සංජානන සංවර්ධනයට අහිතකර ලෙස බලපාන භාෂා උග්‍රතාව වළක්වයි (Hall, Levin, & Anderson, 2017). සංඥා භාෂා අධ්‍යාපනයට ප්‍රවේශ විය හැකි ක්‍රමවේද සීමා සහිත වීම, ප්‍රමාණවත් නොවන පරිවර්තන සේවා සහ සෘණාත්මක සමාජ ආකල්ප බොහෝ විට බිහිරි ප්‍රජාව සමාජ ගතවීම සඳහා බාධක ඇති කරයි (Power & Leigh, 2014). සංඥා භාෂාව සහ කථන/ලිඛිත භාෂාව එකට භාවිත කරන ද්විභාෂා අධ්‍යාපනය සඳහා ප්‍රමාණවත් ප්‍රතිපත්ති තවමත් බොහෝ රටවල නොමැත. මෙම බාධාවන් මගින් සංඥා භාෂාව නිල සහ නීත්‍යානුකූල භාෂාවක් ලෙස පිළිගන්නා සමතුලිත අධ්‍යාපනික සහ පොදු පද්ධතිවල අවශ්‍යතාව වැඩි වශයෙන් පෙන්වුම් කරයි (Padden & Humphries, 2005).

ඒ අනුව උක්ත පර්යේෂණ මගින් පෙන්වා දෙන්නේ සංඥා භාෂාව බිහිරි පුද්ගලයන්ගේ සන්නිවේදනය, අන්‍යන්‍යතාව සහ සමාජගත වීම සඳහා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරන බවයි. පාසල්, පොදු ආයතන, සෞඛ්‍ය සේවා සහ ප්‍රජා සේවා තුළ සංඥා භාෂාවට ප්‍රවේශය වැඩි දියුණු කරන ලෙස එම අධ්‍යයනයන් මගින් නිරන්තරයෙන් ඉල්ලා සිටියි. බිහිරි ප්‍රජාවන්ගේ සවිබල ගැන්වීම, භාෂාමය සංවර්ධනය සහ යහපැවැත්ම සඳහා සංඥා භාෂාව අත්‍යවශ්‍ය බවද මෙම පර්යේෂණ තුළින් පැහැදිලි වේ.

සංඥා භාෂාව පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකාව තුළ සිදු කරන ලද විවිධ සමාජමය හා වාග්විද්‍යාත්මක පර්යේෂණද හමු වේ. ඩී. එම්. වික්‍රමසිංහ (2000) විසින් කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ වාග්විද්‍යා අධ්‍යයන අංශයේ ප්‍රකාශනයක් වූ වාග්විද්‍යා 7හි සංඥා භාෂාවේ වාග්විද්‍යාත්මක අගය විමර්ශනය කර ඇත. නිමල් හෙට්ටිආරච්චි (2009) සංඥා භාෂාව පිළිබඳ වාග්විද්‍යාත්මක විමර්ශනය යන කෘතියෙන් සංඥා භාෂාව පිළිබඳව වාග්විද්‍යාත්මක විමර්ශනයක් සිදු කර ඇත. ගීතිකා සමන්කුමාරි

(2017) ශ්‍රී ලාංකික සංඥා භාෂාවේ උපභාෂා පිළිබඳ වාග්විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් නම් පර්යේෂණයෙහි රත්මලාන, මාතර සහ රාගම සංඥා උපභාෂා නාම පද ඇසුරින් කළ පර්යේෂණය තුළ එම උපභාෂාවන් ඔස්සේ සංඥා භාෂාවේ උපභාෂා පිළිබඳ වාග්විද්‍යාත්මක විමර්ශනයක් සිදු කර ඇත. ජේ. ඒ. ඩී. එච්. ඩබ්. රණසිංහ (2006/2007) ශ්‍රවණ උගුණතා ඇති දරුවන්ගේ භාෂාවෙහි ශබ්දම තත්වය පිළිබඳ වාග්විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් නම් පර්යේෂණයෙහි ශ්‍රවණාබාධිත දරුවන්ගේ ශ්‍රවණාබාධිතභාවය පිළිබඳ දත්ත ඇතුළත් වේ. ඩබ්. ඒ. ඊ. වත්සලා (2000) ශ්‍රී ලාංකික සංඥා භාෂාවේ ශබ්ද විද්‍යාත්මක පදනම පිළිබඳ පර්යේෂණයක් සිදු කර ඇති අතර එයින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ භාවිත වන සංඥා භාෂාවේ ශබ්ද විද්‍යාත්මක පදනම සම්බන්ධව වාග්විද්‍යාත්මක විග්‍රහයක් සිදු කර ඇත.

පර්යේෂණ ගැටලුව

ශ්‍රී ලාංකේය බිහිරි ප්‍රජාවගේ සන්නිවේදනය, අධ්‍යාපනය සහ සමාජ අන්තර් ක්‍රියා සඳහා සංඥා භාෂාව දායක වන්නේ කෙසේද?

පර්යේෂණ අරමුණු

- ස්වාභාවික භාෂාවක් ලෙස සංඥා භාෂාවේ භාෂාමය ලක්ෂණ විස්තර කිරීම.
- සංඥා භාෂාව බිහිරි පුද්ගලයන්ගේ සන්නිවේදනය, අධ්‍යාපනය සහ චිත්තවේගීය යහපැවැත්ම වැඩි දියුණු කරන්නේ කෙසේද? යන්න විමර්ශනය කිරීම.
- සංඥා භාෂාව, සම්පූර්ණ භාෂාවක් ලෙස පිළිගැනීමට හේතු වූ ඓතිහාසික පසුබිම විමර්ශනය කිරීම.
- ශ්‍රී ලංකාව තුළ සංඥා භාෂාව ව්‍යාප්ත කිරීම සඳහා අධ්‍යාපන සහ ප්‍රතිපත්තිමය ක්ෂේත්‍රයන්හි ඇති වූ වර්ධනයන් හඳුනා ගැනීම.
- ශ්‍රී ලාංකේය බිහිරි ප්‍රජාවගේ සන්නිවේදනය, වෘත්තීය සංවර්ධනය සහ සමාජ අන්තර් ක්‍රියා සඳහා සංඥා භාෂාව සපයන දායකත්වය විශ්ලේෂණය කිරීම.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණය බිහිරි බව හා සංඥා භාෂාවේ ඓතිහාසික පරිණාමය සමාලෝචනය කිරීමට සහ විශ්ලේෂණය කිරීමට Desk Research (Secondary Research) ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කරයි.

ඒ අනුව සංඥා භාෂාවේ ඓතිහාසික පසුබිම, ශ්‍රී ලංකාවේ සංඥා භාෂාව පිළිබඳව පැහැදිලි අවබෝධයක් ලබා ගැනීම සඳහා පවතින සාහිත්‍ය, ලිපි, පොත්පත් සහ වෙනත් ලිඛිත මූලාශ්‍රය පරිශීලනය කරන ලදී. මෙම අධ්‍යයනය මගින් ශ්‍රවණාබාධිත තත්වය, ශ්‍රවණේන්ද්‍රිය පද්ධතියේ ක්‍රියාකාරිත්වය, ශ්‍රවණාබාධ වර්ගීකරණයන් සහ සංඥා භාෂාවේ ඓතිහාසික පසුබිම පිළිබඳව විස්තරාත්මක තොරතුරු සපයයි. එමෙන්ම, බිහිරි ප්‍රජාවගේ අත්දැකීම් සහ සංඥා භාෂාවේ සමාජීය කාර්යභාරය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා ගුණාත්මක ප්‍රවේශයක් භාවිත කරන ලදී.

දත්ත රැස් කිරීමේ ක්‍රම

පර්යේෂණය සඳහා දත්ත රැස් කිරීමේ ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික ක්‍රමවේදයන් භාවිත කරන ලදී.

ලේඛන සමාලෝචනය

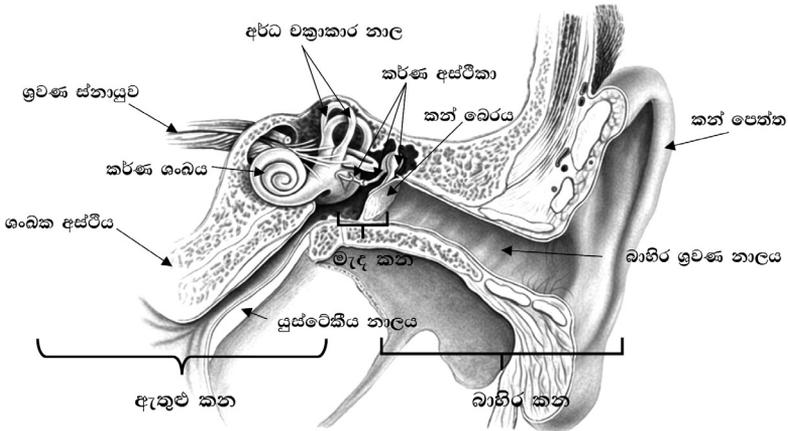
- ශ්‍රවණාබාධිත තත්වය සහ සංඥා භාෂාව පිළිබඳ වාග්විද්‍යාත්මක, වෛද්‍ය විද්‍යාත්මක සහ අධ්‍යාපනික ද්විතීයික දත්ත රැස් කිරීම.
- ශ්‍රී ලංකාවේ බිහිරි අධ්‍යාපනය හා ප්‍රතිපත්ති සම්බන්ධ වාර්තා සහ ප්‍රකාශන සමාලෝචනය කිරීම.
- අර්ධ-ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා
- ශ්‍රී ලාංකේය බිහිරි ප්‍රජාවගේ නියෝජිතයන් සමඟ ඔවුන්ගේ සන්නිවේදන අත්දැකීම්, අධ්‍යාපන අභියෝග, සහ සංඥා භාෂාවේ වැදගත්කම පිළිබඳ ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කිරීම.

දත්ත විශ්ලේෂණය සහ සාකච්ඡාව

ශ්‍රව්‍යාබාධිත තත්වය

ලොව කිසිදු භාෂා දුබලතාවකින් තොරව උපදින දරුවන් සේම විවිධ විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත, විවිධ නියුරෝන විවිධත්වයෙන් යුතු, සන්නිවේදන දුබලතාවන්ගෙන් යුතු, පුද්ගලයෝ සිටිති. ශ්‍රව්‍යාබාධිත නොහොත් බිහිරි පුද්ගලයන් යනු ඒ අතුරින් සුවිශේෂ වූ සන්නිවේදනමය අභියෝගයන්ට මුහුණ දෙන ප්‍රජාවකි. ශ්‍රවණේන්ද්‍රිය පද්ධතියේ සිදු වන යම් ආබාධමය තත්වයක් නිසා ඇසීමේ හැකියාවට බාධා ඇතිවීමෙන් ශ්‍රව්‍යාබාධිත තත්වයට පත්වේ. පුද්ගලයාගෙන් පුද්ගලයාට ඇසීමේ විවිධත්වයන් පවතියි. ඇසීමේ පරාසය නොහොත් ශ්‍රවණ පරාසය මත පුද්ගලයකුට ශ්‍රව්‍යාබාධයක් පවතීද, පවතී නම් ඒ කවර ගණයේ ශ්‍රව්‍යාබාධිත තත්වයක්ද යන වග නිර්ණය කළ හැකිය.

ශ්‍රවණේන්ද්‍රිය පද්ධතියේ ව්‍යුහය හා එහි ක්‍රියාකාරිත්වය

රූප සටහන 2 : ශ්‍රවණේන්ද්‍රිය පද්ධතියේ ව්‍යුහය හා එහි ක්‍රියාකාරිත්වය

ශ්‍රවණේන්ද්‍රිය පද්ධතිය ප්‍රධාන වශයෙන් බාහිර කන (Outer Ear), මැද කන (Middle Ear) සහ අභ්‍යන්තර (ඇතුළු) කන (Inner Ear) වශයෙන් කොටස් තුනකට වෙන් කළ හැකිය. අපට බාහිරින් දක්නට ලැබෙන කර්ණ පෙත්තෙහි සිට බාහිර ශ්‍රවණ නාලයේ අවසානය දක්වා

බාහිර නොහොත් පිටත කන කොටසට අයත් වේ. අප අවට පරිසරයේ පවතින ශබ්ද කර්ම කන අභ්‍යන්තරයට රැගෙන යනු ලබන්නේ මෙම බාහිර ශ්‍රවණ නාලය (External Auditory Canal) හරහාය. එය 'S' හැඩයෙන් යුතු මඳක් වක්‍ර වූ නාලයකි. රෝම සහිත සමකින් ආස්තරණය වී ඇති ඒ තුළ ඉටි වැනි කලාඳුරු ශ්‍රාවය කරන ස්වේද ග්‍රන්ථි (Ceruminous Glands) පවතී. බාහිර කන, මැද කනින් වෙන් කරනුයේ කර්ණ පටහ පටලය (Tympanic Membrane) මගිනි. බාහිර ශ්‍රවණ නාලය කෙළවර පිහිටි කන් බෙරය (Eardrum), කර්ණ අස්ථිකා (Auditory Ossicles) සහ යුස්ටේකියා නාලය (Eustachian Tube) මැද කනට අයත් වේ. බාහිර ශ්‍රවණ නාලය ඔස්සේ රැගෙන එන ධ්වනි තරංග කන් බෙරයෙහි ගැටී කම්පනයට පත්වෙයි. එමගින් ඊට සම්බන්ධව පවතින කර්ණ අස්ථිකා නොහොත් මුද්ගරිකාව (Malleus / Hammer), නිසාතිය (Incus / Anvil) සහ ධරණිකය (Stapes / Stirrup) කම්පනයට පත් වේ. මැද කනෙහි පවතින යුස්ටේකියා නාලය ග්‍රහණිකාවට සම්බන්ධ වේ. කර්ණ පටහ පටලයෙහි දෙපස පීඩනය සමතුලිතව තබා ගැනීමට යුස්ටේකියා නාලය උපකාරී වේ. ඉන් පසුව පවතින්නේ අභ්‍යන්තර කනට අයත් වන අර්ධ වක්‍රාකාර නාල, කර්ණ ශංඛය සහ ශ්‍රවණ ස්නායුවයි. කර්ණ අස්ථිකා කම්පනය වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඒවාට සම්බන්ධව ඇති ගොඵබෙල්ලෙකුගේ කවචයක හැඩය ගත් කර්ණ ශංඛයද (Cochlea) කම්පනය වීමට පටන් ගනී. එහිදී කර්ණ ශංඛය තුළ පවතින අන්තඃචසා තරලය (Endolymph Fluid) කම්පනය වීමේදී ඒ තුළ පවතින ධ්වනි ප්‍රතිග්‍රාහක සෛල (Sensory Hair Cells / Mechanoreceptors) උත්තේජනය වී එම විද්‍යුත් ආවේගය නොහොත් පණිවුඩය ශ්‍රවණ ස්නායුව (Auditory Nerve) ඔස්සේ මොළයේ ශංඛක බණ්ඩිකාව (Auditory Cortex of the Temporal Lobe) වෙත ගමන් කර අදාළ භාෂාමය පණිවුඩය හඳුනා ගනී. නිවැරදිව ශ්‍රවණය වීමට නම් ඉහත සඳහන් සමස්ත පද්ධතියේම නිසි ක්‍රියාකාරීත්වය අත්‍යවශ්‍ය වේ. මෙම එක් කොටසක හෝ වන ඉතා සුළු වෙනස් වීමක්, ආබාධයක්, බිඳවැටීමක් මගින් විවිධ ශ්‍රවණ උග්‍රතා තත්වයන් ඇති විය හැකිය.

ශ්‍රවණ උග්‍රතා

ශ්‍රවණ උග්‍රතා යනු ශ්‍රවණ හැකියාව අඩුවීම නොහොත් ඇසීමේ සංවේදිතාව අඩුවීමෙන් ඇති වන තත්වයන්ය. පුද්ගලයාගෙන් පුද්ගලයාට ශ්‍රවණ හැකියාව සහ එහි මට්ටම් වෙනස් වේ. නමුත් ශ්‍රවණ

උග්‍රතාවක් හෝ සාමාන්‍ය ශ්‍රවණ හැකියාව මැන බැලීම සඳහා ඒ සඳහාම වූ විධිමත් ශ්‍රවණ මට්ටම් නොහොත් ශ්‍රවණ පරාසයන් පවතී. ශ්‍රවණය මැනීම සඳහා භාවිත කරනුයේ ඩෙසිබල් (dB) නම් මිනුම් ඒකකයයි. ඇමරිකානු කථන-භාෂා-ශ්‍රවණ සංගමය (American Speech-Language-Hearing Association) අනුව මිනිසාට ඇසිය යුතු සාමාන්‍ය ශ්‍රවණ පරාසය -10 සිට 15 dB වේ. 16 dB සිට ඉහළට විවිධ ශ්‍රවණ උග්‍රතා මට්ටම් ආරම්භ වෙයි.

ශ්‍රවණ උග්‍රතා මට්ටම

ශ්‍රවණ උග්‍රතා මට්ටම	ඩෙසිබල් අගය
සාමාන්‍ය ශ්‍රවණය Normal Hearing	-10 - 15 dB
සුළු ශ්‍රවණ උග්‍රතාව Slight Hearing Loss	16-25 dB
මද ශ්‍රවණ උග්‍රතාව Mild Hearing Loss	26 - 40 dB
මධ්‍යම ශ්‍රවණ උග්‍රතාව Moderate Hearing Loss	41 - 55 dB
මධ්‍යමයෙන් උග්‍ර ශ්‍රවණ උග්‍රතාව Moderately Severe Hearing Loss	56 - 70 dB
උග්‍ර ශ්‍රවණ උග්‍රතාව Severe Hearing Loss	71 - 90 dB
ඉතා උග්‍ර ශ්‍රවණ උග්‍රතාව Profound Hearing Loss	90 < dB

වගුව 1 : ශ්‍රවණ උග්‍රතා මට්ටම¹

ශ්‍රවණ උග්‍රතා වර්ගීකරණය

ඉහත දක්වන ලද විවිධ ශ්‍රවණ පරාස මත පදනම්ව ශ්‍රවණ උග්‍රතා ප්‍රධාන නිර්ණායක දෙකක් ඔස්සේ වර්ගීකරණය කළ හැක.

1. සුර්ණ ශ්‍රවණාබාධ (Complete Hearing Loss)
2. අර්ධ ශ්‍රවණාබාධ (Partial Hearing Loss)

1. Clark, J. G. (1981). Uses and abuses of hearing loss classification. *Asha*, 23(7), 493-500.

පූර්ණ ශ්‍රවණාබාධ තත්වයක් යනු ඉතා උග්‍ර ශ්‍රවණ උග්‍රතාවක් පවතින නැත්නම් සම්පූර්ණයෙන් කිසිවක් නොඇසෙන බිහිරි තත්වයයි. අර්ධ ශ්‍රවණාබාධ තත්වයක් යනු මද ශ්‍රවණ හැකියාවකින් යුත් ඇතැම් ශබ්ද ශ්‍රවණය කිරීමට හැකි තත්වයකි. මද ශ්‍රවණ උග්‍රතාවයෙහි සිට උග්‍ර ශ්‍රවණ උග්‍රතාව දක්වා සියලු ශ්‍රවණ උග්‍රතා මට්ටම් අර්ධ ශ්‍රවණාබාධ තත්වයන් ලෙස සැලකේ.

ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ බිහිරිභාවය සහ අනෙකුත් සන්නිවේදන දුබලතා සඳහා වන ජාතික ආයතනය විසින් ශ්‍රවණේන්ද්‍රිය පද්ධතියට වන හානිය මත පදනම්ව ශ්‍රවණාබාධ වර්ග තුනක් ඉදිරිපත් කර තිබේ.

1. ස්නායුගත / සංජානන ශ්‍රවණාබාධ (Conductive Hearing Loss)
2. සන්නයන ශ්‍රවණාබාධ (Sensorineural Hearing Loss)
3. මිශ්‍ර ශ්‍රවණාබාධ (Mixed Hearing Loss)

බාහිර කනට හෝ මැද කනට සිදුවන යම් හානියක් නිසා ඇති වන ශ්‍රවණාබාධ ස්නායුගත ශ්‍රවණාබාධ ලෙසින් හැඳින්වේ. ශල්‍යකර්මයකින් හෝ වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර මගින් මෙන්ම ශ්‍රවණාබාධ උපකරණ පැලඳීම මගින් මෙම තත්වය මඟහරවා ගැනීමට හැකිය. ඇමෙරිකානු කටන-භාෂා-ශ්‍රවණ සංගමයට අනුව කන් බෙරයෙහි ඇති සිදුරක්, ශ්‍රවණ නාළයේ කලාඳුරු සිරවීමක්, සෙම්ප්‍රතිශ්‍යාව සහ අධික සෙම තත්වයක්, විවිධ ආසාදන තත්වයන්, යුස්ටේකියා නාළයේ ක්‍රියාකාරීත්වය දුර්වල වීම සහ බාහිර හෝ මැද කන පිහිටා ඇති ආකාරයේ ගැටලුවක් හේතුවෙන් සංජානන ශ්‍රවණාබාධ ඇති විය හැකිය.

සන්නයන ශ්‍රවණාබාධ යනු අභ්‍යන්තර ඇතුළු කනට වන යම් හානියක් නිසා ඇතිවන ශ්‍රවණාබාධ තත්වයන් වේ. කරණ ශබ්දයට හෝ ශ්‍රවණ ස්නායුට වන යම් හානියක් හේතුවෙන් මෙය ඇති වේ. පරම්පරා ගතව පැවත එන යම් ජානමය තත්වයක්, ශ්‍රවණයට හානි ගෙන දෙන ඔටෝටොක්සික් (Ototoxic) ඖෂධ සහ මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය, හිසට එල්ල වන දරුණු ප්‍රහාර හෝ දීර්ඝ කාලීනව අධික සෝෂාකාරී ශබ්දවලට නිරාවරණය වීම මගින් මෙම රෝගී තත්වය ඇති වේ.

මිශ්‍ර ශ්‍රවණාබාධ යනු ඉහත ශ්‍රවණාබාධ ද්විත්වයෙහිම එකතුවකි. ඇතැම් පුද්ගලයන්ගේ බාහිර හෝ මැද කනෙහි වන දුබලතාවක් සමඟ

අභ්‍යන්තර කනෙහිද දුර්වලතාවක් පවතී නම් එවැනි තත්වයක් මිශ්‍ර ශ්‍රවණාබාධ යන්නෙන් අදහස් කෙරේ. මේ සඳහා ඉහත ශ්‍රවණාබාධ ඇති විමට බලපාන හේතු සාධකම ඉවහල් විය හැකිය.

ශ්‍රවණ උග්‍රතා ඇතිවීමට හේතු

ස්වභාව ධර්මයෙන් ලද අපූර්වතම දායාදයක් වන ශ්‍රවණය මුළුමනක් මිනිස් ප්‍රජාවගේ සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියෙහිද අඩිතාලම වේ. නමුත් උපදින විට ශ්‍රවණ හැකියාවෙන් උපත ලැබූ පුද්ගලයන්ද පසුකාලීනව විවිධ හේතු සාධක හේතුවෙන් ශ්‍රවණ උග්‍රතාවන්ට මුහුණ දෙන අවස්ථා පවතී. ඇතමෙක් උපදින විටදීම බිහිරි ලෙස උපදියි. එබැවින් ශ්‍රවණාබාධිත තත්වය සඳහා විවිධ හේතු සාධක බලපා හැකි බව පෙනේ. ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ, රෝග පාලනය සහ වැළැක්වීමේ මධ්‍යස්ථානය (Centers for Disease control and Prevention - CDC), බිහිරිභාවය සහ අනෙකුත් සන්නිවේදන දුබලතා සඳහා වන ජාතික ආයතනය (NIDCD) මෙන්ම ඇමෙරිකානු කථන භාෂා ශ්‍රවණ සංගමය (ASHA) විසින් පෙන්වා දී ඇති ශ්‍රවණාබාධ තත්වයන් ඇතිවීමට බලපාන හේතු සාධක පහත පරිදි ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

උපතට පෙර බලපාන සාධක

- ජානමය/පාරම්පරික සාධක: (Wardenburg Syndrome වැනි ජානවල විකෘතිතා නිසා සංජානනීය බිහිරි බව නොහොත් උපතින්ම බිහිරි බව ඇති වේ.)
- ගර්භණී අවස්ථාවේ වන මාතෘ ආසාදන (ජර්මන් සරම්ප, පැපොල, කම්මුල්ගාය, හර්පීස් සිම්ප්ලෙක් වෛරසය, සයිටෝමෙගෙලෝ වෛරසය)
- ගර්භණී අවස්ථාවේදී ලබා ගන්නා ඔටෝටොක්සික් ප්‍රතිජීවක ඖෂධ
- මවගේ අධි රුධිර පීඩනය
- අධික මත්පැන්, මත්ද්‍රව්‍ය සහ දුම්පානය
- Rh අනුකූලතාව නොහොත් මවගේ සහ දරුවාගේ රුධිර වර්ග නොගැළපීම

- මව හදිසි අනතුරුවලට ලක්වීම
- ගර්භණී සමයේදී විකිරණ, විෂ රසායනික ද්‍රව්‍යවලට නිරාවරණය වීම (CDC, n.d.; NIDCD, n.d.; ASHA, n.d.)

උපතේදී බලපාන සාධක

- නොමේරූ දරු උපත (සති 37 ට පෙර ඉපදීම)
- අඩු උපන් බර (කිලෝ ග්‍රෑම් 1.5ට අඩු)
- දරු ප්‍රසූතියේදී ඔක්සිජන් නොමැති වීම
- ශල්‍ය උපකරණ භාවිතයේදී වන හානි
- අලුත උපන් බිලිඳාට වන වෛරස් ආසාදන
- දරුවාට කහ උණ, සෙංගමාලය සෑදීම
- කුඩා දරුවන්ගේ ආසාදනවලට ලබාදෙන Gentamicin වැනි ඖෂධ (ASHA, n.d.; NIDCD, n.d.)

උපතින් පසු බලපාන සාධක

- කන් ආසාදන
- අභ්‍යන්තර කනට විෂබීජ බැක්ටීරියා හෝ වෛරස ආසාදනය වීම
- හදිසි අනතුරු නිසා කනට වන හානි
- පීඩාකාරී ලෙස කන තුළින් සැරව ගැලීම
- කලාඳුරු හෝ බාහිර ද්‍රව්‍ය කන තුළ සිරවීම
- දීර්ඝ කාලීනව සෝෂාකාරී ශබ්දවලට නිරාවරණය වීම කන සහ අභ්‍යන්තර කොටස් සඳහා බලපාන විෂ සහිත ඖෂධ
- හිස සහ මොළය ආශ්‍රිත දරුණු තුවාල
- ස්නායු දුර්වල වීම
- පෝෂණ උග්‍රතා (CDC, n.d.; NIDCD, n.d.; ASHA, n.d.)

සංඥා භාෂාව

ශ්‍රව්‍යාබාධිත බිහිරි ප්‍රජාව විසින් සිය සන්නිවේදන මාධ්‍යය ලෙස භාවිත කරනු ලබන්නේ සංඥා භාෂාවයි. සංඥා දැක්වීම යනු පරිණාමික මානවයන් වශයෙන් අපට නුහුරු නුපුරුදු දෙයක් නොවේ. මානව පරිණාම ඉතිහාසය තුළ මිනිසා පරිසරයට අනුගත වෙමින් තමා දකින, තමාට දැනෙන වස්තූන් දැක් හා ශරීරාංග උපයෝගී කොටගෙන ඉදිරිපත් කිරීමට පටන් ගත් දා පටන් අද දක්වාම සංඥා දැක්වීම අපට සමීප සන්නිවේදන මාධ්‍යයකි. අද වන විටත් අප කෙතරම් භාෂණ හැකියාවෙන් යුක්ත වුවත් සන්නිවේදනයෙහිලා ශරීරාංග, විවිධ අංග වලන භාවිත කරන අවස්ථා බොහෝ පවතී. නමුත් සංඥා භාෂාව යනු සංඥා දැක්වීමෙන් ඔබ්බට ගිය ක්‍රමවත් සංස්ථිතියකින් යුක්තව නිර්මිත සම්පූර්ණ භාෂාවකි. සෙසු භාෂාවල පවතින සංවිධානාත්මක බව, වාග්විද්‍යාත්මක ස්වරූපය සංඥා භාෂාව තුළද පවතී. සංඥා නිෂ්පත්තියෙහිලා භාවිත කරනු ලබන අතෙහි හැඩය, අතෙහි දිශානතිය, සංඥා නිෂ්පාදනය වන ස්ථානය, වලන ස්වභාවය සහ හස්තමය නොවන සංඥා මගින් සංඥා භාෂාව තුළ සියුම් වෙනස්කම් සිදු කරමින් විවිධ අර්ථ ඉදිරිපත් කරනුයේ සාමාන්‍ය කථන භාෂාවක විවිධ ශබ්ද මගින් අර්ථ හේදය සිදු කිරීමට සමානවය. මේ නිසාම සංඥා භාෂාවෙන් සංඥා දැක්වීම ඉතාමත් කල්පනාකාරීව, අවබෝධයෙන් සිදු කළ යුතු වේ. ශ්‍රව්‍යාබාධිත බිහිරි ප්‍රජාව අනෙකුත් පුද්ගලයන් සමග අන්තර් සබඳතා පැවැත්වීමේ දී මාධ්‍යය කොට ගන්නේ මෙකී සංඥා භාෂාවයි. එය ඔවුන් මව් භාෂාව නොහොත් පළමු භාෂාව ලෙස හෝ පසුකාලීනව පාසල් හෝ විධිමත් සංඥා භාෂා ඉගැන්වීම් ආයතන තුළින් හෝ ඉගෙනීම සිදු කරයි. සංඥා භාෂාව සාමාන්‍ය කථන භාෂාවක් සේම ප්‍රදේශයෙන් ප්‍රදේශයකට, රටකින් රටකට විවිධ වෙනස්කම්වලින් යුක්ත වෙයි. අද වන විට ලොව පුරා විවිධ සංඥා භාෂා තුන්සියයක් පමණ භාවිත වේ.

සංඥා භාෂාවෙහි ඓතිහාසික පසුබිම

සංඥා භාෂාවේ ඓතිහාසික පසුබිම දෙස අවධානය යොමු කිරීමේදී ඉතා ඈත අතීතයේ පටන් බිහිරි වූවන් පිළිබඳ විවිධ සාහිත්‍යමය සාධක හමුවන බව පෙනේ. ඇමෙරිකානු ජාතික, ආචාර්ය ටෙඩ් කැම්ප් (Ted Camp) විසින් සම්පාදිත සහ සංස්කරණය කරන

ලද Compiled Deaf Timeline: Deaf History And Heritage කෘතියට අනුව බිහිරි පුද්ගලයකු පිළිබඳ පළමු ලේඛන සාධක හමුවන්නේ බයිබලය තුළය. ඉන් පසුව වාර්තාගත ඉතිහාසයේ Quintus Pedius නමින් හැඳින්වූ පළමු බිහිරි පුද්ගලයා පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් වනුයේ රෝම ලේඛකයෙකු වූ Pliny the Elder විසින් රචිත The Natural History නම් කෘතියේදීය. ඉන් පසුව ක්‍රි. පූ. දාහේදී පමණ හීබ්‍රා නීතිය තුළ බිහිරි අයට දේපළ සහ විවාහ අයිතිවාසිකම් සීමා කරන ලද බවත් දේව මාලිගාවල වාරිත වාරිත කිරීම, උසාවිවල සාක්ෂි දීමට ඔවුන් අවසර නොලද බවත් සඳහන් වේ. ක්‍රි. පූ. 360 දී ජ්‍රේටෝ විසින් රචිත ක්‍රැටිලස් (Cratylus) කෘතියෙහි සොක්‍රටීස් සමඟ සිදු කෙරෙන සංවාදයක බිහිරි පුද්ගලයන් පිළිබඳ දක්වා ඇත. ක්‍රි. පූ. 355 දී ඇරිස්ටෝටල් විසින් "උපතින් බිහිරි වූ සියල්ලෝම සිහි විකල්ව සහ තර්ක කිරීමට නොහැකි තත්වයට පත් වේ." යනුවෙන් දක්වා තිබේ. ක්‍රි. පූ. 99දී ලුක්‍රේටියස් (Lucretius) නම් ලතින් කවියකු විසින් "බිහිරි අයට උපදෙස් දීමට කිසිදු කලාවක් සමත් නොවනු ඇත." යනුවෙන් දක්වා ඇත. ක්‍රිස්තු වර්ෂ 354 දී ශාන්ත ඔගස්ටීන් විසින් 'ඇසීමෙන් ඇඳහිල්ල ඇති වේ' යනුවෙන් විශ්වාස කළ නිසා බිහිරි බව ඇඳහිල්ලට බාධාවක් ලෙස සැලකීය. ක්‍රි. ව. 721දී ශාන්ත බීඩ් (St. Bede) විසින් බිහිරි පුද්ගලයකුට කතා කිරීමට ඉගැන්වීම පිළිබඳ සඳහන් කර තිබේ.

ඉන් පසුව පුනරුද යුගයේදීද ඉතා වැදගත් කොට සැලකිය හැකි පුද්ගලයන් කිහිප දෙනෙකු පිළිබඳ සාධක ආචාර්ය ටෙඩ් දක්වා තිබේ. ක්‍රි. ව. 1500දී ගිරෝලාමෝ කාර්ඩනෝ (Girolamo Cardano) නම් වෛද්‍යවරයා විසින් බිහිරි පුද්ගලයන්ගේ තර්ක කිරීමේ හැකියාව පළමුව හඳුනාගත් අතර, අවබෝධය සඳහා ඇසීම අවශ්‍ය බවට වූ ඇරිස්ටෝටල්ගේ විශ්වාසයට අභියෝග කළ පළමු පුද්ගලයා විය. ක්‍රි. ව. 1500දී ජෝකින් ඩුබෙලේ (Joachin Dubellay) නම් බිහිරි කවියා විසින් බිහිරි බවට ප්‍රශස්ති (Hymn to Deafness) ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. ක්‍රි. ව. 1521දී රුඩොල්ෆ් ඇග්‍රිකෝලා (Rudolf Agricola) කථනයේ හැකියාව වින්තනයේ හැකියාවෙන් වෙන් වූවක් බවට වූ න්‍යාය වෙනුවෙන් පෙනී සිටි අතර, බිහිරි අයට ලිවීම මගින් සන්නිවේදනය කළ හැකි බව පැවසීය. ක්‍රි. ව. 1550 දී පේද්‍රෝ පොන්ස් ද ලියොන් (Pedro Ponce de Leon) බිහිරි අයට ඉගැන්වීම ආරම්භ කළේය. ක්‍රි. ව. 1616 දී ජී. බොනිෆාසියෝ (G. Bonifacio) සංඥා භාෂාව ගැන සාකච්ඡා කරන ලද නිබන්ධනයක් වන සංඥා කලාව ගැන

(The Art of Signs) ප්‍රකාශයට පත් කළේය. ක්‍රි. ව. 1620 දී ජුවාන් පැබ්ලෝ බොනෙට් (Juan Pablo Bonet) බිහිරි අධ්‍යාපනය පිළිබඳ පළමු පොත ප්‍රකාශයට පත් කළේය. ක්‍රි. ව. 1691 දී ඇල්බර්ට් (Alberti) නම් ජර්මානු වෛද්‍යවරයකු විසින් බිහිරි බව පිළිබඳව විශේෂයෙන් ලියන ලද පළමු පොත ප්‍රකාශයට පත් කළේය. ඔහු පැවසුවේ ඇසීම සහ කථනය වෙනම කාරණා බවයි. කථනය නොමැති වුවද බිහිරි පුද්ගලයන් බුද්ධිමත් බවත්, ඔවුන්ට ඇසීමේ හැකියාව නොමැතිව වුවද තොල් කියවීමට, කථනය තේරුම් ගැනීමට සහ කියවීමට හැකි බවත් පෙන්වා දුන්නේය. ක්‍රි. ව. 1700 දී ජොහාන් ඇමොන් (Johann Ammon) නම් ස්විස් වෛද්‍යවරයා බිහිරි අයට කථනය සහ තොල් කියවීම ඉගැන්වීම සඳහා සර්ඩස් ලාකුවන්ස් (Surdus Laquens) නම් ක්‍රමවේදයක් සකස් කර ප්‍රකාශයට පත් කළේය. ක්‍රි. ව. 1755-1760 දී සැමුවෙල් හයිනිකේ (Samuel Heinicke) විසින් ජර්මනියේ බිහිරි අය සඳහා පළමු කථන පාසල (oral school) ආරම්භ කළේය.

සංඥා භාෂාව සඳහා විධිමත් පිළිගැනීමක් ආරම්භ වීම සඳහා 18වෙනි සියවසේ ප්‍රංශයේ විසූ 'බිහිරි අයගේ පියා' ලෙස හැඳින්වූ චාල්ස්-මිෂෙල් ඩී. එල්. එපී (Charles-Michel de l. Épée) නම් ප්‍රංශ ජාතික පූජකවරයෙකු හා අධ්‍යාපනඥයකු විසින් පැරිසියේ බිහිරි අය සඳහා පළමු පොදු පාසල ආරම්භ කළේය. ඔහු බිහිරි ප්‍රජාව විසින් භාවිත කරන ලද ස්වාභාවික සංඥා නිරීක්ෂණය කර විධිමත් කළ අතර, එය 'Methodical Signs' නමින් ව්‍යුහගත පද්ධතියක් බවට පත් කළේය. මෙය ප්‍රංශ සංඥා භාෂාවේ (French Sign Language) දියුණුවට බලපෑවේය. එසේම ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ 19වෙනි සියවසේ විසූ තෝමස් හොප්කින්ස් ගැලෝඩෙට් (Thomas Hopkins Gallaudet) සහ ලෝරන්ට් ක්ලර්ක් (Laurent Clerc) ගැලෝඩෙට්, එල්. එපීගේ ක්‍රම අධ්‍යයනය කිරීමට ප්‍රංශයට ගොස්, බිහිරි ගුරුවරයකු වූ ක්ලර්ක්ව (Laurent Clerc) එක්සත් ජනපදයට කැඳවාගෙන ආවේය. ඔවුන් දෙදෙනා එක්ව 1817 දී ඇමෙරිකාවේ බිහිරි අය සඳහා පළමු පාසල ආරම්භ කළ අතර, ඇමෙරිකානු සංඥා භාෂාව (ASL) ලෙස වර්තමානයේ හැඳින්වෙන භාෂාව නිර්මාණය කිරීම සඳහා ප්‍රංශ සංඥා භාෂාව දේශීය සංඥා භාෂා සමඟ ඒකාබද්ධ කරන ලදී.

මින් පසුව සංඥා භාෂාවේ විප්ලවීය වෙනසක් සිදු කිරීමට සමත් වූ පුද්ගලයකු ලෙස විලියම් ස්ටොකී (William Stokoe) වැදගත් වේ.

ඔහුගේ Sign Language Structure: An Outline of the Visual Communication Systems of the American Deaf (1960) යන විශිෂ්ට නිබන්ධනයෙන් පසුව ඇමෙරිකානු සංඥා භාෂාව හුදෙක් ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙහිම පිටපතක් නොව ස්වාධීන ව්‍යාකරණ පද්ධතියකින් යුත් වාග්විද්‍යානුකූල විග්‍රහ කළ හැකි ක්‍රමවත් සංස්ථිතියකින් යුක්ත භාෂාවක් බව පෙන්වා දෙන ලදී. ඉන් පසුව 1965 දී ඔහු ඩොරති කැස්ටර්ලයින් (Dorothy Casterline) සහ කාල් ක්‍රෝනෙබර්ග් (Carl Croneberg) සමඟ එක් වී "A Dictionary of American Sign Language on Linguistic Principles" නමින් වාග්විද්‍යා මූලධර්ම මත පදනම්ව ඇමෙරිකානු සංඥා භාෂා ශබ්දකෝශයක් නිර්මාණය කරන ලදී. ඔහු ඇමෙරිකානු සංඥා භාෂාව වෙනුවෙන් සිදු කළ සේවය නිසාම ඔහු ඇමෙරිකානු සංඥා භාෂා වාග්විද්‍යාවේ පියා ලෙස වර්තමානයේදීද ගෞරවාදරයට පාත්‍ර වන අතර ලොව පුරා සංඥා භාෂාවන් අධ්‍යයනය කිරීමට හා පිළිගැනීමට මූලික පදනම සපයනු ලැබීය.

ශ්‍රී ලංකා සංඥා භාෂාව

වර්තමානය වන විට ලොව පුරා බොහෝ ස්වාධීන සංඥා භාෂා බිහිව ඇතත් ඒවා නිර්මාණයකරණයෙහි ලා ගුරුකොට ගත්තේ බ්‍රිතාන්‍ය සංඥා භාෂාවයි. මන්ද සංඥා භාෂාවේ ඓතිහාසික පසුබිම පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේදී පළමුව විධිමත් සංඥා භාෂාවක් නිර්මාණය කර ඇත්තේ බ්‍රිතාන්‍ය ජාතිකයන් බව පෙනේ. ඉන් පසුව දැනම භාවිත නොකොට එක් අතක් පමණක් භාවිත කරමින් සංඥා දැක්වීම ඇමෙරිකානුවන් සිදු කළ අතර ඒ තුළින් ඇමෙරිකානු සංඥා භාෂාව බිහිව ඇත. ශ්‍රී ලංකා සංඥා භාෂාවේ ආරම්භය පිළිබඳව සැලකීමේදී මෙකී බ්‍රිතාන්‍ය හා ඇමෙරිකානු සංඥා භාෂා ද්විත්වයෙහිම ආභාසය ලබා ඇති බව පෙනේ. බ්‍රිතාන්‍ය සංඥා භාෂාව ඇසුරෙන් ඇරඹී ශ්‍රී ලංකා සංඥා භාෂාව ඇමෙරිකානු සංඥා භාෂාව ආශ්‍රයෙන්ද පෝෂණය වී ඇති බව පෙනේ. මෙයට හේතුව වන්නේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ විධිමත්ව සංඥා භාෂාව ඉගැන්වීම උදෙසා අවධානය යොමු වන්නේ බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමයේදී වීමයි. ලංකාවේ පළමු බිහිරි පාසල ආරම්භ වන්නේ 1912 දී මේරි එෆ් චැප්මන් (Mary F. Chapman) නම් මිෂනාරිවරියගේ මැදිහත්වීමෙනි. ක්‍රිස්තියානි ආගම ප්‍රචාරය කිරීමට පැමිණි අය, එක් අන්ධ සිසුවෙකු හා බිහිරි සිසුන් තිදෙනෙකුගෙන්

යුක්තව බ්‍රිතාන්‍ය ක්‍රමය ඇසුරු කර ගනිමින් දෙහිවල ප්‍රදේශයේ පළමුව ආරම්භ කරන ලද බිහිරි පාසල 1914 දී පරිත්‍යාගශීලීන්ගේ දායකත්වය ඇතිව රත්මලාන බිහිරි විදුහල අද පවතින ස්ථානයට රැගෙන ඒමට හැකියාව ලැබී තිබේ. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ පළමු බිහිරි විදුහල වන අතර වර්තමානයේදීත් බොහෝ දරුවන්ට ශිල්පඥානය ලබාදෙන දැවැන්ත සමාජ මෙහෙවරක් සිදු කරන ආයතනයකි. බ්‍රිතාන්‍ය යුගයේදී බිහිරි දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය හා සුභ සාධනය රජයේ වගකීමක් ලෙස නොව පුණ්‍යායතනයන්හි සමාජ සේවාවක් ලෙස පැවැති අතර කිතුනු ආගමික මධ්‍යස්ථාන මගින් 'මඩම්' යනුවෙන් හැඳින්වූ නේවාසික මධ්‍යස්ථාන පවත්වා ගෙන ගොස් තිබේ.

බ්‍රිතාන්‍ය යුගයෙන් පසුකාලීනව බිහිරි ප්‍රජාව සහ සංඥා භාෂාව පිළිබඳ බොහෝ තොරතුරු හමු වුවත් ඉන් පෙර ශ්‍රී ලංකාව තුළ බිහිරි ප්‍රජාව හා සංඥා භාෂාව සම්බන්ධයෙන් ඉතා ස්වල්ප වූ තොරතුරු ප්‍රමාණයක් හමු වේ. අතීතයේ මෙරට බිහිරි පුද්ගලයන් සන්නිවේදනය සඳහා හස්ත සංඥා ක්‍රමයක් භාවිත කළ බව ඒබ්‍රහම් මැන්දිස් ගුණසේකර පඬිතුමන් විසින් සංස්කරණය කරන ලද ඥානාදර්ශය සඟරාවේ මෙලෙස දක්වා තිබේ.

“පුරාණ කාලයෙහි සිට ගොළුවන් බිහිරන් අතර හස්ත මුද්‍රාමය හෝඩියක් මෙරට පැවතුණේය.”

(අසිරු වේදික: 2021.03.10 බදාදා අතිරේකය)

ඒ අනුව එකල හස්ත මුද්‍රා හෝඩිය හා ගොළු බිහිරි හෝඩිය නමින් සංඥා භාෂා දෙකක් භාවිත කර ඇති බවත් ඒවා මතකයේ තබා ගැනීමේ පහසුව උදෙසා කවි ලෙස සකස් කොට භාවිත කර ඇති බවත් ඥානාදර්ශයේ එන කරුණුවලින් ගම්‍ය වේ.

මහාචාර්ය නන්දසේන රත්නපාල සූරිත්ට අනුව හස්ත මුද්‍රා පිළිබඳ තොරතුරු මෙරට ජනකවි සාහිත්‍ය තුළද හමුවේ. ඔහු විසින් හෝඩිය හා සම්බන්ධ ජන කවි යනුවෙන් හඳුන්වා දෙන ජන කවි වර්ගය නැවත සිංහල හෝඩිය, ගොළු බිහිරි හෝඩිය, හස්ත මුද්‍රා භාෂාව යනුවෙන් කොටස් කර ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පෙනී යන්නේ ජන කවියා ගොළු බිහිරි පුද්ගලයන් පිළිබඳව පවා සිතා බලා කටයුතු කර ඇති බවය. එසේම මහාචාර්ය බන්දුසේන ගුණසේකර මහතා විසින් රචිත 'සිංහල හෝඩිය දැනගත් ඉදුරා' නම් වූ කෘතියේද ගොළු බිහිරි

භාෂාව හා හස්ත මුද්‍රා භාෂාව නමින් සංඥා භාෂා දෙකක් දක්වා තිබේ. එසේම විලක්කුකතරේ බිළිඳු අප්පුහාමි නම් උගතෙකු විසින්ද සිංහල හස්ත මුද්‍රා භාෂාවට අදාළ සංඥා සංග්‍රහ කොට ඉදිරිපත් කර ඇත. (අසිරු වේදික: 2021.03.10 බදාදා අතිරේකය)

1914 දී දෙහිවලදී ආරම්භ වන මෙරට පළමු බිහිරි පාසලින් අනතුරුව 1968 දී මහවැව සිවිලාස් විශේෂ පාසලක්, යාපනය කයින්ඩ් නැගිල්ඩ් අද බිහිරි පාසලක් ආරම්භ කොට තිබේ. 1939 දී අධ්‍යාපන ආඥා පනත මගින් බිහිරි හා අනෙකුත් දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනයට අදාළව ආයතන පිහිටවීම හා ඒවායේ පරිපාලන බලය අධ්‍යාපන අමාත්‍යවරයාට ලබාදී ඇත. 1956 දී ව්‍යවස්ථාදායක නියෝග සංශෝධනය යටතේ සකස් කළ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් ශ්‍රවණාබාධිත හා දුබලතා සහිත දරුවන් සඳහා වූ පාසල්වල බලය අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයට පවරා දෙන ලදී. 1966 දී ජින් කෙන්මෝර් වාර්තාවට අනුව සමකාලීනව පැවැති අන්ධ හා බිහිරි පාසල් වෙන් කොට ඒවාට පහසුකම් සලසා දීමට යෝජනා කර ඇත. 1972 දී ශ්‍රී ලංකාවේ බිහිරි දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය සම්බන්ධව මයිකල් රිච් වාර්තාව මගින් බ්‍රිතාන්‍යයේ හා යුරෝපයේ බිහිරි ප්‍රජාව තුළ ප්‍රවලිතව පැවති තොල් පාඨනය (Lip Reading) මෙරට අධ්‍යාපනයටද යොදා ගැනීමේ වැදගත්කම සහ සංඥා භාෂාවේ අවශ්‍යතාවද ඉස්මතු කරන ලදී. 1968 න් පසුව බිහිරි දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය සඳහා විශේෂ පාසල් දහතුනක් මෙරට ස්ථාපනය කරන ලදී. එසේම 1968 දී විශේෂ අධ්‍යාපන ඒකකය ආරම්භ වූ අතර එමගින් සාමාන්‍ය පාසල්වලදීම වෙනම ඒකකයක බිහිරි දරුවන්ටද අධ්‍යාපනය ලබාදීමට අවස්ථාව සැලසිණි. 1972 දී ශ්‍රවණාබාධිත දරුවන් සඳහා වූ ප්‍රථම ගුරු පුහුණු පාඨමාලාව මහරගම ගුරු විදුහලේදී ආරම්භ කරන ලදී. 1986 දී මෙරට රජයේ ආරාධනාවකට හකන් කොලින්ස් හා හැරියට් බියෝන් හයිම් මහත්මිය ලංකාවට පැමිණ ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශවල පවතින සංඥා භාෂා නිරීක්ෂණය කොට එය තවත් ප්‍රවර්ධනය කිරීම උදෙසා සංඥා භාෂක කමිටුවක් පත් කරගත යුතු බව පෙන්වා දෙන ලදී (Department of Social Services, 2024, p. 12).

එලෙස ශ්‍රී ලංකාව තුළ සංඥා භාෂාව විධිමත් භාෂාවක් ලෙස ව්‍යාප්ත කිරීමෙහි ලා තැබූ පළමු පියවර වන්නේ සිංහල සංඥා අක්ෂර මාලාව නිර්මාණය කිරීමයි. 1986 දී විතාරණගේ වීරසේන මහතාගේ

සභාපතිත්වයෙන් යුතු දස දෙනෙකුගෙන් යුත් සංඥා භාෂා කමිටුව එහිලා පුරෝගාමී සේවයක් ඉටු කරන ලදී. මහරගම ජාතික අධ්‍යාපනය ආයතනය මගින් මොවුන්ගේ දායකත්වයෙන් 1987 දෙසැම්බර් මසදී මූලික සංඥා පන්සියකින් යුත් පළමු සංඥා කෝශය සකස් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාව තුළ විධිමත් සංඥා භාෂාවක් ස්ථාපිත කිරීමෙහි ලා ඵදා මෙදා තුර ඉමහත් සේවයක් සපයන ආයතන අතර මහරගම ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා බිහිරි වූවන්ගේ මධ්‍යම සම්මේලනය ප්‍රධාන වේ. වර්තමානය වන විට ශ්‍රී ලංකාව තුළ සංඥා භාෂාව නිල භාෂාවක් ලෙස පිළිගෙන ඇති අතර ආබාධ සහිත තැනැත්තන් සඳහා වන මහලේකම් කාර්යාලය මගින් නීතිමය වශයෙන් සංඥා භාෂා පනත සකස් කරමින් පවතින අතර මැතකදී සංඥා භාෂා පනත් කෙටුම්පත සකස් කිරීමේ කටයුතු අවසන් කිරීම සඳහා කැබිනට් අනුමැතියද හිමි විය. මේ තුළින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ සංඥා භාෂාව සඳහා පුළුල් අවකාශයක් නිර්මාණය වෙමින් පවතින අතර ශ්‍රව්‍යාබාධිත තැනැත්තන්ට සෙසු ප්‍රජාව මෙන්ම සමාජයේ සියලු කටයුතුවලදී සමාන අවස්ථාවක් ළඟා කර ගැනීමට අවස්ථාව සැලසෙනු ඇත. මීට අමතරව 2023 දී සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ සංඥා භාෂාවෙහි ස්ථාවරත්වය තහවුරු කරනු වස් ජාත්‍යන්තර සංඥා භාෂා දිනයට සමගාමීව බිහිරි ධජය එළිදැක්වීමටද කටයුතු කර ඇත.

වර්තමානය වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ ප්‍රදේශ ආවරණය කරමින් බිහිරි පාසල් පවතින අතර ඒ බොහෝමයක් රජයේ උපකෘත පාසල් ලෙස ක්‍රියාත්මක වේ. මෙරට අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය මගින් එම පාසල් සඳහා අවශ්‍ය ගුරුවරුන්, පාසල් පෙළ පොත්, විෂය මාලා ලබා දීම සිදු කරන අතර සිසුන්ට අවශ්‍ය ආහාරපාන, නේවාසිකාගාර පහසුකම් පාසලේ පාලක මණ්ඩලය මගින් ලබා දෙයි. මේ අතර ඇතැම් පෞද්ගලික බිහිරි විදුහල්ද පවතී. මෙම පාසල් තුළ සංඥා භාෂාව භාවිතයෙන් සාමාන්‍ය පාසල්වල මෙන් පාසල් විෂය නිර්දේශය අනුව අධ්‍යාපන කටයුතු සිදු කරයි. ඔවුන්ට පාසල් අධ්‍යාපනය තුළම බේකර් කර්මාන්තය, ඇඟලුම් කර්මාන්තය, කෘෂිකර්මාන්තය ආදී වෘත්තීය පාඨමාලාවන් පාසල් කාල වේලාවෙන් පසුව පවත්වාගෙන යාම සිදු කරයි. සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් දිවයින පුරා වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථාන මගින් බිහිරි පුද්ගලයන්ටද විවිධ

පාඨමාලා හඳුන්වා දී තිබේ. ජේෂ් කර්මාන්තය, ශීතකරණ හා වායු සමීකරණ යන්ත්‍ර අලුත්වැඩියාව, කාර්මික ශිල්පය, හස්ත කර්මාන්තය, ඇඟලුම් කර්මාන්තය, වඩු සහ ලී කැටයම් ශිල්පය, පාවහන් සහ සම් කර්මාන්ත ශිල්පය, පරිගණක පාඨමාලා, සම්බාහන විකිත්සාව වැනි පාඨමාලාවන් පවත්වාගෙන යන අතර එමගින් බිහිරි ප්‍රජාවගේ වෘත්තීය සංවර්ධනය පිළිබඳව අවධානයට ලක් කර ඇත. අද වන විට ශ්‍රී ලංකාව තුළ විවිධ ක්ෂේත්‍රවල රැකියාවන් සිදු කරන ශ්‍රවණාබාධිත පුද්ගලයන් බිහිවීමට මෙම සමාජ සත්කාරයන් දායක වෙමින් පවතී.

අද වන විට මහරගම ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය හරහා බිහිරි දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය සංවර්ධනය කිරීමෙහි ලා ගුරුවරුන් පුහුණු කිරීම, විෂය මාලා සංවර්ධනය, ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ද්‍රව්‍ය, ගුරු අත්පොත් සැකසීම, විශේෂ අධ්‍යාපනය පිළිබඳව දැනුම ව්‍යාප්ත කිරීම වැනි පුරෝගාමී සේවාවන් රාශියක් සිදු කරයි. මීට අමතරව 1984 දී පිහිටුවා ගත් ශ්‍රී ලංකා බිහිරි වූවන්ගේ මධ්‍යම සම්මේලනය ඇතුළු විවිධ රාජ්‍ය නොවන සංවිධානද සංඥා භාෂාව සම්බන්ධයෙන් විශාල සමාජ මෙහෙවරක් සිදු කරයි.

ශ්‍රී ලංකා සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින්ද 2000 වර්ෂයේදී ශීයා සංවිධානයන් සමග එක්ව සංඥා භාෂා පරිවර්තක සේවාවක් ආරම්භ කර ඇති අතර 2005 වර්ෂයේ දී ජූලි 01 වෙනි දින කැබිනට් පත්‍රිකාවක් මගින් සංඥා භාෂා පරිවර්තක තනතුර රජයේ කළමනාකාර සහකාර තනතුර යටතේ ස්ථාපිත කරගෙන තිබේ. 2012 වසරේ එය තවත් පුළුල් කරමින් සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සංඥා භාෂා පරිවර්තකයන් පස්දෙනකු බඳවා ගෙන ඇති අතර 2022දී ජාතික සංඥා භාෂා දින සැමරුමට සමගාමීව සංඥා භාෂා පරිවර්තක සංවිනයක් පිහිටුවන ලදී. වර්තමානය වන විට බිහිරි ප්‍රජාව වෙනුවෙන් සැම ක්ෂේත්‍රයක් සඳහාම සංඥා භාෂා පරිවර්තක සේවාව සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ලබා ගත හැකිය. 2023 වසරේදී සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව මගින්ම සංඥා භාෂා පරිවර්තකවරුන්ගේ වෘත්තීයමය සංවර්ධනය උදෙසා ශ්‍රී ලංකා සංඥා භාෂා පරිවර්තකවරු සඳහා වන වෘත්තීමය මූලධර්ම හා ආචාර ධර්ම සංග්‍රහයද එළි දක්වන ලදී (Department of Social Services, 2024).

නිගමනය

මෙම අධ්‍යයනය මගින් ශ්‍රවණාබාධිත තත්වය හා සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් ලෙස සංඥා භාෂාවේ පවතින වැදගත්කම පිළිබඳව සාර්ථකව විමර්ශනය කරන ලදී. ඒ අනුව ශ්‍රවණාබාධිත තත්වයෙන් පසුවන පුද්ගලයන්ට සන්නිවේදනය, අධ්‍යාපනය සහ සමාජ අන්තර්ගතව සඳහා පදනම සපයනුයේ සංඥා භාෂාව බව පැහැදිලි විය. සංඥා භාෂාව හුදෙක් කථන භාෂාවලටම සමාන වූ ඊට ආවේණික වූ ව්‍යාකරණ සහ භාෂාමය ව්‍යුහයක් සහිත සම්පූර්ණ හා ස්වාධීන භාෂාවකි.

වර්තමානය වන විට බිහිරි බව සහ සංඥා භාෂාව පිළිබඳව සමාජයේ බොහෝ සාවද්‍ය සහ මිථ්‍යා විශ්වාස පවතින අතර ඒවා ශ්‍රවණාබාධිත පුද්ගලයන්ට සමාජ සහභාගිත්වයට බාධා කරන සාධක බවට පත්ව තිබේ. එබැවින් බිහිරි පුද්ගලයන්ගේ සමාජගත වීම ස්වාධීනත්වය සහ ජීවන තත්වය උසස් කිරීම සඳහා සංඥා භාෂාව නිල සහ නීත්‍යානුකූල භාෂාවක් ලෙස පුළුල් ලෙස පිළිගැනීමට ලක් කළ යුතු බවයි. රජයේ ප්‍රතිපත්ති සහ අධ්‍යාපන පද්ධති තුළ සංඥා භාෂා ප්‍රවේශය සහ ද්විභාෂා අධ්‍යාපනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම මගින් බිහිරි ප්‍රජාවට සමාජයේ පූර්ණ හා අර්ථවත් සාමාජිකයන් ලෙස කටයුතු කිරීමට අවස්ථාව සැලසීම අනාගතයේදී අතිවාර්යයෙන් කළ යුතු ප්‍රතිපත්තිමය කාර්යයකි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථ/නිබන්ධ - සිංහල

රණසිංහ, ජේ. ඒ. ඩී. එච්. ඩබ්. (2006/2007), *ශ්‍රවණ උගන්වා ඇති දරුවන්ගේ භාෂාවෙහි ශබ්දම තත්වය පිළිබඳ වාග්විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්.*

වත්සලා, ඩබ්. ඒ. ඊ. (2000), *ශ්‍රී ලාංකික සංඥා භාෂාවේ ශබ්ද විද්‍යාත්මක පදනම පිළිබඳ පර්යේෂණයක්.*

වික්‍රමසිංහ, ඩී. එම්. (1991), *සංඥා භාෂාවේ වාග්විද්‍යාත්මක අගය වාග්විද්‍යා 7, වාග්විද්‍යා අංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය.*

සමන්කුමාරි, පී. ජී. (2017), *ශ්‍රී ලාංකික සංඥා භාෂාවේ උපභාෂා පිළිබඳ වාග්විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්.*

හෙට්ටිආරච්චි, එන්. (2009), *සංඥා භාෂාව පිළිබඳ වාග්විද්‍යාත්මක විමර්ශනය.*

ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථ - ඉංග්‍රීසි

- Armstrong, D. F., & Wilcox, S. E. (2007). *The gestural origin of language*. Oxford University Press.
- Camp, T. (2013). *Compiled deaf timelines: Deaf history & heritage* (Rev. ed.). Silent Word Publications.
- Chomsky, N. (1965). *Aspects of the theory of syntax*. MIT Press.
- Clark, J. G. (1981). Uses and abuses of hearing loss classification. *ASHA*, 23(7), 493–500.
- Darwin, C. (1871). *The descent of man, and selection in relation to sex*. John Murray.
- Fromkin, V., Rodman, R., & Hyams, N. (2018). *An introduction to language* (11th ed.). Cengage Learning.
- Goldin-Meadow, S., & Mayberry, R. I. (2001). How do profoundly deaf children learn to read? *Learning Disabilities Research & Practice*, 16(4), 222–229.
- Guyton, A. C., & Hall, J. E. (2020). *Textbook of medical physiology* (14th ed.). Elsevier.
- Hall, W. C., Levin, L., & Anderson, M. (2017). Language deprivation syndrome: A possible neurodevelopmental disorder with sociocultural origins. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 52(6), 761–776.
- Humphries, T., Kushalnagar, P., Mathur, G., Napoli, D. J., Padden, C., Rathmann, C., & Smith, S. R. (2014). Ensuring language acquisition for deaf children: What linguists can do. *Language*, 90(2), e31–e52.
- Katz, J., Chasin, M., English, K., Hood, L. J., & Tillery, K. L. (Eds.). (2015). *Handbook of clinical audiology* (7th ed.). Wolters Kluwer Health.
- Klima, E. S., & Bellugi, U. (1979). *The signs of language*. Harvard University Press.
- Lane, H. (1999). *The mask of benevolence: Disabling the Deaf community*. Allyn & Bacon.
- Marschark, M., & Spencer, P. E. (2010). *The Oxford handbook of deaf studies, language, and education* (Vol. 2). Oxford University Press.
- Northern, J. L., & Downs, M. P. (2014). *Hearing in children* (6th ed.). Plural Publishing.
- Padden, C., & Humphries, T. (2005). *Inside Deaf culture*. Harvard University Press.
- Pinker, S. (1994). *The language instinct*. Harper Perennial.
- Power, D., & Leigh, G. (2014). Language and literacy development in children who are deaf or hard of hearing. *Early Human Development*, 90(10), 761–765.

- Sandler, W., & Lillo-Martin, D. (2006). *Sign language and linguistic universals*. Cambridge University Press.
- Stokoe, W. C. (1960). *Sign language structure: An outline of the visual communication systems of the American deaf*. Linstok Press.
- Tortora, G. J., & Derrickson, B. (2017). *Principles of anatomy and physiology* (15th ed.). Wiley.

වෙබ් පිටු - ඉංග්‍රීසි

- American Speech-Language-Hearing Association (ASHA). (n.d.). *Types and degrees of hearing loss*. Retrieved from <https://www.asha.org/public/hearing/types-of-hearing-loss/>
- Centers for Disease Control and Prevention (CDC). (2024). *Hearing loss in children*. <https://www.cdc.gov/hearing-loss/children>
- Department of Social Services. (2024). *An introduction to Sri Lanka Sign Language*. [PDF]. Retrieved from https://www.socialservices.gov.lk/web/ges/%E0%B7%E0%B7%82%E0%B6%85%E0%B7%80%E0%B7%83%E0%B6%B1_%E0%B6%B4%E0%B6%AD_compressed.pdf
- National Institute on Deafness and Other Communication Disorders. (n.d.). How do we hear? U.S. Department of Health and Human Services. Retrieved from <https://www.nidcd.nih.gov/health/how-do-we-hear>
- National Institute on Deafness and Other Communication Disorders. (2023). Types of hearing loss. <https://www.nidcd.nih.gov/health/types-hearing-loss>
- World Health Organization (WHO). (2023). Deafness and hearing loss. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/deafness-and-hearing-loss>